

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Prop. 76 LS

(2022–2023)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak)

Endringer i register- og foretakslovgivningen
mv. (digitale verktøy og prosesser,
gebyrstruktur og tilknytningskrav)
og samtykke til godkjenning av
EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022
om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv
(EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Prop. 76 LS

(2022–2023)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak)

Endringer i register- og foretakslovgivningen
mv. (digitale verktøy og prosesser,
gebyrstruktur og tilknytningskrav)
og samtykke til godkjenning av
EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022
om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv
(EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Innhold

1	Hovedinnholdet i proposisjonen	7	4.3.3	Krav til informasjon om stiftelse registrering av selskaper	27
1.1	Nye regler for å gjennomføre digitaliseringsdirektivet	7	4.3.4	Elektronisk innsending av informasjon om selskaper	27
1.2	Endringer i gebyrstrukturen hos Brønnøysundregistrene	9	4.4	Høringsinstansenes syn	27
1.3	Endringer i tilknytningskrav for daglig leder, styremedlemmer mv.	9	4.4.1	Elektronisk stiftelse og registrering	27
1.4	Rettelser av feil i lovverket	10	4.4.2	Maler for elektronisk stiftelse og registrering	30
1.5	Nærmere om innholdet i proposisjonen	10	4.4.3	Krav til informasjon om stiftelse og registrering av selskaper	30
			4.4.4	Elektronisk innsending av informasjon om selskaper	30
2	Bakgrunnen for lovforslaget om gjennomføring av digitaliseringsdirektivet	13	4.5	Departementets vurdering	31
2.1	Direktiv (EU) 2019/1151 om bruk av digitale verktøy og prosesser i selskapsretten (digitaliseringsdirektivet)	13	4.5.1	Elektronisk stiftelse og registrering	31
2.1.1	Overordnet om direktivets innhold	13	4.5.2	Maler for elektronisk stiftelse og registrering	33
2.1.2	Gjennomføringen av direktivet i norsk rett	13	4.5.3	Krav til informasjon om stiftelse og registrering av selskaper	33
2.1.3	Direktivets virkeområde og Norges handlingsrom	14	4.5.4	Elektronisk innsending av informasjon om selskaper	34
2.1.4	Innholdet i digitaliseringsdirektivet	14	5	Anerkjennelse av identifikasjonsmidler	35
2.1.5	Forholdet til personvernlovgivningen	16	5.1	Gjeldende rett	35
2.2	Høringsnotat 21. februar 2022	17	5.2	Direktivets krav	35
			5.3	Forslaget i høringsnotatet	36
3	Overordnede høringsinnspill ...	19	5.4	Høringsinstansenes syn	36
3.1	Høringsinstansenes syn	19	5.5	Departementets vurdering	36
3.2	Departementets merknader	20	6	Offentliggjøring av opplysninger registrert i Foretaksregisteret mv.	39
4	Elektronisk stiftelse og registrering av selskaper	21	6.1	Gjeldende rett	39
4.1	Gjeldende rett	21	6.1.1	Innsending og oppbevaring av opplysninger	39
4.2	Direktivets krav	22	6.1.2	Innsyn i registrerte opplysninger	39
4.2.1	Elektronisk stiftelse og registrering	22	6.2	Direktivets krav	39
4.2.2	Maler for elektronisk stiftelse og registrering	23	6.2.1	Innsending og oppbevaring av opplysninger	39
4.2.3	Krav til informasjon om stiftelse og registrering av selskaper	23	6.2.2	Innsyn i registrerte opplysninger	40
4.2.4	Elektronisk innsending av informasjon om selskaper	24	6.3	Forslaget i høringsnotatet	40
4.3	Forslaget i høringsnotatet	24	6.3.1	Innsending og oppbevaring av opplysninger	40
4.3.1	Elektronisk stiftelse og registrering	24	6.3.2	Innsyn i registrerte opplysninger	41
4.3.2	Maler for elektronisk stiftelse og registrering	27	6.4	Høringsinstansenes syn	41
			6.5	Departementets vurdering	41
			6.5.1	Innsending og oppbevaring av opplysninger	41
			6.5.2	Innsyn i registrerte opplysninger	43

7	Gebyr og betalingsmidler	44	8.5.2	Elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer	57
7.1	Gjeldende rett	44	8.5.3	Informasjonsutveksling i BRIS	57
7.2	Direktivets krav	44	9	Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning	59
7.2.1	Gebyrer for elektroniske tjenester	44	9.1	Vurdering	59
7.2.2	Betaling og betalingstjenester	45	9.2	Omtale av EØS-komiteens beslutning	59
7.2.3	Gebyr for dokumenter og opplysninger i BRIS	45	9.3	Konklusjon og tilrådning	59
7.3	Forslaget i høringsnotatet	45	10	Endringer i Brønnøysund-registrenes gebyrstruktur	60
7.3.1	Gebyrer for elektroniske tjenester	45	10.1	Gjeldende rett	60
7.3.2	Betaling og betalingstjenester	46	10.2	Høringsnotat av 19. mai 2021	60
7.3.3	Gebyr for dokumenter og opplysninger i BRIS	46	10.3	Forslaget i høringsnotatet	61
7.4	Høringsinstansenes syn	47	10.4	Høringsinstansenes syn	63
7.5	Departementets vurdering	47	10.5	Departementets vurdering	65
7.5.1	Gebyrer for elektroniske tjenester	47	11	Endringer i tilknytningskrav for daglig leder, styremedlemmer mv.	68
7.5.2	Betaling og betalingstjenester	47	11.1	Gjeldende rett	68
7.5.3	Gebyr for dokumenter og opplysninger i BRIS	47	11.1.1	Aksjelovene og samvirkelova	68
8	Filialer i Norge av utenlandske foretak	49	11.1.2	Avtaler om doms- og tvangsmyndighet	70
8.1	Gjeldende rett	49	11.1.3	Etableringsretten	70
8.1.1	Registrering av filial av utenlandsk foretak	49	11.2	Utenlandsk rett	71
8.1.2	Elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer	50	11.3	Høringsnotat 21. november 2019	72
8.1.3	Deling av informasjon gjennom BRIS	50	11.4	Forslaget i høringsnotatet	73
8.2	Direktivets krav	50	11.5	Høringsinstansenes syn	73
8.2.1	Elektronisk registrering av filialer av utenlandsk foretak	50	11.5.1	Tilknytning for daglig leder, styremedlemmer mv.	73
8.2.2	Elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer	51	11.5.2	Krav til når styret er beslutningsdyktig	74
8.2.3	Informasjon om nedleggelse av filialer i BRIS	51	11.5.3	Representasjon i rettergang	74
8.2.4	Endringer i hovedforetakets dokumenter og opplysninger	51	11.6	Departementets vurdering	74
8.3	Forslaget i høringsnotatet	51	11.6.1	Utøvelsen av vervet som daglig leder, styremedlem mv.	74
8.3.1	Elektronisk registrering av filialer av utenlandske foretak	51	11.6.2	Muligheten for å holde selskapsledelsen ansvarlig	75
8.3.2	Elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer	54	11.6.3	Etableringsretten	76
8.3.3	Informasjonsutveksling i BRIS	54	11.6.4	Opphevelse av krav til nasjonalitet	77
8.4	Høringsinstansenes syn	55	11.6.5	Bosted i Storbritannia eller Sveits	77
8.5	Departementets vurdering	55	11.6.6	Unntak fra krav til tilknytning	78
8.5.1	Elektronisk registrering av filialer av utenlandske foretak	55	11.6.7	Andre krav	78
			11.6.8	Oppsummering av de foreslåtte endringene	78

12	Rettelser i lovverket	79	A Forslag til lov om endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav)	90
13	Økonomiske og administrative konsekvenser	80		
13.1	Forslagets formål og alternative løsninger ved gjennomføring av digitaliseringsdirektivet	80	B Forslag til vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)	95
13.2	Konsekvenser for næringslivet	80		
13.3	Konsekvenser for offentlig forvaltning	81		
14	Merknader til bestemmelsene i lovforslaget	83	Vedlegg	
14.1	Endringer i foretaksregisterloven	83	1 Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2019/1151 av 20. juni 2019 om endring av direktiv (EU) 2017/1132 med hensyn til bruk av digitale verktøy og prosesser innen selskapsrett	96
14.2	Endringer i enhetsregisterloven	85		
14.3	Endringer i aksjeloven	87	2 EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 av 23. september 2022 om endring av EØS-avtalens vedlegg XXII (Selskapsrett)	115
14.4	Endringer i allmennaksjeloven	88		
14.5	Endringer i regnskapsloven	88		
14.6	Endringer i stiftelsesloven	88		
14.7	Endringer i samvirkelova	89		

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Prop. 76 LS

(2022–2023)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak)

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

*Tilråding fra Nærings- og fiskeridepartementet 31. mars 2023,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Hovedinnholdet i proposisjonen

1.1 Nye regler for å gjennomføre digitaliseringsdirektivet

Regjeringen ønsker at register- og foretakslovgivningen skal innrettes slik at den innenfor bærekraftige rammer stimulerer til verdiskaping i næringslivet. I Hurdalsplattformen heter det på side 15 at regjeringen vil redusere næringslivets kostnader knyttet til pålagte regler og utfylling av offentlige skjemaer med elleve milliarder kroner innen 2025. Tiltak som legger til rette for økt bruk av digitale løsninger kan bidra til effektivisering, samt ha en positiv effekt for næringslivet i form av reduserte administrative og økonomiske byrder.

Nærings- og fiskeridepartementet fremmer i denne proposisjonen forslag til endringer i lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak (foretaksregisterloven), lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret (enhetsregisterloven), lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven), lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven) og lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven). Forslagene skal gjennomføre deler av direktiv (EU) 2019/1151 om digitale verktøy og prosesser innen selskapsretten («digitaliseringsdirektivet») i norsk rett. Direktivet faller inn under EØS-avtalen artikkel 77, jf. vedlegg XXII om selskapsrett.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Digitaliseringsdirektivet er et endringsdirektiv til direktiv (EU) 2017/1132 om visse aspekter ved selskapsrett («selskapsrettsdirektivet»). Selskapsrettsdirektivet er tatt inn i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett, og utgjør deler av grunnlaget for Brønnøysundregistrenes deltakelse i samarbeidet mellom foretaksregistre i EØS.

Et sentralt formål med digitaliseringsdirektivet er å legge til rette for at det indre marked skal kunne fungere bedre. Det legges i direktivet opp til at stiftelse og registrering av visse typer selskaper bør være mest mulig lik i alle medlemsstater. I tillegg skal informasjon om selskaper deles mellom medlemsstatenes foretaksregistre, og aktører skal kunne få tak i riktig, oppdatert og tilstrekkelig informasjon om selskaper gjennom én felles nettportal.

Digitaliseringsdirektivet stiller krav om at medlemsstatene legger til rette for digitale løsninger overfor selskaper og mellom registerførere i ulike medlemsstater. Det gjelder blant annet løsninger for nettbasert, elektronisk inn-sending og deling av informasjon, mulighet for å stifte og registrere selskaper med begrenset ansvar elektronisk, og å fremme løsninger for digital dialog mellom aktørene og offentlige myndigheter.

Det følger også av direktivet at avgifter ved bruk av registertjenester ikke skal overstige de faktiske administrative kostnadene ved registreringen i medlemsstaten. I tillegg stilles det krav om at opplysninger som leveres digitalt, også skal kunne brukes og gjenbrukes digitalt.

Digitaliseringsdirektivet ble vedtatt i EU 20. juni 2019. Hoveddelen av direktivet trådte i kraft i EU 1. august 2021, mens artikkel 13i, 13j nr. 2 og 16 nr. 6 skal tre i kraft i EU 1. august 2023.

EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 av 23. september 2022 innlemmer digitaliseringsdirektivet i EØS-avtalen. Gjennomføring av digitaliseringsdirektivet forutsatte på tidspunktet for EØS-komiteens beslutning lovendring. Norge deltok i beslutningen med forbehold om Stortingets samtykke, jf. Grunnloven § 26 andre ledd. Det bes på denne bakgrunn om Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022.

Endringsforslagene i proposisjonen gjelder først og fremst regelverket for aksjeselskaper og filialer av utenlandske foretak. Temaene som behandles er:

- elektronisk stiftelse og registrering av aksjeselskaper
- anerkjennelse av identifikasjonsmidler (elektronisk identifisering av personer)

- innsending, oppbevaring og offentliggjøring av opplysninger om selskaper
- gebyr for ulike tjenester hos Brønnøysundregistrene
- registrering av filialer av utenlandske foretak, og deling av informasjon om slike filialer

En rekke av direktivforpliktelsene er allerede gjennomført i norsk rett. Den digitale dialogen mellom næringslivet og offentlig sektor er i Norge basert på digitale fellesløsninger, som bidrar til at befolkningen kan få mer enhetlige tjenester på tvers av forvaltningen. To slike fellesløsninger er Enhetsregisteret og Altinn. Arbeidet med å utvikle gode fellesløsninger gjør at mange av de digitale løsningene som digitaliseringsdirektivet krever, allerede er på plass i Norge. Det er allerede utstrakt bruk av digitale løsninger ved registrering av foretak og andre enheter i Brønnøysundregistrene.

Det er likevel behov for enkelte tilpasninger i norsk regelverk for å gjennomføre direktivet. Fler-tallet av lovforslagene i proposisjonen er forslag til hjemler i enhetsregisterloven, foretaksregisterloven og regnskapsloven til å gi nærmere regler i forskrift. Direktivets bestemmelser er tekniske og detaljerte, og egner seg derfor etter departementets syn best i forskrift. I medhold av forskriftshjemlene vil det kunne gis nærmere regler for å gjennomføre visse krav i digitaliseringsdirektivet. Kostnader og eventuelle konsekvenser av slike regler må utredes konkret i forbindelse med utarbeidelse av forskriftsbestemmelsene. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på offentlig høring. Det vil gi næringslivet, offentlige myndigheter og andre interessenter mulighet til å komme med innspill til den nærmere reguleringen. Departementet tar sikte på at forslag til forskriftsbestemmelser sendes på offentlig høring i løpet av 2023.

Digitaliseringsdirektivet artikkel 13i gir regler om «disqualified directors». Bestemmelsen stiller blant annet krav til at medlemsstatene skal ha regler om frakjennelse av retten til å ha tillitsverv i selskaper, for eksempel styreverv, og om mulighet til å ta i betraktning frakjennelse i andre medlemsstater. Eksempel på frakjennelse kan være ileggelse av konkurskarantene etter konkursloven § 142. Det er også krav til deling av informasjon om frakjennelse mellom foretaksregistre i EØS. Artikkel 13i reiser flere problemstillinger som departementet ser behov for å vurdere nærmere. I tillegg har artikkel 13i utsatt ikraftsettingstidspunkt. Flere EU-stater, blant annet Sverige og Finland, har ennå ikke vedtatt regler for å gjennom-

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

føre artikkel 13i. Departementet vil komme tilbake med forslag til regler for å gjennomføre artikkel 13i i en senere proposisjon. Resterende direktivforpliktelser behandles i denne proposisjonen.

EØS-komitebeslutningen og direktivet i uoffisiell norsk oversettelse følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

1.2 Endringer i gebyrstrukturen hos Brønnøysundregistrene

Nærings- og fiskeridepartementet foreslår endringer i gebyrstrukturen for finansiering av Brønnøysundregistrenes tjenester. I Prop. 1 S (2022–2023) for Nærings- og fiskeridepartementet side 106 står følgende om bakgrunnen og formålet med endringene:

«Gebyrinntektene kommer fra flere register-tjenester og informasjonsavgivelse, hjemlet i ulike lover og forskrifter. Hoveddelen av tjenestene fra Brønnøysundregistrene er bruker-finansiert med gebyrer.

(...)

I Ot.prp. nr. 61 (2002–2003) Om lov om endringer i rettsgebyrloven mv. og i selskapslovgivningen ble det vedtatt et prinsipp om at registrene skulle vurderes gruppevis ut ifra hvilke kunder det ytes tjenester for. Resultatet ble to registergrupper. Foretaksregisteret skulle foruten registerets egne utgifter, også dekke kostnader ved Enhetsregisteret, Regnskapsregisteret og Oppgaverregisteret. Løsøregisteret skulle også dekke kostnadene ved Konkursregisteret og Konkurskarantenerregisteret. Omfanget av de ulike registrene har endret seg mye siden 2003, og gjeldende gebyrstruktur for Brønnøysundregistrene er ikke tilpasset dagens kostnadsstruktur ved å drifte, forvalte og videreutvikle registrene. Det har også medført at Brønnøysundregistrenes gebyrbetalte registre er overpriset. Gebyrene i Løsøregisteret var anslagsvis overpriset med 203 mill. kroner i 2021. Videre var gebyrene i Foretaksregisteret anslagsvis overpriset med om lag 42 mill. kroner i 2021.

Nærings- og fiskeridepartementet sendte våren 2021 et forslag til ny gebyrstruktur for finansiering av Brønnøysundregistrenes tjenester på høring med formål å etablere en hensiktsmessig kostnadsfordeling mellom eksisterende registre i tråd med Finansdepartementets rundskriv R-112 om bestem-

møler om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering. I høringen foreslo departementet en vesentlig omlegging av gebyrstrukturen for Brønnøysundregistrene, der siktemålet er at gebyrene for gebyrbelagte registre skal dekke kostnadene til drift av det enkelte registeret. Helt konkret foreslås det å innføre gebyr for førstegangsregistrering i Enhetsregisteret og registrering av konkursåpning i Konkursregisteret. Det er også et siktemål at det ikke skal kreves inn mer i gebyr enn det driften av registrene koster. Departementet foreslår derfor å unnta enkelte, små registre fra gebyrstrukturen. Den samlede overprisingen ved etablering av en ny gebyrstruktur er anslått til om lag 105 mill. kroner.

Forslag til ny gebyrstruktur har vært på alminnelig høring, med høringsfrist 15. august 2021. Nærings- og fiskeridepartementet har startet arbeidet med å vurdere innkomne høringsinnspill, og lage et endelig forslag til ny gebyrstruktur for Brønnøysundregistrene.»

Departementet følger i proposisjonen opp enkelte av lovforslagene i høringsnotatet av 19. mai 2021. Hovedforslaget er en ny bestemmelse i enhetsregisterloven om at det skal betales gebyr for førstegangsregistrering i Enhetsregisteret.

1.3 Endringer i tilknytningskrav for daglig leder, styremedlemmer mv.

I aksjeloven og enkelte andre foretakslover stilles krav til tilknytning for deler av selskapsledelsen. Departementet foreslår endringer i disse reglene.

Regjeringen har som mål om å øke eksporten, utenom olje og gass, med 50 prosent og kutte klimagassutslippene med 55 prosent. For å oppnå dette trenger vi norske foretak som har kompetanse og kapital til å utvikle nye klimavennlige varer og tjenester. Forslaget vil gjøre det enklere for foretakene å velge den selskapsledelsen som er best kvalifisert til å utnytte mulighetene i det grønne skiftet. Samtidig ivaretas behovet myndighetene, næringslivet, og andre berørte parter og personer har for å få tak i selskapets ledelse. Selskapsledelsen skal kunne holdes ansvarlig dersom de ikke overholder sine plikter overfor myndighetene, kreditorer, eiere og andre samfunnsaktører. Departementet vurderer at endringsforslagene er egnede og nødvendige for å ivareta disse hensynene, og i samsvar med reglene i EØS-avtalen.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

1.4 Rettelser av feil i lovverket

Departementet foreslår i proposisjonen rettelser av feil i aksjeloven, allmennaksjeloven, enhetsregisterloven, foretaksregisterloven, regnskapsloven og stiftelsesloven.

1.5 Nærmere om innholdet i proposisjonen

Kapittel 2 gir en oppsummering av bakgrunnen for forslagene om gjennomføring av digitaliseringsdirektivet i norsk rett. I kapittel 3 omtales og kommenteres overordnede høringsinnspill til lovforslagene.

Forslag til gjennomføring av kravene i digitaliseringsdirektivet i norsk rett behandles i kapittel 4 til 8, mens kapittel 9 omhandler Stortingets samtykke til EØS-komiteens beslutning om å innlemme digitaliseringsdirektivet i norsk rett.

I kapittel 4 behandles reglene i direktivet artikkel 13g om elektronisk stiftelse og registrering av selskaper mv., om maler for elektronisk registrering og stiftelse, om krav til informasjon om stiftelse og registrering, samt elektronisk innsending av informasjon om selskaper.

Direktivet stiller krav om at medlemsstatene har regler som åpner for at selskaper med begrenset ansvar, tilsvarende norske aksjeselskaper, kan stiftes elektronisk. Aksjeloven § 2-1 åpner allerede for at aksjeselskaper kan stiftes elektronisk. Departementet foreslår på nåværende tidspunkt ikke nye regler om at andre foretaksformer enn aksjeselskaper kan stiftes elektronisk. Det foreslås imidlertid en ny forskriftshjemmel i foretaksregisterloven § 10-6 som åpner for å regulere elektronisk stiftelse av andre organisasjonsformer nærmere i forskrift, dersom det åpnes for elektronisk stiftelse i den enkelte foretaksloven. Ved behov vil det dermed kunne gis forskrift om dette for øvrige organisasjonsformer.

Det følger av aksjeloven § 2-1 første ledd at stiftelsesdokumentet for aksjeselskaper kan opprettes som et papirdokument eller gjennom Foretaksregisterets elektroniske løsning for stiftelse av aksjeselskaper. Departementet foreslår en endring av bestemmelsen, som innebærer at elektroniske løsninger for stiftelse kan utvikles av andre aktører og godkjennes av registerfører til bruk ved elektronisk stiftelse. Endringen vil gi økt fleksibilitet for registerfører, herunder gi registerfører mulighet til å se på prioritering av sine ressurser og potensielt et større utvalg av mulige tekniske løsninger.

Digitaliseringsdirektivet artikkel 13g nr. 7 stiller krav til en saksbehandlingsfrist på fem virkedager ved registrering av selskaper som er stiftet elektronisk av fysiske personer ved bruk av maler som nevnt i direktivet. Departementet foreslår at saksbehandlingsfristen skal gjelde uavhengig av om stifterne er fysiske eller juridiske personer, og at det tas inn en ny bestemmelse om dette i foretaksregisterloven. For øvrige førstegangsmeldinger til Foretaksregisteret, foreslås det en saksbehandlingsfrist på ti virkedager. Saksbehandlingsfristen på ti virkedager vil blant annet gjelde for registrering av foretak som stiftes ved papirdokument og ved registrering av utenlandske foretak. Departementet foreslår å ta inn de nye saksbehandlingsfristene i foretaksregisterloven § 4-1. Forslaget innebærer ingen endringer i saksbehandlingsfristen for endringsmeldinger til Foretaksregisteret. Krav til fremdriften i behandlingen av endringsmeldinger vil fortsatt reguleres av forvaltningsloven § 11 a om at saker skal forberedes og avgjøres uten ugrunnet opphold.

Departementet foreslår i kapittel 4 også nye forskriftshjemler i foretaksregisterloven §§ 4-1 og 10-6 for å kunne fastsette nærmere bestemmelser om maler for elektronisk stiftelse og registrering, om offentliggjøring av informasjon om stiftelse og registrering, og krav til elektronisk innsending av informasjon om selskaper. Formålet er å kunne gi nærmere regler for å gjennomføre digitaliseringsdirektivet artikkel 13f, 13h og 13j nr. 1. Slike regler vil være tekniske og detaljerte. Departementet vurderer det derfor som mest hensiktsmessig å regulere dette i forskrift.

I kapittel 5 behandles digitaliseringsdirektivets krav i artikkel 13b knyttet til anerkjennelse av identifikasjonsmidler. Departementet foreslår en forskriftshjemmel i foretaksregisterloven ny § 10-7 for å kunne fastsette nærmere regler om dette. Slike regler vil være tekniske og detaljerte. Departementet vurderer det derfor som mest hensiktsmessig å regulere dette i forskrift.

Kapittel 6 gjelder krav til innsending, oppbevaring og offentliggjøring av opplysninger registrert i Foretaksregisteret, som nevnt i digitaliseringsdirektivet artikkel 16 og 16a.

Digitaliseringsdirektivet artikkel 16 gjelder hvordan medlemsstatenes registerførere skal samle inn, oppbevare og tilgjengeliggjøre opplysninger om selskaper som omfattes av direktivet. Departementet vurderer at flesteparten av kravene allerede er oppfylt i norsk rett, eller bør gjennomføres i forskrift. I punkt 6.5.1 foreslår departementet likevel en mindre justering av foretaksregisterloven § 10-1 om legitimasjonsvirkninger,

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

for å gjennomføre krav i direktivet artikkel 16 nr. 5 om at opplysninger ikke kan gjøres gjeldende overfor tredjepart før det har gått 16 dager etter offentliggjøring av opplysningene, dersom tredjeparten kan bevise at det var umulig å ha kjennskap til opplysningene.

Digitaliseringsdirektivet artikkel 16a regulerer allmennhetens rett til innsyn i opplysninger om visse selskaper. Departementet vurderer at disse kravene allerede er oppfylt i norsk rett. Det foreslås derfor ingen lovendringer på grunnlag av artikkel 16a, jf. punkt 6.5.2.

I kapittel 7 behandles krav i digitaliseringsdirektivet artikkel 13d, 13e og 19 om gebyr og betalingsmidler. Direktivet stiller blant annet krav om at gebyrer for nettbaserte tjenester skal være transparente. Departementet vurderer at dette kravet allerede er oppfylt i norsk rett. Direktivet stiller også krav om at gebyrer for elektroniske tjenester som nevnt i artikkel 16 ikke skal overstige kostnadene ved å levere tjenesten. Departementet foreslår å lovfeste et slik prinsipp i foretaksregisterloven § 4-1 og enhetsregisterloven ny § 16a. Forslaget har også sammenheng med endringer i gebyrstrukturen til Brønnøysundregistrene, jf. kapittel 10.

I kapittel 8 behandles krav i digitaliseringsdirektivet som gjelder elektronisk registrering mv. av filialer av utenlandske foretak. Digitaliseringsdirektivet artikkel 28a stiller krav om at slik elektronisk registrering skal være tilgjengelig. Etter norsk rett kan meldinger om registrering sendes inn og signeres elektronisk. Elektronisk signering krever imidlertid at innsender har norsk fødselsnummer eller d-nummer. Departementet foreslår bestemmelser i foretaksregisterloven § 4-1 og enhetsregisterloven § 12 som gir adgang til å gi forskrift om elektronisk registrering av filialer av utenlandsk foretak.

Det følger av forarbeidene til enhetsregisterloven at filial av utenlandsk foretak er en registreringsenhet etter loven. Departementet foreslår at dette fastsettes uttrykkelig i enhetsregisterloven § 4.

Departementet foreslår nye bestemmelser i foretaksregisterloven § 4-1 og i enhetsregisterloven § 12 for å gjennomføre krav i digitaliseringsdirektivet artikkel 28b som gjelder elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer av utenlandsk foretak.

Digitaliseringsdirektivet artikkel 28c og 30a har regler om utveksling av informasjon mellom europeiske foretaksregistre gjennom EUs registersammenkoblingssystem BRIS («Business Registers Interconnection System»). Departementet

foreslår endringer i foretaksregisterloven § 8-3, en ny bestemmelse i enhetsregisterloven § 22a og endringer i regnskapsloven § 8-2 for å gjennomføre disse kravene.

Kapittel 9 gjelder Stortingets samtykke til innlemmelse av digitaliseringsdirektivet i EØS-avtalen. Gjennomføringen vil kreve lovendring. Det er derfor nødvendig med Stortingets samtykke til EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 i medhold av Grunnloven § 26 andre ledd. Departementet tilrår at Stortinget gir samtykke.

Kapittel 10 gjelder forslag til endringer i gebyrstrukturen hos Brønnøysundregistrene. Departementet foreslår en ny § 16a i enhetsregisterloven om at det skal betales gebyr for førstegangsregistrering i Enhetsregisteret. Etter forslaget kan det også kreves gebyr for andre meldinger som skal registreres i Enhetsregisteret. Departementet foreslår også en bestemmelse om at departementet kan gi nærmere regler om gebyrenes størrelse og innkreving i forskrift. Forslaget til enhetsregisterloven ny § 16a tilsvarer reguleringen av gebyr i foretaksregisterloven § 4-1.

Departementet foreslår også at det tas inn en bestemmelse i foretaksregisterloven § 4-1 og enhetsregisterloven ny § 16a om at gebyret skal dekke registrering, endringsmeldinger og en forholdsmessig andel av drifts- og vedlikeholdskostnadene ved henholdsvis Foretaksregisteret og Enhetsregisteret. Forslaget har også sammenheng med gjennomføring av krav i digitaliseringsdirektivet som gjelder gebyr og betalingsmidler, jf. kapittel 7.

I kapittel 11 foreslår departementet endringer i tilknytningskravet for daglig leder, styremedlemmer og medlemmer av bedriftsforsamlingen i aksjeloven, allmennaksjeloven og samvirkelova. Det foreslås at daglig leder og minst halvdel av styrets medlemmer skal være bosatt i en EØS-stat, Storbritannia eller Sveits. For bedriftsforsamlingen foreslås en tilsvarende regel som for styret. Nåværende krav om at personer som er bosatt i en annen EØS-stat enn Norge eller i Storbritannia også må være statsborger av en slik stat, foreslås opphevet.

I kapittel 12 foreslås det rettelser i aksjeloven, allmennaksjeloven, enhetsregisterloven, foretaksregisterloven og stiftelsesloven. Lovene hører under Nærings- og fiskeridepartementet. Det foreslås også en rettelse i regnskapsloven, som hører under Finansdepartementet. Rettelsene er av ulik art. I noen tilfeller har lovteksten blitt utdattert som en følge av endringer i andre lover. I andre tilfeller dreier seg om redaksjonelle feil eller inkurier.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene er behandlet i kapittel 13. Forslagene til gjennomføring av bestemmelser i digitaliseringsdirektivet vil legge til rette for økt bruk av digitale løsninger. Dette kan ha en positiv effekt for næringslivet i form av reduserte økonomiske og administrative byrder. Tids- og ressursbesparelser ved stiftelse og registrering av selskaper og filialer kan innebære et lavere etableringshinder, som igjen gjør det enklere å starte næringsvirksomhet. Enkelte av forslagene vil kreve tekniske tilpasninger i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret. Andre forslag, slik som krav til utarbeidelse og offentliggjøring av informasjon og veiledninger om stiftelse og registrering av selskaper på engelsk, forventes å medføre noe økt administrasjon for Brønnøysundregistrene, som registerfører for henholdsvis Foretaksregisteret og Enhetsregisteret. Kostnadene knyttet til dette dekkes innenfor de ordinære budsjetttrammene.

Forslagene som gjelder endringer i gebyrstrukturen hos Brønnøysundregistrene vil inne-

bære økte kostnader for blant annet enkeltpersonforetak i forbindelse med nytt gebyr for førstegangsregistrering i Enhetsregisteret. Forslagene vil også få konsekvenser for Brønnøysundregistrene. Dette gjelder tilpasning av systemer for å legge til rette for innbetaling av gebyr, og administrative konsekvenser med tanke på oppfølging. Kostnadene til dette dekkes innenfor de ordinære budsjetttrammene.

Forslagene til endringer i tilknytningskravet vil gjøre det mulig å velge tillitspersoner blant en større krets. Forslaget vil også gjøre det enklere å rekruttere kandidater til selskapsledelsen, ved at flere selskaper ikke lenger vil trenge å søke om unntak.

Forslagene til rettelser i lovverket reduserer risikoen for misforståelser hos brukerne av lovene. Rettelsene innebærer ikke realitetsendringer, og har ikke andre økonomiske eller administrative konsekvenser.

Forslagene antas ikke å ha vesentlige negative næringspolitiske konsekvenser.

2 Bakgrunnen for lovforslaget om gjennomføring av digitaliseringsdirektivet

2.1 Direktiv (EU) 2019/1151 om bruk av digitale verktøy og prosesser i selskapsretten (digitaliseringsdirektivet)

2.1.1 Overordnet om direktivets innhold

Digitaliseringsdirektivet tar sikte på å fjerne hindre ved stiftelse og registrering av selskaper med begrenset ansvar (tilsvarende aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper etter norsk rett). Det samme gjelder for filialer av slike selskaper som registreres i en annen medlemsstat. Direktivet stiller også krav til at det må etableres digitale løsninger for å sende inn opplysninger om selskapene til den enkelte stats foretaksregister, og for å få tilgang til informasjon som er oppført i registret.

Digitaliseringsdirektivets fortale punkt 2 viser til at bruk av digitale løsninger kan gjøre at selskaper kan stiftes på en enklere, raskere, og tids- og kostnadsbesparende måte. Det samme vil gjelde registrering av filialer. Et av formålene med direktivet er å bidra til et mer effektivt og funksjonelt indre marked som skal ivareta konkurranseevnen og troverdigheten til selskaper i EØS. Digitaliseringsdirektivet søker også å sikre et rettslig og administrativt miljø som kan håndtere nye utfordringer knyttet til globalisering og digitalisering, jf. fortalen punkt 3.

Medlemsstatene skal legge til rette for at selskaper kan registreres elektronisk og innen gitte saksbehandlingsfrister. Maler for slik registrering og informasjon om det nasjonale regelverket som gjelder for selskaper med begrenset ansvar, skal gjøres offentlig tilgjengelig. Informasjonen skal gjøres tilgjengelig på minst ett av EU-språkene som er bredt anvendt.

Gebyr for registrering skal være ikke-diskriminerende og ikke overstige de faktiske administrative kostnadene ved registerløsningene.

Opplysninger om selskaper etter selskapsrettsdirektivet artikkel 14 skal være offentlig tilgjengelig i medlemsstatenes handels-, selskaps- eller foretaksregister. Departementet vil i det videre

bruke «foretaksregister» som samlebetegnelse, selv om registerløsninger og -betegnelser i de ulike EØS-statene varierer. Digitaliseringsdirektivet pålegger også medlemsstatene å gjøre ytterligere opplysninger om selskaper offentlig tilgjengelig. Dette gjelder for eksempel opplysninger om selskapets navn og organisasjonsform, antall ansatte, og filialer i andre medlemsstater. Det skal gis kostnadsfri tilgang til opplysningene.

Opplysninger som selskapene leverer inn digitalt, skal kunne brukes og gjenbrukes digitalt. Formålet er at andre brukere skal kunne stole på og benytte seg av offentlige opplysninger om selskaper. Det innebærer også at selskapene skal kunne slippe å levere samme opplysninger mer enn én gang.

I juli 2017 ble det etablert et samarbeid mellom EØS-statenes foretaksregistre BRIS («Business Registers Interconnection System») gjennom forordning (EU) 2015/884 (senere erstattet av forordning (EU) 2020/2244, deretter forordning (EU) 2021/1042).

Digitaliseringsdirektivet bygger videre på dette samarbeidet. Blant annet gjelder det nye regler for deling av opplysninger om navngitte personers rett til å forplikte et selskap.

2.1.2 Gjennomføringen av direktivet i norsk rett

Direktiver skal gjennomføres i norsk rett på en klar og tydelig måte, men det er opp til lovgiver å bestemme formen og virkemidlene for hvordan dette nærmere skal gjøres. Digitaliseringsdirektivet gjør endringer i selskapsrettsdirektivet, som i Norge er gjennomført i blant annet aksjeloven og allmennaksjeloven. I tillegg til endringer i aksjeloven og allmennaksjeloven, krever gjennomføring av digitaliseringsdirektivet endringer i enhetsregisterloven, foretaksregisterloven og regnskapsloven.

Mange av bestemmelsene i digitaliseringsdirektivet innebærer plikter for medlemsstatenes foretaksregistre. Gjennomføring av direktivet i Norge vil innebære at Brønnøysundregistrene

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

pålegges nye plikter. Dette omfatter blant annet å utforme maler for stiftelse og registrering av foretak, og offentliggjøring av informasjon på engelsk om regler for stiftelse og registrering.

En rekke av direktivforpliktelsene er allerede oppfylt i norsk rett. Det er likevel behov for enkelte tilpasninger i norsk regelverk for å gjennomføre direktivet.

Flere av lovforslagene i proposisjonen er forslag til forskriftshjemler i enhetsregisterloven, foretaksregisterloven og regnskapsloven, for å kunne gjennomføre enkelte av digitaliseringsdirektivets krav i forskrift. Kostnader og eventuelle konsekvenser av slike regler må utredes konkret i forbindelse med utarbeidelse av forskriftsbestemmelsene.

Digitaliseringsdirektivet artikkel 13i gir regler om «disqualified directors». Som nevnt i punkt 1.1 vil departementet komme tilbake med forslag til regler for å gjennomføre artikkel 13i i en senere proposisjon til Stortinget. Resterende direktivforpliktelser behandles i denne proposisjonen.

2.1.3 Direktivets virkeområde og Norges handlingsrom

Digitaliseringsdirektivet er et minimumsdirektiv. Det vil si at direktivet ikke er til hinder for at medlemsstatene har nasjonal lovgivning som går lenger enn direktivet i å legge til rette for økt bruk av digitale verktøy og prosesser i selskapsretten. Direktivet er eksempelvis ikke til hinder for at medlemsstatene åpner for elektronisk stiftelse og registrering av andre foretaksformer enn dem som omfattes av direktivet. Medlemsstatene kan også gjøre flere opplysninger om selskaper og filialer offentlig tilgjengelig enn det direktivet stiller krav om.

Det følger av direktivets fortale punkt 36 at bestemmelsene i direktivet, herunder plikten til å registrere selskaper, ikke berører den nasjonale lovgivningen om skattetiltak i medlemsstatene eller deres territoriale eller administrative enheter. I fortalen punkt 37 står det at medlemsstatenes myndighet til å avslå søknader om opprettelse og registrering av selskaper og registrering av filialer i tilfelle av svik eller misbruk, samt medlemsstatenes etterforsknings- og håndhevels tiltak, herunder dem som er foretatt av politiet eller andre kompetente myndigheter, ikke berøres av direktivet. Det samme gjelder andre forpliktelser etter EU-retten eller nasjonal lovgivning som gjelder bekjempelse av hvitvasking av penger og finansiering av terrorisme, samt regler om reelt eierskap (reelle rettighetshavere).

2.1.4 Innholdet i digitaliseringsdirektivet

Direktivets virkeområde (artikkel 13)

Digitaliseringsdirektivet gjør endringer i selskapsrettsdirektivets virkeområde. Virkeområdet for bestemmelsene som berøres av digitaliseringsdirektivet fastsettes i Vedlegg I og II til selskapsrettsdirektivet, og Vedlegg IIA, som er nytt med digitaliseringsdirektivet, jf. selskapsrettsdirektivet artikkel 13.

De norske organisasjonsformene som omfattes av vedleggene, tilsvarer aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper. I tillegg vil norske filialer av utenlandske foretak («NUF») berøres av reglene om digital registrering av filialer og informasjonstveksling om disse. Europeiske selskaper (SE-selskaper) berøres også indirekte av direktivet, ettersom disse selskapene etter norsk rett reguleres av allmennaksjeloven så langt det passer og ikke annet følger av SE-forordningen. Hensynene bak SE-selskapsformen tilsier også at digitaliseringsdirektivets bestemmelser får anvendelse for SE-selskapene så langt det passer.

Artikkel 13g om elektronisk stiftelse og registrering av selskap, og artikkel 13h om elektroniske maler for stiftelse av selskap, åpner for at virkeområdet kan begrenses til bare å gjelde aksjeselskaper. Artikkel 28a til 28c gjelder for filialer («NUF»). Virkeområdet er med andre ord noe forskjellig for de ulike bestemmelsene i digitaliseringsdirektivet.

Departementet vil i de følgende kapitlene løpende presisere hvilke organisasjonsformer som foreslås omfattet av de ulike lovforslagene. Begrepet «selskap» vil i hovedsak brukes i den generelle omtalen av organisasjonsformer som omfattes. «Foretak» brukes dersom begrepet følger av den relevante loven, forskriften eller lignende.

Definisjoner (artikkel 13a)

I digitaliseringsdirektivet er det tatt inn flere definisjoner i artikkel 13a. De omfatter begrepene:

- elektronisk identifikasjonsmiddel
- ordning for elektronisk identifisering
- elektronisk middel
- opprettelse
- registrering av en filial
- mal

Anerkjennelse av identifikasjonsmidler (artikkel 13b)

Digitaliseringsdirektivet artikkel 13b gir regler om anerkjennelse av identifikasjonsmidler. Norge

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

skal anerkjenne og gi alle EØS-borgere mulighet til å benytte seg av elektroniske identifikasjonsmidler som er godkjent i deres egen medlemsstat, i Norge eller anerkjent som grenseoverskridende autentisering i henhold til eIDAS-forordningen artikkel 6 nr. 1.

Artikkel 13b åpner for at medlemsstatene, i unntakstilfeller, kan kreve fysisk oppmøte for å verifisere en persons identitet.

Generelle regler om elektroniske tjenester (artikkel 13c)

Artikkel 13c oppstiller visse begrensninger for direktivets rekkevidde. Blant annet berører ikke direktivet krav i nasjonal lovgivning som gjelder utarbeidelse av stiftelsesdokumenter.

Gebyrer for elektroniske tjenester (artikkel 13d)

Artikkel 13d fastsetter at medlemsstatene skal sikre at gebyrer for tjenester etter selskapsrettsdirektivet kapittel 3 er transparente og anvendes på en ikke-diskriminerende måte. Gebyrene skal ikke overskride kostnadene ved å levere tjenesten.

Betaling og betalingstjenester (artikkel 13e)

Artikkel 13e regulerer betaling. Dersom en medlemsstat krever betaling for en nærmere bestemt tjeneste, skal medlemsstaten sikre at betalingen kan utføres ved hjelp av en bredt tilgjengelig nettbasert betalingstjeneste som kan brukes til betalinger på tvers av landegrensene. Den må også gjøre det mulig å identifisere den som har betalt.

Krav til informasjon om stiftelse og registrering av selskaper (artikkel 13f)

Etter artikkel 13f skal medlemsstatene sørge for at brukervennlig og gratis informasjon om stiftelse og registrering av selskaper tilgjengeliggjøres på registreringsportaler eller nettsider. Det er angitt minstekrav til hvilken informasjon som skal tilgjengeliggjøres.

Elektronisk stiftelse og registrering av selskaper (artikkel 13g)

Artikkel 13g gir regler om elektronisk stiftelse og registrering av selskaper, saksbehandlingsfrist ved førstegangsregistrering av selskaper, og om unntak fra helelektronisk stiftelse og registrering.

Maler for elektronisk stiftelse og registrering av selskaper (artikkel 13h)

Etter artikkel 13h skal medlemsstatene tilgjengeliggjøre maler for å stifte og registrere aksjeselskaper. Innholdet i malene reguleres av nasjonal rett. Malene skal kunne brukes som ledd i elektronisk stiftelse og registrering som nevnt i artikkel 13g. Malene skal være tilgjengelig på et offisielt EU-språk som er bredt anvendt i EU.

«Disqualified directors» (artikkel 13i)

Artikkel 13i stiller krav til at medlemsstatene skal ha regler om frakjennelse av retten til å ha tillitsverv i selskaper, for eksempel styreverv, og om mulighet til å ta i betraktning frakjennelse i andre medlemsstater. Det er også krav til deling av informasjon om frakjennelse mellom foretaksregistre i medlemsstatene.

Elektronisk innsending av informasjon om selskaper (artikkel 13j)

Etter artikkel 13j skal selskaper kunne sende inn og endre dokumenter og opplysninger elektronisk. Medlemsstatene kan kreve at enkelte eller alle dokumenter og opplysninger som omfattes av bestemmelsen, skal sendes inn elektronisk. Medlemsstatene skal sikre at dokumenters opprinnelse og ekthet kan verifiseres elektronisk ved elektronisk innsending.

Offentliggjøring av dokumenter og opplysninger (artikkel 16)

Digitaliseringsdirektivet artikkel 16 regulerer hvordan medlemsstatenes registerførere skal samle inn, oppbevare og tilgjengeliggjøre opplysninger om selskaper som omfattes av direktivet.

Tilgang til offentliggjorte opplysninger (artikkel 16a)

Direktivet artikkel 16a regulerer allmennhetens rett til innsyn i nærmere bestemte opplysninger om visse selskaper. Gebyr for innsyn i registrerte opplysninger skal ikke overstige de faktiske administrative kostnadene ved å utlevere opplysningene. Opplysningene og dokumentene skal bekreftes med «rett kopi», med mindre den som har bedt om innsyn godtar at det ikke gis slik bekreftelse. Avgivelse av opplysninger skal autentiseres i henhold til eIDAS-forordningen.¹

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Gebyrer for dokumenter og opplysninger (artikkel 19)

Artikkel 19 regulerer bruk av gebyrer for dokumenter og opplysninger som deles gjennom BRIS. Gebyrer for innhenting av visse typer dokumenter og opplysninger skal ikke overstige de administrative kostnadene av slik deling. Enkelte dokumenter og opplysninger skal være kostnadsfritt tilgjengelig gjennom BRIS. Dette gjelder blant annet opplysninger om selskapets foretaksnavn, organisasjonsform, registreringsnummer og formål, samt opplysninger om filialer åpnet av selskapet i en annen medlemsstat.

Utveksling av informasjon gjennom BRIS skal være kostnadsfritt for medlemsstatenes registerførere.

Elektronisk registrering av filialer (artikkel 28a)

Artikkel 28a pålegger medlemsstatene å sikre at registrering av en filial av et foretak som er underlagt lovgivningen i en annen medlemsstat, kan skje fullt ut elektronisk uten krav til fysisk oppmøte. Det skal også fastsettes nærmere regler for hvilke dokumenter og opplysninger som skal sendes inn for å kunne registrere en filial elektronisk.

Elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer (artikkel 28b)

Etter artikkel 28b nr. 1 skal medlemsstatene sikre at visse typer dokumenter og opplysninger kan sendes inn elektronisk (innen eventuelle frister fastsatt i lovgivningen til medlemsstaten der filialen er etablert). Det samme gjelder for endringer i slike dokumenter og opplysninger. Medlemsstaten skal sikre at innsendingen i sin helhet kan fullføres elektronisk uten krav til fysisk oppmøte.

Nedleggelse av filialer (artikkel 28c)

Artikkel 28c regulerer kommunikasjon om nedleggelse av filialer gjennom BRIS.

Ved mottak av enkelte dokumenter og opplysninger skal foretaksregisteret i medlemsstaten der en filial av et utenlandsk foretak er registrert, underrette foretaksregisteret i medlemsstaten der hovedforetaket er registrert om at dets filial er nedlagt og slettet fra registeret. Foretaksregisteret i medlemsstaten der hovedforetaket er regis-

trert skal bekrefte mottak av underretningen gjennom BRIS, og registrere opplysningene uten forsinkelse.

Endringer i hovedforetakets dokumenter og opplysninger (artikkel 30a)

Artikkel 30a gir regler om utveksling av informasjon om endringer i hovedforetakets dokumenter og opplysninger. Medlemsstaten der hovedforetaket er registrert skal uten forsinkelse varsle medlemsstaten der filialen er registrert gjennom BRIS, dersom endring i nærmere angitte opplysninger har blitt registrert. Foretaksregisteret i medlemsstaten der filialen er registrert skal gjennom BRIS bekrefte mottak av varselet, og sikre at dokumentene og opplysningene oppdateres uten forsinkelse.

2.1.5 Forholdet til personvernlovgivningen

Det følger av digitaliseringsdirektivets fortale punkt 38 at behandling av personopplysninger som følge av digitaliseringsdirektivets bestemmelser, må skje i tråd med reglene i EUs personvernforordning. Ettersom digitaliseringsdirektivet bygger videre på EUs arbeid rundt BRIS, vil gjennomføringen av direktivet bidra til den fortsatte avgivelsen av opplysninger gjennom BRIS om personer registrert med roller i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret.

Personvernforordningen er gjennomført i norsk rett ved lov 15. juni 2018 nr. 38 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven). Etter personopplysningsloven § 1 gjelder forordningen som lov (norsk rett). Det saklige og geografiske virkeområdet er fastsatt i henholdsvis § 2 og § 4. Departementet legger til grunn at Brønnøysundregistrenes deling av opplysninger som nevnt i digitaliseringsdirektivet hva gjelder personopplysninger, omfattes av personopplysningslovens virkeområde. Dette vil særlig gjelde opplysninger om navn på rolleinnhavere, signaturberettigede og andre med fullmakt til å representere selskaper, som etter personvernforordningen artikkel 4 nr. 1 er definert som en «personopplysning».

Behandling av slike personopplysninger må følge nærmere fastsatte prinsipper, jf. personvernforordningen artikkel 5. Etter artikkel 5 nr. 1 skal personopplysninger «behandles på en lovlig, rettferdig og åpen måte med hensyn til den registrerte ('lovlighet, rettferdighet og åpenhet')». Hva som omfattes av begrepet «behandling», følger av personvernforordningen artikkel 4 nr. 2. Bestem-

¹ eIDAS-forordningen er under revisjon i EU. Det foreligger forslag fra Europakommisjonen om en europeisk eID (en lommebokløsning), der hensikten er å løse de utfordringene man har møtt på hittil i arbeidet med europeisk eID.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

melsen viser blant annet til lagring og utlevering som eksempler på hva som vil være «behandling».

Rammen for hva som er «lovlig» behandling av personopplysninger, følger av artikkel 6 nr. 1 bokstav a til f. Det oppstilles seks vilkår for hva som kan anses som lovlig behandling, hvorav minst ett av disse må være oppfylt. Departementet anser bokstav c som det mest relevante vilkåret for behandling av personopplysninger ved utveksling av slike opplysninger gjennom BRIS.

Etter bokstav c skal behandlingen være «nødvendig for å oppfylle en rettslig forpliktelse som påhviler den behandlingsansvarlige». Vilkåret innebærer at behandlingsansvarlig (se definisjon i artikkel 4 nr. 7) må behandle personopplysninger for å kunne overholde en rettslig forpliktelse. Behandlingsansvarlig vil være Brønnøysundregistrene, som registerfører av nevnte personopplysninger og som norsk representant i BRIS-samarbeidet.

Den rettslige forpliktelsen må videre være hjemlet i nasjonal rett, jf. artikkel 6 nr. 3. Departementet legger til grunn at departementets forslag til endringer i foretaksregisterloven § 8-3 og enhetsregisterloven § 22a vil oppfylle vilkåret om at det foreligger en rettslig forpliktelse hjemlet i nasjonal rett, ettersom utlevering av opplysninger om navn på rolleinnhavere, signaturberettigede og andre med fullmakt til å representere selskaper er nødvendig for å overholde norske forpliktelser etter EØS-avtalen. Departementet legger til grunn at Brønnøysundregistrene som et minimum plikter å utlevere informasjon som nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 14, herunder opplysninger om navn på rolleinnhavere, signaturberettigede og andre med fullmakt til å representere selskaper.

2.2 Høringsnotat 21. februar 2022

Nærings- og fiskeridepartementet sendte 21. februar 2022 høringsnotatet *Gjennomføring av direktiv (EU) 2019/1151 om bruk av digitale verktøy og prosesser i selskapsretten (digitaliseringsdirektivet)* på offentlig høring. Høringsfristen var 13. mai 2022.

Høringsnotatet ble sendt til følgende høringsinstanser:

Departementene

Brønnøysundregistrene
Datatilsynet
Domstolene i Norge

Finansklagenemnda
Finanstilsynet
Forbrukerrådet
Forbrukertilsynet
Innovasjon Norge
Regelrådet
Skattedirektoratet
Statistisk sentralbyrå
Økokrim

Nord universitet
Norges Handelshøyskole
Stiftelsen Handelshøyskolen BI
Universitetet i Agder
Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo

Akademikerne
AksjeNorge
Aksjonærforeningen i Norge
Arbeidsgiverforeningen Spekter
Den Norske Advokatforening
Den norske Revisorforening
Eiendom Norge
Finans Norge
Finansforbundet
Hovedorganisasjonen Virke
IKT-Norge
KS-Kommunesektorens organisasjon
Landsorganisasjonen i Norge
Norges Bondelag
Norges Fiskarlag
Norges Juristforbund
Norsk Bergindustri
Norsk Industri
Norsk Kapitalforvalterforening
Norsk Venturekapitalforening
Næringslivets hovedorganisasjon
Regnskap Norge
Skatterevisorenes forening
SMB Norge
Verdipapirfondenes Forening
Verdipapirforetakenes Forbund
Verdipapirsentralen ASA
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

Advokatfirma DLA Piper Norway DA
Advokatfirmaet BAHR AS
Advokatfirmaet CLP DA
Advokatfirmaet Føyen AS
Advokatfirmaet Grette AS
Advokatfirmaet Hjort AS
Advokatfirmaet Haavind AS
Advokatfirmaet Pricewaterhousecoopers AS
Advokatfirmaet Schjødt AS

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Advokatfirmaet Selmer AS
Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS
Advokatfirmaet Thommessen AS
Advokatfirmaet Wiersholm AS
Advokatfirmaet Østgård DA
AGP Advokater AS
Arntzen de Besche Advokatfirma AS
CMS Kluge Advokatfirma AS
Deloitte Advokatfirma AS
Garmann, Mitchell & Co Advokatfirma AS
KPMG Law Advokatfirma AS
Kvale Advokatfirma DA
SANDS advokatfirma DA
Wikborg Rein Advokatfirma AS
Aabø-Evensen & Co Advokatfirma AS

BN Bank ASA
Danske Bank
DNB Bank ASA
Handelsbanken
Pareto Bank ASA

Følgende instanser har kommet med realitetsmerknader:

Brønnøysundregistrene
Digitaliseringsdirektoratet
Skattedirektoratet

Den norske Revisorforening
Samfunnsbedriftene

Følgende instanser har uttalt at de ikke har merknader til høringen eller at de ikke ønsker å avgi svar på høringen:

Forsvarsdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Klima- og miljødepartementet
Landbruks- og matdepartementet

Statistisk sentralbyrå

Finansklagenemnda
Finans Norge

Hovedsynspunkter i sentrale høringsuttalelser gjengis i proposisjonen. Høringsuttalelsene er tilgjengelige i sin helhet på departementets nettside.

3 Overordnede høringsinnspill

3.1 Høringsinstansenes syn

Det har i høringen kommet enkelte mer overordnede innspill fra høringsinstansene. Disse omtales i dette kapitlet. Høringsinnspillene som gjelder de konkrete lovforslagene er gjengitt i de påfølgende temakapitlene, og er kommentert i forbindelse med departementets vurderinger.

Samfunnsbedriftene støtter forslagene i høringsnotatet, og uttaler at det er positivt at det innføres lovendringer og forskriftsbestemmelser som kan forenkle og digitalisere henholdsvis stiftelse og registrering av selskaper, og med dette noe av samhandlingen med Brønnøysundregistrene. Samfunnsbedriftene skriver at det er positivt at selskaper kan stiftes raskere og på en mer tids- og kostnadsbesparende måte, og at opplysninger som selskapene leverer inn digitalt til Brønnøysundregistrene skal kunne brukes og gjenbrukes digitalt. Dette slik at selskapene skal kunne slippe å levere samme opplysninger til registermyndigheten mer enn én gang, og at andre brukere skal kunne stole på og benytte seg av de registrerte offentlige opplysninger om selskapet. Samfunnsbedriftene uttaler også:

«Lovverket stiller samlet mange krav til offentlige og private virksomheter. Det må være et mål at administrative kostnader knyttet både førstegangsregistrering av selskaper og annen registrering av selskapsendringer holdes på et balansert nivå og ikke tar vesentlig ressurser fra selskapenes egentlige formål, og oppgave- og tjenesteproduksjonen. Forslaget her kan bidra til enkelte administrative besparelser for selskapene, noe som er positivt.»

Den norske Revisorforening (Revisorforeningen) uttaler at oppfølging og implementering av digitaliseringsdirektivet bør prioriteres høyt. I den sammenheng er Revisorforeningen også opptatt av at slike digitale prosesser har tilstrekkelige sikkerhetsmekanismer for å sikre mot misbruk og svik.

Skattedirektoratet skriver at etaten er positiv til forslag som forenkler opprettelse av aksjeselskaper og andre typer foretak på tvers av lande-

grenser. Etaten støtter også at det fremmes nye regler som bidrar til større markedstransparens og tryggere informasjonsbehandling.

For å gjennomføre deler av kravene i digitaliseringsdirektivet, foreslo departementet i høringsnotatet flere forskriftshjemler i enhetsregisterloven, foretaksregisterloven og regnskapsloven. Departementet viste til at forskriftsregulering av til dels tekniske bestemmelser kan bidra til at reglene enklere og raskere kan oppdateres i tråd med den teknologiske utviklingen.

Samfunnsbedriftene støtter i utgangspunktet at en slik reguleringsform kan være klokt, og legger til grunn at nevnte forskrifter sendes på offentlig høring på et senere tidspunkt. *Brønnøysundregistrene* uttaler at etaten er positiv til denne lovgivningsteknikken, og vurderer at fremgangsmåten er godt egnet til å skape et tidsriktig og fleksibelt regelverk.

Brønnøysundregistrene har også kommet med innspill hva gjelder konsekvenser av forslagene. Etaten skriver at endringene som kommer som følge av direktivet vil utgjøre et stort og kostnadskrevenende arbeid for Brønnøysundregistrene. Etaten uttaler også:

«Brønnøysundregistrene har planlagte og pågående prosjekter som Digital Selskaps-etablering, Brsys (nytt felles saksbehandlingssystem) og Brukervennlige registertjenester (ny innrapporterings- og tilgjengeliggjøringsløsning). Disse prosjektene, særlig sistnevnte, forventes å ville bidra til å oppfylle noen av de tekniske kravene som kommer. Prosjektet Brukervennlige registertjenester mangler imidlertid pt. finansiering. Dersom direktivets krav trer i kraft før slik finansiering foreligger, vil dette kunne medføre behov for å utvikle kostbare midlertidige løsninger.»

Skattedirektoratet har kommentert forholdet til personvernforordningen og utlevering av personopplysninger:

«[U]tlevering av opplysninger fra offentligrettslige organer slik som foretaks- og enhets-

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

registeret vil normalt omfattes av artikkel 6. nr. 1 bokstav e), da utleveringen er nødvendig for 'å utføre en oppgave i allmennhetens interesse eller utøve offentlig myndighet som den behandlingsansvarlige er pålagt.' Dette alternativet er også mer i samsvar med dagens regulering i foretaksregisterlov § 8-3 og med departementets forslag til nye § 8-3 i foretaksregisterlov og § 22a i enhetsregisterloven som er av deklarasjonskarakter. Dersom departementet opprettholder at det er alternativ c) som er det relevante rettsgrunnlaget, burde lovforslaget endres fra en «kan»-regel til en «skal»-regel i tråd med ordlyden i personvernforordningens artikkel 6. nr. 1 bokstav c) som taler om rettslige 'forpliktelser'.

3.2 Departementets merknader

Departementet merker seg at *Samfunnsbedriftene* og *Brønnøysundregistrene* i utgangspunktet er positive til at kravene i digitaliseringsdirektivet i det vesentlige reguleres i forskrift. Det har ikke kommet innvendinger mot den foreslåtte reguleringsmåten i høringen. Departementet viser til at de fleste reglene i direktivet er detaljerte og tekniske. Etter departementets vurdering er det mest hensiktsmessig å ha denne type regler i forskrift. Forskriftsregulering av til dels tekniske bestemmelser kan bidra til at reglene enklere og raskere kan oppdateres i tråd med den teknologiske utviklingen. Departementet har ved vurderingen av lov- eller forskriftsregulering lagt til grunn at mer generelle krav i direktivet bør reguleres direkte i lov. Det samme gjelder grunnleggende saksbehandlingsregler, slik som saksbehandlingsfrister. Lovforslagene i proposisjonen er basert på dette.

Det er opp til Stortinget som lovgiver å bestemme hva det eventuelt skal kunne gis forskrifter om. Ved utformingen av forslag til forskriftshjemler i enhetsregisterloven, foretaksregisterloven og regnskapsloven har departementet lagt vekt på å få klart frem hva hjemlene skal omfatte.

Revisorforeningen er opptatt av at de digitale prosessene som digitaliseringsdirektivet legger opp til har tilstrekkelige sikkerhetsmekanismer for å sikre mot misbruk og svik. Departementet

bemerket at digitaliseringsdirektivet har flere regler som skal hindre misbruk og svik. Blant annet er det regler om at innmeldte opplysninger skal kontrolleres av registermyndighetene. Direktivet har også regler som skal sikre at identiteten til innsendere av opplysninger og innehavere av styreverv og andre roller i selskapene kan verifiseres, for eksempel gjennom muligheten til å stille krav om fysisk oppmøte. Departementet viser også til at Brønnøysundregistrene har som mål at deres registervirksomhet skal føre til at registrerte data i størst mulig grad og til enhver tid er sikre og korrekte. Etaten skal ha kvalitet i registerforvaltningen, slik at registerdataene er korrekte, beskyttet mot uautorisert bruk og/eller endring, gjengis korrekt og er tilgjengelig for de som trenger dem.¹ Disse målene vil også gjelde for digitale prosesser som innføres som følge av digitaliseringsdirektivet.

Når det gjelder høringsinnspillet fra Brønnøysundregistrene om konsekvenser for etaten, viser departementet til at det i statsbudsjettet for 2023 er bevilget 30 millioner kroner til oppstart av et eget prosjekt for brukervennlige register tjenester i Brønnøysundregistrene, jf. Prop. 1 S (2022–2023) for Nærings- og fiskeridepartementet. Prosjektet skal utvikle innrapporterings- og tilgjengeliggjørings tjenester til og fra Brønnøysundregistrenes nye registerplattform, og gi enklere og bedre løsninger for brukerne. Departementet viser også til at gjennomføring av EØS-rettslige forpliktelser skal være en prioritert oppgave for Brønnøysundregistrene, både i den ordinære driften og i arbeidet med utviklingsprosjekter.

Med hensyn til Skattedirektoratets kommentarer hva gjelder personvernforordningen og hjemmelsgrunnlag, bemerker departementet at behandlingens lovlighet avhenger av at minst ett av vilkårene i personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav a til f må være oppfylt. Etter departementets vurdering kan både bokstav c og bokstav e begrunne en lovlig behandling av personopplysninger. Departementet kan ikke se at vilkåret i bokstav e er mer passende enn vilkåret i bokstav c, og fastholder derfor vurderingen som nevnt i punkt 2.1.5.

¹ Prop. 1 S (2022–2023) for Nærings- og fiskeridepartementet side 103.

4 Elektronisk stiftelse og registrering av selskaper

4.1 Gjeldende rett

Elektronisk stiftelse og registrering

I norsk rett går det et skille mellom det å stifte et selskap og det å registrere det i Foretaksregisteret. I praksis er imidlertid stiftelse og registrering ofte tett knyttet sammen. I proposisjonen brukes «elektronisk registrering» om det som i realiteten er elektronisk innrapportering av opplysninger om selskaper til Foretaksregisteret ved inn-sending av førstegangsmelding.

For å stifte et aksjeselskap, skal det opprettes et stiftelsesdokument, jf. aksjeloven § 2-1 første ledd første punktum. Det følger av første ledd tredje punktum at stiftelsesdokumentet kan opprettes som et papirdokument eller gjennom Foretaksregisterets elektroniske løsning for stiftelse av aksjeselskap. Melding av selskapet til Foretaksregisteret må sendes innen tre måneder etter at stiftelsesdokumentet er signert, jf. aksjeloven § 2-18 første ledd. Dersom selskapet ikke er meldt til Foretaksregisteret innen tremånedersfristen, kan det ikke registreres, og forpliktelser etter stiftelsesdokumentet er ikke lenger bindende, jf. aksjeloven § 2-18 tredje ledd første og andre punktum.

Brønnøysundregistrene har utviklet en løsning for både å stifte og registrere aksjeselskaper elektronisk. Den elektroniske løsningen benytter en mal med fritekstfelt som fylles ut av innsender.

Allmennaksjeselskaper kan registreres i Foretaksregisteret elektronisk. Det kan også sendes inn endringsmeldinger om slike selskaper til Foretaksregisteret elektronisk. Det samme gjelder for NUF. Verken allmennaksjeselskaper eller NUF kan etter norsk rett stiftes elektronisk.

Foretaksregisterets elektroniske løsninger reguleres av flere bestemmelser i foretaksregisterloven og forskrifter til loven. Foretaksregisterloven § 4-1 fjerde ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift med regler som pålegger de registreringspliktige elektronisk innsending til registeret. Det er ikke fastsatt noen forskrift med hjemmel i foretaksregisterloven § 4-1 fjerde ledd. Etter foretaksregisterloven § 4-3 andre ledd kan det i forskrift gjøres unntak fra de alminnelige signe-

ringskravene i loven for elektroniske meldinger. Forskrift 18. desember 1987 nr. 984 om registrering av foretak (foretaksregisterforskriften) § 9 gir nærmere regler om signering av elektroniske meldinger.

Etter foretaksregisterloven § 10-6 kan Kongen «i forskrift gi nærmere regler om Foretaksregisterets elektroniske løsninger for stiftelse av foretak i den utstrekning loven gir adgang til elektronisk stiftelse». Det innebærer at adgangen for de ulike organisasjonsformene til å benytte seg av løsninger for elektronisk stiftelse, må fremgå av den relevante særloven. Slik hjemmel finnes i dag bare i aksjeloven § 2-1 første ledd tredje punktum.

Myndigheten etter foretaksregisterloven § 10-6 er delegert til Nærings- og fiskeridepartementet, jf. kongelig resolusjon 14. juni 2013 nr. 636. Det er ikke fastsatt slik forskrift.

Foretaksregisteret fører kontroll av innkomne meldinger, jf. foretaksregisterloven § 5-1. Det skal føres kontroll med om det som kommer inn til registrering i Foretaksregisteret, og grunnlaget for det, er i samsvar med lov og er blitt til i samsvar med lov.

Saksbehandlingsfrist for behandling av førstegangsmelding til Foretaksregisteret

Saksbehandlingstiden løper fra tidspunktet melding om registrering har kommet inn til Foretaksregisteret. Melding regnes ikke som kommet inn før den er signert og oppfyller kravene til innsending. Foretaksregisterloven fastsetter ikke saksbehandlingsfrister for behandling av førstegangsmeldinger. Frist for å behandle slike meldinger reguleres dermed av de alminnelige saksbehandlingsreglene i lov 10. februar 1967 om behandlingssåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven). Forvaltningsloven § 11 a første ledd stiller krav om at forvaltningsorganet skal forberede og avgjøre saken «uten ugrunnet opphold».

Betaling og bekreftelse av aksjeinnskudd

Det følger av aksjeloven § 2-18 andre ledd at før selskapet meldes til registrering i Foretaksregis-

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

teret, skal aksjeinnskudd være ytet fullt ut. I meldingen til Foretaksregisteret skal det opplyses om at selskapet har mottatt aksjeinnskuddene. Dette skal bekreftes av revisor. Skal aksjeinnskuddene utelukkende gjøres opp i penger, kan bekreftelsen også gis av et finansforetak, en advokat eller en statsautorisert regnskapsfører. Tilsvarende krav til bekreftelse av aksjeinnskudd ved kapitalforhøyelse følger av aksjeloven § 10-9 andre ledd.

Med «finansforetak» menes et foretak som driver virksomhet som bank, kredittforetak, finansieringsforetak, forsikringsforetak, pensjonsforetak eller holdingforetak i finanskonsern, jf. finansforetaksloven § 1-3. Finansforetaksloven gjelder for virksomhet som drives i eller skal drives i Norge, og norske finansforetaks virksomhet i utlandet, jf. § 1-2. Loven gjelder også for utenlandske finansforetak som driver eller skal drive virksomhet gjennom filial her i riket, eller ved grensekryssende virksomhet i den utstrekning det følger av bestemmelsene i finansforetaksloven kapittel 5, jf. § 1-2.

Med «penger» etter aksjelovens bestemmelser menes norske kroner. Aksjeinnskudd i annen valuta enn norske kroner eller i en kombinasjon av norske kroner og utenlandsk valuta anses som tingsinnskudd, og må bekreftes av revisor.

Kravet til bekreftelse av aksjeinnskuddet gjelder uavhengig av innskuddets størrelse, og er fastsatt for å sikre at det som er opplyst innbetalt til selskapet som aksjeinnskudd, faktisk er det. Av foretaksregisterloven § 4-4 bokstav e følger det at bekreftelsen skal gis i et dokument som skal være vedlagt meldingen til Foretaksregisteret.

For å avgi en bekreftelse om innbetaling av aksjeinnskudd elektronisk (gjennom Altinn), kreves det av tekniske årsaker at den som avgir bekreftelsen har norsk organisasjonsnummer. Uten norsk organisasjonsnummer vil den som skal avgi bekreftelse om innbetalt aksjeinnskudd måtte gjøre dette i papirformat.

4.2 Direktivets krav

4.2.1 Elektronisk stiftelse og registrering

Digitaliseringsdirektivet artikkel 13g regulerer blant annet elektronisk stiftelse og registrering av selskaper, hvilke regler som skal fastsettes om elektronisk stiftelse og registrering, regler om tilatelser og konsesjoner, innbetaling av aksjeinnskudd, saksbehandlingstid, og regler om unntak fra helelektronisk stiftelse og registrering.

I digitaliseringsdirektivet brukes gjennomgående begrepet «formation». Dette begrepet er i artikkel 13a fjerde punkt definert som:

«'formation' means the whole process of establishing a company in accordance with national law, including the drawing up of the company's instrument of constitution and all the necessary steps for the entry of the company in the register»

Etter artikkel 13g nr. 1 skal selskaper som omfattes av direktivet kunne stiftes og registreres elektronisk. Det følger av bestemmelsen at det ikke kan stilles krav om at den eller de som skal stifte eller registrere selskapet må møte opp fysisk hos registerfører eller andre steder i forbindelse med stiftelsen eller registreringen. Se likevel om unntaket i artikkel 13g nr. 8 nedenfor.

Det følger av artikkel 13g nr. 2 at medlemsstatene skal fastsette detaljerte regler om elektronisk stiftelse og registrering av selskaper, herunder regler for bruk av maler og andre dokumenter som er nødvendig for å stifte og registrere selskaper elektronisk. Se nærmere om direktivets krav til maler i punkt 4.2.2. Bestemmelsen fastsetter at elektronisk stiftelse og registrering skal kunne skje ved å sende inn dokumenter og informasjon i elektronisk form, herunder elektroniske kopier av dokumenter og informasjon som angitt i artikkel 16a nr. 4. Se nærmere om artikkel 16a nr. 4 i punkt 6.2.2.

Etter artikkel 13g nr. 3 skal medlemsstatene fastsette regler om elektronisk stiftelse og registrering for å utfylle hovedlinjene som trekkes opp i artikkel 13g nr. 2. Det skal som et minimum fastsettes regler om:

- prosedyrer for å sikre at innsendere har nødvendig rettslig handleevne og myndighet til å representere selskapet
- metodene for å verifisere innsenders identitet etter artikkel 13b. Artikkel 13b angir en plikt til å anerkjenne elektroniske identifikasjonsmidler i EØS
- hvilke krav som gjelder for at innsendere skal bruke «tillitstjenester», som referert til i forordning (EU) nr. 910/2014
- prosedyrer for å kontrollere lovligheten av selskapets formål, i den grad det er krav om slik kontroll i nasjonal rett
- prosedyrer for å kontrollere lovligheten av selskapets foretaksnavn, i den grad det er krav om slik kontroll i nasjonal rett
- prosedyrer for å verifisere oppnevning av tilitspersoner

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Etter artikkel 13g nr. 4, jf. artikkel 13g nr. 2, kan medlemsstatene også fastsette regler om:

- a. prosedyrer for å sikre lovligheten av selskapets stiftelsesdokument
- b. konsekvenser av at noen er fratjent retten til å være tillitsperson
- c. rollen til notarius publicus, person eller annet organ som er bemyndiget etter nasjonal rett til å håndtere alle sider ved den elektroniske stiftelsen av selskaper
- d. at selskaper som foretar innbetaling av aksjeinnskudd ved tingsinnskudd ikke skal kunne stifte selskapet helelektronisk

Det følger av artikkel 13g nr. 5 at medlemsstatene ikke kan stille krav om at elektronisk stiftelse eller registrering av selskapet er betinget av krav om tillatelse eller konsesjon før selskapet er registrert, med mindre et slikt krav er nødvendig for forsvarlig tilsyn med visse aktiviteter.

Etter artikkel 13g nr. 6 skal betaling av aksjeinnskudd kunne skje elektronisk til en bankkonto i en bank som opererer i EU, dersom betalingen er et krav for å stifte eller registrere et selskap. Bevis for betalingen skal kunne sendes inn elektronisk.

Artikkel 13g nr. 7 stiller krav om en saksbehandlingsfrist på fem virkedager, dersom selskapet stiftes elektronisk av fysiske personer ved bruk av maler som nevnt i artikkel 13h. I andre tilfeller, er fristen ti virkedager. Fristen skal regnes fra det tidspunkt som kommer senest av:

- i. datoen for gjennomføringen av alle formelle prosedyrer knyttet til stiftelsen, herunder at kompetent myndighet i medlemsstaten har mottatt all dokumentasjon og informasjon, eller
- ii. datoen for betaling av registreringsgebyr, betaling av aksjeinnskudd eller betaling av aksjeinnskudd ved tingsinnskudd

Dersom saksbehandlingsfristen ikke kan overholdes, skal innsender underrettes om årsaken til forsinkelsen.

Artikkel 13g nr. 8 åpner for at myndigheter eller andre personer eller organer som etter nasjonal rett behandler elektronisk stiftelse eller registrering i visse tilfeller kan kreve at innsenderen møter opp fysisk. Krav om fysisk oppmøte kan bare skje der offentlige interesser som er knyttet til å sikre oppfyllelse av regler om rettslig handleevne eller myndighet til å representere selskapet, rettferdiggjør dette. I slike tilfeller skal medlemsstatene sikre at fysisk oppmøte bare kan kreves etter en konkret vurdering i den enkelte saken, hvor det grunn til mistanke om manglende oppfyllelse av

reglene om rettslig handleevne og representasjonsrett, jf. artikkel 13g nr. 3 bokstav a. Medlemsstatene skal sikre at andre steg av stiftelse og registrering av selskapet kan fullføres elektronisk.

4.2.2 Maler for elektronisk stiftelse og registrering

Etter artikkel 13h nr. 1 skal medlemsstatene tilgjengeliggjøre maler («templates») for å stifte og registrere selskaper som nevnt i vedlegg IIA, det vil si selskapsformer som tilsvarer aksjeselskaper. Begrepet «template» er definert i artikkel 13a sjette punkt:

«‘template’ means a model for the instrument of constitution of a company which is drawn up by Member States in compliance with national law and is used for the online formation of a company in accordance with Article 13g.»

Malene skal tilgjengeliggjøres på registreringsportaler eller nettsteder, som kan nås via Single Digital Gateway. Single Digital Gateway er en digital portal som skal gjøre det enklere å få tilgang til relevant informasjon om rettigheter, plikter og regler innenfor EØS. Dette inkluderer blant annet informasjon relatert til arbeid, reise, utdanning, helsetjenester og forbrukerrettigheter.

Medlemsstatene kan også gjøre malene tilgjengelig for stiftelse og registrering av andre typer selskaper.

Malene skal kunne brukes som ledd i elektronisk stiftelse og registrering som nevnt i artikkel 13g, jf. artikkel 13h nr. 2.

Etter artikkel 13h nr. 4 skal innholdet i malene reguleres av nasjonal rett. Malene skal også være tilgjengelig på et offisielt EU-språk som er bredt anvendt i EU, jf. artikkel 13h nr. 3.

4.2.3 Krav til informasjon om stiftelse og registrering av selskaper

Artikkel 13f fastsetter at medlemsstatene skal sikre at brukervennlig og gratis informasjon om stiftelse og registrering av selskaper tilgjengeliggjøres på registreringsportaler eller nettsider. Informasjonen skal kunne nås via Single Digital Gateway, og den skal være tilgjengelig på et språk som forstås av et størst mulig antall av brukere på tvers av landegrensene.

Det skal minst gis informasjon om følgende temaer:

- a. regler om stiftelse og registrering av selskaper, herunder elektroniske prosedyrer, samt krav

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

- som gjelder bruk av maler, identifikasjon av personer, språk og gjeldende gebyrsatser
- b. regler om registrering av filialer, herunder elektroniske prosedyrer og krav til registreringsdokumenter, identifikasjon av personer og språk
 - c. oversikt over regler for å bli medlem av selskaps administrative organ, ledelsesorgan eller tilsynsorgan, herunder regler om å frakjenne personer retten til å være tillitsperson, og om de myndigheter eller organer som er ansvarlig for å oppbevare informasjon om personer som er frakjent retten til å være tillitsperson
 - d. oversikt over regler knyttet til myndighet og ansvar for selskapets administrative organ, ledelsesorgan og tilsynsorgan, herunder myndigheten til å representere selskapet overfor tredjeparter

4.2.4 Elektronisk innsending av informasjon om selskaper

Etter artikkel 13j nr. 1 skal selskaper kunne sende inn og endre dokumenter og opplysninger elektronisk. Det følger av selskapsrettsdirektivet artikkel 14 hvilke opplysninger og dokumenter som omfattes av bestemmelsene i artikkel 13j. Saksbehandlingsfrister kan fastsettes av den enkelte medlemsstat.

Etter artikkel 13j nr. 2 skal medlemsstatene sikre at dokumenters opprinnelse og ekthet kan verifiseres elektronisk ved elektronisk innsending (autentisering av dokumenter).

Artikkel 13j nr. 3 fastsetter at medlemsstatene kan kreve at enkelte eller alle dokumenter og opplysninger som nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 14, skal sendes inn elektronisk.

Det fremgår av artikkel 13j nr. 4 at artikkel 13g nr. 2 til nr. 5 gjelder tilsvarende for elektronisk innsending av dokumentasjon og informasjon. Se omtale av artikkel 13g nr. 2 til nr. 5 i punkt 4.2.1.

Det er åpnet for at medlemsstatene kan fortsette å tillate at annen type dokumentasjon enn den nevnt i artikkel 13j nr. 1, kan sendes inn på annen måte enn elektronisk, for eksempel i papirformat, jf. artikkel 13j nr. 5.

4.3 Forslaget i høringsnotatet

4.3.1 Elektronisk stiftelse og registrering

Adgang til elektronisk stiftelse og registrering

Det er etter norsk rett anledning til å stifte og registrere aksjeselskaper elektronisk. Dette følger av aksjeloven § 2-1 og foretaksregisterforskrif-

ten § 9. Departementet vurderte derfor at kravet i digitaliseringsdirektivet artikkel 13g nr. 1 om å tildele elektronisk stiftelse og registrering av selskaper som omfattes av direktivet, det vil si selskaper som tilsvarer norske aksjeselskaper, allerede er gjennomført i norsk rett.

Departementet foreslo likevel i høringsnotatet en justering i aksjeloven § 2-1. Endringsforslaget innebærer at elektroniske løsninger for stiftelse kan utvikles av andre aktører og godkjennes av registerfører til bruk ved elektronisk stiftelse. Formålet er å gi økt fleksibilitet for registerfører, samt gi Brønnøysundregistrene mulighet til å se på prioritering av sine ressurser og potensielt et større utvalg av mulige tekniske løsninger.

Digitaliseringsdirektivet er ikke til hinder for at det åpnes for elektronisk stiftelse av andre organisasjonsformer enn aksjeselskaper. Departementet vurderte i høringsnotatet at det på nåværende tidspunkt ikke er tilstrekkelig grunnlag for å lovfeste en rett til elektronisk stiftelse for andre organisasjonsformer enn aksjeselskaper. Departementet ba om innspill fra høringsinstansene om det praktiske behovet og ønsket for å kunne stifte andre organisasjonsformer enn aksjeselskaper ved bruk av elektroniske løsninger.

I høringsnotatet foreslo departementet en ny forskriftsbestemmelse i foretaksregisterloven § 10-6. Bestemmelsen åpner for å regulere elektronisk stiftelse av andre organisasjonsformer nærmere i forskrift, dersom det åpnes for elektronisk stiftelse i den enkelte foretaksloven. Ved behov vil det dermed kunne gis forskrift om dette for øvrige organisasjonsformer på et senere tidspunkt.

Regler om elektronisk stiftelse og registrering

Det fremgår av artikkel 13g nr. 3 bokstav a til f at medlemsstatene skal ha visse typer regler om elektronisk stiftelse og registrering av selskaper.

Etter bokstav a omfatter dette regler om prosedyrer for å sikre at innsender har den nødvendige rettslige handleevne og har myndighet til å representere selskapet. Departementet vurderte at dette i det vesentlige allerede reguleres av foretaksregisterloven §§ 4-2 og 4-3 om hvem som har plikt til å gi melding til Foretaksregisteret etter § 4-1, og forskrift om registrering av foretak § 9 om hvem som kan signere elektronisk melding til Foretaksregisteret. Det ble også vist til at Foretaksregisteret ved kontroll av innkomne meldinger etter foretaksregisterloven § 5-1, i tillegg vil sjekke om innmeldte rolleinnhavere er ilagt konkursskarantene etter konkursloven § 142 og rettighets-

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

tap etter straffeloven § 56. Det står også i høringsnotatet på side 17 til 18:

«Kontroll av rettslig handleevne og myndighet til å representere selskaper for utenlandske personer uten norsk fødselsnummer eller d-nummer må skje ved kommunikasjon med de andre EØS-statenes foretaksregistre gjennom BRIS. Kontroll med rettslig handleevne for utenlandske personer er i dag meget vanskelig å gjennomføre som følge av manglende felles unike identifikatorer i EØS. Et norsk fødselsnummer eller d-nummer er unike identifikatorer i Norge, men disse er ikke koblet opp mot systemer i andre EØS-stater. Navn og fødselsdato er også identifikatorer, men disse er ikke unike fordi flere personer kan ha samme navn og fødselsdato. Et søk på et navn og en fødselsdato vil kunne gi flere treff i ulike stater. Det vil derfor ikke alltid være mulig å stadfeste at treff på innsenders navn og fødselsdato faktisk betyr at vedkommende har tilstrekkelig rettslig handleevne og myndighet på vegne av selskapet.

Når det gjelder fratakelse av rettslig handleevne, reguleres dette av nasjonal rett. Reglene i EØS er ikke harmonisert. Det vil for eksempel si at vilkårene for fratakelse av rettslig handleevne i Norge, ikke nødvendigvis tilsvarer vilkårene for dette i Spania. Det er derfor vanskelig for nasjonale foretaksregistre å vurdere og kontrollere om en rettsavgjørelse fra en annen EØS-stat om fratakelse av rettslig handleevne, innebærer at vedkommende ikke kan være tillitsperson etter nasjonal rett. Etter artikkel 13g nr. 3 bokstav b skal medlemsstatene ha regler om kontroll av innsenders identitet i henhold til direktivet artikkel 13b. Dette er omtalt i høringsnotatet kapittel 5.»

Artikkel 13g nr. 3 bokstav c fastsetter at det skal gis regler om bruk av tillitstjenester, som referert til i forordning (EU) nr. 910/2014 om elektronisk identifikasjon og tillitstjenester for elektroniske transaksjoner i det indre marked og om oppheving av direktiv 1999/93/EF (eIDAS-forordningen). Det ble i høringsnotatet påpekt at slike tillitstjenester og bruken av disse reguleres i Norge av lov 15. juni 2018 nr. 44 om gjennomføring av EUs forordning om elektronisk identifikasjon og tillitstjenester for elektroniske transaksjoner i det indre marked (lov om elektroniske tillitstjenester).

Etter bokstav d skal nasjonal lovgivning ha regler om prosedyrer for å verifisere lovligheten

av selskapets formål. Departementet vurderte i høringsnotatet at dette kravet for aksjeselskaper er gjennomført i foretaksregisterloven § 5-1, jf. § 4-1 og § 3-1. Foretaksregisterloven § 3-1 nr. 1 fastsetter at Foretaksregisteret skal inneholde opplysninger om vedtektene til aksjeselskaper. Etter aksjeloven § 2-2 stilles det minstekrav til vedtektenes innhold. Vedtektene skal blant annet angi «selskapets virksomhet». Dette omfatter selskapets formål. Ved førstegangsmelding til Foretaksregisteret skal stiftelsesdokumentet med vedtekter følge som vedlegg, jf. foretaksregisterloven § 4-4. Eventuelle endringer i vedtektene må også meldes til Foretaksregisteret. Departementet vurderte at disse kravene, samt Foretaksregisterets kontroll av meldinger etter foretaksregisterloven § 5-1, oppfyller direktivforpliktelsen i artikkel 13g nr. 3 bokstav d.

Etter bokstav e skal det gis regler om prosedyrer for å verifisere lovligheten av foretaksnavnet. Departementet vurderte at dette kravet er oppfylt gjennom bestemmelser i lov 21. juni 1985 nr. 79 om enerett til foretaksnavn og andre forretningskjennetegn mv. (foretaksnavneloven) og saksbehandlingsreglene i foretaksregisterloven. I høringsnotatet side 18 står det:

«Foretaksnavneloven stiller blant annet krav til at aksjeselskaper skal ha betegnelsen AS i foretaksnavnet, og at et foretaks foretaksnavn ikke må inneholde annen foretaksbetegnelse enn den som angir foretakets egen ansvarsform, jf. foretaksnavneloven § 2-2. Det er også oppstilt forbud mot identiske foretaksnavn, foretaksnavn som er egnet til å villed, og foretaksnavn som strider mot lov eller er egnet til å vekke forargelse, jf. foretaksnavneloven § 2-1, § 2-3 og § 2-5. Foretaksnavn som strider mot disse bestemmelsene, kan ikke registreres i Foretaksregisteret, jf. foretaksnavneloven § 2-7. Foretaksregisteret foretar en kontroll av foretaksnavnet ved førstegangs- eller endringsmelding, jf. foretaksregisterloven § 5-1 første ledd.»

Etter bokstav f skal det gis regler om prosedyrer for å verifisere oppnevning av tillitspersoner. Departementet vurderte at dette kravet er gjennomført i norsk rett gjennom foretaksregisterloven § 5-1, jf. foretaksregisterloven § 4-1 og § 3-1 og aksjeloven kapittel 6.

Artikkel 13g nr. 4 bokstav a til d er det frivillig å implementere. Departementet foreslo at bokstav d gjennomføres i norsk rett, slik at det ikke er adgang til å stifte og registrere et selskap helelek-

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

tronisk dersom aksjeinnskuddet består av tingsinnskudd. Det ble foreslått at dette blir regulert i forskrift med hjemmel i foretaksregisterloven § 10-6 andre ledd. Departementet skrev at forslag til forskriftsbestemmelser vil sendes på offentlig høring på et senere tidspunkt.

Bokstav a til c ble ikke foreslått implementert i norsk rett på nåværende tidspunkt. Departementet ba om høringsinstansenes syn på behovet for også slike regler.

Saksbehandlingsfrist for behandling av førstegangsmelding til Foretaksregisteret

Departementet foreslo en ny bestemmelse om saksbehandlingsfrister i foretaksregisterloven § 4-1 andre ledd for å gjennomføre direktivet artikkel 13 g nr. 7. Forslaget innebar at ved registrering av foretak som er stiftet elektronisk av fysiske personer, skal førstegangsmelding behandles av Foretaksregisteret innen fem virkedager fra meldingen er kommet inn til registeret. For andre førstegangsmeldinger, og ved registrering av utenlandske foretak, ble det foreslått at fristen skal være ti dager. Etter forslaget omfatter «andre førstegangsmeldinger» blant annet melding om registrering av foretak som stiftes elektronisk av juridiske personer, eller melding om registrering av foretak som stiftes ved papirdokument av fysiske eller juridiske personer.

Det ble også foreslått en bestemmelse om foreløpig svar. Forslaget innebar at dersom fristene nevnt ovenfor ikke kan overholdes, skal Foretaksregisteret straks underrette innsender om forsinkelsen og årsaken til denne.

Betaling og bekreftelse av aksjeinnskudd

Etter artikkel 13g nr. 6 første setning skal medlemsstatene sikre at innbetaling av aksjeinnskudd kan gjøres elektronisk til en bankkonto i en bank som opererer i EØS, dersom innbetalingen er en forutsetning for å stifte et aksjeselskap. Aksjeloven § 2-18 fastsetter at aksjeinnskudd skal være ytet fullt ut før selskapet meldes til Foretaksregisteret. Bestemmelsen regulerer imidlertid ikke måten aksjeinnskuddet skal betales inn på. Etter norsk rett kan betaling av aksjeinnskudd skje til en bankkonto i Norge eller utlandet. Betalingen kan skje elektronisk. Departementet vurderte at kravet i artikkel 13g nr. 6 første setning er oppfylt.

Artikkel 13g nr. 6 andre setning fastsetter at bevis for gjennomført innbetaling av aksjeinnskudd skal kunne sendes inn elektronisk. Etter norsk rett er bevis for innbetaling den bekreftel-

sen som skal gis etter aksjeloven § 2-18 andre ledd. Dersom aksjeinnskuddet utelukkende gjøres opp i penger, det vil si norske kroner, kan innskuddet bekreftes av revisor, finansforetak, advokat eller statsautorisert regnskapsfører. Som nevnt i punkt 4.1 kan finansforetak som definert i finansforetaksloven bekrefte aksjeinnskudd som utelukkende gjøres opp i penger, jf. aksjeloven § 2-18 andre ledd. For å oppfylle direktivets krav, vurderte departementet at ikke bare finansforetak etter finansforetaksloven, men også tilsvarende foretak med virksomhet i EØS, skal kunne bekrefte denne type aksjeinnskudd. Foretaksregisterets tekniske løsning benyttes for å bekrefte aksjeinnskudd elektronisk. Per i dag er det, av tekniske årsaker, bare selskaper med norsk organisasjonsnummer som kan benytte denne løsningen. Departementet viste til at det derfor må gjøres tekniske endringer, slik at selskaper med virksomhet i EØS kan bekrefte aksjeinnskudd elektronisk, enten gjennom Altinn eller på annen måte.

Bekreftelse av aksjeinnskudd som ikke utelukkende gjøres opp i norske kroner, for eksempel utenlandsk valuta, må etter aksjeloven § 2-18 andre ledd gis av revisor. Et av digitaliseringsdirektivets formål er å tilrettelegge for elektronisk stiftelse av selskaper med begrenset ansvar på tvers av EØS. Dette kunne etter departementets syn tilsi at aksjeinnskudd som gjøres opp i euro, også skal kunne bekreftes av finansforetak eller tilsvarende foretak med virksomhet i EØS, advokat eller statsautorisert regnskapsfører. Departementet foreslo å endre aksjeloven § 2-18 i tråd med dette.

For å sikre sammenheng i regelverket, foreslo departementet tilsvarende endringer i reglene om bekreftelse av aksjeinnskudd ved kapitalforhøyelse i aksjeloven § 10-9, og reglene om særskilt innbetalingskonto for aksjeinnskudd i aksjeloven § 10-13. Departementet ba samtidig om høringsinstansenes innspill til om tilsvarende endringer bør gjøres i allmennaksjeloven.

Departementet bemerket at forslagene til endringer i aksjeloven §§ 2-18, 10-9 og 10-13 ikke gjør endringer i andre regler i aksjeloven som omhandler aksjeinnskudd som gjøres opp i annet enn penger, for eksempel kravene til redegjørelse i aksjeloven § 2-6. Forslagene gjør heller ikke endringer i reglene om at aksjekapitalen skal angis i norske kroner.

Både svensk og dansk lovgivning åpner for at aksjekapitalen kan angis i ulike valutaer. Etter den svenske aktiebolagslagen 1 kap. 4 § kan aksjekapitalen angis i svenske kroner eller euro. I den danske selskabsloven § 4 første ledd står det at

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

selskapskapitalen skal gjøres opp i danske kroner eller euro. Av tredje ledd fremgår det at «Erhvervsstyrelsen kan fastsette nærmere regler om betingelserne for at angive selskapskapitalen i en annen valuta end danske kroner eller euro». Departementet ba om høringsinstansenes innspill til om det bør tillates å angi aksjekapitalen i andre valutaer enn norske kroner etter aksjeloven og allmennaksjeloven. Departementet fremholdt imidlertid at dette ikke er nødvendig for å gjennomføre digitaliseringsdirektivet i norsk rett.

4.3.2 Maler for elektronisk stiftelse og registrering

Den elektroniske løsningen til Foretaksregisteret benytter allerede en mal for stiftelse av aksjeselskaper. Denne malen er ikke nærmere regulert i lov eller forskrift.

Departementet foreslo en ny forskriftshjemmel i foretaksregisterloven § 10-6 første ledd som gir departementet myndighet til å fastsette nærmere regler om registerførers plikt til å utforme og offentliggjøre maler for stiftelse og registrering av foretak. Departementet la til grunn at reguleringen vil være teknisk og detaljert og derfor egner seg best i forskrift. Departementet vurderte at maler på engelsk vil tilfredsstille kravet til å ha malene tilgjengelig på et offisielt EU-språk som er bredt anvendt i EU.

4.3.3 Krav til informasjon om stiftelse og registrering av selskaper

Departementet foreslo en forskriftshjemmel i foretaksregisterloven § 10-6 første ledd, som gir departementet myndighet til å fastsette nærmere regler om offentliggjøring av informasjon om stiftelse og registrering av selskaper. Direktivets regler knyttet til tilgjengeliggjøring av informasjon er detaljerte, og de tekniske løsningene som ligger bak vil kunne endre seg over tid. Departementet anså det derfor som mest hensiktsmessig å regulere dette i forskrift.

4.3.4 Elektronisk innsending av informasjon om selskaper

Foretaksregisterloven § 4-1 fjerde ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift med regler som pålegger registreringspliktige elektronisk innsending til Foretaksregisteret.

Departementet foreslo at forskriftshjemmelen utvides til å kunne gi andre bestemmelser om elektronisk innsending for å gjennomføre direk-

tivet artikkel 13j nr. 1. Forslaget innebærer at departementet i forskrift kan gi regler som pålegger Foretaksregisteret å tilby elektronisk registrering av selskaper, samt innsending og endring av selskapsinformasjon elektronisk.

4.4 Høringsinstansenes syn

4.4.1 Elektronisk stiftelse og registrering

Adgang til elektronisk stiftelse og registrering

Digitaliseringsdirektivet stiller krav om at medlemsstatene har regler som åpner for at selskaper med begrenset ansvar, tilsvarende norske aksjeselskaper, kan stiftes elektronisk. Aksjeloven åpner for dette. *Den norske Revisorforening* (Revisorforeningen), *Samfunnsbedriftene* og *Brønnøysundregistrene* har kommentert om det bør gis regler som åpner for at andre organisasjonsformer enn aksjeselskaper kan stiftes elektronisk.

Samfunnsbedriftene uttaler at selv om aksjeselskaper utgjør en stor andel av selskaper i næringslivet, der behovet for raske tilpasninger er stort, vil tilsvarende digitale muligheter også være ønskelig for andre virksomheter organisert etter annen lovgivning og med offentlige eiere. Samfunnsbedriftene skriver:

«Vi minner i denne sammenheng om interkommunale selskap organisert etter IKS-loven, der både stiftelse, registrering og andre selskapsendringer fortsatt må meldes manuelt til Foretaksregisteret med oversending av dokumenter. Samtlige norske kommuner har eierskap i ett eller flere IKS og endringer i et interkommunalt selskap, noe som skjer ganske regelmessig, vil ofte innebære at flere kommuner må involveres. Blant annet må likelydende vedtak om endringer av selskapsavtalen treffes i alle eierkommunenes kommunestyre og deretter sendes i kopi til Foretaksregisteret. Ved å velge IKS-formen mister kommunene digitaliseringsgevinster som andre selskapsformer nyter godt av.»

Samfunnsbedriftene uttaler at alle virksomheter, uansett ansvarsform, må likebehandles og sikres samme muligheter for digital registrering av opplysninger og digital samhandling med registermyndighetene

Revisorforeningen viser til at norsk rett allerede i stor grad åpner for elektronisk stiftelse og registrering av selskaper, ved at aksjeselskaper kan stiftes elektronisk og andre foretaksformer

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

som omfattes av direktivet kan registreres elektronisk. Revisorforeningen skriver at det er usikkert om det er behov for elektronisk stiftelse av andre foretaksformer. Revisorforeningen er enig i at dette i så fall kan reguleres i forskrift på et senere tidspunkt.

Når det gjelder det praktiske behovet for å kunne stifte andre organisasjonsformer enn aksjeselskaper elektronisk, skriver *Brønnøysundregistrene* at den store mengden registreringer i Foretaksregisteret i dag er aksjeselskaper. Staten viser til at det årlig registreres færre enn fem allmennaksjeselskaper, og et mindre antall ANS/DA, samvirkeforetak og andre typer foretak. *Brønnøysundregistrene* er derfor av den oppfatning at det per i dag ikke er behov for åpne for at andre organisasjonsformer skal ha rett til elektronisk stiftelse. Staten er likevel positiv til å innføre en forskriftshjemmel for å dekke eventuelle fremtidige behov. Staten skriver også at «[s]like endringer må imidlertid være gjenstand for en grundig kost-/nyttevurdering».

Regnskap Norge og *Brønnøysundregistrene* støtter forslaget til endringer i aksjeloven § 2-1, som vil innebære at elektroniske løsninger for stiftelse kan utvikles av andre aktører enn *Brønnøysundregistrene*, og godkjennes av registerfører til bruk ved elektroniske stiftelse. *Brønnøysundregistrene* viser til at dette endringsforslaget er i tråd med det pågående prosjektet Digital selskapsregistrering, som muliggjør stiftelse av aksjeselskaper gjennom tredjepart (fagsystemer).

Regler om elektronisk stiftelse og registrering

Ingen av høringsinstansene har kommentert departementets vurdering i høringsnotatet om at kravene i digitaliseringsdirektivet artikkel 13 g nr. 3 allerede er gjennomført i norsk rett, og at det derfor ikke er behov for nye regler på disse områdene.

Departementet ba i høringsnotatet også om høringsinstansenes syn på behovet for regler som digitaliseringsdirektivet artikkel 13 g nr. 4 bokstav a til d lar det være opp til medlemsstatene selv å vurdere om skal innføres eller ikke.

Brønnøysundregistrene skriver at bokstav a og b strengt tatt allerede er gjennomført i norsk rett. *Brønnøysundregistrene* ser heller ikke noe behov for regulering hva gjelder bokstav c, og støtter departementets vurdering knyttet til NUF i høringsnotatet.

Brønnøysundregistrene og *Regnskap Norge* har kommentert forslaget i høringsnotatet om å

benytte adgangen etter bokstav d til å fastsette regler om at selskaper stiftet med tingsinnskudd som aksjeinnskudd ikke skal kunne stiftes elektronisk.

Brønnøysundregistrene skriver at slike aksjeinnskudd vanskeliggjør automatiseringsprosessen, og er enig med departementet i at direktivbestemmelsen bør benyttes.

Regnskap Norge skriver at de ser det er mer utfordrende å gjennomføre stiftelse ved tingsinnskudd elektronisk. Foreningen viser her til at prosessen stiller krav til at stifterne, i tillegg til selve stiftelsesdokumentet, utarbeider en redegjørelse for innskuddet, og redegjørelsen må bekreftes av revisor. *Regnskap Norge* skriver at det nok derfor også vil være noe mindre behov for en elektronisk løsning der denne likevel bare håndterer deler av den samlede dokumentutarbeidelsen. *Regnskap Norge* fremholder imidlertid at det er slik at redegjørelsen skal vedlegges stiftelsesdokumentet. Foreningen ser derfor ikke noe i veien for at det foreligger en mulighet for å kunne velge elektronisk stiftelse også for disse tilfellene. Foreningen skriver at det i noe grad vil kreve en mer tilpasset mal, men burde likevel være håndterbart og fullt mulig å lage tilfredsstillende løsning for.

Saksbehandlingsfrist for behandling av førstegangsmelding til Foretaksregisteret

Revisorforeningen støtter forslaget om å lovfeste behandlingstiden ved førstegangsmelding om registrering. Revisorforeningen skriver at behovet for korte og klare frister gjør seg gjeldende på flere områder enn ved stiftelse, og at lovfestede frister bør gjennomføres på flere områder, slik som kapitalendringer, fusjoner, fisjoner og oppløsning. Foreningen skriver at de «opplever i praksis at mange prosesser forskyves over to inntektsår eller stopper opp pga. behandlingstiden i Foretaksregisteret».

Revisorforeningen viser til at direktivet stiller krav om en frist på fem virkedager for registrering av foretak som er stiftet helelektronisk. Revisorforeningen viser også til at det i høringsnotatet ble foreslått at dette bare skal gjelde for selskaper stiftet av fysiske personer, mens fristen for foretak som stiftes elektronisk av juridiske personer skal være ti dager. Revisorforeningen stiller spørsmål ved denne forskjellen, og fremholder at fristen bør være den samme ved helelektronisk stiftelse, uavhengig av om stifter er fysisk eller juridisk person.

Regnskap Norge støtter en lovfestet saksbehandlingsfrist på fem dager, og uttaler:

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

«Det er en generell utfordring med lange saksbehandlingstider på innsendte registreringsmeldinger til Foretaksregisteret. I presserioder igjennom året erfarer vi at saksbehandlingstiden ofte er oppe i 15-16 virkedager. Det oppleves helt uholdbart for næringslivet.»

Regnskap Norge skriver at de ser ingen god begrunnelse for hvorfor foretak stiftet elektronisk av juridiske personer ikke skal være omfattet av fristen på fem virkedager. Disse bør etter Regnskap Norges syn også omfattes av den korteste angitte fristen i loven. Regnskap Norge skriver at det er et stort behov for korte behandlingstider, også for de øvrige typetilfellene departementet har listet opp:

«For foretak *'stiftet ved papirdokument'* vil selve innsendingen av dokumentene nær sagt alltid skje elektronisk, og ofte skjer også selve signeringen av dokumentene elektronisk. Det fremstår da lite ambisiøst å legge opp til en dobbelt så lang lovfestet saksbehandlingsfrist for disse tilfellene. Vi leser det oppstilte skillet mellom 5 og 10 virkedager som en viss oppfordring til å velge elektronisk stiftelse av selskapet. Ettersom løsningen med elektronisk stiftelse av selskapet etter forslaget kun skal gjelde kontantinnskuddstilfellene er det imidlertid mange elektronisk innleverte registreringsmeldinger som faller utenfor, uten at de dermed er særlig mer utfordrende og tidkrevende å saksbehandle for Foretaksregisteret. Regnskap Norge støtter derfor ikke den foreslåtte oppdelingen som departementet legger opp til.»

Regnskap Norge skriver at foreningen er usikker på hvor mye de foreslåtte saksbehandlingstidene i praksis endrer lengden på saksbehandlingstiden slik den er i dag:

«Basert på forslaget til lovtekst vil det godtas at Foretaksregisteret ikke overholder fristen i den enkelte sak, så lenge innsenderen blir varslet om dette med en tilhørende begrunnelse. Da ser vi ikke bort fra at man i realiteten ikke oppnår særlig mye. I praksis er det lett å se for seg relativt standardiserte underrettelsesmeldinger, hvor årsaken til manglende fristoverholdelse som regel formodes å være 'høyt arbeidspress og restanser', slik årsaken til lange behandlingstider normalt også er per i dag.»

Brønnøysundregistrene uttaler at etaten er positiv til å lovfeste saksbehandlingsfrister for første-

gangsmeldinger, og fremholder at dette vil være fordelaktig for brukerne.

Betaling og bekreftelse av aksjeinnskudd

Revisorforeningen, Regnskap Norge, Brønnøysundregistrene og Skattedirektoratet har kommentert forslaget om å åpne for at finansforetak eller tilsvarende foretak med virksomhet i EØS, advokater og statsautoriserte regnskapsførere kan bekrefte aksjeinnskudd i euro ved stiftelse av aksjeselskaper og ved kapitalforhøyelse i aksjeselskaper. Flere av disse har også gitt innspill til om det bør tillates at aksjekapital kan oppgis i andre valutaer enn norske kroner.

Revisorforeningen viser til at aksjeinnskudd i utenlandsk valuta i dag regnes som aksjeinnskudd med andre eiendeler enn penger (tingsinnskudd), med krav om en særskilt redegjørelse etter aksjeloven § 2-6 som må bekreftes av revisor. Revisorforeningen fremholder at det er uheldig at det ikke foreslås endring i kravet til redegjørelse. En forutsetning for forslaget må etter foreningens syn være at aksjeinnskudd i euro, og ev. også i andre valutaer, kan regnes som kontantinnskudd uten krav til redegjørelse etter § 2-6. Foreningen uttaler at hvis forslaget blir gjennomført, så bør reglene gjelde tilsvarende for allmennaksjeselskaper.

Revisorforeningen viser til at spørsmålet om det bør tillates å angi aksjekapitalen i andre valutaer enn i norske kroner ble vurdert av aksjelovutvalget i NOU 2016: 22, som mente at slik loven tolkes i dag fremstår den som tilstrekkelig fleksibel, og det ikke er behov for en slik utvidelse. Revisorforeningen vurderer som utgangspunkt at det er mest naturlig at aksjekapitalen i norske aksjeselskaper angis i norske kroner. Foreningen skriver at det imidlertid også kan være gode grunner for å åpne for at selskapet kan angi aksjekapitalen i selskapets regnskapsvaluta. Foreningen viser i den forbindelse til regnskapsloven § 3-4, som fastsetter at regnskapsvaluta for årsregnskapet skal være norske kroner eller den valuta virksomheten i hovedsak er knyttet til (funksjonell valuta).

Regnskap Norge skriver at foreningen i utgangspunktet er positiv til de foreslåtte endringene i aksjeloven §§ 2-18, 10-9 og 10-13. Samtidig forstår Regnskap Norge det slik at innskudd i euro fortsatt vil bli regnet som tingsinnskudd som sådan og at kravene som følger av aksjeloven § 2-6 derfor fortsatt vil gjelde. Foreningen skriver at det ved innskudd av euro fortsatt må utarbeides redegjørelse og at redegjørelsen

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

skal bekreftes av revisor. Videre vil det fortsatt gjelde krav om at aksjekapitalen skal angis i norske kroner.

Regnskap Norge skriver at det vil kunne oppstå misforståelser ved at euro i visse aksjelovbestemmelser sidestilles med norske kroner, mens det i andre sentrale bestemmelser fortsatt ikke sidestilles. Regnskap Norge skriver:

«Vi kan isolert sett forstå at det må fastsettes et tidspunkt for omregning av euro til norske kroner, all den tid aksjekapitalen må angis i norske kroner. Denne utfordringen kunne imidlertid vært løst ved at man innførte adgang i aksjeloven til at aksjekapitalen kan angis i annen valuta enn norske kroner. Vi støtter en regel som sidestiller adgangen til å angi aksjekapitalen i norske kroner og euro. Dette vil i seg selv også harmonere med bokføringsforskriftens regler om bokføring i utenlandsk valuta. Bokføringsforskriften § 4-2 slår blant annet fast at dersom den bokføringspliktiges funksjonelle valuta er en annen enn norske kroner, så kan bokføringen skje i denne valutaen.»

Når det gjelder forslaget om bekreftelse av aksjeinnskudd i euro, viser *Brønnøysundregistrene* til at valutakursen alltid vil svinge, og at den angitte aksjekapitalen derfor bare vil være et øyeblikksbilde av innbetalingen. Staten skriver at dette vil gjøre seg gjeldende om valutaen betraktes som aksjeinnskudd eller ikke. Dersom innbetaling i euro ikke lengre betraktes som tingsinnskudd, antar *Brønnøysundregistrene* at endringen sannsynligvis vil være en forenkling for brukeren, i form av tids- og kostnadsbesparelser, da brukeren ikke vil måtte få innbetaling bekreftet av revisor. Staten skriver at det for Foretaksregisterets del vil bli behov for en nærmere vurdering av hvor langt registeret skal gå i sin kontroll av bekreftelsen i euro opp mot angivelsen av kapitalen i norske kroner.

Brønnøysundregistrene skriver at dersom departementet går videre med forslaget som gjelder bekreftelse av aksjeinnskudd i euro, vil det være fornuftig at aksjekapitalen angis i euro. Det bør etter etatens syn være en forutsetning at innbetaling av aksjeinnskudd og aksjekapital angis i samme valuta. *Brønnøysundregistrene* ber departementet vurdere om aksjeloven § 3-1 også bør angi en minste aksjekapital i euro. Når det gjelder andre valuta enn euro, har *Brønnøysundregistrene* større betenkeligheter grunnet utfordringene dette vil kunne skape for kontrollen som

skal utføres. Det vil etter *Brønnøysundregistrenes* syn ha lite for seg å åpne for at aksjekapitalen kan angis i annen valuta enn norske kroner, siden revisor etter gjeldende rett fortsatt må bekrefte innskuddet i tråd med reglene om tingsinnskudd.

Brønnøysundregistrene skriver at det må gjøres tekniske endringer for at utenlandske finansforetak skal kunne bekrefte innbetaling av aksjeinnskudd, men at det er utfordrende å se hvordan dette rent praktisk skal la seg løse. Staten legger til grunn at det må føres en valideringskontroll av finansforetakene, på lik linje med norske aktører. Dette av hensyn til blant annet tillit til registerinformasjonen og for å motvirke økonomisk kriminalitet. *Brønnøysundregistrene* skriver at en slik valideringskontroll vil kreve en form for identifikator knyttet til finansforetaket og oppkobling mot eksterne referansepunkter, for eksempel utenlandske registre tilsvarende Finanstilsynets virksomhetsregister. *Brønnøysundregistrene* skriver at de ikke er kjent med om det finnes slike oppkoblingsmuligheter, men at de gjerne bidrar i en dialog med departementet rundt en slik bestemmelse.

Skattedirektoratet viser til at forslaget som gjelder bekreftelse av aksjeinnskudd i euro medfører ingen endring i kravet om at slike innskudd skal ledsages av en redegjørelse som skal bekreftes av revisor etter aksjeloven § 2-6. Staten skriver også at «[d]et vil også innebære at stifting og registrering av selskaper med [tingsinnskudd] ikke vil skje helelektronisk, jf. artikkel 13 g nr. 4 bokstav d) i tråd med departementets varslede forskriftsendring». Etter *Skattedirektoratets* vurdering vil derfor forslaget i praksis få noe mindre betydning for forenklingsarbeidet.

4.4.2 Maler for elektronisk stiftelse og registrering

Ingen av høringsinstansene har kommentert forslaget i høringsnotatet.

4.4.3 Krav til informasjon om stiftelse og registrering av selskaper

Ingen av høringsinstansene har kommentert forslaget i høringsnotatet.

4.4.4 Elektronisk innsending av informasjon om selskaper

Ingen av høringsinstansene har kommentert forslaget i høringsnotatet.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

4.5 Departementets vurdering

4.5.1 Elektronisk stiftelse og registrering

Adgang til elektronisk stiftelse og registrering

Digitaliseringsdirektivet artikkel 13g stiller krav om at medlemsstatene har regler som åpner for at selskaper med begrenset ansvar, tilsvarende norske aksjeselskaper, kan stiftes elektronisk. Aksjeloven åpner allerede for dette.

Departementet har merket seg at Samfunnsbedriftene vurderer at det bør åpnes for å tillate elektronisk stiftelse av andre organisasjonsformer enn aksjeselskaper. Revisorforeningen og Brønnøysundregistrene på sin side stiller spørsmål ved om det på nåværende tidspunkt foreligger et praktisk behov for dette.

Hensynet til likebehandling kan tilsi at adgangen til elektronisk stiftelse bør gjelde uavhengig av foretaksform. Å åpne for at andre foretaksformer enn aksjeselskaper kan stiftes elektronisk, kan også føre til tids- og ressursbesparelser for næringslivet og andre aktører på sikt. Dette må imidlertid avveies mot kostnadene for det offentlige ved å utvikle og administrere slike løsninger. Per i dag finnes det langt flere aksjeselskaper enn andre foretaksformer, og det stiftes langt flere aksjeselskaper hvert år enn andre foretaksformer. Samlet er derfor behovet for elektronisk stiftelse størst for aksjeselskaper. Å utvikle og administrere elektroniske stiftelsesløsninger for andre foretaksformer enn aksjeselskaper vil kunne medføre uforholdsmessige kostnader sammenlignet med eventuelle gevinster.

På denne bakgrunn opprettholder departementet forslaget i høringsnotatet om på nåværende tidspunkt ikke å åpne for elektronisk stiftelse av andre organisasjonsformer enn aksjeselskaper. Departementet vil imidlertid fortløpende vurdere hensiktsmessigheten av foretakslovgivningen, også på dette området. Departementet viser imidlertid til at foretaksregisterloven åpner for elektronisk innsending og signering av meldinger til Foretaksregisteret. Etter foretaksregisterforskriften § 9 første ledd åpnes det blant annet for at bare én av meldepliktige behøver å signere den elektroniske meldingen.

Departementet viser i denne sammenheng også til forslaget til ny forskriftshjemmel i foretaksregisterloven § 10-6. Bestemmelsen åpner for å regulere elektronisk stiftelse av andre organisasjonsformer nærmere i forskrift, dersom det åpnes for elektronisk stiftelse i den enkelte foretaksloven. Ved behov vil det dermed kunne gis forskrift om dette for øvrige organisasjonsformer.

Det har ikke kommet innvendinger mot forslaget i høringen. Departementet opprettholder forslaget. Dersom det skulle bli aktuelt å åpne for at andre foretaksformer enn aksjeselskaper kan stiftes elektronisk, vil forslag til forskriftsbestemmelser bli sendt på offentlig høring.

Se forslaget til endringer i foretaksregisterloven § 10-6 og merknaden til bestemmelsen.

Departementet opprettholder forslaget til endring av aksjeloven § 2-1, som innebærer at elektroniske løsninger for stiftelse kan utvikles av andre aktører enn Brønnøysundregistrene og godkjennes av registerfører til bruk ved elektronisk stiftelse. Endringen vil gi økt fleksibilitet for registerfører, samt gi Brønnøysundregistrene mulighet til å se på prioritering av sine ressurser og potensielt et større utvalg av mulige tekniske løsninger. Regnskap Norge og Brønnøysundregistrene støtter forslaget. Det har ikke kommet innvendinger mot forslaget i høringen. Som Brønnøysundregistrene skriver, er endringsforslaget i tråd med det pågående prosjektet Digital selskabetablering, som muliggjør stiftelse av aksjeselskaper gjennom tredjepart (fagsystemer).

Se forslaget til endringer i aksjeloven § 2-1 første ledd tredje punktum og merknaden til bestemmelsen.

Regler om elektronisk stiftelse og registrering

Digitaliseringsdirektivet artikkel 13g nr. 3 stiller krav til at medlemsstatene skal ha visse typer regler om elektronisk stiftelse og registrering av selskaper. I høringsnotatet vurderte departementet at disse kravene allerede er oppfylt i norsk rett. Ingen av høringsinstansene har kommentert dette. Det vises til omtalen i punkt 4.3.1. På denne bakgrunn foreslås det ingen lovendringer på grunnlag av digitaliseringsdirektivet artikkel 13g nr. 3.

Etter artikkel 13g nr. 4, jf. artikkel 13g nr. 2, kan medlemsstatene også fastsette regler om prosedyrer for å sikre lovligheten av selskapets stiftelsesdokument (artikkel 13g nr. 4 bokstav a), konsekvenser av at noen er fratatt retten til å være tillitsperson (artikkel 13g nr. 4 bokstav b), rollen til notarius publicus, person eller annet organ som er bemyndiget til å håndtere elektronisk stiftelse av selskaper (artikkel 13g nr. 4 bokstav c), og at selskaper som foretar innbetaling av aksjeinnskudd ved tingsinnskudd ikke skal kunne stifte selskapet helelektronisk (artikkel 13g nr. 4 bokstav d).

Det har ikke kommet innspill i høringen om at det foreligger et behov for å fastsette nye regler på

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

områder som nevnt i artikkel 13g nr. 4 bokstav a og b. *Brønnøysundregistrene* skriver at bokstav a og b strengt tatt allerede er gjennomført i norsk rett. Hva gjelder bokstav a, viser departementet til foretaksregisterloven § 4-4 bokstav a om at gjensvar av stiftelsesdokumentet skal som følge som vedlegg til førstegangsmelding til Foretaksregisteret og foretaksregisterloven § 5-1 om Foretaksregisterets kontroll av innkomne meldinger. Med hensyn til bokstav b, viser departementet til reglene om konkursskarantene i konkursloven § 142 flg. og om rettighetstap i straffeloven § 56. Etter departementets syn har disse reglene et innhold som tilsvarer bokstav a og b. Som nevnt i punkt 4.3.1 vil Foretaksregisteret ved kontroll av innkomne meldinger etter foretaksregisterloven § 5-1, sjekke om innmeldte rolleinnhavere er ilagt konkursskarantene etter konkursloven §§ 142 flg. og rettighetstap etter straffeloven § 56.

Departementet vurderer også at det ikke bør fastsettes regler som nevnt i artikkel 13g nr. 4 bokstav c. Det skyldes at notarius publicus eller andre eksterne aktører ikke benyttes ved kontroll av opplysninger i forbindelse med registrering i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret. *Brønnøysundregistrene* har i høringen støttet denne vurderingen.

Digitaliseringsdirektivet artikkel 13g nr. 4 bokstav d åpner for at medlemsstatene kan fastsette regler om at foretak ikke kan stiftes og registreres elektronisk der innbetaling av aksjeinnskuddet skjer ved tingsinnskudd. Departementet har merket seg at *Regnskap Norge* uttaler at det bør være mulighet for å kunne velge elektronisk stiftelse også der innbetaling av aksjeinnskuddet skjer ved tingsinnskudd. Som *Brønnøysundregistrene* skriver i sitt høringssvar, vanskeliggjør imidlertid tingsinnskudd automatiseringsprosessen. Dette skyldes blant annet at ved tingsinnskudd krever aksjeloven § 2-6 at styret utarbeider en redegjørelse, samt at denne bekreftes av revisor. Det må derfor lages en spesialtilpasset løsning dersom det skal åpnes for elektronisk stiftelse der innbetaling av aksjeinnskuddet skjer ved tingsinnskudd.

Regnskap Norge har spilt inn at det i næringslivet er et praktisk behov for å lage en løsning som tillater elektronisk stiftelse også ved tingsinnskudd. Ingen øvrige høringsinstanser har imidlertid påpekt et slikt behov. Høringen gir etter departementets syn ikke et tilstrekkelig grunnlag for å åpne for dette nå. Ved en nærmere vurdering må det praktiske behovet klarlegges nærmere. Det samme gjelder kostnadene ved å utvikle og administrere en løsning som åpner for elektronisk stiftelse ved tingsinnskudd. Departementet viser også til at *Brønnøysundregistrene* har et stort

antall pågående digitaliseringsprosjekter. I hvilken grad det å utvikle en løsning for elektronisk stiftelse ved tingsinnskudd vil påvirke fremdriften i andre prosjekter, må også inngå i vurderingen.

På denne bakgrunn opprettholder departementet forslaget i høringsnotatet om å fastsette regler om at det ikke er adgang til å stifte og registrere et foretak helelektronisk der aksjeinnskuddet helt eller delvis består av tingsinnskudd. Departementet foreslår å regulere dette i forskrift fastsatt med hjemmel i foretaksregisterloven § 10-6. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på offentlig høring på et senere tidspunkt. Høringen vil gi næringslivet og andre berørte aktører mulighet til å komme med innspill om behovet for å åpne for elektronisk stiftelse ved tingsinnskudd. Departementet vil i lys av innspill i den kommende høringen vurdere om det bør skje endringer på dette området.

Se forslaget til endringer i foretaksregisterloven § 10-6 og merknaden til bestemmelsen.

Saksbehandlingsfrist for behandling av førstegangsmelding til Foretaksregisteret

Både *Regnskap Norge* og *Revisorforeningen* stiller spørsmål ved forslaget om at den særskilte saksbehandlingsfristen på fem virkedager ved behandling av førstegangsmelding til Foretaksregisteret, bare skal gjelde for foretak som er stiftet elektronisk av fysiske personer. Disse høringsinstansene fremholder at femdagersfristen bør være den samme ved helelektronisk stiftelse, uavhengig av om stifter er fysisk eller juridisk person.

Saksbehandlingsfristen på fem dager i digitaliseringsdirektivet artikkel 13g nr. 7 gjelder bare for selskaper som er stiftet elektronisk av fysiske personer ved bruk av elektroniske maler som nevnt i direktivet artikkel 13h.

Ifølge opplysninger fra *Brønnøysundregistrene* er det ikke mer ressurskrevende for Foretaksregisteret å behandle en førstegangsmelding for et foretak som er stiftet elektronisk av juridiske personer enn av fysiske personer. Hensynet til likebehandling tilsier at saksbehandlingsfristen bør være den samme uavhengig av om stifterne av foretaket er fysiske personer eller juridiske personer. Samme frist vil dessuten kunne gi et mer oversiktlig regelverk, som er enklere for aktørene å forholde seg til. Departementet foreslår på denne bakgrunn at saksbehandlingsfristen skal være fem virkedager for behandling av førstegangsmelding om registrering av foretak som er stiftet elektronisk, uavhengig av om stifterne er fysiske eller juridiske personer. Departementet

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

understreker at forslaget bare gjelder der selskapet er stiftet ved bruk av elektroniske maler som nevnt i direktivet artikkel 13h. Bruk av slike maler vil gjøre at opplysninger som innrapporteres kommer inn til Foretaksregisteret på en strukturert måte. Det vil legge til rette for en mer effektiv saksbehandling i Foretaksregisteret. Se nærmere om maler for elektronisk stiftelse og registrering i punkt 4.5.2. For andre førstegangsmeldinger til Foretaksregisteret, opprettholder departementet forslaget i høringsnotatet om at saksbehandlingsfristen skal være ti virkedager. Saksbehandlingsfristen på ti virkedager vil blant annet gjelde for foretak som stiftes ved papirdokument og ved registrering av utenlandske foretak.

Se forslaget til foretaksregisterloven § 4-1 nytt andre ledd og merknaden til bestemmelsen.

Betaling og bekreftelse av aksjeinnskudd

Departementet opprettholder forslaget i høringsnotatet om at finansforetak i EØS skal kunne bekrefte aksjeinnskudd som utelukkende gjøres opp i penger, det vil si norske kroner, på samme måte som finansforetak etter finansforetaksloven, advokater og statsautoriserte regnskapsførere har i dag. Ingen av høringsinstansene har kommentert dette forslaget.

Se forslagene til endringer i aksjeloven §§ 2-18, 10-9 og 10-13 og merknadene til bestemmelsene.

Departementet foreslår at de samme endringene gjøres i allmennaksjeloven. Det har ikke kommet innspill til dette i høringen. Det foreligger etter departementets syn ikke spesielle hensyn knyttet til bekreftelse av aksjeinnskudd som utelukkende gjøres opp i penger i allmennaksjeselskaper som tilsier ulik behandling i de to lovene.

Se forslagene til endringer i allmennaksjeloven §§ 2-18, 10-9 og 10-13 og merknadene til bestemmelsene.

Departementet opprettholder på nåværende tidspunkt ikke forslaget i høringsnotatet om at andre enn revisor skal kunne bekrefte aksjeinnskudd i euro. Med bakgrunn i innspill i høringsrunden vurderer departementet at dette spørsmålet bør utredes nærmere. Det samme gjelder spørsmålet om det skal åpnes for at aksjekapitalen kan fastsettes i annen valuta enn norske kroner. Endringer på disse områdene bør etter departementets syn vurderes i sammenheng med annet relevant regelverk. Ved en videre vurdering må blant annet betydningen av eventuelle endringer

på disse områdene for andre kapitalregler i aksjelovene utredes nærmere. Det samme gjelder hvilken betydning eventuelle endringer vil ha for selskapenes tilgang til utenlandsk kapital. I tillegg må konsekvensene for offentlige myndigheter, kreditorer og andre tredjeparter utredes nærmere. I arbeidet bør det også vurderes om det er hensiktsmessig å åpne for at aksjekapitalen kan fastsettes i selskapets regnskaps- eller bokføringsvaluta. Det vises her til høringsinnspillene fra Revisorforeningen og Regnskap Norge.

4.5.2 Maler for elektronisk stiftelse og registrering

Departementet opprettholder forslaget i høringsnotatet om å ta inn ny forskriftshjemmel i foretaksregisterloven § 10-6 første ledd som gir departementet myndighet til å fastsette nærmere regler om registerførerens plikt til å utforme og offentliggjøre maler for stiftelse og registrering av foretak. Slike regler vil være tekniske og detaljerte, og departementet vurderer det derfor som mest hensiktsmessig å regulere dette i forskrift. Forslaget er omtalt nærmere i punkt 4.3.2. Ingen av høringsinstansene har kommentert forslaget. Med hjemmel i bestemmelsen vil det bli fastsatt forskrifter som gjennomfører digitaliseringsdirektivet artikkel 13h. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på offentlig høring.

Se forslaget til endringer i foretaksregisterloven § 10-6 første ledd og merknaden til bestemmelsen.

4.5.3 Krav til informasjon om stiftelse og registrering av selskaper

Departementet opprettholder forslaget i høringsnotatet om å ta inn en forskriftshjemmel i foretaksregisterloven § 10-6 første ledd, som gir departementet myndighet til å fastsette nærmere regler om offentliggjøring av informasjon om stiftelse og registrering av selskaper. Reglene i digitaliseringsdirektivet artikkel 13f knyttet til tilgjengeliggjøring av informasjon er detaljerte, og de tekniske løsningene som ligger bak vil kunne endre seg over tid. Ingen av høringsinstansene har kommentert forslaget. Departementet anser det derfor som mest hensiktsmessig å regulere dette i forskrift. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på offentlig høring.

Se forslaget til foretaksregisterloven § 10-6 første ledd og merknaden til bestemmelsen.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

4.5.4 Elektronisk innsending av informasjon om selskaper

Foretaksregisterloven § 4-1 fjerde ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift med regler som pålegger registreringspliktige elektronisk innsending til Foretaksregisteret.

Departementet opprettholder forslaget i høringsnotatet om at forskriftshjemmelen utvides til å kunne gi andre bestemmelser om elektronisk innsending for å gjennomføre direktivet artikkel 13j nr. 1. Forslaget innebærer at departementet i for-

skrift kan gi regler som pålegger Foretaksregisteret å tilby elektronisk registrering av selskaper, samt innsending og endring av selskapsinformasjon elektronisk. Slike regler vil være av teknisk karakter. Departementet anser det derfor som mest hensiktsmessig å regulere dette i forskrift. Ingen av høringsinstansene har kommentert forslaget. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på offentlig høring.

Se forslaget til endringer i foretaksregisterloven § 4-1 nytt femte ledd (nåværende fjerde ledd) og merknaden til bestemmelsen.

5 Anerkjennelse av identifikasjonsmidler

5.1 Gjeldende rett

Identifisering av personer og foretak i Foretaksregisteret reguleres av foretaksregisterforskriften § 15. Her fremgår det at personer er «identifisert ved fødselsnummer og foretak ved organisasjonsnummer. Utenlandske fysiske personer uten norsk fødselsnummer identifiseres med D-nummer». Signering av elektronisk melding til Foretaksregisteret er regulert av foretaksregisterforskriften § 9.

Signering av elektronisk registermelding forutsetter at brukeren benytter de elektroniske identifikasjonsmidler som ID-porten og Altinn tilbyr. Det er tale om personlig eID (elektronisk identifikasjon) på betydelig sikkerhetsnivå (nivå 3) eller høyeste sikkerhetsnivå (nivå 4). Personlig eID kan for eksempel være BankID eller MinID.

Betydelig sikkerhetsnivå krever bruk av MinID, mens høyeste sikkerhetsnivå krever bruk av BankID, Buypass eller Commifides. Begge sikkerhetsnivåene innebærer to-faktorausautentisering, og forutsetter at personen har norsk fødselsnummer eller d-nummer.

eIDAS-forordningen¹ regulerer eID i EØS, og er gjennomført i norsk rett i lov om elektroniske tillitstjenester. Forordningen åpner for at privatpersoner og bedrifter skal kunne bruke sin eID for å få tilgang til elektroniske tjenester fra offentlig sektor i andre stater som tilbyr pålogging med eID. eID-en må i så fall enten være utstedt av en offentlig myndighet eller godkjent av en offentlig myndighet. Rent teknisk støtter ID-porten eID-pålogging med eID fra andre stater, men for å foreta seg noe i Altinn, må brukerens eID kobles mot fødselsnummer eller d-nummer i Folkeregisteret. EØS-borgere som skal logge seg inn på norske offentlige tjenester med sin nasjonale eID, må derfor være registrert i Folkeregisteret med fødsels- eller d-nummer og anvende dette ved innlogging, for å kunne bruke Altinn fullt ut.

¹ eIDAS-forordningen er under revisjon i EU. Det foreligger forslag fra Europakommisjonen om en europeisk eID (en lommebokløsning), der hensikten er å løse de utfordringene man har møtt på hittil i arbeidet med europeisk eID.

EØS-borgere som meldes i selskapsroller til Foretaksregisteret, for eksempel som styremedlem eller daglig leder, kan skaffe d-nummer ved søknad til Brønnøysundregistrene, som rekvirerer et d-nummer fra Skatteetaten, jf. forskrift 14. juli 2017 nr. 1201 til folkeregisterloven (folkeregisterforskriften) § 2-2-3 første ledd bokstav c. Det er opp til rekvirenten å avgjøre om fysisk oppmøte kreves for identitetskontroll, jf. folkeregisterforskriften § 2-2-5. Selv om fysisk oppmøte ikke kreves av Brønnøysundregistrene, er det krav om at det skal vedlegges bekreftet kopi av pass eller tilsvarende legitimasjonsdokument, jf. folkeregisterforskriften § 2-2-4 andre ledd andre punktum. I praksis vil det innebære at utenlandske personer må møte opp fysisk, for eksempel på en norsk ambassade, for å få bekreftet kopi av legitimasjonsdokumentet.

Det gjenstår fortsatt arbeid med å utvikle egnede tekniske løsninger for å kunne benytte eID fullt ut over landegrensene. Dette arbeidet forutsetter et teknisk samarbeid mellom EØS-statene.

5.2 Direktivets krav

Digitaliseringsdirektivet artikkel 13b fastsetter at medlemsstatene skal sikre at visse elektroniske identifikasjonsmidler anerkjennes og kan brukes av EØS-borgere ved bruk av elektroniske løsninger som omfattes av digitaliseringsdirektivet.

Medlemsstatene skal gi alle EØS-borgere mulighet til å benytte seg av anerkjente elektroniske identifikasjonsmidler på tvers av EØS, jf. artikkel 13b nr. 1 bokstav a, eller elektroniske identifikasjonsmidler utstedt i en annen medlemsstat som er anerkjent for grenseoverskridende autentisering etter eIDAS-forordningen artikkel 6 nr. 1, jf. artikkel 13b nr. 1 bokstav b. Elektroniske identifikasjonsmidler fra en annen medlemsstat som ikke oppfyller sikkerhetskravene fastsatt i eIDAS-forordningen artikkel 6 nr. 1, kan avvises, jf. digitaliseringsdirektivet artikkel 13b nr. 2.

Det følger av artikkel 13b nr. 3 at medlemsstatene skal offentliggjøre hvilke identifikasjonsmidler de anerkjenner.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Artikkel 13b nr. 4 åpner for at det kan kreves fysisk oppmøte for å bekrefte identitet i det enkelte tilfellet, dersom det er grunnlag for mistanke om identitetsmisbruk. Krav om fysisk oppmøte må begrunnes med grunnlag i det offentlige interesse i å forhindre identitetstyveri og identitetsforfalskning.

5.3 Forslaget i høringsnotatet

Departementet foreslo i høringsnotat 21. februar 2022 å ta inn en bestemmelse i foretaksregisterloven § 10-7 som gir hjemmel til å fastsette nærmere regler om identifikasjonsmidler i forskrift. Departementet viste til at det kan vurderes om det skal fastsettes regler om at identifikasjonsmidler fra EØS-stater som ikke oppfyller sikkerhetskravene i eIDAS-forordningen, kan avvises av registrene. I tillegg pekte departementet på at det i forskrift kan reguleres hvordan Foretaksregisteret skal offentliggjøre hvilke identifikasjonsmidler som er anerkjent i Norge. Til slutt vurderte departementet at det burde vurderes å fastsette en unntaksregel som nevnt i artikkel 13b nr. 4, for å forhindre identitetstyveri og forfalskning. Departementet la til grunn at reguleringen vil være av teknisk og detaljert karakter, og derfor egner seg best i forskrift.

I høringsnotatet viste departementet til ulike arbeider med tekniske løsninger knyttet til europeisk eID, som på sikt kan gjøre at slik eID kan brukes for innlogging på norske tjenester, uavhengig av norsk fødselsnummer eller d-nummer.

5.4 Høringsinstansenes syn

Skattedirektoratet skriver at digitaliseringsdirektivet artikkel 13b burde gjennomføres i lov istedenfor forskrift. Skattedirektoratet viser til at Norge allerede har forpliktet seg til å anerkjenne eID fra andre stater, jf. eIDAS-forordningen artikkel 6 nr. 2, og at en detaljert særregulering av det aktuelle forholdet i foretaksregisterforskriften ikke «vil skape den nødvendige rettssikkerheten».

Skattedirektoratet viser også til at høringsnotatet ikke berører problemstillingen knyttet til at visse tillitspersoner skal være oppført med fødselsnummer eller d-nummer i henholdsvis Foretaksregisteret og Enhetsregisteret, men at det ikke er gjort unntak for EØS-borgere.

Til slutt peker Skattedirektoratet på at det fortsatt vil kunne være oppmøteplikt i forbindelse med utstedelse av d-nummer, da utenlandske per-

soner vil måtte fremlegge identifikasjonspapirer ved en norsk utenriksstasjon eller ved bruk av apostille².

Brønnøysundregistrene skriver at «det er fornuftig å se hen til det pågående arbeidet i Europa på dette området», men at dette ikke vil løse «de umiddelbare utfordringene som oppstår som følge av direktivets krav».

Revisorforeningen fremholder at det er viktig å ha trygge mekanismer for å motvirke misbruk og svik.

5.5 Departementets vurdering

Departementet opprettholder forslaget i høringsnotatet om at det fastsettes en forskriftshjemmel i foretaksregisterloven ny § 10-7, som gir departementet myndighet til å fastsette nærmere regler om anerkjennelse av elektroniske identifikasjonsmidler. Basert på høringssvarene, har departementet justert ordlyden i forslaget for å tydeliggjøre hva det kan gis forskrift om.

Skattedirektoratet har spilt inn at hensynet til rettssikkerhet tilsier at reguleringen av anerkjennelse av elektroniske identifikasjonsmidler etter eIDAS-forordningen bør stå i lov, og ikke i forskrift. Etter departementets vurdering vil en forskriftsregulering kunne sikre likebehandling og forutberegnelighet for brukerne av Brønnøysundregistrenes tjenester på lik linje med lovregulering. I dette tilfellet vil det være snakk om regler om hvordan Brønnøysundregistrene eventuelt skal tilrettelegge for bruk av eID. Et av hensynene bak legalitetsprinsippet er å styrke og gi trygghet for den enkeltes stilling overfor myndighetene. Slike forskriftsbestemmelser vil derfor måtte utformes på en måte som gjør at enhver bruker av Brønnøysundregistrenes tjenester ved pålogging automatisk likebehandles, uavhengig av identifiseringsmetode (forutsatt høyt nok sikkerhetsnivå). De må også utformes i tråd med annet regelverk knyttet til eID. I tillegg vil det kunne være behov for hyppig å oppdatere reguleringer, dersom det kommer endringer i eIDAS-forordningen eller annet tilknyttet regelverk. Departementet opprettholder derfor forslaget om at slike regler fastsettes i forskrift. Forslag til forskrifts-

² «Apostille» brukes om prosesser knyttet til at et dokument skal ha gyldighet i en annen stat enn den som utstedte dokumentet. Et apostillestempel bekrefter at en offentlig funksjonærs underskrift på et dokument er ekte, og at vedkommende faktisk har den myndighet og stilling som er angitt i dokumentet. Norske dokumenter kan få apostillestempel av Statsforvalteren.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

bestemmelser vil bli sendt på offentlig høring. Det vil gi næringslivet, offentlige myndigheter og andre berørte aktører mulighet til å komme med innspill om innretningen av forskriftsreguleringen.

Departementet har imidlertid kommet til at forslaget til ordlyd i ny § 10-7 andre punktum bør justeres noe, sammenlignet med høringsforslaget. Justeringen innebærer å tydeliggjøre i bestemmelsen at formålet med forskriftsbestemmelser om elektroniske identifikasjonsmidler skal være at Brønnøysundregistrene som tjenesteeier for eksempel skal kunne regulere nærmere krav til sikkerhetsnivå som er nødvendig for å ta i bruk Brønnøysundregistrenes elektroniske tjenester mv. Hensynet til registerkvalitet og riktige opplysninger tilsier at det kan være behov for å regulere nærmere hvordan utenlandsk eID knyttes opp mot Brønnøysundregistrenes systemer for å sikre at personers identitet er verifisert. Dessuten skal informasjon fra Foretaksregisteret deles med andre europeiske foretaksregistre gjennom BRIS. Også dette krever at Foretaksregisteret avgir riktig informasjon, herunder at identiteten til aktuelle personer er verifisert. Brønnøysundregistrene har også som mål at registervirksomheten skal føre til at registrerte data i størst mulig grad og til enhver tid er sikre og korrekte. Etaten skal ha kvalitet i registerforvaltningen, slik at registerdataene er korrekte, beskyttet mot uautorisert bruk og/eller endring, gjengis korrekt og er tilgjengelig for de som trenger.

Til Skattedirektoratets merknad om at det fortsatt vil kunne være fysisk oppmøteplikt for utenlandske personer, bemerker departementet at direktivet åpner for at myndighetene kan kreve at personer møter fysisk for å dokumentere sin identitet, jf. artikkel 13b nr. 4. I direktivfortalen punkt 21 står følgende om hensynet bak bestemmelsen:

«Where justified by reason of the public interest in preventing identity misuse or alteration, or in ensuring that the rules on legal capacity and on applicants' authority to represent a company are complied with, Member States should be allowed to take measures, in accordance with national law, which could require the physical presence of the applicant before any authority or person or body mandated under national law to deal with any aspect of online procedures, of the Member State in which the company is to be formed or a branch is to be registered. [...] Member States should ensure

that any other steps of the procedure can be completed online.»

Artikkel 13b nr. 4 innebærer at det vil kunne kreves fysisk oppmøte for å dokumentere identitet i forbindelse med utstedelse av d-nummer for utenlandske personer. Når d-nummer er utstedt, viser departementet til at alle steg av stiftelses- og registreringsprosesser kan gjøres elektronisk og uten fysisk tilstedeværelse i Norge. Et eventuelt fysisk oppmøte er med andre ord ikke direkte knyttet til stiftelse og registrering av foretak.

Hensynet til registerkvalitet og viktigheten av at riktige opplysninger registreres i Foretaksregisteret, herunder at det er rettmessige rolle-innehavere med riktig identitet som registreres, tilsier etter departementets syn at det bør kunne gis regler som krever fysisk oppmøte for å bekrefte identitet. Slike regler vil kunne hindre identitetsmisbruk. Dette vil være i det offentliges interesse. Samtidig vil det kunne beskytte andre interessenter.

Skattedirektoratet har også en merknad om at problemstillingen knyttet til at visse tillitspersoner skal være oppført med fødselsnummer eller d-nummer i henholdsvis Foretaksregisteret og Enhetsregisteret, men at det ikke er gjort unntak for EØS-borgere. Departementet vil vurdere dette nærmere i arbeidet med å utarbeide forslag til forskriftsbestemmelser om anerkjennelse av elektroniske identifikasjonsmidler. Departementet viser i denne forbindelse til at identifikasjon av fysiske personer er regulert i foretaksregisterforskriften § 15, og at eventuelle endringer i disse reglene vil bli vurdert i den forbindelse.

Departementet vil også knytte noen kommentarer til *Brønnøysundregistrenes* høringsinnspill om at det er umiddelbare utfordringer knyttet til direktivets krav.

Dagens tekniske løsninger for elektronisk stiftelse og registrering av selskaper i Foretaksregisteret krever elektronisk identifisering av vedkommende som ønsker selskapet stiftet og registrert. Som nevnt under punkt 5.1 kan ikke utenlandske personer benytte seg av ID-porten og Altinn uten at eID er knyttet til et norsk fødselsnummer eller d-nummer. Ved gjennomføringen av digitaliseringsdirektivet forutsetter departementet at det på sikt vil bli utviklet tekniske løsninger som gjør at europeisk eID kan benyttes, uavhengig av norsk fødselsnummer eller d-nummer. Departementet viser her til at eIDAS-forordningen er under revisjon i EU, og at det foreligger forslag fra Europakommisjonen om en europeisk eID (en lommebokløsning), der hensikten er å løse de

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

utfordringene man har møtt på hittil i arbeidet med europeisk eID. Disse mekanismene kan bidra til å sikre tilgang til sikker verifisering av utenlandske personers identitet.

Departementet viser også til «Nasjonal strategi for eID i offentlig sektor», som var på offentlig høring sommeren 2022. I strategien punkt 3.1 er forholdet til utenlandske personer uten norsk fødselsnummer eller d-nummer problematisert:

«Mangelen på tilgang til det digitale Norge med eID for EØS-borgere med d-nummer kan være til hinder for fri bevegelse. 'MinID Passport' er et viktig steg på veien for å løse disse utfordringene, men er ikke en permanent løsning for behovene til EØS-borgere. eIDAS-noden i Norge har gjort det mulig å benytte en eID fra andre europeiske land til å logge seg på til digitale tjenester i Norge. Grunnet utfordringer knyttet til regelverk og tekniske løsninger for å koble utenlandske identiteter til identiteter i Folkeregisteret, er dette imidlertid ikke tatt i bruk av tjenesteeiere. Når identitetsmatching er på plass, vil det kunne bli enklere for en EØS-borger å benytte en eID fra sitt hjemland for tilgang til digitale offentlige tjenester i Norge.»

Det ovennevnte viser at det er behov for at de arbeidene som allerede er iverksatt eller under planlegging, må ferdigstilles før problematikken knyttet til utenlandske personers bruk av eID i Norge kan løses. Etter departementets syn vil en forskriftshjemmel være en hensiktsmessig måte å legge til rette for at det raskt kan fastsettes eventuelle tekniske regler når ovennevnte arbeider, er ferdigstilt.

Departementet fastholder etter dette vurderingen om at regulering av bruk og anerkjennelse av elektroniske identifikasjonsmidler vil være av teknisk og detaljert karakter, og derfor egner seg best i forskriftsbestemmelser gitt med hjemmel i ny § 10-7. Med hjemmel i bestemmelsen vil det fastsettes forskrifter som gjennomfører digitaliseringsdirektivet artikkel 13b, i den grad det er behov for særregulering for adgang og bruk av Brønnøysundregistrenes elektroniske tjenester. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på offentlig høring.

Se forslaget til foretaksregisterloven ny § 10-7 og merknaden til bestemmelsen. Forslaget innebærer at nåværende § 10-7 i foretaksregisterloven om lovens anvendelse på Svalbard og Jan Mayen må flyttes og blir ny § 10-8. Det foreslås ingen endringer i den paragrafen.

6 Offentliggjøring av opplysninger registrert i Foretaksregisteret mv.

6.1 Gjeldende rett

6.1.1 Innsending og oppbevaring av opplysninger

Etter foretaksregisterloven kapittel III skal nærmere angitte opplysninger registreres i Foretaksregisteret. Etter registrering av innsendt førstegangsmelding om et foretak, skal noen av opplysningene kunngjøres i Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon, jf. foretaksregisterloven § 6-2.

Foretaksregisterloven kapittel IV regulerer når endringsmelding skal sendes til Foretaksregisteret, og hvem som skal sende inn slik melding. Sammen med foretaksregisterloven kapittel VII om regler om retting av feil og endringer uten melding, skal dette sikre at opplysninger som er registrert i Foretaksregisteret er riktige.

Legitimasjonsvirkninger av opplysninger som er registrert i Foretaksregisteret overfor tredjepersoner, er regulert i foretaksregisterloven § 10-1. Etter § 10-1 første ledd skal opplysninger som er registrert etter foretaksregisterloven anses for å ha kommet til tredjepersons kunnskap, dersom det er avgjørende for tredjepersonens rettsstilling om denne kjente eller ikke kjente til et forhold. Meldepliktige forhold som ikke er meldt til Foretaksregisteret, og som er i strid med det som er registrert, kan ikke gjøres gjeldende overfor tredjeperson, med mindre denne kjente eller burde kjent forholdet, jf. § 10-1 andre ledd.

6.1.2 Innsyn i registrerte opplysninger

Innsyn i opplysninger hos Foretaksregisteret, reguleres av foretaksregisterloven § 8-1. Etter § 8-1 første punktum har enhver rett til å gjøre seg kjent med det som er «registrert» i Foretaksregisteret og få utskrift av dette. For opplysninger som ikke er registrert i Foretaksregisteret, som historiske data, reguleres innsyn av lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova), jf. § 8-1 tredje punktum.

Avgivelse av opplysninger fra Foretaksregisteret er regulert i foretaksregisterforskriften § 12. Der står det blant annet at opplysninger kan avgis elektronisk.

Innsyn i opplysninger i Regnskapsregisteret er regulert i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven) § 8-1. Etter regnskapsloven § 8-1 første ledd er årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning offentlige, og enhver har rett til å få innsyn i dokumentene hos Regnskapsregisteret eller hos den regnskapspliktige.

Regler om innsyn i registrerte opplysninger i Konkursregisteret er fastsatt i forskrift 23. august 1993 nr. 824 om konkursregisteret og om kunngjøringer etter konkursloven (konkursregisterforskriften) § 10. Bestemmelsen gjennomfører selskapsrettsdirektivet artikkel 14 bokstav j og k. Etter konkursregisterforskriften § 10 kan enhver få oppgitt registrerte opplysninger om selskaper som er gått konkurs, selskaper som tvangsavvikles etter konkurslovens regler, og øvrige konkursrelevante opplysninger om selskaper, herunder om ilagt konkursskarantene.

6.2 Direktivets krav

6.2.1 Innsending og oppbevaring av opplysninger

Digitaliseringsdirektivet artikkel 16 regulerer hvordan medlemsstatenes registerførere skal samle inn, oppbevare og tilgjengeliggjøre opplysninger om selskaper som omfattes av direktivet. Bestemmelsen erstatter og utvider gjeldende artikkel 16 i selskapsrettsdirektivet. Enkelte deler av digitaliseringsdirektivet artikkel 16 er derfor allerede gjennomført i norsk rett.

I direktivfortalen punkt 30 står blant annet følgende om hensynene bak reguleringen i artikkel 16:

«In the interest of transparency and protection of the interests of workers, creditors and minority shareholders, and to promote trust in business transactions, including those with a

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

cross-border nature within the internal market, it is important that investors, stakeholders, business partners and authorities can easily access company information. To improve the accessibility of that information, more information should be available free of charge in all Member States.»

Artikkel 16 nr. 1 første setning stiller krav til at alle opplysninger om hvert registrerte selskap skal lagres på ett sted (som en «saksmappe» eller «fil»). Etter artikkel 16 nr. 1 andre setning skal hvert selskap tildeles en EUID (European Unique Identifier), slik at de enkelt kan identifiseres i kommunikasjon mellom foretaksregistrene i EØS-statene. EUID-en skal gjøre det mulig å identifisere nærmere informasjon om avgiverstaten og dets foretaksregister, jf. artikkel 16 nr. 1 tredje setning.¹

Opplysninger som nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 14, skal oppbevares i selskapets mappe, jf. artikkel 16 nr. 2 første avsnitt. Det omfatter blant annet stiftelsesdokumentet, vedtekter, opplysninger om selskapsledelsen og om representasjon utad. Alle opplysninger skal oppbevares i elektronisk format, jf. artikkel 16 nr. 2 andre avsnitt første setning. Dersom opplysninger er sendt inn i papirformat, skal dette konverteres til elektronisk format så raskt som mulig, jf. artikkel 16 nr. 2 andre avsnitt andre setning. Etter artikkel 16 nr. 2 tredje avsnitt skal registerfører sørge for at opplysninger som er kommet inn på papir før 31. desember 2006 konverteres til elektronisk format, dersom det kommer inn en elektronisk anmodning om offentliggjøring.

Opplysninger som nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 14 skal være offentlig tilgjengelig i registeret, jf. artikkel 16 nr. 3 første setning.

Medlemsstatene skal gjennomføre nødvendige tiltak for å unngå uoverensstemmelser mellom opplysningene som ligger i mappen og det som er registrert, jf. artikkel 16 nr. 4 første avsnitt. Ved uoverensstemmelser skal opplysninger som er offentlig tilgjengelig i registeret, gis forrang.

Artikkel 16 nr. 5 omhandler legitimasjonsvirkninger for registrerte opplysninger. Et selskap kan bare legge til grunn opplysninger etter artikkel 14 overfor tredjeparter dersom disse er registrert, med mindre selskapet kan bevise at tredjeparten hadde kjennskap til opplysningene,

jf. artikkel 16 nr. 5 første avsnitt. Etter artikkel 16 nr. 5 andre avsnitt kan ikke opplysninger gjøres gjeldende overfor tredjepart før det har gått 16 dager etter offentliggjøring av opplysningene, dersom tredjeparten kan bevise at det var umulig å ha kjennskap til opplysningene. I tillegg fastsetter artikkel 16 nr. 5 tredje avsnitt at tredjepersoner alltid skal kunne stole på dokumenter og opplysninger som ikke formelt er offentliggjort ennå, med mindre disse må registreres for å ha virkning.

Artikkel 16 nr. 6 fastsetter at dokumenter og opplysninger som gjelder elektronisk stiftelse og registrering av selskaper, registrering av filial eller endringsmeldinger, skal lagres i et maskinlesbart og søkbart format eller som strukturerte data.

6.2.2 Innsyn i registrerte opplysninger

Direktivet artikkel 16a regulerer allmennhetens rett til innsyn i opplysninger om visse selskaper. Etter artikkel 16a nr. 1 første avsnitt skal alle opplysninger som nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 14, gjøres tilgjengelig på forespørsel. Enhver skal kunne sende inn forespørsel, enten i papirform eller elektronisk.

Etter artikkel 16a nr. 1 andre avsnitt kan medlemsstater fastsette at visse opplysninger som er registrert før 31. desember 2006 ikke skal kunne utleveres elektronisk, dersom det har gått en viss periode. Denne perioden skal ikke være mindre enn ti år.

Gebyr for innsyn i registrerte opplysninger skal ikke overstige de faktiske administrative kostnadene ved å utlevere opplysningene, inkludert utvikling og vedlikehold av registeret, jf. artikkel 16a nr. 2.

Opplysningene og dokumentene skal bekrefte med «rett kopi», med mindre den som har bedt om innsyn godtar at det ikke gis slik bekrefte, jf. artikkel 16a nr. 3.

Avgivelse av opplysninger skal autentiseres i henhold til eIDAS-forordningen, jf. artikkel 16a nr. 4.

6.3 Forslaget i høringsnotatet

6.3.1 Innsending og oppbevaring av opplysninger

Departementet skrev i høringsnotat 21. februar 2022 at en rekke av kravene i artikkel 16 allerede er oppfylt gjennom foretaksregisterloven. Dette omfatter blant annet kravene til at det skal finnes en «saksmappe» for hvert selskap, at dokumenter

¹ EUID gir regler om tildeling av felleseuropeiske registreringsnumre. For selskaper registrert i Norge består EUID-en av forkortelsen «NOFOR» og det tildelte organisasjonsnummeret på ni siffer (eksempelvis «NOFOR-999 999 999»).

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

konverteres til elektronisk format, og at opplysninger om selskapet kunngjøres.

Departementet foreslo å oppdatere direktivhenvisningene i foretaksregisterloven § 6-2 sjette ledd og § 6-3 første ledd, ettersom disse er utdaterte. Videre foreslo departementet å innføre den snevre unntaksregelen for legitimasjonsvirkninger i artikkel 16 nr. 5 andre avsnitt. Departementet viste til at det ville være hensiktsmessig om unntaksadgangen fremgikk uttrykkelig av norsk rett, fordi dette vil tydeliggjøre at det er en snever mulighet for unntak fra hovedregelen om legitimasjonsvirkninger i foretaksregisterloven § 10-1. Det ble også vist til at både Sverige og Danmark har tatt inn uttrykkelige unntak for å gjennomføre artikkel 16 nr. 5 andre avsnitt i sin lovgivning. Departementet skrev også at terskelen for å anvende unntaket ville ligge høyt.

Når det gjelder direktivkravet om at medlemsstatene skal sikre at dokumenter og opplysninger som sendes inn i forbindelse med stiftelse av selskaper, registrering av filial og endringsmeldinger, lagres i registrene i et maskinlesbart og søkbart format eller som strukturerte data, vurderte departementet at det er mest hensiktsmessig at dette kravet reguleres i forskrift.

6.3.2 Innsyn i registrerte opplysninger

Også for kravene i artikkel 16a la departementet i høringsnotatet til grunn at enkelte krav allerede er oppfylt i gjeldende registerlovgivning. Blant annet viste departementet til at det allerede er åpnet for at enhver som ber om innsyn i opplysninger som er registrert i Foretaksregisteret skal få dette, både ved elektronisk forespørsel eller forespørsel på papir.

Departementet la til grunn at direktivkravet om at opplysninger skal være bekreftet som «rett kopi», med mindre den som har bedt om innsyn ikke ønsker slik bekreftelse, ikke oppfylles av gjeldende rett. Ettersom dagens løsning benytter en metode for å autentisere avsender og sikre dokumentet mot endring, dersom rekvirenten ber om det, skrev departementet at det må foretas en endring av reguleringen for elektronisk avgivelse av dokumenter fra Foretaksregisteret og Regnskapsregisteret.

Departementet foreslo også å forskriftsregulere hvordan stiftelsesdokumentet skal avgis, og skrev at departementet vil komme tilbake til dette. I tillegg viste departementet til at forskriftsreguleringen av autentisering ved avgivelse av dokumenter må endres for å oppfylle direktivkravet. Også dette skrev departementet at man skulle komme tilbake til.

6.4 Høringsinstansenes syn

Brønnøysundregistrene er positiv til de foreslåtte endringene i foretaksregisterloven § 6-3, blant annet fordi det vil medføre at stiftelsesdokumentet vil bli et registreringsobjekt. *Brønnøysundregistrene* fremhever at dette vil ha positive følger for automatisering og maskinlesbarhet.

Videre ser *Brønnøysundregistrene* ikke behov for å hjemle unntaksadgangen som følger av direktivet artikkel 16 nr. 5, ettersom bestemmelsen om legitimasjonsvirkninger i foretaksregisterloven § 10-1 etter etatens syn er dekkende. *Brønnøysundregistrene* viser også til at «departementets vurdering ikke tar for seg den praktiske anvendelsen av en slik regel, og mener dette bør sees nærmere på».

Brønnøysundregistrene ber til slutt departementet vurdere ikke å utforme spesifikke regler for avgivelse av stiftelsesdokument. Staten vurderer at slik avgivelse allerede er omfattet av hovedregelen om avgivelse i foretaksregisterloven § 8-1.

6.5 Departementets vurdering

6.5.1 Innsending og oppbevaring av opplysninger

Departementet opprettholder vurderingene i høringsnotatet om at artikkel 16 nr. 1 til nr. 4 og nr. 6 allerede er gjennomført i norsk rett, eller kan gjennomføres gjennom forskriftsregulering. Foretaksregisterlovningen fastsetter allerede at det finnes en «saksmappe» for hvert selskap, at dokumenter konverteres til elektronisk format, og at opplysninger om selskapet kunngjøres. Det vises til omtalen i punkt 6.3.1. Ingen av høringsinstansene har kommentert forslaget i høringsnotatet knyttet til disse direktivforpliktelsene.

Departementet vil likevel foreslå en mindre endring på bakgrunn av artikkel 16 nr. 3, jf. selskapsrettsdirektivet artikkel 14 bokstav a. Etter selskapsrettsdirektivet artikkel 14 bokstav a skal selskapets stiftelsesdokument være sendt inn til den enkelte medlemsstats foretaksregister. Dette fulgte også av forgjengerne til selskapsrettsdirektivet, blant annet i rådsdirektiv 68/151/EØF artikkel 2. Etter foretaksregisterloven § 6-3 første ledd har aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper «rett til å få registrert og kunngjort selskapsopplysninger og dokumenter som nevnt i artikkel 2 i rådsdirektiv 68/151/EØF». Derimot er det ikke tatt inn egne bestemmelser i foretaksregisterloven §§ 3-1 og 3-1 a om at stiftelsesdokumentet er en opplysning eller dokument som skal registreres.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Med andre ord følger det implisitt av foretaksregisterloven at aksjeselskapers og allmennaksjeselskapers stiftelsesdokument er en registrert opplysning, gjennom direktivhenvisningen i foretaksregisterloven § 6-3. Departementet viser for ordens skyld til at direktivhenvisningen i foretaksregisterloven § 6-3 første ledd foreslås oppdatert, jf. kapittel 12.

Etter departementets vurdering er ikke dette en klar og tydelig regulering av at stiftelsesdokumentet skal anses som en registrert opplysning. Departementet foreslår derfor å endre foretaksregisterloven §§ 3-1 og 3-1 a, slik at det vil fremgå uttrykkelig at Foretaksregisteret skal inneholde opplysninger om stiftelsesdokumentet i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper, og slik at stiftelsesdokumentet anses som opplysninger som er registrert i Foretaksregisteret. Det betyr blant annet at enhver har rett til å gjøre seg kjent med stiftelsesdokumentet og få utskrift av dette, jf. foretaksregisterloven § 8-1 første ledd første punktum. Det vil dermed heller ikke være nødvendig med en egen hjemmel i forskrift for å kunne avgi stiftelsesdokumentet, jf. høringsinnspill fra Brønnøysundregistrene på dette punktet.

Se forslaget til endringer i foretaksregisterloven §§ 3-1 og 3-1 a og merknadene til bestemmelsene.

Artikkel 16 nr. 6 innebærer at det må fastsettes regler om hvordan Brønnøysundregistrene skal sikre at dokumenter og opplysninger som sendes inn i forbindelse med stiftelse av selskaper, registrering av filial og endringsmeldinger, lagres i registrene i et maskinlesbart og søkbart format eller som strukturerte data. Slike regler vil være tekniske og detaljerte, og departementet foreslår derfor at dette tas inn i forskriftsbestemmelser med hjemmel i foretaksregisterloven § 1-1 tredje ledd tredje punktum. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på offentlig høring.

Brønnøysundregistrene har vist til at etaten ikke ser behov for innføring av en snever unntaksregel som nevnt i direktivet artikkel 16 nr. 5 andre avsnitt, og at gjeldende legitimasjonshjemmel er dekkende. Brønnøysundregistrene viser til at etaten er enig i vurderingen som ble gjort i Ot.prp. nr. 73 (1991–92) punkt 4.4, i forbindelse med tilpasninger av norsk regelverk til EØS-avtalen. I punkt 4.4 heter det:

«Det er på det rene at vårt eksisterende system ivaretar tredjemanns interesser minst like tilfredstillende og følgelig ivaretar intensjonene i direktivet. Forøvrig bør det kunne legges til grunn at registrering av opplysninger i en data-

base er en form for kunngjøring, all den tid opplysningene er offentlig tilgjengelig.»

Departementet er ikke enig i Brønnøysundregistrenes forståelse av at gjeldende bestemmelse om legitimasjonsvirkning har et virkeområde som også oppfyller direktivforpliktelsen i artikkel 16 nr. 5 andre avsnitt. Departementet viser her til at foretaksregisterloven § 10-1 første ledd er utformet som en absolutt regel:

«I forhold til rettsregler som lar det være avgjørende for tredjemanns rettsstilling om denne kjente til eller ikke kjente til et forhold, *anses det som er registrert etter denne lov* for å ha kommet til tredjemanns kunnskap.»

Dette er i innhold noe annerledes enn det som følger av direktivet artikkel 16 nr. 5 andre avsnitt, hvor det er en snever åpning for å kunne påberope at noe var umulig å få kjennskap til innen 16 dager etter kunngjøring:

«However, with regard to transactions taking place before the sixteenth day following the disclosure, the documents and information shall not be relied on as against third parties who prove that it was impossible for them to have had knowledge thereof.»

Den danske selskabsloven § 14 og den svenske aktiebolagslagen 27 kap. 4 § er bygget opp på samme måte som departementets forslag i høringsnotatet. I både den danske og svenske lovbestemmelsen fastslås det innledningsvis at det som er registrert eller kunngjort, anses å være kommet til tredjepersoners kunnskap. Deretter følger et unntak som innholdsmessig tilsvarende direktivet artikkel 16 nr. 5 andre avsnitt.

Departementet legger noe vekt på at disse to EU-statene har valgt å ta inn unntaket som følger av artikkel 16 nr. 5 andre avsnitt uttrykkelig i sin lovgivning. Dette er imidlertid ikke alene avgjørende for departementet. Etter departementets vurdering har foretaksregisterloven § 10-1 første ledd og direktivet artikkel 16 nr. 5 ulikt innhold. Blant annet inneholder ikke foretaksregisterloven § 10-1 første ledd etter departementets syn noen unntaksregel tilsvarende artikkel 16 nr. 5 andre avsnitt. Det er derfor nødvendig å ta inn en slik unntaksregel i foretaksregisterloven for å sikre at direktivkravet gjennomføres i norsk rett. Departementet opprettholder derfor forslaget i høringsnotatet om å ta inn en unntaksbestemmelse om legitimasjonsvirkning i foretaks-

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

registerloven § 10-1 nytt andre ledd for å gjennomføre artikkel 16 nr. 5 andre avsnitt. Departementet finner det ikke hensiktsmessig å gå nærmere inn på den praktiske anvendelsen av bestemmelsen, da Norge uansett er forpliktet til å innta direktivbestemmelser på en klar og tydelig måte, jf. punkt 2.1.2.

Se forslaget til endringer i foretaksregisterloven § 10-1 og merknaden til bestemmelsen.

Rettelser av utdaterte direktivhenvisninger i foretaksregisterloven §§ 6-2 og 6-3 er omtalt i kapittel 14 *Merknader til bestemmelsene i lovforslaget*.

6.5.2 Innsyn i registrerte opplysninger

Departementet opprettholder vurderingen i høringsnotatet om at kravene i direktivet artikkel

16a om allmennhetens rett til innsyn i opplysninger om visse selskaper i all hovedsak er oppfylt gjennom bestemmelser i foretaksregisterloven og foretaksregisterforskriften. Det vises til punkt 6.3.2. Departementet ser at det vil være behov for å gjøre mindre tilpasninger i foretaksregisterforskriften for fullt ut å gjennomføre artikkel 16a i norsk rett. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på offentlig høring.

Departementet foreslår i denne proposisjonen ingen endringer på grunnlag av artikkel 16a.

Brønnøysundregistrene har anmodet departementet om ikke å utforme spesifikke regler om avgivelse av stiftelsesdokumentet i forskrift. Departementet vil ta med innspillet i arbeidet med å utarbeide forskriftsbestemmelser for å gjennomføre resterende deler av digitaliseringsdirektivet.

7 Gebyr og betalingsmidler

7.1 Gjeldende rett

Gebyrer for registrering i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret og for utlevering av opplysninger fra registrene er regulert i foretaksregisterloven, enhetsregisterloven og forskrift 11. desember 2015 nr. 1668 om gebyr til Brønnøysundregistrene (gebyrforskriften). Det samme gjelder innkreving og betaling av gebyrene.

Etter foretaksregisterloven § 4-1 tredje ledd første punktum skal det for første gangs registrering i Foretaksregisteret betales gebyr. Foretaksregisteret kan også kreve gebyr for andre meldinger som skal registreres, jf. § 4-1 tredje ledd andre punktum. Det følger av § 4-1 tredje ledd tredje punktum at departementet gir nærmere regler om gebyrenes størrelse og innkrevingsform. Nærmere regler om dette er fastsatt i gebyrforskriften. Forskriften gir blant annet regler om hvilke tjenester som er gebyrbelagt, gebyrenes størrelse og betalingsmåte.

Registrering og sletting av enheter i Enhetsregisteret er ikke gebyrbelagt. Det samme gjelder endringsmeldinger til Enhetsregisteret.

Foretaksregisterloven § 8-1 og enhetsregisterloven § 22 har regler om innsyn i og utlevering av opplysninger i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret. Etter foretaksregisterloven § 8-1 tredje punktum og enhetsregisterloven § 22 femte ledd kan departementet fastsette nærmere regler i forskrift om hvordan opplysninger skal gjøres tilgjengelige. Departementet kan også bestemme at det skal betales gebyr for tjenestene. Slike regler er fastsatt i gebyrforskriften.

Det følger av gebyrforskriften § 6 andre ledd første punktum at informasjon fra Brønnøysundregistrene er gebyrfri når den både bestilles og utleveres via registerførerens nettbaserte bestillingsløsning eller via Altinn. Bestilling og avgivelse av informasjon på andre måter er regulert i gebyrforskriften § 7 til § 13, jf. gebyrforskriften § 6 andre ledd andre punktum.

Gebyrforskriften § 8 har særlige regler om informasjon fra Enhetsregisteret. Etter bestemmelsen skal det betales gebyr for registerutskrift uten tilknytning til melding, for kopi av register-

melding med vedlegg, og for sammenstilling av opplysninger om en persons tilknytning til næringsvirksomhet (rolleoversikt). Det følger også av § 8 at informasjon som bestilleren har krav på etter personvernforordningen artikkel 13 og 14, jf. personopplysningsloven § 1 første ledd, utleveres gebyrfritt. I gebyrforskriften § 9 er det fastsatt særlige regler for informasjon fra Foretaksregisteret. Etter § 9 skal det betales gebyr for firmaattest uten tilknytning til melding og for kopi av registermelding med vedlegg. Det skal også betales gebyr for spesialtilpasset registerinformasjon, herunder attester og annen registerinformasjon på engelsk mv., jf. § 12.

Gebyrforskriften § 2 har regler om innkreving og betaling av gebyr for tjenester utført av Brønnøysundregistrene. Hovedregelen er at gebyr innkreves etterskuddsvis gjennom faktura, jf. § 2 andre ledd første punktum. Dersom registerinformasjonen avgis via elektroniske medier med sikre betalingsløsninger, åpner forskriften § 2 andre ledd andre punktum for at betaling likevel kan innkreves ved avgivelsen.

Foretaksregisteret deler opplysninger gjennom BRIS med utenlandske foretaksregistre, jf. foretaksregisterloven § 8-3. Delingen er i hovedsak kostnadsfritt tilgjengelig for alle.

7.2 Direktivets krav

7.2.1 Gebyrer for elektroniske tjenester

Digitaliseringsdirektivet artikkel 13d gjelder gebyrer for elektroniske tjenester. Artikkel 13d nr. 1 fastsetter at medlemsstatene skal sikre at gebyrer for tjenester etter selskapsrettsdirektivet kapittel 3 er transparente og anvendes på en ikke-diskriminerende måte.

Etter artikkel 13d nr. 2 skal ethvert gebyr som registrene krever for elektroniske tjenester etter artikkel 16 i direktivet, ikke overskride kostnadene ved å levere tjenesten. I punkt 13 i digitaliseringsdirektivets fortale står det blant annet at utregningen av størrelsen på gebyrer for elektroniske tjenester skal baseres på kostnadene ved å tilby den aktuelle tjenesten. Det fremgår også at

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

gebyrer kan dekke kostnadene for mindre tjenester som utføres kostnadsfritt. I tillegg står det at medlemsstatene ved fastsettelsen av gebyret kan ta hensyn til alle kostnader ved å tilby elektroniske tjenester, inkludert andelen av faste kostnader som kan knyttes til disse. Fortalen punkt 13 åpner for å fastsette fast gebyr for elektroniske tjenester, så lenge disse sjekkes jevnlig opp mot den gjennomsnittlige kostnaden for å levere den aktuelle tjenesten.

7.2.2 Betaling og betalingstjenester

Artikkel 13e regulerer betaling. Dersom en medlemsstat krever betaling for en tjeneste som nevnt i selskapsrettsdirektivet kapittel 3, skal medlemsstaten sikre at betalingen kan utføres ved hjelp av en bredt tilgjengelig nettbasert betalingstjeneste som kan brukes til betalinger på tvers av landegrensene. Den må også gjøre det mulig å identifisere den som har betalt. Betalingstjenesten skal kunne leveres av en finansinstitusjon eller betalingsformidler, som er etablert i en medlemsstat.

I digitaliseringsdirektivets fortale punkt 13 står det at betaling med bankkort eller ved bankoverføring er eksempler på bredt tilgjengelige betalingstjenester.

7.2.3 Gebyr for dokumenter og opplysninger i BRIS

Artikkel 19 regulerer bruk av gebyrer for dokumenter og opplysninger som deles gjennom BRIS. Etter artikkel 19 nr. 1 skal gebyrer for innhenting av dokumenter og opplysninger som nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 14 gjennom BRIS, ikke overstige de administrative kostnadene av slik deling. Dette inkluderer kostnader knyttet til utvikling og vedlikehold av registrene.

Artikkel 19 nr. 2 lister opp dokumenter og opplysninger som skal være kostnadsfritt tilgjengelig gjennom BRIS:

- selskapets foretaksnavn og organisasjonsform
- selskapets forretningskontor og medlemsstaten der det er registrert
- selskapets registreringsnummer (organisasjonsnummer) og dets EUID (European Unique Identifier)
- informasjon om selskapets nettside, dersom slike opplysninger er registrert i det nasjonale registeret
- selskapets status, for eksempel om når det er nedlagt, slettet fra registeret, avviklet, oppløst, økonomisk aktivt eller inaktivt som definert i

- nasjonal lovgivning, hvis dette er registrert i nasjonale registre
- selskapets formål, dersom det er registrert i det nasjonale registeret
- opplysninger om alle personer som, enten som et organ eller medlemmer av et slikt organ, har myndighet til å representere selskapet overfor tredjeparter, og under rettergang, samt informasjon om personene som har myndighet til å representere selskapet kan gjøre dette alene, eller er pålagt å handle i fellesskap
- informasjon om filialer åpnet av selskapet i en annen medlemsstat, inkludert foretaksnavn, registreringsnummer (organisasjonsnummer), EUID og medlemsstaten hvor filialen er registrert.

Etter artikkel 19 nr. 3 skal utveksling av informasjon gjennom BRIS være kostnadsfritt for registrene.

Etter artikkel 19 nr. 4 kan medlemsstatene bestemme at informasjon som nevnt i artikkel 19 nr. 2 bokstav d og f bare skal gjøres kostnadsfritt tilgjengelig for myndigheter i andre medlemsstater.

7.3 Forslaget i høringsnotatet

7.3.1 Gebyrer for elektroniske tjenester

Departementet vurderte i høringsnotatet av 21. februar 2022 at bestemmelsene om gebyrer for nettbaserte tjenester i gebyrforskriften er transparente, og i samsvar med digitaliseringsdirektivet artikkel 13d nr. 1. Det ble vist til at de gebyrbelagte tjenestene, og nivået på gebyrene, fremgår av gebyrforskriften og er tilgjengelig for allmennheten. Brønnøysundregistrene har også offentliggjort en oversikt over alle gebyrer på sin nettside. Gebyrenes størrelse varierer ut fra foretaksformen som skal registreres, om det er selskapsdisposisjoner som skal kunngjøres, og hvorvidt innsending skjer via Altinn eller på annen måte. Departementet vurderte reglene i gebyrforskriften som ikke-diskriminerende, ettersom gebyrnivåene er angitt til bestemte kronebeløp og ikke differensierer på bakgrunn av statsborgerskap eller bosted.

Etter departementets syn var det nødvendig med enkelte endringer i nåværende gebyrregler for å oppfylle artikkel 13d nr. 2, om at gebyrer for elektroniske tjenester som nevnt i artikkel 16 ikke skal overstige kostnadene ved å levere tjenesten.

Finansdepartementets rundskriv R112/15 *Bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansier-*

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

ing punkt 2.2 slår fast at gebyrer har et begrenset statsfinansielt formål. Det vil si at mottakeren av tjenesten ikke skal betale mer enn kostnaden ved å produsere og levere tjenesten.

Hoveddelen av Brønnøysundregistrenes tjenester er brukerfinansiert i form av gebyrer, som i dag hovedsakelig kommer fra gebyrer knyttet til Foretaksregisteret og Løsøreregisteret. Det betyr at de fleste registrene finansieres gjennom gebyrer fra andre registre. Det innebærer at gebyrene for tjenester knyttet til Foretaksregisteret og Løsøreregisteret overstiger kostnadene ved å levere tjenester, fordi det er et overskudd etter tjenestelevering for Foretaksregisteret og Løsøreregisteret som brukes til leveranse av tjenester for andre registre. Den største delen av dagens overprising er knyttet til gebyrene i Løsøreregisteret, men det gjelder også Foretaksregisteret.

Departementet vurderte på bakgrunn av dette at det vil være hensiktsmessig å forskriftsfeste prinsippet om at gebyrene ikke skal overstige kostnadene ved å levere tjenesten. Det pågår et arbeid i departementet med å vurdere gebyrstrukturen i Brønnøysundregistrene. Departementet viste i den forbindelse til høringsnotat om endringer i gebyrstrukturen i Brønnøysundregistrene, som ble sendt på høring 19. mai 2021 med høringsfrist 15. august 2021. Forskriftsregulering av prinsippet om at gebyrer ikke skal overstige kostnadene ved å levere tjenestene, vil bli vurdert i sammenheng med dette arbeidet. Se nærmere kapittel 10 *Endringer i Brønnøysundregistrenes gebyrstruktur*.

7.3.2 Betaling og betalingstjenester

Departementet vurderte at digitaliseringsdirektivet artikkel 13e er gjennomført i norsk rett gjennom gebyrforskriften § 2 andre ledd. Brønnøysundregistrene krever inn betaling for tjenester etterskuddsvis gjennom faktura, for eksempel ved nyregistrering av aksjeselskaper og NUF, og ved endringer i registrerte opplysninger, jf. gebyrforskriften § 2.

Departementet la i høringsnotatet til grunn at faktura anses som en bredt tilgjengelig betalings-tjeneste som er tilgjengelig på tvers av landegrenser, som muliggjør identifikasjonen av personen som foretok betalingen, gjennom en finansinstitusjon eller betalingstjeneste etablert i en EØS-stat.

7.3.3 Gebyr for dokumenter og opplysninger i BRIS

Artikkel 19 nr. 1 pålegger medlemsstatene å sørge for at gebyr for tilgang til dokumenter og opplys-

ninger, jf. selskapsrettsdirektivet artikkel 14, gjennom BRIS, ikke overstiger de administrative kostnadene ved delingen. Foretaksregisterloven har ikke bestemmelser om dette i dag. Departementet foreslo at det tas inn en bestemmelse i foretaksregisterloven § 8-3 som gir hjemmel til å regulere dette nærmere i forskrift.

Etter artikkel 19 nr. 2 skal medlemsstatene gi gratis tilgang til visse opplysninger og dokumenter om selskaper og filialer. I dag gjør Brønnøysundregistrene opplysninger og dokumenter som nevnt i bokstav a til g tilgjengelig gjennom BRIS. Opplysningene som nevnt i bokstav a til c er også tilgjengelig i eJustice-portalen¹, mens opplysninger nevnt i bokstav d til g finnes i registerutskriften som kan bestilles via eJustice-portalen. Opplysningene er kostnadsfritt tilgjengelig.

Opplysninger som nevnt i bokstav h, som gjelder filialer åpnet av selskapet i en annen medlemsstat (inkludert navn, organisasjonsnummer, EUID, samt medlemsstaten hvor filialen er registrert), deles per i dag ikke. Etter gjennomføringsforordning (EU) 2021/1042, som gir utfyllende regler om tekniske spesifikasjoner og prosedyrer til digitaliseringsdirektivet, skal informasjon som nevnt i artikkel 19 nr. 2 bokstav h, deles gjennom BRIS. Forordningen er gjennomført i norsk rett i forskrift.² Departementet vurderte at gjennomføringen av forordningen i norsk rett, sammenholdt med Foretaksregisterets adgang til å dele informasjon gjennom BRIS i foretaksregisterloven § 8-3, vil oppfylle direktivforpliktelsen i artikkel 19 nr. 2 bokstav h.

Departementet foreslo en forskriftshjemmel i foretaksregisterloven § 8-3 som gir departementet mulighet til å fastsette nærmere regler i forskrift, herunder om hvilken informasjon som skal deles, gebyr for tjenesten og om hva som skal være gratis tilgjengelig. Departementet skrev at forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på offentlig høring.

Etter artikkel 19 nr. 3 skal utveksling av informasjon mellom EØS-statenes foretaksregistre gjennom BRIS være kostnadsfri. Departementet

¹ EUs eJustice-portal er inngangsporten for å kunne hente ut opplysninger fra registersammenkoblingssystemet (BRIS).

² Forskrift 10. august 2022 nr. 1422 om Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2021/1042 om regler for anvendelsen av Europaparlaments- og Rådsdirektiv (EU) 2017/1132 for det som angår tekniske spesifikasjoner og fremgangsmåte for registersammenkoblingssystemet og om opphevelse av Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2020/2244.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

foreslo å lovfeste dette i foretaksregisterloven § 8-3.

Etter artikkel 19 nr. 4 kan medlemsstatene bestemme at utlevering av opplysninger som nevnt i artikkel 19 nr. 2 bokstav d og f bare skal være kostnadsfritt tilgjengelig for myndighetene i andre medlemsstater. Norge har frem til nå gjort informasjon som nevnt i artikkel 19 nr. 2 bokstav a til g tilgjengelig kostnadsfritt gjennom BRIS. Departementet vurderte at det ikke er hensiktsmessig å innføre betaling for tjenester som per i dag er gratis tilgjengelig. Departementet foreslo dermed ikke å gjennomføre artikkel 19 nr. 4.

Foretaksregisterloven § 8-3 henviser til direktiv 2012/17/EU. Dette direktivet er erstattet av direktiv (EU) 2017/1132. Departementet foreslo derfor å rette direktivhenvisningen.

7.4 Høringsinstansenes syn

Den norske Revisorforening (Revisorforeningen) viser til at departementet foreslår å forskriftsfeste prinsippet i digitaliseringsdirektivet om at gebyrer skal være transparente, fastsettes på en ikke-diskriminerende måte og ikke overstige kostnadene. Revisorforeningen skriver at spørsmålet om fastsetting av gebyrer tidligere har vært på høring, og viser til sitt høringssvar av 9. juli 2021 til departementets høringsnotat av 19. mai 2021 der foreningen blant annet påpekte at det fortsatt er overprising av enkelte gebyrer. Foreningen påpekte også at Brønnøysundregistrenes regnskap er utarbeidet på en slik måte at det er vanskelig å etterprøve om og hvor mye de enkelte gebyrene er overpriset.

Brønnøysundregistrene skriver at etaten tidligere overfor departementet har redegjort for digitaliseringsdirektivets krav til å kunne registrere opplysninger i Foretaksregisteret, Enhetsregisteret og Regnskapsregisteret på bakgrunn av informasjon utvekslet gjennom BRIS. Etaten viser til forslaget til foretaksregisterloven ny § 8-3 første ledd, enhetsregisterloven ny § 22a, samt ny henvisning til foretaksregisterloven § 8-3 i regnskapsloven § 8-2. Etaten ber om at det vurderes om ordlyden «bruk av opplysningen» er tilstrekkelig klar for å gi forskriftshjemler til å foreta slike registreringer.

7.5 Departementets vurdering

7.5.1 Gebyrer for elektroniske tjenester

Departementet vurderte i høringsnotatet at bestemmelsene om gebyrer for nettbaserte tjene-

nester i gebyrforskriften er transparente, og i samsvar med digitaliseringsdirektivet artikkel 13d nr. 1. Det vises til punkt 7.3.1. Ingen av høringsinstansene har kommentert dette.

Departementet foreslår ingen lovendringer på grunnlag av artikkel 13d nr. 1.

Som nevnt i punkt 7.3.1, vil departementet vurdere nærmere om det er nødvendig å gjøre endringer i gebyrforskriften for å oppfylle artikkel 13d nr. 2, om at gebyrer for elektroniske tjenester som nevnt i artikkel 16 ikke skal overstige kostnadene ved å levere tjenesten. Etter en nærmere vurdering finner departementet at en slik overordnet regel om prinsipper for gebyrlegging bør fremgå direkte av loven. Legalitets- og demokrati-hensyn tilsier dette.

Se forslagene til endringer i foretaksregisterloven § 4-1 nytt fjerde ledd (nåværende tredje ledd) og enhetsregisterloven ny § 16a, og merk-nadene til bestemmelsene.

7.5.2 Betaling og betalingstjenester

Departementet viser til omtalen i punkt 7.3.2 om at digitaliseringsdirektivet artikkel 13e er gjennomført i norsk rett gjennom gebyrforskriften § 2 andre ledd. Ingen av høringsinstansene har kommentert eller hatt merknader til dette.

Departementet foreslår ingen endringer på grunnlag av artikkel 13e.

7.5.3 Gebyr for dokumenter og opplysninger i BRIS

Departementet fastholder forslaget i høringsnotatet om å ta inn en forskriftshjemmel i foretaksregisterloven § 8-3 som gir departementet mulighet til å fastsette nærmere regler i forskrift, herunder om hvilken informasjon som skal deles, gebyr for tjenesten og om hva som skal være gratis tilgjengelig. Det samme gjelder forslaget om å lovfeste kravet etter digitaliseringsdirektivet artikkel 19 nr. 3 om at utveksling av informasjon mellom EØS-statenes foretaksregistre gjennom BRIS skal være kostnadsfri i foretaksregisterloven § 8-3. I tillegg gjelder det forslaget om å endre direktivhenvisningen i § 8-3 til direktiv (EU) 2017/1132. Ingen av høringsinstansene har kommentert forslagene.

Brønnøysundregistrene har spilt inn at det bør komme tydeliggjøre frem av foretaksregisterloven § 8-3 om bestemmelsen også gir adgang til å fastsette forskriftsbestemmelser om registrering av opplysninger som er utvekslet gjennom BRIS. Departementet er enig i dette, og har tydeliggjort

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

dette i lovforslaget. Forslaget til forskriftshjemmel gir adgang, men ikke plikt, til å fastsette forskriftsbestemmelser om registrering av slike opplysninger. Dersom det skulle bli aktuelt med slike forskrifter, vil forslag bli sendt på offentlig høring. En vurdering av om det skal åpnes for registrering av

opplysninger som er utvekslet gjennom BRIS, vil også omfatte å vurdere personvernkonsekvenser av slik registrering.

Se forslaget til foretaksregisterloven § 8-3 og merknaden til bestemmelsen.

8 Filialer i Norge av utenlandske foretak

8.1 Gjeldende rett

8.1.1 Registrering av filial av utenlandsk foretak

Et utenlandsk foretak kan opprette en filial i Norge ved å sende melding til Brønnøysundregistrene for registrering. Filialen blir registrert som norskregistrert utenlandsk foretak («NUF») i Foretaksregisteret eller Enhetsregisteret. Filialen er ikke et selvstendig rettssubjekt og det utenlandske foretaket er fullt ut ansvarlig for virksomheten i Norge.

Det følger av enhetsregisterloven § 4 første ledd at nærmere angitte enheter som registreres i et tilknyttet register, for eksempel Foretaksregisteret, skal registreres i Enhetsregisteret. Det følger ikke uttrykkelig av enhetsregisterloven § 4 at NUF-er som er registrert i tilknyttet register, skal registreres i Enhetsregisteret. Av forarbeidene til enhetsregisterloven fremgår det imidlertid at «dersom utenlandske enheter opptrer i Norge og registreres i tilknyttet register eller særregistre blir også disse registreringspliktige til Enhetsregisteret», jf. Ot.prp. nr. 11 (1993–94) kapittel 6, *Til § 4 Registreringsenheter*.

Filial av utenlandsk foretak som driver næringsvirksomhet i Norge eller på norsk kontinentalsokkel skal registreres i Foretaksregisteret, jf. foretaksregisterloven § 2-1 andre ledd. Filial av utenlandsk register som ikke har registreringsplikt i et tilknyttet register, som for eksempel Foretaksregisteret, kan likevel velge å bli registrert i Enhetsregisteret, jf. enhetsregisterloven § 12 andre ledd og enhetsregisterforskriften § 8 første ledd. De fleste filialer vil ha behov for et organisasjonsnummer, blant annet for å kunne opprette bankkonto. De vil derfor normalt velge frivillig å registrere seg i Enhetsregisteret. Organisasjonsnummeret fungerer som en unik identifikator i Norge.

En filial som skal registreres i Enhetsregisteret, må melde inn opplysninger om blant annet enhetens foretaksnavn eller navn, adresse, organisasjonsform, formål, antall ansatte og hvilke personer som har roller i enheten, jf. enhetsregisterloven §§ 5 og 6. Etter enhetsregisterloven § 7 skal

Enhetsregisteret inneholde opplysninger om navn, adresse og fødselsnummer eller d-nummer for personer som er registrert med en rolle i filialen.

Meldinger til Enhetsregisteret kan signeres elektronisk eller med fysisk signatur, jf. enhetsregisterloven § 3 tredje ledd og enhetsregisterforskriften § 16. Meldepliktig er det enkelte styremedlemmet, daglig leder, forretningsfører eller annen tilsvarende kontaktperson, jf. enhetsregisterloven § 14 første ledd bokstav b.

Enhetsregisteret fører kontroll med innkomne meldinger, jf. enhetsregisterloven § 17. Registerføreren skal prøve om innsendte opplysninger og dokumenter er i samsvar med reglene i enhetsregisterloven eller forskrifter gitt i medhold av loven, jf. § 17 første ledd første punktum. Registerfører kan ved kontroll av om enheten er en registreringsenhet etter enhetsregisterloven § 4, samt om en rolleinnehaber kan registreres i registeret, også prøve om opplysningene er i samsvar med andre lover og forskrifter, jf. enhetsregisterloven § 17 første ledd andre punktum.

Utenlandske foretak som driver næringsvirksomhet i Norge eller på norsk kontinentalsokkel skal registreres i Foretaksregisteret (tilknyttet register), jf. foretaksregisterloven § 2-1 andre ledd. Melding om registrering skal sendes til Foretaksregisteret før næringsvirksomheten begynner, jf. foretaksregisterloven § 4-1 første ledd første punktum. Foretaksregisterloven § 3-8 angir nærmere hvilke opplysninger som Foretaksregisteret skal inneholde om utenlandsk foretak, og som foretaket derfor plikter å melde til registeret. Dette omfatter blant annet foretaksnavn, foretaksform og forretningsadressen til det utenlandske foretaket (hovedforetaket), hva slags næringsvirksomhet som skal drives, samt daglig leder og styret dersom det er valgt eller ansatt dette særskilt for virksomheten (NUF-et).

Etter foretaksregisterforskriften § 15 identifiseres fysiske personer ved fødselsnummer, og juridiske personer ved organisasjonsnummer. Utenlandske fysiske personer uten norsk fødselsnummer identifiseres ved d-nummer.

Meldinger til Foretaksregisteret kan signeres elektronisk eller med fysisk signatur, jf. foretaks-

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

registerloven § 1-1 fjerde ledd og foretaksregisterforskriften § 9, og signeres av den som er meldepliktig. Meldepliktig for utenlandsk foretak er styret for virksomheten her i landet, dersom slikt styre finnes, jf. foretaksregisterloven § 4-2 fjerde ledd. Finnes ikke slikt styre, påhviler meldeplikten daglig leder for virksomheten her i landet dersom denne finnes. Finnes verken styre eller daglig leder, påhviler meldeplikten den eller de som kan forplikte hovedforetaket ved signatur.

Foretaksregisteret fører kontroll av innkomne meldinger, jf. foretaksregisterloven § 5-1. Det skal føres kontroll med om det som kommer inn til registrering i Foretaksregisteret, herunder grunnlaget for det, er i samsvar med lov og er blitt til i samsvar med lov.

8.1.2 Elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer

Innsending av dokumenter og opplysninger til Foretaksregisteret for NUF reguleres av foretaksregisterloven § 4-1, jf. § 3-8. Foretaksregisterloven § 4-1 gjelder både førstegangsmelding og endringsmeldinger. Endringer i opplysninger som er registrert i Foretaksregisteret, skal meldes inn uten ugrunnet opphold, jf. foretaksregisterloven § 4-1 andre ledd andre og tredje punktum. Både førstegangsmeldinger og endringsmeldinger til Foretaksregisteret skal sendes inn på blankett som er godkjent av registerfører og kan signeres elektronisk, jf. foretaksregisterforskriften §§ 3 og 9.

For filialer som bare registreres i Enhetsregisteret, fremgår det av enhetsregisterloven §§ 5, 6 og 8 hvilke opplysninger og dokumentasjon som skal sendes inn til Enhetsregisteret. Endringer skal også her meldes uten ugrunnet opphold, jf. § 15 første ledd. Meldinger til Enhetsregisteret kan sendes og signeres elektronisk, jf. enhetsregisterforskriften §§ 13 og 16.

8.1.3 Deling av informasjon gjennom BRIS

Nedleggelse av filialer

Foretaksregisteret deler informasjon med andre europeiske foretaksregistre om NUF som legges ned gjennom BRIS. Informasjonen deles automatisk. Utenlandske registre og andre brukere kan finne opplysningene gjennom eJustice-portalen ved å søke på informasjon om filialen. Foretaksregisteret i medlemsstaten der hovedforetaket er registrert, vil derimot ikke få et særlig varsel om nedleggelsen.

Informasjon om nedleggelse av et NUF som bare er registrert i Enhetsregisteret, deles ikke gjennom BRIS.

Endringer i dokumenter og opplysninger

Foretaksregisteret deler informasjon om endringer i selskapsopplysninger gjennom BRIS i eJustice-portalen. Dette omfatter også endringer i opplysninger om filialer. På samme måte som ved nedleggelse av filialer, oppdateres informasjonen automatisk. Foretaksregisteret i medlemsstaten der hovedforetaket er registrert, får derimot ikke et særskilt varsel om slike endringer.

8.2 Direktivets krav

8.2.1 Elektronisk registrering av filialer av utenlandsk foretak

Digitaliseringsdirektivet artikkel 28a gir regler om elektronisk registrering av filialer av utenlandske foretak. Etter artikkel 28a nr. 1 plikter medlemsstatene å sikre at registrering av en filial av et foretak som er underlagt lovgivningen i en annen medlemsstat, kan skje fullt ut elektronisk uten krav til fysisk oppmøte.

Det følger av artikkel 28a nr. 2 at medlemsstatene skal fastsette detaljerte regler om elektronisk registrering av filialer, herunder regler om dokumenter og informasjon som skal sendes til ansvarlig myndighet. Som del av disse reglene, skal medlemsstatene sikre at elektronisk registrering kan skje ved å sende inn dokumenter og informasjon i elektronisk form, herunder elektroniske kopier av dokumenter og informasjon som angitt i artikkel 16a nr. 4, eller ved å bruke informasjon eller dokumenter som tidligere er sendt til et register.

Artikkel 28a nr. 3 oppstiller minstekrav til hva regler etter nr. 2 skal omfatte:

- a. prosedyrer for å sikre at innsendere har nødvendig rettslig handleevne, og myndighet til å representere selskapet
- b. metoden for å kontrollere identiteten av den eller de personer som registrerer filialen, eller deres representanter
- c. krav til at innsendere bruker «tillitstjenester», som nevnt i forordning (EU) nr. 910/2014

Artikkel 28a nr. 4 fastsetter at regler etter nr. 2 også kan angi prosedyrer for å gjøre følgende:

- a. kontrollere lovligheten av filialens formål
- b. kontrollere lovligheten av filialens navn

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

- c. kontrollere lovligheten av dokumenter og opplysninger som er sendt inn ved registrering av filialen
- d. fastsettelse av rollen til eventuelle aktører eller organer som er involvert i prosessen med å registrere filialen, i henhold til gjeldende nasjonale bestemmelser

Etter artikkel 28a nr. 5 første avsnitt kan medlemsstatene bruke BRIS for å kontrollere opplysninger i forbindelse med registrering av en filial til et foretak som er registrert i en annen medlemsstat. Etter artikkel 28a nr. 5 andre avsnitt skal ikke elektronisk registrering av en filial være betinget av tillatelse eller konsesjon før filialen registreres. Unntak kan finne sted dersom et slikt vilkår er nødvendig for å føre tilstrekkelig tilsyn som fastsatt i nasjonal rett for visse former for virksomhet.

Bestemmelsen i artikkel 28a nr. 6 oppstiller en saksbehandlingsfrist på ti virkedager for registrering av melding. Dersom saksbehandlingsfristen ikke kan overholdes, skal innsender underrettes om årsaken til forsinkelsen.

Etter artikkel 28a nr. 7 har foretaksregisteret der filialen er registrert plikt til, gjennom BRIS, å varsle medlemsstaten der hovedforetaket er registrert om at det er registrert en filial. Medlemsstaten der hovedforetaket er registrert skal bekrefte mottak av varslingen, og innføre opplysningen i sitt foretaksregister uten forsinkelse.

8.2.2 Elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer

Etter artikkel 28b nr. 1 første setning skal medlemsstatene sikre at dokumenter og opplysninger nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 30, inkludert endringer i disse, kan sendes inn elektronisk innen frister fastsatt av medlemsstaten der filialen er registrert. Dette gjelder blant annet informasjon om filialens adresse og virksomhet, hovedforetakets navn om det er et annet enn filialens, hovedforetakets organisasjonsform mv. Medlemsstatene skal sikre at innsending i sin helhet kan gjøres elektronisk uten krav til fysisk oppmøte, jf. artikkel 28b nr. 1 andre setning. Fysisk oppmøte kan likevel kreves i visse tilfeller, jf. artikkel 13b nr. 4 og 13g nr. 8.

Det følger av artikkel 28b nr. 2 at reglene i artikkel 28a nr. 2 til 5 om elektronisk registrering av filialer gjelder tilsvarende for innsending av dokumenter og opplysninger for filialer.

Etter artikkel 28b nr. 3 kan medlemsstatene kreve at noen eller alle dokumenter og opplysninger nevnt i nr. 1 skal sendes inn elektronisk.

8.2.3 Informasjon om nedleggelse av filialer i BRIS

Artikkel 28c regulerer kommunikasjon om nedleggelse av filialer gjennom BRIS.

Ved mottak av dokumenter og opplysninger nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 30 nr. 1 bokstav h, skal foretaksregisteret i medlemsstaten der en filial av et utenlandsk foretak er registrert, underrette foretaksregisteret i medlemsstaten der hovedforetaket er registrert om at dets filial er nedlagt og slettet fra registeret. Underretning skal skje gjennom BRIS. Foretaksregisteret i medlemsstaten der hovedforetaket er registrert skal bekrefte mottak av underretningen gjennom BRIS, og registrere opplysningene snarest.

8.2.4 Endringer i hovedforetakets dokumenter og opplysninger

Artikkel 30a gir regler om utveksling av informasjon om endringer i hovedforetakets dokumenter og opplysninger. Medlemsstaten der hovedforetaket er registrert skal uten forsinkelse varsle medlemsstaten der filialen er registrert gjennom BRIS, dersom endring i en av følgende opplysninger har blitt registrert:

- a. hovedforetakets navn
- b. hovedforetakets registrerte forretningskontor
- c. hovedforetakets registreringsnummer (organisasjonsnummer)
- d. hovedforetakets organisasjonsform
- e. dokumenter eller opplysninger nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 14 bokstav d og f

Foretaksregisteret i medlemsstaten der filialen er registrert skal gjennom BRIS bekrefte mottak av underretning, og sikre at dokumentene og opplysningene oppdateres uten forsinkelse.

8.3 Forslaget i høringsnotatet

8.3.1 Elektronisk registrering av filialer av utenlandske foretak

Generelt om elektronisk registrering av filialer av utenlandske foretak

Departementet skrev i høringsnotatet at både foretaksregisterloven og enhetsregisterloven med forskrifter åpner for elektronisk registrering av filial av utenlandsk foretak ved at melding til Foretaksregisteret og Enhetsregisteret kan sendes inn og signeres elektronisk, jf. foretaksregisterloven § 1-1 fjerde ledd, foretaksregisterforskriften § 9,

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

enhetsregisterloven § 3 tredje ledd og enhetsregisterforskriften § 16.

Videre viste departementet til at for registrering av filial av utenlandske foretak, er signering og innsending av melding nært knyttet til identifi- sering av signaturen på meldingen. Nåværende regler innebærer at personer uten norsk fødsels- nummer eller d-nummer ikke får benyttet Brønnøysundregistrenes elektroniske innrappor- teringsløsning for innsending av dokumenter for registrering av filial av utenlandsk foretak. Dette henger sammen med at ved registrering av filial av utenlandsk foretak, skal signaturen til den som melder foretaket til registrering kontrolleres og identifiseres mot et norsk fødselsnummer eller d- nummer. Ved utstedelse av d-nummer kan det kre- ves fysisk oppmøte. Registrering av filial av uten- landsk foretak hvor innsender er person uten norsk fødselsnummer eller d-nummer, vil derfor i dag kreve fysisk oppmøte i visse tilfeller. Departe- mentet vurderte at dette ikke vil være i samsvar med kravet i digitaliseringsdirektivet artikkel 28a nr. 1.

Departementet vurderte at regler om elektro- nisk registrering av filial av utenlandsk foretak for å gjennomføre artikkel 28a nr. 1 uten krav til fysisk oppmøte, vil være regler av teknisk karakter. Departementet vurderte at slike regler bør fastsettes i forskrift, fordi regulering i forskrift vil legge til rette for at reglene kan endres enklere og raskere i tråd med den teknologiske utviklingen.

Departementet foreslo i høringsnotatet en bestemmelse i foretaksregisterloven § 4-1 nytt femte ledd som gir departementet hjemmel til å gi forskrift med regler om elektronisk innsending av meldinger til Foretaksregisteret, herunder regler som pålegger de registreringspliktige elektronisk innsending. Departementet foreslo en tilsvarende bestemmelse i enhetsregisterloven § 12 tredje ledd. Departementet skrev at de foreslåtte for- skriftshjemlene blant annet vil gi adgang til å gi nærmere forskriftsbestemmelser om elektronisk registrering av filial av utenlandsk foretak i Fore- taksregisteret og i Enhetsregisteret. Departe- mentet skrev at det nærmere innholdet i for- skriftsbestemmelsene vil bli gjenstand for en egen høring.

Departementet foreslo i tillegg å fastsette uttrykkelig i enhetsregisterloven § 4 første ledd at utenlandske foretak er en registreringsenhet etter loven. Formålet er å gjøre regelverket mer tydelig og tilgjengelig for berørte aktører. Departementet skrev at forslaget ikke endrer filialer av utenland- ske foretaks registreringsplikt og registrerings- rett i Enhetsregisteret.

Departementet ba om høringsinstansenes inn- spill på om alle filialer av utenlandske foretak bør ha registreringsplikt i Enhetsregisteret.

Krav til dokumentasjon og informasjon

Departementet skrev i høringsnotatet at foretaks- registerloven §§ 3-8 og 4-4 angir hvilke opplysning- er og dokumenter om NUF som skal registreres i Foretaksregisteret, og som må sendes inn ved registrering. Brukerne kan sende inn elektro- niske kopier av dokumenter. For NUF som skal registreres i Enhetsregisteret, følger det av enhetsregisterloven §§ 5, 6 og 8 hvilke opplysning- er og dokumenter som må sendes inn ved regis- trering. Det ble vist til omtalen av artikkel 28b for nærmere beskrivelse av forslag til nye forskrifts- hjemler for å gjennomføre direktivforpliktelsene på dette området. Se nærmere om artikkel 28b i punkt 8.2.2.

Departementet viste også til at direktivhenvi- sningen i foretaksregisterloven § 3-8 andre ledd var utdatert, og foreslo å oppdatere denne.

Kontroll av innsender og bruk av tillitstjenester

I høringsnotatet side 44 redegjorde departe- mentet for gjeldende rett, og skrev følgende:

«Etter foretaksregisterloven § 3-8 første ledd nr. 2 skal Foretaksregisteret inneholde opplys- ninger om hovedforetakets innehaver, fullt ansvarlige deltakere eller styre, med angivelse av navn, fødselsdato og bopel og de signaturbe- stemmelser som gjelder. Etter foretaksregis- terloven § 3-8 nr. 9 og 10 skal registeret også inneholde opplysninger om styret og daglig leder dersom det er valgt eller ansatt dette sær- skilt for virksomheten, og om slike personer har rett til å forplikte hovedforetaket ved signa- tur eller prokura. Foretaksregisterloven § 4-2 fjerde ledd angir hvem som har plikt til å melde slike opplysninger til Foretaksregisteret. Opp- lysningene kontrolleres av Foretaksregisteret etter bestemmelsene i foretaksregisterloven § 5-1. Foretaksregisterets kontroll omfatter også om innmeldte rolleinnehavere er frakjent retten til å være tillitsperson, for eksempel om vedkommende er ilagt konkurskarantene etter konkursloven § 142 eller rettighetstap etter straffeloven § 56.»

Departementet vurderte at de ovennevnte bestemmelsene oppfyller direktivforpliktelsene i artikkel 28a nr. 3 bokstav a.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Departementet skrev at ved melding til Enhetsregisteret skal innmeldte rolleinnhavere kontrolleres, jf. enhetsregisterloven § 17. Departementet vurderte at bestemmelsene i enhetsregisterloven § 17, samt enhetsregisterloven § 8 om dokumentasjon av opplysninger, gir registerfører tilstrekkelig grunnlag til å kontrollere rettslig handleevne, fullmakter og signaturrett. Videre skrev departementet at Enhetsregisterets kontroll også omfatter å kontrollere om innmeldte rolleinnhavere er frakjent retten til å være tillitsperson, for eksempel om vedkommende er ilagt konkurskarantene etter konkursloven § 142 eller rettighetstap etter straffeloven § 56.

Når det gjelder kontroll av rettslig handleevne for utenlandske personer, skrev departementet at det vil det være vanskelig å kontrollere rettslig handleevne, fullmakter og signaturrett som følge av manglende unike identifikatorer på tvers av EØS. Dette gjelder både Foretaksregisteret og Enhetsregisteret.

Etter artikkel 28a nr. 3 bokstav b plikter medlemsstatene å fastsette regler for kontroll av identitet i henhold til direktivet artikkel 13b, som forutsetter at kontrollen skal kunne gjøres på bakgrunn av innsenders egen eID. Departementet viste til omtalen i høringsnotatet av artikkel 13b, som gjelder anerkjennelse av identifikasjonsmidler, og forutsatte at arbeidet med eID blir fullført, slik at identifisering kan gjøres på grunnlag av egen eID. Departementet vurderte at utenlandske personer da ikke vil trenge å møte opp fysisk dersom de skulle trenge d-nummer. I høringsnotatet ble det foreslått å fastsette en forskriftshjemmel i foretaksregisterloven, slik at departementet får hjemmel til å fastsette nærmere regler om bruk av elektroniske identifikasjonsmidler. Departementet foreslo å fastsette en tilsvarende forskriftshjemmel i enhetsregisterloven. Departementet skrev at det nærmere innholdet i forskriftsbestemmelsene vil bli gjenstand for en egen høring.

Kontroll av filialens formål, navn mv.

I artikkel 28a nr. 4 bokstav a til d oppstilles regler som kan fastsettes i den enkelte medlemsstatens lovgivning. Departementet vurderte at bokstav a til c allerede er oppfylt i norsk lovgivning.

Etter bokstav a kan det gis regler om prosedyrene for å kontrollere lovligheten av filialens formål. Departementet viste til at det finnes regler om dette i foretaksregisterloven § 3-8 nr. 7, jf. § 5-1, og i enhetsregisterloven § 5 andre ledd bokstav d, jf. § 17.

Bokstav b åpner for at det kan gis regler om prosedyrer for å kontrollere lovligheten av filialens navn. Departementet viste til at foretaksnavneloven § 2-7 regulerer dette for virksomheter som faller inn under lovens virkeområde. Videre skrev departementet at kontroll av navn på virksomheter som bare skal registreres i Enhetsregisteret, er begrenset til om navnet stemmer med organisasjonsformen.

Etter bokstav c kan det gis regler om prosedyrer for å kontrollere lovligheten av dokumenter og opplysninger som er sendt inn i forbindelse med registreringen. Departementet viste til at regler om dette finnes i foretaksregisterloven § 5-1, jf. § 3-8, og enhetsregisterloven §§ 17 og 8 andre og tredje ledd, jf. §§ 5 og 6.

Departementet vurderte at det ikke bør gis regler som nevnt i bokstav d, fordi notarius publicus eller andre eksterne aktører ikke benyttes ved kontroll av opplysninger i forbindelse med registrering i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret.

Verifisering av opplysninger

I høringsnotatet viste departementet til at Foretaksregisterets mulighet til å prøve opplysninger mottatt gjennom BRIS er svært begrenset i dag, fordi nåværende regulering i foretaksregisterloven § 8-3 ikke hjemler en rett for Foretaksregisteret til å prøve opplysningene som kommer inn. Departementet skrev videre at for Enhetsregisteret finnes det ingen hjemmel for å utveksle informasjon gjennom BRIS.

Departementet foreslo å ta inn forskriftshjemler i foretaksregisterloven og enhetsregisterloven, som vil gi departementet hjemmel til å fastsette nærmere regler om bruk av opplysninger som er utvekslet gjennom BRIS. Departementet skrev at forskriftsbestemmelser vil kunne angi hvilke opplysninger registrene vil kunne ha rett til å prøve. Videre skrev departementet at forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på en egen høring.

Andre problemstillinger

Artikkel 28a nr. 5 andre avsnitt fastsetter at medlemsstatene ikke skal gjøre elektronisk registrering av en filial betinget av tillatelse eller konsesjon før filialen registreres, med mindre et slikt vilkår er nødvendig for å føre tilstrekkelig tilsyn som fastsatt i nasjonal rett med visse former for virksomhet. Departementet vurderte at norsk regelverk er i tråd med direktivet på dette punktet, da det ikke er noe generelt krav om tillatelser

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

eller konsesjon for å registrere filialer i Enhetsregisteret eller Foretaksregisteret.

Departementet viste til at det følger av foretaksregisterloven § 6-1 at «[n]år de innkomne opplysninger er kontrollert og funnet i orden, skal de straks innføres i registeret», og at en tilsvarende bestemmelse er fastsatt i enhetsregisterloven § 17 første ledd. Hva gjelder kravet til saksbehandlingsfrist i artikkel 28a nr. 6, skrev departementet at det ikke er fastsatt noen absolutt saksbehandlingsfrist i foretaksregisterloven eller enhetsregisterloven for behandling av registreringsmeldinger. Departementet påpekte at slike saker imidlertid må avgjøres uten ugrunnet opphold, jf. bestemmelsen om saksbehandlingstid i forvaltningsloven § 11 a.

For å oppfylle kravene i artikkel 28a nr. 6, foreslo departementet å fastsette regler i foretaksregisterloven og enhetsregisterloven om saksbehandlingstid for registrering av filial av utenlandsk foretak og varsling ved forsinkelse.

Departementet foreslo at kravene i artikkel 28a nr. 7 gjennomføres i forskrift med hjemmel i de foreslåtte forskriftshjemlene i foretaksregisterloven § 8-3 og enhetsregisterloven ny § 22a. Departementet skrev at forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på høring på et senere tidspunkt.

8.3.2 Elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer

Etter artikkel 28b nr. 1 skal medlemsstatene sikre at visse dokumenter og opplysninger kan sendes inn elektronisk innen eventuelle frister fastsatt i lovgivningen til medlemsstaten der filialen er etablert. Det samme gjelder for endringer i slike dokumenter og opplysninger. Medlemsstaten skal sikre at innsendingen i sin helhet kan fullføres elektronisk uten krav til fysisk oppmøte.

Departementet skrev i høringsnotatet at det i dag ikke er mulig å sende inn dokumenter og opplysninger elektronisk i alle tilfeller, i forbindelse med registrering av en filial av utenlandsk foretak, verken til Foretaksregisteret eller Enhetsregisteret. Departementet viste til drøftelsen om og forslag til bestemmelser i foretaksregisterloven § 4-1 nytt femte ledd og enhetsregisterloven § 12 tredje ledd om nye regler for elektronisk innsending til registrene.

Artikkel 28b nr. 2 bestemmer at artikkel 28a nr. 2 til 5 skal gjelde tilsvarende for elektronisk registrering av filialer. Departementet foreslo at løsningen som ble foreslått for å gjennomføre kravene i artikkel 28a nr. 2 til 5, også skal omfatte elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer.

Etter artikkel 28b nr. 3 kan medlemsstatene kreve at noen eller alle dokumenter og opplysninger nevnt i nr. 1 bare skal kunne sendes inn elektronisk. Departementet ba om høringsinstansenes innspill til om slike krav bør innføres i norsk rett eller ikke.

8.3.3 Informasjonsutveksling i BRIS

Informasjon om nedleggelse av filialer gjennom BRIS

Departementet foreslo forskriftshjemler i foretaksregisterloven og enhetsregisterloven for nærmere å kunne regulere utveksling av informasjon gjennom BRIS mellom Foretaksregisteret og Enhetsregisteret og tilsvarende registre i andre EØS-stater. Departementet vurderte at forskriftshjemlene også vil gi mulighet til å gi nærmere regler om utveksling av informasjon om nedleggelse av filialer. Departementet skrev at forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på høring på et senere tidspunkt.

Endringer i hovedforetakets dokumenter og opplysninger

Artikkel 30a første avsnitt fastsetter plikt for medlemsstaten der hovedforetaket er registrert til gjennom BRIS å varsle medlemsstaten der dens filial er registrert om endringer i visse dokumenter og opplysninger om hovedforetaket. Departementet skrev i høringsnotatet at norsk rett ikke har en tilsvarende regulering. Departementet foreslo at det fastsettes nærmere regler om dette i forskrift med hjemmel i ny foretaksregisterloven § 8-3.

I tillegg vurderte departementet at det må fastsettes egne bestemmelser for deling av regnskapsopplysninger som nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 14 bokstav f.

Departementet skrev at regnskapsloven ikke gir hjemmel til å dele opplysninger fra Regnskapsregisteret gjennom BRIS. Departementet foreslo å gi foretaksregisterloven § 8-3 tilsvarende anvendelse for deling av informasjon i Regnskapsregisteret.

Bestemmelsen i artikkel 30a andre avsnitt pålegger plikt for registeret i medlemsstaten der filialen er registrert til å bekrefte mottak av varsling etter første avsnitt og sørge for at informasjonen blir oppdatert uten forsinkelse. Departementet skrev at nærmere regler om dette burde fastsettes i forskrift. Departementet viste til at dette gjelder tekniske regler og at det vil være behov for å kunne oppdatere reglene basert på den tek-

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

nologiske utviklingen. Departementet skrev at forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på høring på et senere tidspunkt.

8.4 Høringsinstansenes syn

Brønnøysundregistrene skriver at den foreslåtte hjemmelen i enhetsregisterloven § 4 er en «god presisering av utenlandske foretaks registreringsplikt og -rett i Enhetsregisteret». Når det gjelder behovet for å innføre en generell registreringsplikt for filialer av utenlandske foretak i Enhetsregisteret, stiller *Brønnøysundregistrene* spørsmål ved behovet for dette. Staten fremholder at en slik registreringsplikt vil føre til at denne virksomhetstypens plikt går lengre enn plikten som gjelder for andre virksomheter, det vil si vilkåret om registrering i tilknyttet register. Staten skriver også:

«En slik plikt vil således rokke ved forholdet mellom registreringsretten og registreringsplikten på en måte som medfører en logisk brist. Etter vårt skjønn bør dagens regler bestå. For det andre vil en slik tilnærming til registreringsplikten utfordre håndhevelsen, da *Brønnøysundregistrenes* i nevnte forslag er nødt til å påse at plikten overholdes for de virksomhetene som man ikke kan spore eller se aktiviteten til.»

Brønnøysundregistrene stiller spørsmål ved om ordlyden «bruk av opplysningene» også vil omfatte registrering av opplysninger mottatt fra utenlandske foretaksregistre, og ber departementet se på om dette utgjør tilstrekkelig grunnlag for å kunne forskriftsfeste bestemmelser om registrering i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret. Videre viser *Brønnøysundregistrene* til at regler om å pålegge elektronisk innsending er i tråd med registerførers ambisjon om «100 % digital registeforvaltning», men at eventuell ikrafttredelse av slike regler bør skje i dialog med *Brønnøysundregistrene*.

Digitaliseringsdirektoratet viser til forholdet til eForvaltningsforskriften, herunder at digitaliseringsdirektivet ikke retter seg til innbyggere generelt, men til bedrifter. Direktoratet skriver at elektronisk innsending bør være hovedregelen, i tråd med ønsket om «digitalt førstevalg». Videre skriver direktoratet at uavhengig av løsning, må denne oppfylle kravene til universell utforming, «og være så god at den foretrekkes som det enkleste alternativet av brukerne».

Den norske Revisorforening er enig i at kontroll av signatur og rettslig handleevne uten krav til fysisk oppmøte forutsetter at arbeidet med felles europeisk eID fullføres.

Regnskap Norge støtter forslag til bestemmelser om hjemmel til å gi forskrift med nærmere regler om elektronisk registrering av filial av utenlandsk foretak og elektronisk innsending av melding. *Regnskap Norge* savner imidlertid en nærmere drøftelse av hvordan dette vil bli gjennomført i praksis. Videre skriver foreningen:

«Vi imøteser en grundig behandling av dette i den senere høringen der det nærmere innholdet i forskriftsbestemmelsene skal behandles, herunder reguleringen av elektronisk innsending og registrering for avdeling av utenlandsk foretak som ikke drives fra noe fast forretningssted i Norge».

Regnskap Norge viser også til at det vil være fordelaktig om NUFs registreringsrett og -plikt fremgår direkte av lov. Til spørsmålet om hvorvidt alle filialer av utenlandske foretak burde ha registreringsplikt i Enhetsregisteret, skriver *Regnskap Norge* at dette blir noe hypotetisk, da registrering vil finne sted dersom man «faktisk skal operere i Norge, og trenger norsk org. nummer for bl.a. å kunne opprette bankkonto i Norge». *Regnskap Norge* regner det derfor som enklest håndterbart og mest formålstjenlig å opprettholde gjeldende regulering.

8.5 Departementets vurdering

8.5.1 Elektronisk registrering av filialer av utenlandske foretak

Generelt om elektronisk registrering av filialer av utenlandske foretak

Departementet opprettholder forslaget i høringsnotatet om å ta inn nye forskriftshjemler i foretaksregisterloven og enhetsregisterloven som gir adgang til å gi nærmere regler om elektronisk registrering av filial av utenlandsk foretak i Foretaksregisteret og i Enhetsregisteret, herunder krav til dokumentasjon og informasjon knyttet til filialen, jf. artikkel 28a. *Regnskap Norge* støtter forslaget om bestemmelser som gir hjemmel til å fastsette forskrift med nærmere regler om elektronisk registrering av filial av utenlandsk foretak. Det har ikke kommet innvendinger mot forslaget i høringen. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på offentlig høring.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Se forslaget til endringer i foretaksregisterloven § 4-1 nytt femte ledd (nåværende fjerde ledd) og enhetsregisterloven § 12 tredje ledd og merknadene til bestemmelsene.

Departementet opprettholder også forslaget i høringsnotatet om uttrykkelig å fastsette i enhetsregisterloven § 4 at utenlandske foretak er en registreringsenhet etter loven. Som nevnt i punkt 8.1.1 følger dette i dag av forarbeidene til enhetsregisterloven. Forslaget innebærer derfor ingen materiell endring i NUFs registreringsplikt og -rett i Enhetsregisteret, men vil tydeliggjøre reglene overfor brukerne. Både *Brønnøysundregistrene* og *Regnskap Norge* støtter forslaget. Det har ikke kommet innvendinger mot forslaget i høringen.

Se forslaget til enhetsregisterloven § 4 første ledd ny bokstav e og merknaden til bestemmelsen.

Departementet stilte i høringsnotatet et åpent spørsmål til høringsinstansene om hvorvidt alle filialer av utenlandske foretak bør ha registreringsplikt i Enhetsregisteret. Etter enhetsregisterloven § 12 andre ledd har en registreringsenhet, som ikke registreres i tilknyttet register, rett til å bli registrert i Enhetsregisteret. Dette omfatter også filial av utenlandsk foretak.

Brønnøysundregistrene og *Regnskap Norge* er imot forslaget. *Brønnøysundregistrene* skriver at dagens regler bør bestå, og stiller spørsmål ved behovet for en slik plikt. Staten fremholder også at en eventuell registreringsplikt av denne art vil utfordre håndhevelsen, da «Brønnøysundregistrene i nevnte forslag er nødt til å påse atplikten overholdes for de virksomhetene som man ikke kan spore eller se aktiviteten til». *Regnskap Norge* regner det som enklest håndterbart og mest formålstjenlig å opprettholde gjeldende regulering.

Dersom et utenlandsk foretak opptrer i Norge, uten å drive næringsvirksomhet her, vil enheten etter dagens regelverk ha en rett, men ikke en plikt til å registrere seg i Enhetsregisteret. Spørsmålet er om slike filialer bør ha plikt til å registrere seg i Enhetsregisteret. Det er etter departementets syn uklart om det er et praktisk behov for å innføre en slik registreringsplikt. Det er ikke kommet innspill i høringen som viser et behov for dette. Departementet har vurdert om det likevel bør innføres en registreringsplikt for å sikre tredjeparter tilgang til tilstrekkelig og tilgjengelig registrert informasjon om slike filialer. Ut fra åpne data som ligger tilgjengelig på Brønnøysundregistrenes nettsider, er det i underkant av 100 filialer av utenlandske foretak som bare er registrert i Enhetsregisteret. Dersom enheten ikke driver næringsvirksomhet, gjør etter departementets syn ikke hensynet til klare ansvarsforhold for

eventuelle kontraktsparter seg gjeldende i særlig grad. Departementet vurderer at dagens regelverk i tilstrekkelig grad ivaretar de hensyn som knytter seg til åpenhet rundt filialer av utenlandsk foretak som opptrer i Norge.

Til Brønnøysundregistrenes innspill om at en slik regulering vil utfordre håndhevelsen fordi Brønnøysundregistrene er nødt til å påse atplikten overholdes, vil departementet bemerke at Brønnøysundregistrene ikke har en så vid undersøkelsesplikt som etaten antyder i sitt høringsinnspill. Etter enhetsregisterloven er det enhetene som plikter å melde opplysninger og endringer i disse til Enhetsregisteret. Dersom en registreringspliktig enhet ikke er registrert, kan registerføreren pålegge enheten å gi opplysninger til Enhetsregisteret, jf. enhetsregisterloven § 16. Reglene innebærer ikke at Brønnøysundregistrene har plikt til å drive oppsøkende virksomhet for å innhente informasjon.

Departementet foreslår etter dette ikke å innføre en generell registreringsplikt i Enhetsregisteret for filialer av utenlandsk foretak. Departementet vil fortløpende vurdere hensiktsmessigheten av registerlovgivningen, også på dette området.

Departementet opprettholder forslaget i høringsnotatet om å oppdatere utdatert direktivhenvisning i foretaksregisterloven § 3-8 andre ledd. Nåværende bestemmelse viser til direktiv 2012/17/EU, som nå er erstattet med direktiv (EU) 2017/1132. Se nærmere om dette i kapittel 12.

Kontroll av innsender og bruk av tillitstjenester

Departementet opprettholder forslagene til foretaksregisterloven ny § 10-7 og enhetsregisterloven § 12 nytt fjerde ledd i høringsnotatet for å gjennomføre artikkel 28a nr. 3 bokstav b om verifisering av identitet. Det vises i den anledning til departementets vurdering i punkt 5.5, som vil gjelde tilsvarende.

Se forslaget til foretaksregisterloven ny § 10-7 og enhetsregisterloven § 12 nytt fjerde ledd og merknadene til bestemmelsene.

Kontroll av filialens formål, navn mv.

I artikkel 28a nr. 4 bokstav a til d oppstilles regler som kan fastsettes i den enkelte medlemsstatens lovgivning. Departementet vurderer at bokstav a til c allerede er oppfylt i norsk lovgivning. Se nærmere omtale i punkt 8.3.1.

I høringsnotatet foreslo departementet at det ikke gis regler som nevnt i bokstav d, fordi notarius publicus eller andre eksterne aktører ikke

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

benyttes ved kontroll av opplysninger i forbindelse med registrering i Foretaksregisteret og Enhetsregisteret. Det har ikke kommet innvendinger mot forslaget i høringen. Departementet opprettholder forslaget.

Verifisering av opplysninger

Departementet opprettholder forslaget i høringsnotatet om å fastsette forskriftshjemler i foretaksregisterloven og enhetsregisterloven, som vil gi departementet hjemmel til å gi regler om bruk og registrering av opplysninger som er utvekslet gjennom BRIS, jf. artikkel 28a nr. 5. Det har ikke kommet innvendinger mot forslaget i høringen. Forskriftsbestemmelser vil kunne angi hvilke mottatte opplysninger registerfører kan verifisere. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på høring.

Se forslaget til endringer i foretaksregisterloven § 8-3 og forslag til enhetsregisterloven ny § 22a og merknadene til bestemmelsene.

Andre problemstillinger

Departementet opprettholder forslaget i høringsnotatet om å fastsette regler i tråd med artikkel 28a nr. 6 i foretaksregisterloven og enhetsregisterloven om saksbehandlingstid for registrering av filial av utenlandsk foretak og underretning og forklaring ved forsinkelse. Det har ikke kommet innvendinger mot forslaget i høringen.

Se forslaget til foretaksregisterloven § 4-1 nytt andre ledd og forslaget til endringer i enhetsregisterloven § 12 andre ledd og merknadene til bestemmelsene.

Departementet opprettholder også forslaget i høringsnotatet om at kravene i direktivets artikkel 28a nr. 7 om varsel om at det er registrert en filial sendes til medlemsstaten der hovedforetaket er registrert, gjennomføres i forskrift med hjemmel i de foreslåtte forskriftshjemplene i foretaksregisterloven § 8-3 og enhetsregisterloven ny § 22a. Det har ikke kommet innvendinger mot forslaget i høringen. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på høring.

8.5.2 Elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer

Departementet opprettholder forslagene i høringsnotatet om bestemmelser i foretaksregisterloven § 4-1 nytt femte ledd (nåværende fjerde ledd) og enhetsregisterloven § 12 tredje ledd om nye regler for elektronisk innsending av meldinger til registre, jf. artikkel 28b.

Forslaget til endringer i foretaksregisterloven innebærer at departementet i forskrift kan gi regler som pålegger Foretaksregisteret å tilby elektronisk registrering av selskaper, samt innsending og endring av selskapsinformasjon elektronisk. Dette er omtalt i punkt 4.5.4. Dette vil også gjelde for filialer som registreres i Foretaksregisteret. Forslaget til endringer i enhetsregisterloven innebærer at departementet i forskrift kan gi regler om elektronisk innsending av meldinger til Enhetsregisteret, herunder regler som pålegger at meldinger skal sendes inn elektronisk.

Departementet ba i høringsnotatet om høringsinstansenes syn på hvorvidt det bør stilles krav om at enkelte dokumenter og opplysninger *bare* kan sendes inn elektronisk.

Brønnøysundregistrene viser i denne sammenheng til at regler om å pålegge elektronisk innsending er i tråd med registerførers ambisjon om «100 % digital registerforvaltning», men at eventuell ikrafttredelse av slike regler bør skje i dialog med Brønnøysundregistrene.

Digitaliseringsdirektoratet skriver at elektronisk innsending bør være hovedregelen, i tråd med ønsket om «digitalt førstevalg». Videre skriver direktoratet at uavhengig av løsningen, må denne oppfylle kravene til universell utforming, «og være så god at den foretrekkes som det enkleste alternativet av brukerne».

Departementet vurderer at det er fordelaktig at innsending av dokumenter og opplysninger hovedsakelig skjer elektronisk. Dette vil være ressurs- og tidsbesparende for registerfører. Departementet vurderer likevel at det på nåværende tidspunkt ikke er hensiktsmessig å pålegge alle aktører elektronisk innsending av dokumenter og opplysninger for filialer. Ettersom elektronisk innsending på nåværende stadium er avhengig av at innsender har norsk fødselsnummer eller d-nummer, vil det kunne vanskeliggjøre innsending av meldinger og dermed øke byrdene for enkelte dersom filialer pålegges elektronisk innsending. Med de foreslåtte forskriftshjemplene i foretaksregisterloven § 4-1 og enhetsregisterloven § 12 vil det være mulig å fastsette regler om dette i forskrift på et senere tidspunkt. Forslag til forskriftsbestemmelser vil i så fall bli sendt på høring.

8.5.3 Informasjonsutveksling i BRIS

Informasjon om nedleggelse av filialer gjennom BRIS

Departementet opprettholder forslaget i høringsnotatet om å fastsette forskriftshjemler i foretaks-

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

registerloven og enhetsregisterloven for nærmere å kunne regulere utveksling av informasjon gjennom BRIS mellom Foretaksregisteret og Enhetsregisteret og tilsvarende registre i andre EØS-stater, jf. artikkel 28c. Forskriftshjemlene vil også gi mulighet til å gi regler om utveksling av informasjon om nedleggelse av filialer. Det har ikke kommet innvendinger mot forslaget i høringen. Departementet viser også til punkt 7.5.3, hvor departementet har foreslått å tydeliggjøre i forslaget til foretaksregisterloven § 8-3 og enhetsregisterloven ny § 22a at bestemmelsene også gir adgang til å fastsette forskriftsbestemmelser om registrering av opplysninger som er utvekslet gjennom BRIS. Dette på bakgrunn av innspill fra Brønnøysundregistrene. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på høring.

Se forslaget til endringer i foretaksregisterloven § 8-3 og forslag til enhetsregisterloven ny § 22a og merknadene til bestemmelsene.

Endringer i hovedforetakets dokumenter og opplysninger

Departementet opprettholder forslaget i høringsnotatet om å fastsette en forskriftshjemmel i foretaksregisterloven § 8-3 som gir adgang til å gi regler om varsling av hovedforetakets endrede dokumenter og opplysninger gjennom BRIS, jf.

artikkel 30a første avsnitt. Ingen av høringsinstansene har kommentert forslaget. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på høring.

Se forslaget til foretaksregisterloven ny § 8-3 og merknaden til bestemmelsen.

Departementet opprettholder også forslaget i høringsnotatet om å gi foretaksregisterloven § 8-3 tilsvarende anvendelse for deling av informasjon i Regnskapsregisteret, slik at regnskapsopplysninger som nevnt i selskapsrettsdirektivet artikkel 14 bokstav f kan deles gjennom BRIS. Ingen av høringsinstansene har kommentert forslaget. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på høring.

Se forslaget til endringer i regnskapsloven § 8-2 femte ledd og merknaden til bestemmelsen.

Bestemmelsen i artikkel 30a andre avsnitt pålegger plikt for registeret i medlemsstaten der filialen er registrert til å bekrefte mottak av varsling etter første avsnitt og sørge for at informasjonen blir oppdatert uten forsinkelse. Nærmere regler om dette bør etter departementets syn fastsettes i forskrift, med hjemmel i foretaksregisterloven § 8-3 og enhetsregisterloven ny § 22a. Departementet viser til at dette gjelder tekniske regler og at det vil være behov for å kunne oppdatere reglene basert på den teknologiske utviklingen. Forslag til forskriftsbestemmelser vil bli sendt på høring.

9 Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning

9.1 Vurdering

Gjennomføring av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet) i norsk rett krever lovendring. Det er dermed nødvendig med Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 i medhold av Grunnloven § 26 andre ledd.

EØS-komiteen vedtok 23. september 2022 (beslutning nr. 270/2022) å endre EØS-avtalen vedlegg XXII (selskapsrett) ved å innlemme digitaliseringsdirektivet i EØS-avtalen, og Norge deltok i beslutningen med forbehold om Stortingets samtykke.

Når det gjelder forordning (EU) 2021/1042 om tekniske spesifikasjoner mv. som utfyller digitaliseringsdirektivets regler, viser departementet for ordens skyld til at forordningen ble tatt inn i EØS-avtalen vedlegg XXII (selskapsrett) ved EØS-komiteens beslutning nr. 161/2022 av 29. april 2022. Ved innlemmelse av forordningen ble det lagt til grunn at det ikke var behov for forfatningsrettslige forbehold.

9.2 Omtale av EØS-komiteens beslutning

EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse av digitaliseringsdirektivet i EØS-avtalen, inneholder en fortale og fire artikler med tekniske EØS-tilpasninger og sedvanlige bestemmelser om gyldigheten av den norske språkversjonen og ikrafttredelse av beslutningen.

I beslutningen tilpasses fristene i direktivet, slik at direktivets ikrafttredelse tilpasses ikrafttredelsen av EØS-komiteebeslutningen.

9.3 Konklusjon og tilrådning

Digitaliseringsdirektivet er EØS-relevant og Nærings- og fiskeridepartementet anbefaler at Stortinget samtykker til godkjenning av innlemmelse av direktivet med tilpasningstekst i EØS-avtalen.

10 Endringer i Brønnøysundregistrenes gebyrstruktur

10.1 Gjeldende rett

De første oppgavene Brønnøysundregistrene fikk, var tidligere blitt utført av domstolene. Gebyret for Brønnøysundregistrenes tjenester ble derfor koblet til rettsgebyret. Denne innretningen ga liten fleksibilitet til å justere gebyrer og priser i tråd med endringer i registrenes kostnader til de ulike tjenestene.

Nærings- og handelsdepartementet gikk i Ot.prp. nr. 61 (2002–2003) inn for at gebyrer for tjenester fra Brønnøysundregistrene ikke lenger skulle være koblet til rettsgebyret. Dette ble begrunnet med at det ville gi større rom for fleksibilitet ved fastsettelse av gebyrene. Gebyrstrukturen for registrene i Brønnøysundregistrene ble isteden vurdert gruppevis ut ifra hvilke brukere det ble ytt tjenester for. Foretaksregisteret dekket etter dette kostnadene for Enhetsregisteret, Regnskapsregisteret og Oppgaverregisteret, mens Løsøreregisteret dekket kostnadene for Konkursregisteret og Konkurskarantenerregisteret.

Forskrift 16. desember 2003 nr. 1551 om gebyr for tjenester fra Brønnøysundregistrene fastsatte at gebyrene skulle dekke kostnader til drift og utvikling av registrene, og ligger til grunn for dagens gebyrstruktur.

Finansdepartementets rundskriv R-112/2006 *Retningslinjer for gebyr- og avgiftsfinansiering av statlige myndighetshandlinger* trådte i kraft i juni 2006, og fastsatte nye generelle retningslinjer for statens gebyr- og avgiftsfinansiering. Rundskrivet fastsatte at gebyret normalt fullt ut skal dekke kostnaden ved å produsere den gebyrbelagte handlingen (for eksempel en registrering eller avgivelse av opplysninger), men at det ikke bør legges inn krav til overskudd i beregningsgrunnlaget.

Fra 1. januar 2016 trådte nytt rundskriv R-112/15 *Bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering* (rundskrivet) fra Finansdepartementet i kraft. Rundskrivet fastsetter at gebyrer skal ha et begrenset statsfinansielt formål, som betyr at motakeren ikke skal betale mer enn kostnadene av å produsere og levere tjenesten. Gebyrordninger kan etableres når det offentlige utfører en klart

definert tjeneste overfor betaleren og det ikke betales for noe annet eller mer. Samtidig fremheves det i rundskrivet at kostnadene ved å administrere ordningen bør stå i rimelig forhold til inntektene.

I 2015 utredet Nærings- og fiskeridepartementet i samarbeid med Brønnøysundregistrene behov for endringer i gebyrforskriften med utgangspunkt i prinsippene i Finansdepartementets rundskriv. Formålet med utredningen var å få et bedre kunnskapsgrunnlag om inntekter og kostnader ved Brønnøysundregistrene. Utredningen viste at inntektene oversteg kostnadene, og departementet utarbeidet derfor en ny forskrift om gebyrer til Brønnøysundregistrene som innebar flere endringer i gebyrstrukturen.

Forskrift 11. desember 2015 nr. 1668 om gebyr til Brønnøysundregistrene (gebyrforskriften) trådte i kraft 1. januar 2016. Satsene for elektronisk innsendelse ble satt ned, avgivelse av informasjon på nett ble gratis, tilgang til åpne data i maskinlesbare formater ble økt og årsavgiften for frivillige organisasjoner ble fjernet. Gebyrforskriften er omtalt nærmere i punkt 7.1.

Sett i lys av kravene i rundskriv R-112/15, er det fortsatt uoverensstemmelse mellom kostnader og gebyrer i Brønnøysundregistrene. Allerede da gebyrforskriften av 2015 ble sendt på høring, varslet departementet at det var sannsynlig at en revidert kostnadsanalyse ville føre til nye endringer i gebyrstrukturene. Departementet har derfor gjennomført en samlet gjennomgang av gebyrstrukturen i Brønnøysundregistrene. Dette ble sammenfattet i høringsnotat av 19. mai 2021 (se nærmere nedenfor).

10.2 Høringsnotat av 19. mai 2021

Høringsnotat med forslag til ny gebyrstruktur ble sendt på høring 19. mai 2021. Høringsfristen var 15. august 2021. Høringsnotatet ble sendt til følgende høringsinstanser:

Departementene

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Arbeids- og velferdsetaten
 Arbeidstilsynet
 Brønnøysundregistrene
 Direktoratet for forvaltning og økonomistyring
 Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard
 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
 Domstolene i Norge
 Fiskeridirektoratet
 Forbrukerrådet
 Forbrukertilsynet
 Helsedirektoratet
 Justervesenet
 Landbruksdirektoratet
 Mattilsynet
 Miljødirektoratet
 Norges vassdrag- og energidirektorat (NVE)
 Oljedirektoratet
 Politidirektoratet
 Regelrådet
 Riksrevisjonen
 Sjøfartsdirektoratet
 Skattedirektoratet
 Statens vegvesen
 Tolletaten

Handelshøyskolen BI
 Nord universitet
 Norges handelshøyskole
 Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU)
 Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet NTNU
 Universitetet i Agder
 Universitetet i Bergen
 Universitetet i Oslo
 Universitetet i Stavanger
 Universitetet i Tromsø

Akademikerne
 Den norske Revisorforening
 Finans Norge
 Frivillighet Norge
 Hovedorganisasjonen Virke
 KS-Kommunesektorens organisasjon
 Landsorganisasjonen i Norge
 Norges Juristforbund
 NKRF – kontroll og revisjon i kommunene
 Norsk Presseforbund
 Næringslivets hovedorganisasjon
 Regnskap Norge
 SMB Norge
 Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

Følgende instanser har kommet med realitetsmerknader:

Justis- og beredskapsdepartementet

Brønnøysundregistrene
 Konkursrådet
 Norges Bank
 Oslo tingrett
 Skattedirektoratet

Finans Norge
 Luca Labs AS
 Norsk Presseforbund, Norsk Journalistlag og Norsk Redaktørforening (samlet)
 Regnskap Norge
 Den norske Revisorforening

Følgende instanser har uttalt at de ikke har merknader til høringen eller at de ikke ønsker å avgi svar på høringen:

Forsvarsdepartementet
 Helse- og omsorgsdepartementet
 Klima- og miljødepartementet
 Kunnskapsdepartementet
 Utenriksdepartementet

Domstoladministrasjonen
 Justervesenet
 Norges vassdrags- og energidirektorat
 Oljedirektoratet

Hovedsynspunkter i sentrale høringsuttalelser gjengis i proposisjonen. Høringsuttalelsene er tilgjengelige i sin helhet på departementets nettside.

10.3 Forslaget i høringsnotatet

Overordnet om forslagene i høringsnotatet

Endringsforslagene i høringsnotatet av 19. mai 2021 gjaldt etablering av en ny gebyrstruktur for finansiering av Brønnøysundregistrenes tjenester. Departementet viste til at formålet med ny gebyrstruktur er todelt. For det første skal den redusere dagens overprising av enkelte gebyrer slik at gebyrinntektene ikke overstiger kostnaden ved å produsere og levere de ulike tjenestene. I tillegg har forslaget til hensikt å etablere en hensiktsmessig kostnadsfordeling mellom eksisterende registre i tråd med prinsippene i Finansdepartementets rundskriv R-112/15 om bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Departementet ga videre en oversikt over hvordan Brønnøysundregistrene er finansiert. Brønnøysundregistrene er et bruttobudsjettet forvaltningsorgan. Det innebærer at hoveddelen av tjenestene fra Brønnøysundregistrene er brukerfinansiert i form av gebyrer. Gebyrene som betales for registrering i og utlevering av opplysninger fra registrene, dekker kostnader til drift og forvaltning av registrene. Driftskostnader inkluderer andel av tjenestefinansiering for Altinn, betalt merverdiavgift og pensjonskostnader. Departementet viste til at dagens gebyrgrunnlag tar utgangspunkt i de totale driftskostnadene til Brønnøysundregistrene, inkludert en andel av Brønnøysundregistrenes tjenesteeierfinansiering av Altinn. I tillegg er merverdiavgift, pensjonskostnader, lovpålagte sideutgifter og utviklingskostnader inkludert i gebyrgrunnlaget. Det gjøres fradrag for kostnader til drift og forvaltning av Frivillighetsregisteret og for særfinansierte registre og oppdrag. Departementet vurderte at dette ikke er en hensiktsmessig måte å beregne gebyrgrunnlaget på, og det ble i høringsnotatet foreslått at gebyrgrunnlaget skulle ta utgangspunkt i de estimerte kostnadene for de registertjenestene som skal være en del av gebyrgrunnlaget. Dette vil i praksis innebære at flere registre tas ut av dagens gebyrgrunnlag. I tillegg ble det foreslått å sette en nedre grense for hvor stor prosentandel av totalkostnadene til Brønnøysundregistrene et register skal stå for før det opprettes gebyr. Det ble foreslått at denne grensen settes til én prosent.

I høringsnotatet foreslo departementet en vesentlig omlegging i gebyrstrukturen for Brønnøysundregistrene, hvor siktemålet er at gebyrene for gebyrbelagte registre skal dekke kostnadene til drift av det enkelte register. Konkret foreslo departementet at det innføres gebyr for førstegangsregistrering i Enhetsregisteret og registrering av konkursåpning i Konkursregisteret. For Regnskapsregisteret ble det foreslått at kostnadene skal dekkes gjennom gebyrene i Foretaksregisteret, og at kostnadene ved Gjeldsordningsregisteret dekkes gjennom gebyrene i Løsøreregisteret. Videre ble det foreslått en reduksjon i gebyrene i Løsøreregisteret. Departementet foreslo også at enkelte registre skal finansieres som statsoppdrag, og dermed unntas fra gebyrstrukturen. Dette gjaldt Frivillighetsregisteret, Oppgaveregisteret, Registeret for offentlig støtte, Kommunalt rapporteringsregister og Gebyrsentralen. Når det gjelder Ektepaktregisteret, ble det foreslått at dagens gebyr oppheves, og at registeret finansieres som et statsoppdrag.

Departementet omtalte også at Brønnøysundregistrene utfører en rekke oppdrag på vegne av andre offentlige virksomheter, hvor kostnadene dekkes ved fakturering av oppdragsgiver eller gjennom rammeoverføringer i statsbudsjettet. Disse omtales som særfinansierte registre. Departementet foreslo ikke endringer i de særfinansierte registrene.

Førstegangsregistrering i Enhetsregisteret

I høringsnotatet viste departementet til at Enhetsregisteret skal bidra til å fremme effektiv utnyttelse og samordning av offentlige opplysninger om virksomheter og andre registreringsenheter. Registeret inneholder grunnleggende informasjon (grunn-data) om virksomheter som har registreringsplikt i et tilknyttet register, det vil si Foretaksregisteret, Merverdiavgiftsregisteret, arbeidsgiverdelen av Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret, Statistisk sentralbyrås Virksomhets- og foretaksregister, Stiftelsesregisteret, Skattedirektoratets register over upersonlige skatteyttere og Konkursregisteret. Enhetsregisteret er en nasjonal felleskomponent, og grunninformasjon dette gir skal brukes av alle offentlige organer. Registeret inneholder grunn-data om virksomheter i næringslivet, frivillig sektor og offentlig sektor. Mange foreninger og andre uten registreringsplikt registrerer seg frivillig i Enhetsregisteret.

Departementet pekte i høringsnotatet på at registrering i Enhetsregisteret i dag er gratis, og finansieres gjennom andre gebyrer i Foretaksregisteret og Løsøreregisteret. I høringsnotatet ble det foreslått et gebyr for førstegangsregistrering i Enhetsregisteret. I tillegg ble det foreslått at virksomheter som registreres i Foretaksregisteret, Konkursregisteret eller Stiftelsesregisteret samtidig også skal betale for registreringen i Enhetsregisteret. Disse virksomhetene vil da betale ett gebyr som dekker registreringskostnadene i begge registre. Basert på estimater fra Brønnøysundregistrene ble det foreslått at en andel av totalkostnadene (25 prosent) i Enhetsregisteret, dekkes av gebyrer i Foretaksregisteret, Konkursregisteret og Stiftelsesregisteret. Det ble på bakgrunn av dette foreslått at det settes en fast sats for tilleggsgebyret til Enhetsregisteret for virksomheter som registreres i Foretaksregisteret, Konkursregisteret og Stiftelsesregisteret. Virksomheter som ble foreslått gebyrbelagt er enkeltpersonforetak, foreninger, eierseksjonssameier, tingsrettslig sameie, norskregistrert utenlandsk foretak, selskap med begrenset ansvar, andre bo, andre enkeltpersoner registrert i til-

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

knyttede registre, Den norske kirke, verdipapirfond, virksomheter i offentlig forvaltning som kommune, fylkeskommune, statlige etater o.l. og annen juridisk person. Når det gjelder annen juridisk person, ble det foreslått at ungdoms- og studentbedrifter ble unntatt fra gebyr. Dette ble begrunnet med at disse bedriftene er en del av undervisningsopplegget i skolen, og det ble vurdert at det ikke var hensiktsmessig å gebyrlegge slike virksomheter.

Hjemlene for å kreve gebyr for de ulike tjenestene som tilbys i Brønnøysundregistrene ligger i de ulike lovene, mens de materielle reglene er samlet i gebyrforskriften. I høringsnotatet ble det foreslått å ta inn en gebyrhjemmel i enhetsregisterloven § 4. Det ble også foreslått at det differensieres mellom elektronisk innsendelse og innsendelse på papir. Satsene ble foreslått satt til 2 045 kroner ved elektronisk innsendelse og 2 573 kroner ved innsendelse på papir.

Registrering av konkursåpning i Konkursregisteret

I høringsnotatet viste departementet til at Konkursregisteret legger forholdene bedre til rette for avdekking og bekjempelse av økonomisk kriminalitet. Registeret inneholder sentrale opplysninger om hvert bo, blant annet hvem som er eller har vært daglig leder, styreleder og revisor i et konkursrammet foretak, og om styreleder, daglig leder eller innehaver har roller i andre foretak på tidspunktet for konkursåpning. Konkursregisteret kan også gi opplysninger om noen er ilagt konkursskarantene. Den retten som avsier kjennelse om konkursåpning, skal sørge for registreringen i Konkursregisteret.

I høringsnotatet ble det foreslått at det innføres et nytt gebyr for registrering av konkursåpning i Konkursregisteret, men at kostnader tilknyttet endringsmeldinger inkluderes i gebyret. Konkursregisteret dekkes i dag gjennom gebyrene i Løsøreregisteret. Registrering i Konkursregisteret er i utgangspunktet en tjeneste som kan gebyrlegges særskilt, og burde etter departementets vurdering ikke dekkes av gebyrer for andre tjenester, jf. rundskriv R-112/15.

Det ble foreslått at gebyret settes til 2 873 kroner basert på anslag fra Brønnøysundregistrene, og at gebyret får hjemmel i konkursloven § 144 femte ledd.

Meldinger til Foretaksregisteret

I høringsnotatet ble det foreslått å ta inn en presisering i foretaksregisterloven § 4-1 tredje ledd

nytt tredje punktum for å tydeliggjøre hvilke kostnader ved Foretaksregisteret som skal kunne gebyrlegges. Departementet støttet seg på uttalelser fra rundskriv R-112/15, om at det i bestemmelser om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering bør fremkomme av lovgrunnlaget hva som gebyrlegges.

10.4 Høringsinstansenes syn

Førstegangsregistrering i Enhetsregisteret

Regnskap Norge skriver at registrering i Enhetsregisteret omfatter en stor og uensartet gruppe, og foreningen støtter derfor ikke innføring av et generelt gebyr her. Regnskap Norge viser til at det bør anses som et samfunnsmessig gode at det legges til rette for at man kan registreres med organisasjonsnummer og identifikasjon i Enhetsregisteret der man skulle ønske eller ha behov for det. Regnskap Norge understreker at de ikke har prinsipielle motforestillinger mot at virksomheter ilegges et gebyr for registrering i Enhetsregisteret, men peker på at «lag og foreninger som ikke driver virksomhet» bør unntas fra gebyr.

Brønnøysundregistrene skriver at Enhetsregisterets rolle som nasjonal felleskomponent tilsier at registrering bør være gratis. Brønnøysundregistrene fremholder at et gebyr for tjenester tilknyttet Enhetsregisteret vil kunne føre til at noen virksomheter unnlater å registrere seg, eller at det for noen virksomheter kan ta lenger tid før de registrerer seg. Brønnøysundregistrene skriver også at det finnes virksomheter som ikke har registreringsplikt, som frivillig registrerer seg i Enhetsregisteret, og at grunndataene om disse virksomhetene kan gjenbrukes i digitale tjenester i offentlig sektor. Brønnøysundregistrene foreslår at registrering i Enhetsregisteret finansieres som et statsoppdrag, alternativt at tjenesten finansieres gjennom gebyrene i Foretaksregisteret og Løsøreregisteret. Brønnøysundregistrene er for øvrig enig i at det kan være hensiktsmessig å gebyrlegge alle enkeltpersonforetak, men skriver at dette bør gjøres ved å innføre en registreringsplikt for alle enkeltpersonforetak i Foretaksregisteret.

Luca Labs AS skriver at et registreringsgebyr for enkeltpersonforetak i Enhetsregisteret vil kunne føre til at færre foretak registreres. Konsekvensene vil kunne være at noen gründere ikke etablerer det som kunne blitt en suksessrik virksomhet, og at samfunnet går glipp av verdiskaping, arbeidsplasser og skatteinntekter. Selskapet uttrykker også en bekymring for at noen vil kunne

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

velge å starte opp virksomheter uten å registrere seg. Selskapet skriver at registrering er nøkkelen til at forvaltningen fanger opp at en virksomhet eksisterer, og dermed en forutsetning for blant annet automatiserte meldinger, utsendelse av informasjon til bedriften om skatt, merverdiavgift mv. Uten denne type informasjon kan samfunnet etter selskapets syn gå glipp av inntekter og gründere kan komme i vanskelige situasjoner med etterrapportering og etterbetaling av skatt og merverdiavgift. Departementet ble på denne bakgrunn oppfordret til å revurdere innføringen av et registreringsgebyr for enkeltpersonforetak.

Konkursrådet støtter ikke forslaget om at det skal betales for registrering i Enhetsregisteret, og skriver at dette bør være gratis for konkursboer og for andre. Konkursrådet viser i denne sammenhengen til at det er mange små enheter i Enhetsregisteret som for eksempel foreninger, stiftelser og sameier. Etter Konkursrådets syn er det i samfunnets interesse at Enhetsregisteret er så komplett og oppdatert som mulig, og at et gebyr kan heve terskelen for registrering.

Registrering av konkursåpning i Konkursregisteret

Justis- og beredskapsdepartementet skriver at departementet savner en prinsipiell vurdering av om det er hensiktsmessig og riktig å gebyrlegge Konkursregisteret. Justis- og beredskapsdepartementet viser til at det kan reises spørsmål om det er riktig å anse Konkursregisteret som et register som er opprettet til gode for brukeren, og som derfor skal brukerfinansieres. Justis- og beredskapsdepartementet viser blant annet til registerets bakgrunn som hjelpemiddel i kampen mot økonomisk kriminalitet, og at et konkursregister også ville bidra til et mer åpent og oversiktlig kredittmarked. Justis- og beredskapsdepartementet anser konkursbehandling som en nødvendig samfunnsoppgave, og det faktum at bobehandlingen effektiviserer er ikke nødvendigvis et argument for å anse registeret som et register som yter tjeneste til bruker. Justis- og beredskapsdepartementet viser også til at gebyrlegging av registrering av konkursåpninger i Konkursregisteret innebærer at det tas midler fra bobehandlingen. Konsekvensene av dette vil være at det blir færre ressurser i boet til andre oppgaver som for eksempel avdekking av økonomisk kriminalitet. Justis- og beredskapsdepartementet bemerker også at forslaget om at gebyret kan inndrives ved inkasso, ikke fremstår som en hensiktsmessig regulering når det gjelder gebyrer som ilegges et konkursbo.

Skattedirektoratet viser til at det ikke vil være midler i en stor andel av konkursboene som kan dekke kostnader til bobehandling fullt ut. Skattedirektoratet vurderer at rekvirentansvaret ikke bør økes ved innføring av et gebyr for registrering i Konkursregisteret, og viser til at dagens gebyrer for konkursåpning bør reduseres, da gebyrene er ansett for å være overpriset. I og med at det er konkursboet ved bostyrer, med andre ord ikke konkursdebitor, som plikter å innbetale gebyret, antar direktoratet at det ikke vil være behov for å iverksette inkasso i særlig grad. Dersom boet avsluttes uten at gebyret er betalt, er Skattedirektoratet usikre på om krav kan rettes til bostyrer. Skattedirektoratet viser til at én løsning som ville sikret betaling før boet avsluttes, er at retten sikrer at det avsettes midler til dette gebyret sammen med øvrige gebyrer for konkursåpning og at gebyret «sluses» til Brønnøysundregistrene.

Oslo tingrett fremholder at innføring av gebyr for registrering av konkursboer i Enhetsregisteret og Konkursregisteret vil medføre tilsvarende mindre midler i konkursboet som kunne gått til å utføre nødvendig boarbeid og arbeid for avdekking av økonomisk kriminalitet. Dette vil særlig ramme innstillingsboer som ikke er registrert i Merverdiavgiftsregisteret, og med fradragsrett for merverdiavgift. Dersom det skal innføres et nytt gebyr, peker tingretten på behovet for samtidig å øke rekvirentansvaret. Oslo tingrett viser videre til at staten gjennom innkreving av skatter og avgifter er rekvirent i om lag 75 prosent av konkursboene (tall for Oslo). Kostnadene vil også tilfalle staten for konkursåpninger etter oppbud og etter begjæring fra arbeidstakere, samt tvangsavvikling/tvangsoppløsningsboer. Oslo tingrett er for øvrig enig i at registrering i Enhetsregisteret og Konkursregisteret innebærer en tids- og kostnadsbesparende funksjon i bostyrers arbeid. Oslo tingrett skriver at forfall for et eventuelt gebyr bør legges til avslutningen av bobehandlingen. Dette vil medføre at bostyrer unngår å måtte legge ut for flere kostnader enn det som allerede er situasjonen i dag. Forutberegnelighet og praktiske hensyn tilsier etter Oslo tingretts syn at gebyret bør knyttes til rettsgebyret. Oslo tingrett trekker også frem to alternativer, hvor det første er å finansiere registeret som et statsoppdrag, og det andre innebærer å legge inn kostnadene som et påslag ved førstegangsregistrering i Foretaksregisteret.

Konkursrådet støtter ikke innføring av et gebyr for registrering av konkursåpning i Konkursregisteret. Konkursrådet viser blant annet til at formålet med Konkursregisteret er å bekjempe økonomisk kriminalitet av hensyn til

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

samfunnet. I tillegg vises det til at det er konkursåpningen i skyldnerens bo som registreres og ikke konkursboet. Konkursrådet skriver at en eventuell betaling til Konkursregisteret eller Enhetsregisteret bør inkluderes i rettsgebyret. Konkursrådet peker på at det ikke er naturlig å pålegge konkursboene å betale for driften av Konkursregisteret. Konkursboet, som er et eget rettssubjekt adskilt fra skylderen, har verken bestilt registreringen eller hatt mulighet til påvirke om registrering skal skje. Konkursrådet viser videre til at Konkursregisteret bidrar til en mer effektiv bobehandling, og at det ikke er urimelig at deler av rettsgebyret kan tilfalle Konkursregisteret som godtgjørelse for disse tjenestene. Det vises også til at de fleste konkursboer har svært lite midler, og at det vil være svært få bo hvor det foreslåtte gebyret vil betales av andre enn staten. Konkursrådet skriver at det også vil være uhensiktsmessig at alle konkursboer skal foreta manuelle betalinger.

Regnskap Norge støtter ikke innføring av gebyr ved registrering av konkursåpning i Konkursregisteret. Foreningen viser her til at midlene i konkursboet vil reduseres og at bare en liten andel av de konkursrammede foretakene vil ha midler til å dekke et slikt gebyr.

Brønnøysundregistrene skriver at registrering i Konkursregisteret ikke bør gebyrlegges, og viser blant annet til at det virker lite hensiktsmessig at tingretten blir pålagt å betale gebyr til en annen offentlig instans. Etter *Brønnøysundregistrenes* vurdering bør registeret i utgangspunktet finansieres som et statsoppdrag, eventuelt at kostnadene inkluderes i dagens gebyrer til tingretten.

10.5 Departementets vurdering

Førstegangsregistrering i Enhetsregisteret

Enhetsregisteret finansieres i dag gjennom gebyrer i Foretaksregisteret og Løsøreregisteret. Dette innebærer at brukerne av tjenester tilknyttet disse registrene også betaler for tjenester de ikke benytter. En slik finansieringsmodell er ikke i tråd med rundskriv R-112/15 om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering, og bør derfor endres.

Førstegangsregistrering i Enhetsregisteret er etter departementets syn en tjeneste på lik linje med for eksempel førstegangsregistrering i Foretaksregisteret. Det taler for at Enhetsregisteret burde være brukerfinansiert. Hvis registeret skal defineres som et statsoppdrag, bør kostnadene tilknyttet registeret tas ut av gebyrgrunnlaget. Det vil også være mulig at bare deler av kostnadene

tilknyttet Enhetsregisteret blir en del av gebyrgrunnlaget.

Brønnøysundregistrene, *Luca Labs AS*, *Regnskap Norge* og *Konkursrådet* støtter ikke forslaget om et generelt gebyr for førstegangsregistrering i Enhetsregisteret. *Brønnøysundregistrene* skriver i sitt hørings svar at Enhetsregisterets rolle som nasjonal felleskomponent tilsier at registrering i Enhetsregisteret bør være gratis. Videre fremheves det at et gebyr vil kunne øke terskelen for registrering. *Luca Labs AS* og *Konkursrådet* trekker i likhet med *Brønnøysundregistrene* frem at et gebyr vil kunne påvirke hvor mange som velger å registrere seg. Departementet viser her til at registrering i Enhetsregisteret innebærer en rekke fordeler for de som registrerer seg, samtidig som at det ivaretar en rekke behov for brukerne. Blant annet gir et organisasjonsnummer legitimitet i møte med potensielle avtaleparter, det er påkrevd for å kunne søke om tilskudd fra staten mv. Departementet kan derfor ikke se at et eventuelt gebyr vil føre til at et vesentlig antall enheter slutter å registrere seg.

Luca Labs AS ber om at et registreringsgebyr for enkeltpersonforetak revurderes. I denne sammenheng viser departementet til at mange enkeltpersonforetak allerede betaler gebyr, men at dette i dag bare gjelder for enkeltpersonforetak som plikter å registrere seg i Foretaksregisteret, jf. foretaksregisterloven § 2-1 første ledd nr. 7.¹ Etter denne bestemmelsen skal enkeltpersonforetak «som driver handel med dertil innkjøpte varer eller som sysselsetter mer enn fem fast ansatte i hovedstilling» registreres i Foretaksregisteret. Den første delen av lovteksten innebærer at dersom en vesentlig andel av salget til enkeltpersonforetak består av varer som kjøpes inn og videregives uten bearbeiding, vil enkeltpersonforetaket være registreringspliktig i Foretaksregisteret, og må betale gebyr for registreringen her. Enkeltpersonforetak som bearbeider varer før videre salg, vil imidlertid ikke være registreringspliktig i Foretaksregisteret og vil ikke måtte betale gebyr. I dag utgjør enkeltpersonforetak om lag 70 til 73 prosent av nye virksomheter som bare registrerer seg i Enhetsregisteret.

Regnskap Norge har ikke motforestillinger mot at det innføres et gebyr for førstegangsregistrering i Enhetsregisteret, men fremhever at lag og foreninger som «ikke driver virksomhet» bør un-

¹ Departementet viser til forslag om å oppheve denne bestemmelsen, som var på høring høsten 2022 (<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-forslag-til-endringer-i-enhetsregisterloven-foretaksregisterloven-og-foretaksnavneloven/id2923472/>).

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

tas. Departementet ser at det kan argumenteres for at det er hensiktsmessig å gi enkelte typer enheter unntak fra gebyr til Enhetsregisteret. Slike unntak kan for eksempel baseres på type virksomhet. I høringsnotatet 19. mai 2021 ble det nettopp foreslått unntak for ungdoms- og studentbedrifter. Dette var begrunnet med at slike bedrifter er en del av undervisningsopplegget i skolen, og derfor burde, etter departementets syn, defineres som et statsoppdrag. På samme måte er det mulig å gi unntak for lag og foreninger som ikke driver næringsvirksomhet. Formålet til slike virksomheter kan for eksempel være knyttet opp mot å fremme idrett for unge gjennom et idrettslag eller humanitært arbeid. En gebyrlegging kan slikt sett gå på bekostning av andre samfunnsnyttige formål. Departementet kommer tilbake til denne problemstillingen i arbeidet med forskriftsbestemmelser om ny gebyrstruktur.

Som det fremgår av punkt 10.3 foreslo departementet i høringsnotatet å gebyrlegge enkeltpersonforetak, foreninger, eierseksjonssameier, tingsrettslig sameie, norskregistrert utenlandsk foretak, selskap med begrenset ansvar, andre bo, andre enkeltpersoner registrert i tilknyttede registre, annen juridisk person (unntatt ungdoms- og studentbedrifter), Den norske kirke, verdipapirfond, og virksomheter i offentlig forvaltning som kommune, fylkeskommune, statlig etat o.l. Totalt utgjør dette om lag 44 000 nyregistreringer i året, hvorav om lag 34 000 er enkeltpersonforetak.

Etter departementets vurdering bør overordnede regler om prinsipper for gebyrlegging fremgå direkte av loven. Legalitets- og demokrati-hensyn tilsier dette. Dette vil også innebære at hjemlene for å kreve gebyr for de ulike tjenestene som tilbys av Brønnøysundregistrene, ligger i lov, mens de materielle og tekniske reglene samles i en felles gebyrforskrift. Enhetsregisterloven inneholder i dag ikke hjemmel for innkreving av gebyr. Departementet foreslår å innta en ny bestemmelse i enhetsregisterloven § 16a, om de overordnede prinsippene for gebyr til Enhetsregisteret. Bestemmelsen er utformet i tråd med tilsvarende bestemmelse i foretaksregisterloven § 4-1. De nærmere tekniske reglene om gebyrenes størrelse og innkrevingsform anses som mest hensiktsmessig å regulere i forskrift. Det er også foreslått en bestemmelse om at departementet kan fastsette unntak fra kravet om å betale gebyr for enkeltgrupper av registreringsenheter. Departementet vil i forbindelse med forskriftsarbeidet knyttet til gebyrer vurdere nærmere hensiktsmessigheten av å unnta enkelte organisasjonsformer eller registreringsenheter.

Se forslaget til enhetsregisterloven ny § 16a og merknaden til bestemmelsen.

Registrering av konkursåpning i Konkursregisteret

Etter departementets vurdering er ikke dagens måte å finansiere Konkursregisteret på i tråd med retningslinjene om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering. I høringsnotatet ble det foreslått å innføre et nytt gebyr for registrering av konkursåpning i Konkursregisteret, men at kostnader tilknyttet endringsmeldinger inkluderes i gebyret. På denne måten vil det sikres at administrasjonskostnadene ved gebyrordningen ikke blir uforholdsmessig høye. Et slikt gebyr er ment å dekke kostnader tilknyttet registrering i Konkursregisteret, og ikke konkursåpningen som sådan. Departementet anerkjenner at konsekvensene av et slikt gebyr vil være at midlene i konkursboet reduseres, og at beløpet som gjenstår for fordringshavere reduseres tilsvarende. Den praktiske konsekvensen vil kunne være at bostyrer må prioritere ned andre oppgaver eller at rekvirentansvaret økes tilsvarende gebyret. En økning av rekvirentansvaret vil kunne føre til noe færre konkursåpninger som følge av høyere kostnader for konkursrekvirenten. I den grad gebyret medfører mindre midler til boet, vil dette kunne ha konsekvenser for gjennomføringen av andre oppgaver som blant annet bostyrers mulighet for å avdekke økonomisk kriminalitet.

Justis- og beredskapsdepartementet og Konkursrådet viser i sine høringsuttalelser til at Konkursregisteret i sin tid ble opprettet for å bekjempe økonomisk kriminalitet, og at registerets formål tilsier at det ikke nødvendigvis er hensiktsmessig med et eget gebyr. *Konkursrådet* og *Oslo tingrett* trekker i sine høringsuttalelser frem at det ofte er svært lite midler i konkursboene til å betale et slikt gebyr. Oslo tingrett viser blant til at staten gjennom innkreving av skatter og avgifter er rekvirent i om lag 75 prosent av konkursboene (tall for Oslo).

Etter departementets syn er registrering av konkursåpning i Konkursregisteret en tjeneste som kan gebyrlegges særskilt. Ut fra Konkursregisterets formål kan det imidlertid argumenteres for at registeret ikke burde ha et eget gebyr. Det taler også mot et gebyr for Konkursregisteret at det må antas at inntektene som staten vil motta er lave, som følge av at få bo vil ha midler til å dekke et slikt gebyr. I tillegg kommer at antallet registrerte konkursåpninger er lavt. Ifølge tall fra Brønnøysundregistrene ble det registrert 3 326 konkursåpninger i Konkursregisteret i 2021, og

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

3 705 i 2022. Innføring av et gebyr vil også kunne medføre mindre midler til boet, som igjen vil kunne ha konsekvenser for gjennomføringen av andre oppgaver. Dette inkluderer blant annet bostyrers mulighet for å avdekke økonomisk kriminalitet.

Som nevnt kan det etter departementets syn åpnes for å gebyrlegge registrering av konkursåpning i Konkursregisteret. Tjenesten medfører en effektivisering i bobehandlingen, og bidrar på denne måten til å fristille midler som boet kan

anvende til annen bobehandling eller utdeling til kreditorene. På den annen side antas det at inntektene som staten vil motta ved et slikt gebyr vil være lave, jf. over om antall registrerte konkursåpninger. Det er derfor noe uklart om kostnadene ved å innføre en slik gebyrordning vil stå i rimelig forhold til inntektene. På bakgrunn av dette, også sett i sammenheng med Konkursregisterets formål, foreslår departementet at det ikke innføres et eget gebyr for registrering av konkursåpning i Konkursregisteret.

11 Endringer i tilknytningskrav for daglig leder, styremedlemmer mv.

11.1 Gjeldende rett

11.1.1 Aksjelovene og samvirkelova

Lovkrav om tilknytning for selskapsledelsen

Gjennom generalforsamlingen utøver aksjeeierne den øverste myndighet i selskapet, jf. lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven) og lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper (allmennaksjeloven) §§ 5-1 første ledd. Forvaltningen av selskapet hører under styret, jf. aksjelovene §§ 6-12. Daglig leder står for den daglige ledelse av selskapets virksomhet og skal følge de retningslinjer og pålegg styret har gitt, jf. aksjelovene §§ 6-14 første ledd. Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelse og selskapets virksomhet for øvrig, jf. aksjelovene §§ 6-13. Har selskapet ikke daglig leder, står styret for den daglige ledelse.

Det følger av aksjelovene §§ 6-11 første ledd nr. 1 at daglig leder og minst halvdelen av styrets medlemmer skal være bosatt i Norge. Kravet om bosted i Norge gjelder ikke for statsborgere i stater som er part i EØS-avtalen når de samtidig er bosatt i en EØS-stat, jf. §§ 6-11 første ledd nr. 2. Etter at Storbritannia ikke lenger er en medlemsstat i EU, ble regelen i aksjelovene §§ 6-11 første ledd nr. 2 utvidet til også å gjelde borgere i Storbritannia som er bosatt i Storbritannia eller en EØS-stat, og borgere i en EØS-stat som er bosatt i Storbritannia. Lovendringen trådte i kraft 1. desember 2021.

Tilknytningskravet gjelder også for medlemmer av bedriftsforsamlingen, jf. allmennaksjeloven § 6-36 andre ledd og aksjeloven § 6-35 første ledd. Ordningen med bedriftsforsamling har begrenset utbredelse blant norske selskaper. Departementet vil derfor i beskrivelsen av forslag til endringer i tilknytningskravet primært vise til daglig leder og styremedlemmer. Forslag til lovendringer gjelder imidlertid også for medlemmer av bedriftsforsamlingen, og hensynene bak bestemmelsene og endringene er de samme.

Aksjelovens bestemmelser om styremedlemmer gjelder tilsvarende for varamedlemmer så

langt de passer, jf. aksjeloven § 6-9 og allmennaksjeloven §§ 6-9 og 6-36 andre ledd fjerde punktum. Dette omfatter tilknytningskravet i aksjeloven § 6-11 og allmennaksjeloven §§ 6-11 og 6-36 andre ledd, jf. tolkningsuttalelse av 23. november 2007 fra Justis- og beredskapsdepartementets lovavdeling.

Departementet kan ved enkeltvedtak gjøre unntak fra kravene til bosted og nasjonalitet for daglig leder og styrets medlemmer, jf. aksjelovene §§ 6-11 første ledd andre punktum.

I vurderingen av søknader om unntak legger departementet vekt på muligheten for å fremme søksmål og fullbyrde rettskraftige avgjørelser mot selskapet og dets tillitspersoner. Norske selskaper har alminnelig verneting i den rettskrets der registrert hovedkontor ligger, jf. lov 17. juni 2005 nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister (tvisteloven) § 4-4 tredje ledd. At selskapets tillitspersoner er tilgjengelige, er avgjørende for at kreditorer, offentlige myndigheter og andre skal kunne få kontakt med selskapet og dermed kunne forfølge sine krav. Hovedregelen departementet praktiserer, er at det kan gjøres unntak for enten daglig leder eller styret.

Styrets medlemmer og daglig leder kan etter aksjelovene kapittel 6 representere selskapet utad og opptre på dets vegne, dersom det rettes krav mot selskapet, eksempelvis ved søksmål og fullbyrding av rettskraftige avgjørelser. Etter tvisteloven § 2-5 om stedfortreder for upersonlige rettssubjekter, er styrets leder etter lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstoloven) § 191 motaker av forkynnelser og andre meddelelser til selskapet. Tilgjengelighetshensynet gjør seg også gjeldende for et eventuelt erstatningsrettslig ansvar styremedlem eller daglig leder pådrar seg som tillitsperson i selskapet, jf. aksjelovene kapittel 17.

Lov 29. juni 2007 nr. 81 om samvirkeforetak (samvirkelova) § 75 oppstiller tilknytningskrav for daglig leder og styremedlemmene i samvirkeforetak. Bestemmelsen tilsvarende regulerer i aksjelovene §§ 6-11. Også etter samvirkelova § 75 kan departementet ved enkeltvedtak gjøre unntak fra

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

kravet til bosted og nasjonalitet for daglig leder og styrets medlemmer.

første ledd. Samvirkelova har ikke egne straffebestemmelser.

Erstatnings- og straffansvar for daglig leder og styrets medlemmer

Selskapet, aksjeeierne, kreditorer og andre, kan kreve at daglig leder og styremedlem erstatte skade som de i nevnte egenskap forsettlig eller uaktsomt har voldt vedkommende, jf. aksjelovene §§ 17-1 første ledd. Daglig leder eller styremedlem vil normalt bare måtte erstatte tap grunnet forsømmelse av oppgaver som ligger innenfor deres ansvarsområde. Disse oppgavene er definert i aksjelovene, selskapets vedtekter og andre vedtak i generalforsamlingen. Styret er blant annet pålagt å sørge for «forsvarlig organisering av virksomheten», samt å påse at regnskap og formuesforvaltning er «gjenstand for betryggende kontroll», jf. aksjelovene §§ 6-12 første og tredje ledd.

Styreansvaret er individuelt, og det må foretas en konkret vurdering av det enkelte styremedlems handlinger eller unnlater, jf. Høyesteretts dom av 22. desember 2022 (HR-2022-2484-A) avsnitt 41. Flere eller alle styremedlemmene kan likevel bli ansvarlige for samme skade. Det er vanligvis ikke grunnlag for å pålegge ansvar for styremedlemmer som har stemt mot en transaksjon etter å ha advart mot den. Det samme gjelder når et styremedlem ikke var til stede da styret traff den tapsbringende beslutningen. Samtidig vil ikke styremedlemmer som med vilje ikke møter opp for å unngå å ta del i en beslutning, automatisk være uten ansvar for beslutningene som ble tatt. Også medlemmer av bedriftsforsamlingen kan bli erstatningsansvarlig etter aksjelovene §§ 17-1.

For daglig leder og styremedlemmer i samvirkeforetak gjelder tilsvarende regler om erstatningsansvar, jf. samvirkelova § 153.

Styremedlemmer, daglig leder og medlemmer av bedriftsforsamlingen kan også idømmes strafferettslig ansvar for overtredelse av bestemmelser i lov 20. mai 2005 nr. 28 om straff (straffeloven). Det kan for eksempel være aktuelt å anvende bestemmelsene om økonomisk utroskap og regnskapsovertredelse (straffeloven §§ 390 til 394) og kreditorvern (straffeloven kapittel 31) overfor tilitspersoner i et foretak.

Tillitspersoner i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper kan også straffes med bøter eller under skjerpene forhold med fengsel i inntil ett år for overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av aksjelovene, jf. aksjelovene §§ 19-1

Formålet med tilknytningskravet

Før 1957 stilte ikke lovgivningen noen tilknytningskrav for styremedlemmer i aksjeselskaper. I lov 6. juli 1957 nr. 4 om aksjeselskaper (opphevet) § 48 ble det innført et krav om at minst halvdel av styrets medlemmer skulle være bosatt i Norge og ha bodd her de siste to år. I innstillingen fra aksjelovkomiteen av 1947 står det:

«Loven bør imidlertid av nærliggende grunner sørge for at det i alle norske aksjeselskaper i hvert fall er noen styremedlemmer som er innenfor norsk lovs og norske myndigheters rekkevidde og som har fast tilknytning til riket. Det synes rimelig å stille slike krav til 2/3 av styremedlemmene, derunder styreformannen. Det bør dog formentlig være adgang til dispensasjon.»

Justisdepartementet gjorde noen endringer i kravet sammenlignet med komiteens forslag. Justisdepartementet skrev i merknaden til loven § 48 i Ot.prp. nr. 4 (1957) side 60:

«Når det gjelder bopel i Norge som betingelse for å være medlem av styret, jfr. første ledd i departementets utkast, har man ansett det tilstrekkelig at dette vilkår oppstilles for halvdel av styremedlemmene.»

I lov 4. juni 1976 nr. 59 om aksjeselskaper (opphevet) § 8-5 ble tilknytningskravet utvidet til også å gjelde for daglig leder.

Tilknytningskravet ble endret i forbindelse med inngåelse av EØS-avtalen. Kravet om bosted i Norge skulle ikke gjelde for statsborgere i stater som er part i EØS-avtalen når de samtidig er bosatt i en EØS-stat. Unntaket i aksjeloven av 1976 trådte i kraft 1. januar 1994, og ble begrunnet i EØS-avtalens regler om ikke-diskriminering. I NOU 1992: 29 *Lov om aksjeselskaper* side 151 står følgende om begrunnelsen for bostedskravet:

«Bostedskravet er begrunnet ut fra jurisdiksjonsbetraktninger. Dersom [...] personer i ledelsen skulle komme i ansvar, vil det være en fordel om de er undergitt norsk tvangsmyndighet. Ansvar for styremedlemmer og daglig leder kan være praktisk, og det er av betydning at man har muligheter for å få fullbyrdet kravet.»

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Kravet om to års forutgående botid for minst halvdel av styrets medlemmer og daglig leder ble opphevet i forbindelse med at gjeldende aksjelover ble vedtatt i 1997. Kravet ble fjernet for borgere i andre nordiske land allerede i 1983. I 1992 ble kravet fjernet for borgere i en EØS-stat som var bosatt i en slik stat. Som begrunnelse for dette ble det i merknad til aksjeloven § 6-11 i kapittel 15 i Ot.prp. nr. 23 (1996–97) uttalt:

«Justisdepartementet er enig med Aksjelovutvalget i at kravet til forutgående botid bør sløyfes. Det må antas at det i første rekke er borgere fra andre EØS-land som det kan være aktuelt at påtar seg verv i ledelsen i norske aksjeselskaper. Søknadene om dispensasjon etter gjeldende § 8-5 første ledd tyder i hvert fall på det. Bestemmelsen vil derfor ha liten praktisk betydning når man på grunn av EØS-avtalen uansett må gjøre unntak for borgere fra disse landene. Departementet viser også til at det verken etter den svenske, danske eller finske aksjeloven er krav om botid.»

Bestemmelsen om tilknytningskrav i samvirkelova § 75 tilsvarende reguleringen i aksjelovene §§ 6-11. Hensynene bak tilknytningskravet i aksjeloven og allmennaksjeloven gjelder derfor tilsvarende for samvirkelova § 75.

11.1.2 Avtaler om doms- og tvangsmyndighet

Unntaket i aksjelovene §§ 6-11 første ledd og samvirkelova § 75 for personer som er bosatt i, og statsborgere av, en EØS-stat, er også underbygget av flere avtaler mellom Norge og andre EØS-stater om doms- og tvangsmyndighet og overlevering av personer.

Norge har gjennom konvensjon 30. oktober 2007 nr. 27 om domsmyndighet og om anerkjennelse og fullbyrding av dommer i sivile og kommersielle saker (Luganokonvensjonen) mulighet til å forfølge krav mot personer bosatt i EU, Danmark (som står utenfor EUs justissamarbeid), Island og Sveits. Formålet med konvensjonen er å styrke det rettslige samarbeidet mellom konvensjonsstatene gjennom felles regler om domsmyndighet i internasjonale saker. Konvensjonen inneholder regler om gjensidig anerkjennelse og fullbyrdsel av dommer truffet av domstolene i andre konvensjonsstater.

Luganokonvensjonen gir mulighet til å holde tillitspersoner ansvarlig for brudd på norsk lovgivning, privatrettslige avtaler mv., også utenfor norsk territorium.

For å sikre at dommer i sivile saker fortsatt kan forfølges gjensidig i Norge og Storbritannia, har statene inngått en avtale om anerkjennelse og fullbyrdsel av sivile dommer, som bygger på en eksisterende avtale¹ mellom Norge og Storbritannia fra 1961. Avtalen ble inngått 13. oktober 2020 og trådte i kraft 1. januar 2021. Avtalen skal sikre at sivilrettslige krav fortsatt skal anerkjennes og fullbyrdes mellom Storbritannia og Norge.

Norge har inngått en avtale om overlevering av personer mellom EU, Island og Norge. Avtale 28. juni 2006 mellom Den europeiske union og republikken Island og Kongeriket Norge om overleveringsprosedyre mellom medlemsstatene i Den europeiske union og Island og Norge, gir mulighet til å få overlevert personer til Norge etter utstedelse av en arrestordre (på nærmere vilkår). Det innebærer blant annet at personer dømt til fengsel eller annen frihetsberøvelse i minst fire måneder, kan overleveres til Norge fra en av avtalestatene. Lov 20. januar 2012 nr. 4 om pågriping og overlevering til og frå Noreg for straffbare forhold på grunnlag av ein arrestordre (arrestordreloven) gjennomfører avtalen i norsk rett.

11.1.3 Etableringsretten

EØS-avtalen artikkel 31 og 34 inneholder regler om fri bevegelse for selvstendig næringsdrivende og selskaper som skal utøve økonomisk virksomhet på stabil og vedvarende måte i en annen EØS-stat. Etableringsretten skal bidra til å «fremme en vedvarende og balansert styrking av handel og økonomiske forbindelser mellom [EØS-statene], med like konkurransevilkår og overholdelse av de samme regler», jf. EØS-avtalen artikkel 1 nr. 1. EØS-avtalen artikkel 31 og 34 gjelder som norsk lov, jf. lov 27. november 1992 nr. 109 om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen i avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) m.v. (EØS-loven) § 1.

Etablering kan enten skje ved å opprette et nytt selskap i en annen EØS-stat («primæretablering»), eller ved å opprette en filial i en annen EØS-stat enn der selskapet har sitt hovedsete, hovedadministrasjon eller hovedforetak («sekundæretablering»). Forbudet mot etableringshindringer gjelder både for oppstart av virksomhet i en annen EØS-stat og etterfølgende utøvelse av denne virksomheten over tid.

¹ Avtale om fortsatt anvendelse og endring av Overenskomst mellom Norge og Storbritannia om gjensidig anerkjennelse og fullbyrdsel av dommer i sivile saker undertegnet i London 12. juni 1961.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Restriksjoner på etableringsretten kan innføres dersom de er begrunnet i allmenne hensyn, slik som offentlig orden, sikkerhet, folkehelsen, beskyttelse av kreditorer og minoritetsiere mv., jf. EØS-avtalen artikkel 33 og praksis fra EU-domstolen og EFTA-domstolen. For at slike restriksjoner skal være tillatt etter EØS-avtalen, må de også være egnede, nødvendige og forholdsmessige.

Selskapsretten er ikke fullharmonisert i EØS. Det er imidlertid vedtatt en rekke EU-direktiver på selskapsrettens område som ledd i gjennomføringen av etableringsretten. Det sentrale direktivet er direktiv (EU) 2017/1132 om visse aspekter ved selskapsrett. Direktivet er innlemmet i EØS-avtalen. Det inneholder visse minstekrav som også berører selskapsledelsen, for eksempel om at personer kan frakjennes retten til å være styremedlem, jf. artikkel 13i i direktivet. Se punkt 1.1 om gjennomføring av bestemmelsen i norsk rett.

I en dom fra 15. juli 2021 (sak E-9/20, EFTAs overvåkningsorgan mot Norge) kom EFTA-domstolen til at tilknytningskravet i aksjelovene §§ 6-11 og allmennaksjeloven § 6-36 er i strid med EØS-avtalen artikkel 31.

Domstolen la til grunn at bestemmelsen utgjør en restriksjon på den frie etableringsretten. Hensynet til effektiv håndhevelse og fullbyrdelse av rettsavgjørelser og krav mot tillitspersoner, kan begrunne restriksjoner på etableringsretten. EFTA-domstolen konkluderte imidlertid med at nåværende utforming av tilknytningskravet i aksjelovene ikke er egnet eller nødvendig for å ivareta dette hensynet.

EFTA-domstolen la vekt på at tillitspersoner som er bosatt i en annen EØS-stat enn Norge, også må være statsborger av en slik stat. Dette i motsetning til tillitspersoner bosatt i Norge, hvor det ikke stilles noe krav til nasjonalitet. Når bosted i Norge er ansett tilstrekkelig til å oppfylle hensynene bak tilknytningskravet, er kravet om både bosted i en annen EØS-stat og å være statsborger av en slik stat, hverken egnet eller nødvendig, jf. avsnitt 96 i dommen.

Domstolen viste også til at det kombinerte krav om å være både bosatt i og statsborger av en EØS-stat, bare gjelder for halvdelen av styrets medlemmer. Regelen er således ikke til hinder for at de øvrige styremedlemmene unndrar seg sivil- eller strafferettslig ansvar, jf. avsnitt 93 i dommen.

11.2 Utenlandsk rett

Sverige har én aksjelov som omfatter både «privata» og «publika» aksjeselskaper. Skillet mellom

selskapsformene er i hovedsak knyttet til at publika aktiebolag kan tilby sine aksjer i et regulert marked. Dette tilsvarer i det vesentlige det norske skillet mellom allmennaksjeselskaper og aksjeselskaper. Den svenske aktiebolagslagen (2005:551) har bestemmelser om tilknytningskrav for styremedlemmer og for administrerende direktør («verkställande direktör»). Det følger av aktiebolagslagen kapittel 8 §§ 9 og 30 at minst halvparten av styremedlemmene og administrerende direktør skal være bosatt innenfor EØS. Det svenske foretaksregisteret (Bolagsverket) kan gjøre unntak fra bostedskravet i enkelttilfeller. Aktiebolagslagen kapittel 8 § 3 tilsvarer aksjelovens regler om varamedlemmer og observatører i §§ 6-9.

I Finland gir aktiebolagslagen (2006/624) regler for både aksje- og allmennaksjeselskaper. Minst ett av styrets medlemmer skal være bosatt innenfor EØS, jf. aktiebolagslagen kapittel 6 § 10 andre ledd. Daglig leder skal alltid være bosatt innenfor EØS, jf. aktiebolagslagen kapittel 6 § 19 første ledd. Registermyndigheten kan gi unntak fra kravet om bosted for styremedlemmene og daglig leder. Bestemmelsene for styremedlemmer gjelder også varamedlemmer, jf. aktiebolagslagen kapittel 6 § 8 første ledd siste setning.

I Danmark skilles det mellom anparts- og aksjeselskaper, som tilsvarer henholdsvis aksje- og allmennaksjeselskaper. Danmark har en felles lov om aktie- og anpartsselskaper; (selskabsloven) LBK nr. 619 av 28. april 2015. Loven oppstiller en registreringsordning for utenlandske personer i selskapsledelsen i danske selskaper som sikrer at disse personenes identitet er kjent. Registreringen skal blant annet gi opplysninger om statsborgerskap, passopplysninger og digital signatur. Det er ikke særskilte vilkår om statsborgerskap eller bosted for styremedlemmer eller daglig ledelse i selskabsloven. For varamedlemmer gjelder bestemmelsene om styremedlemmer og medlemmer i bedriftsforsamlingen («tilsynsråd») når de deltar i disse organene, jf. selskabsloven § 111 fjerde ledd.

Island stiller krav om at minst halvdelen av styrets medlemmer og daglig leder har bosted på Island, jf. § 66 i lov om allmennaksjeselskaper (lov nr. 2/1995) og § 42 i lov om aksjeselskaper (lov nr. 138/1994). Vilkåret gjelder ikke for personer som enten er statsborgere av en EØS-stat eller bosatt i en EØS-stat. Bostedskravet gjelder heller ikke for statsborgere av en EFTA-stat eller Færøyene. Selskapene har meldeplikt dersom styremedlemmer og daglig leder ikke lenger oppfyller vilkårene etter loven. Det islandske foretaksregisteret har

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

hjemmel til å avregistrere tillitspersoner dette gjelder. EFTAs overvåkningsorgan (ESA) har åpnet sak mot Island om tilknytningskravet. I en grunnlagt uttalelse fra 11. desember 2019 viser ESA til at de islandske kravene ikke er i samsvar med EØS-avtalen. Den grunnlagte uttalelsen ble sendt før EFTA-domstolens avgjørelse i sak E-9/20, og det er ikke klart hva utfallet i saken mot Island blir.

11.3 Høringsnotat 21. november 2019

Departementet sendte 21. november 2019 høringsnotatet *Høring om endringer i aksjelovgivningen mv. om tilknytningskrav for styremedlemmer og daglig leder* på offentlig høring. Høringsfristen var 16. januar 2020.

Høringsnotatet ble sendt til følgende høringsinstanser:

Departementene

Brønnøysundregistrene

Datatilsynet

Domstolene i Norge

Finanstilsynet

Folketrygdfondet

Forbrukertilsynet

Forbrukerrådet

Konkurransetilsynet

Norges Bank

Regelrådet

Riksrevisjonen

Skattedirektoratet

Statistisk sentralbyrå

Tolletaten

Økokrim

Handelshøyskolen BI

Norges Handelshøyskole

Universitetet i Bergen

Universitetet i Oslo

Akademikerne

AksjeNorge

Aksjonærforeningen i Norge

Arbeidsgiverforeningen Spekter

Den Norske Advokatforening

Den norske Revisorforening

Eiendom Norge

Energi Norge

Finans Norge

Finansforbundet

Finansieringsselskapenes Forening

Hovedorganisasjonen Virke

IKT-Norge

KS-Kommunesektorens organisasjon

Landsorganisasjonen i Norge

Norges Bondelag

Norges Fiskarlag

Norsk Industri

Norsk Journalistlag

Norsk Kapitalforvalterforening

Norsk Venturekapitalforening

NTL Skatt

Næringslivets hovedorganisasjon

Pensjonskasseforeningen

Regnskap Norge

SMB Norge

Sparebankforeningen i Norge

Verdipapirfondenes Forening

Verdipapirforetakenes Forbund

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

Advokatfirmaet BAHR AS

Advokatfirmaet CLP DA

Advokatfirmaet Føyen AS

Advokatfirmaet Grette AS

Advokatfirmaet Hjort AS

Advokatfirmaet Haavind AS

Advokatfirmaet Pricewaterhousecoopers AS

Advokatfirmaet Schjødt AS

Advokatfirmaet Selmer AS

Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS

Advokatfirmaet Thommessen AS

Advokatfirmaet Wiersholm AS

Advokatfirmaet Østgård DA

Arntzen de Besche Advokatfirma AS

Brækhus Advokatfirma DA

CMS Kluge Advokatfirma AS

Deloitte Advokatfirma AS

Ernst & Young Advokatfirma AS

Garmann, Mitchell & Co Advokatfirma AS

KPMG Law Advokatfirma AS

Kvale Advokatfirma DA

SANDS Advokatfirma DA

Wikborg Rein Advokatfirma AS

Aabø-Evensen & Co Advokatfirma AS

BN Bank ASA

Danske Bank

DNB ASA

Handelsbanken

Landkreditt Bank AS

Nasdaq Clearing Oslo

Nasdaq Oslo ASA

Nordea Bank ABP, filial i Norge

Nordic Trustee AS

Oslo Børs ASA

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Pareto Bank ASA
SIX x-clear AG
SpareBank 1
Sparebanken Sør
Verdipapirsentralen ASA

Følgende instanser har kommet med realitetsmerknader:

Brønnøysundregistrene
Finanstilsynet

Advokatfirmaet Wiersholm AS
Brækhus Advokatfirma DA
Den Norske Advokatforening
Landsorganisasjonen i Norge
NTL Skatt

Følgende instanser har uttalt at de ikke har merknader til høringen eller at de ikke ønsker å avgi svar på høringen:

Finansdepartementet
Forsvarsdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Justis- og beredskapsdepartementet
Klima- og miljødepartementet
Samferdselsdepartementet
Utenriksdepartementet

Datatilsynet
Domstolene i Norge
Konkurransetilsynet
Skattedirektoratet
Statistisk sentralbyrå

Norges Bondelag

Hovedsynspunkter i sentrale høringuttalelser gjengis i proposisjonen. Høringuttalelsene er tilgjengelige i sin helhet på departementets nettside.

11.4 Forslaget i høringsnotatet

I høringsnotatet av 21. november 2019 foreslo departementet endringer i tilknytningskravet for daglig leder og styret. Det ble foreslått at daglig leder og minst halvdelen av styrets medlemmer skulle være bosatt enten i en EØS-stat eller EFTA-stat eller være borger av en EØS-stat eller en EFTA-stat. Kravet om at personer som er bosatt i en annen EØS-stat enn Norge, samtidig må være borgere av en EØS-stat, ble foreslått opphevet.

I tillegg foreslo departementet å innføre et krav om at minst ett av styremedlemmene som deltar i styrebehandlingen må oppfylle kravet om å være bosatt i en EØS-stat eller en EFTA-stat.

Adgangen for departementet til å gjøre unntak fra tilknytningskravet i enkelttilfeller ble foreslått videreført.

Det ble også foreslått krav om registrering i Foretaksregisteret av hvem som kan representere foretaket i rettergang og motta forkynnelser på vegne av foretaket.

Bestemmelsene med tilknytningskrav ble utvidet i etterkant av Storbritannias utreden av EU i 2020, jf. lov 28. mai 2021 nr. 51 om endringer i foretakslovgivningen (gjennomføring av møter og geografiske tilknytningskrav). Omtalen i høringsnotatet i 2019 er basert på ordlyden i aksjeloven § 6-11, allmennaksjeloven §§ 6-11 og 6-36, og samvirkelova § 75 slik disse lød i 2019.

11.5 Høringsinstansenes syn

11.5.1 Tilknytning for daglig leder, styremedlemmer mv.

Advokatfirmaet Wiersholm AS og *NTL Skatt* er enige i forslaget i høringsnotatet. *Finanstilsynet* har ikke merknader til forslaget, men viser til at finanslovgivningen kan gi grunnlag for å stille krav overfor daglig leder og styremedlemmer som har samme formål som tilknytningskravet.

Den Norske Advokatforening (Advokatforeningen), *Brækhus Advokatfirma DA* (Brækhus) og *Landsorganisasjonen i Norge* viser til at forslaget vil ha uheldige konsekvenser. Dersom det er tilstrekkelig at halvdelen av styret er borger av en EØS-stat, vil dette innebære at styret i norske selskaper utelukkende kan bestå av personer som ikke har noen reell tilknytning til Norge eller andre EØS-stater. Dette samsvarer dårlig med begrunnelsen for dagens tilknytningskrav. Dersom medlemmer av selskapsledelsen skulle komme i ansvar, vil det være en fordel om de er undergitt norsk tvangsmyndighet.

Brækhus skriver at dette kan føre til at norske aksjeselskaper har et styre som «for eksempel bare består av tyske statsborgere hjemmehørende i India».

Advokatforeningen viser til at selskapsrettslige regler bygger på en forutsetning om at det skal være mulig for norske myndigheter å oppnå kontakt med daglig leder eller i det minste en representant for selskapet. Den praktiske betydningen av erstatningsansvar for medlemmer av ledelsen i aksje- og allmennaksjeselskaper har økt siden

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

reglene ble vedtatt. Foreningen viser til at høringsnotatet ikke inneholder en vurdering av hvordan opphevelse av bostedskravet vil påvirke muligheten for å holde selskapsledelsen ansvarlig for brudd på sine plikter etter aksjelovene, og beskriver tvistelovens og Luganokonvensjonens bestemmelser om stedlig domsmyndighet mv.

11.5.2 Krav til når styret er beslutningsdyktig

Advokatfirmaet Wiersholm AS skriver at bestemmelsen svært sjelden vil ha en praktisk betydning. Selv i disse sjeldne tilfellene vil det være høyst usikkert om den i det enkelte tilfelle vil øke dekningsmulighetene for saksøkerne. Det er en generell utfordring at regler om vedtaksførhet kan gjøre det umulig å etablere et vedtaksført styre. Advokatfirmaet viser til at aksjelovene ikke gir svar på hvordan slike situasjoner skal håndteres. Det er antatt at løsningen må være at det aktuelle spørsmålet må behandles i selskapets generalforsamling. Styret vil ofte være besluttsende organ i saker av konfidensiell karakter, for eksempel ved inngåelse av avtaler med konfidensialitetsklausuler eller i saker om daglig leders stilling mv. I selskaper med en bred aksjeeierkrets vil det være problematisk å forelegge slike saker for generalforsamlingen.

Brækhus viser til at det følger av aksjelovene §§ 6-24 at det alltid vil delta minst ett styremedlem som oppfyller tilknytningskravet i aksjelovene §§ 6-11. Det er da ikke behov for den foreslåtte bestemmelsen. Det kan tenkes tilfeller hvor et varamedlem som ikke oppfyller tilknytningskravet trer inn for et styremedlem som oppfyller disse kravene. *Brækhus* skriver at det vil ha begrenset praktisk verdi å innføre regler som bare er aktuelle i slike sjeldne unntakstilfeller.

11.5.3 Representasjon i rettergang

Advokatforeningen og *Brækhus* skriver at det er uklart hvilken verdi et krav om registrering i Foretaksregisteret av hvem som kan representere foretaket i rettergang og motta forkynnelser på vegne av foretaket vil ha. Disse høringsinstansene viser til at styreleder eller enestyre er selskapets lovlige stedfortreder i rettsprosesser. En registrering av hvem som kan motta kunngjøringer på selskapets vegne vil ha begrenset verdi. *Brønnøysundregistrene* skriver at opplysninger om hvem som er selskapets stedfortreder i rettergang bare vil være relevant for noen få foretak. Denne informasjonen kan enkelt fås ved å kontakte selskapet. Det vil uansett være tilstrekkelig å kontakte styre-

leder, også i tilfeller hvor myndighet til å representere selskapet i rettergang er delegert til andre. Forslaget vil ikke nødvendigvis gjøre det klarere hvem som skal representere selskapet i rettergang. Det er også risiko for at informasjon i Foretaksregisteret om stedfortreder blir utdatert.

11.6 Departementets vurdering

11.6.1 Utøvelsen av vervet som daglig leder, styremedlem mv.

Aksjeselskapet er den sammenslutningsformen som er mest utbredt i Norge. Eierne hefter bare for selskapets gjeld med det innskuddet de har gjort i selskapet (aksjekapitalen). Verdiskapingen som skjer i aksjeselskaper er viktig for samfunnet og bidrar til å finansiere den norske velferdsstaten. Begrenset ansvar gjør det enklere for aksjeselskaper å hente inn kapital gjennom å gi investorer en eierandel i selskapet. Begrenset ansvar innebærer også noen utfordringer, blant annet knyttet til at selskapet kan ta for høy økonomisk risiko. Det er derfor både rimelig og nødvendig at det stilles krav som skal ivareta interessene til eiere, kreditorer, medkontrahenter, ansatte og offentlige myndigheter. Lignende hensyn gjelder for allmennaksjeselskaper og samvirkeforetak.

Begrunnelsen for at det i aksjeloven av 1957 ble innført krav om at minst halvdel av styrets medlemmer skulle være bosatt i Norge, var todelt: For det første skulle en andel av selskapsledelsen i norske selskaper ha fast tilknytning til Norge. For det andre skulle en andel av styrets medlemmer være innenfor norsk lovs og norske myndigheters rekkevidde.

Tilknytningskravet innebærer en begrensning i aksjeeiernes og medlemmenes rett til fritt å velge de tillitspersoner disse ønsker. Denne begrensningen må vurderes opp mot reglene om det indre marked, som skal sikre at markedet i hele EØS fungerer på samme måte som et nasjonalt marked. Flere grunner taler etter departementets syn for at selskapsledelsen har en fast tilknytning til EØS.

Geografisk nærhet har betydning for forvaltningen av selskapet, og hvordan selskapsledelsen ivaretar sine forpliktelser overfor myndigheter, ansatte og kreditorer. Daglig leder og styremedlemmenes oppholdssted behøver ikke nødvendigvis å være til hinder for at disse på forsvarlig måte kan ivareta sine verv. Bruk av digitale kommunikasjonsformer som e-post og videokonferanseløsninger kan redusere behovet for fysisk tilstedeværelse, men vil ikke alltid være til-

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

strekkelig for å drive et selskap på en forsvarlig måte.

Departementet viser også til at norsk rett ikke stiller krav om at et aksjeselskap, allmennaksjeselskap eller samvirkeforetak har ansatte i Norge eller EØS. Det er heller ikke et krav at foretaket har en fysisk tilstedeværelse i Norge eller EØS gjennom å eie eller leie kontor- eller produksjonslokaler her. Adresse i Norge der foretaket kan nås, skal imidlertid oppgis, jf. foretaksregisterloven §§ 3-1, 3-1 a og 3-2.

Ved vurderingen av egnetheten til daglig leder og det enkelte styremedlem, kan bosted og den reisetid som går med i forbindelse med utøvelsen av vervet være del av vurderingen. For alle praktiske formål vil det være enklere å få tak i en styreleder som er bosatt i Stockholm enn en styreleder bosatt i Buenos Aires. Departementet viser også til omtalen av muligheten til å holde selskapsledelsen ansvarlig, jf. punkt 11.6.2 nedenfor. Samtidig viser departementet til at det ikke nødvendigvis er enklere for en tillitsvalgt på en fabrikk i Kristiansand å få tak i en daglig leder som er bosatt i Alta, enn en daglig leder bosatt i Ålborg, jf. også EFTA-domstolens uttalelse i sak E-3/98 (Rainford-Towning) avsnitt 36.

Selskaper trenger styrer med variert kompetanse. Hensynet til at styrets medlemmer har fast tilknytning til EØS må balanseres mot behovet for å velge personer med ulik kompetanse og bakgrunn. Krav til sammensetningen i styrer i privateide selskaper setter krav til eiernes valg av hvem som skal forvalte selskapet. Dermed griper slike krav inn i grunnleggende premisser for utøvelse av næringsvirksomhet i Norge. Dette gjelder særlig selskapets autonomi og eiernes rett til selv å velge tillitspersoner som skal sikre forsvarlig forvaltning og drift. Aksjeeierne i selskapet bør ha stor frihet til å velge de styremedlemmer som etter deres skjønn best kan ivareta de behov selskapet har. Offentlige krav til styrets sammensetning må avveies mot dette hensynet.

Dette hensynet ivaretas ved at det bare stilles krav om bosted for halvdel av styrets medlemmer, i tillegg til daglig leder. Det settes ikke krav til hvordan styret for øvrig skal settes sammen, og man har derfor frihet til å ha styremedlemmer uten fast tilknytning til EØS, så lenge dette ikke overstiger en halvdel av styrets medlemmer. I tillegg knytter kravet seg også bare til bosted. Det stilles ikke krav til *hvem* som skal inn i styret. Aksjeeierne kan fortsatt vurdere hva som er relevant kompetanse, erfaring og egenskaper for sitt styre. Så lenge kravene bare stilles for noen av styremedlemmene, er det departementets vurdering

at det ikke innebærer en uforholdsmessig begrensning av eiernes valgfrihet.

11.6.2 Muligheten for å holde selskapsledelsen ansvarlig

Selskapet, aksjeeiere eller andre kan kreve at daglig leder eller styremedlem erstatter skade som de forsettlig eller uaktsomt har voldt vedkommende i egenskap av å være daglig leder eller styremedlem, jf. aksjelovene §§ 17-1 første ledd. «Andre» omfatter blant annet offentlige myndigheter. Styremedlemmer kan for eksempel bli erstatningsansvarlige dersom selskapet ikke har gjennomført forskuddstrekk i lønnsutbetalinger eller betalt arbeidsgiveravgift, jf. Høyesteretts dom av 9. mars 2021 (HR-2021-530-A). Departementet viser også til at daglig leder og styremedlemmer kan holdes strafferettslig ansvarlig etter aksjelovene §§ 19-1 for overtredelser av aksjelovens bestemmelser.

Krav om bosted i en EØS-stat vil etter departementets vurdering bidra til at daglig leder og styret kan holdes ansvarlig for skader, feil og unnlater de begår i utøvelsen av sine verv. I sivile saker vil Luganokonvensjonen ivareta hensynet til at erstatningskrav mot daglig leder eller styremedlem bosatt i en konvensjonsstat kan anerkjennes og fullbyrdes. Hovedregelen etter konvensjonen er at en sak skal reises i den konvensjonsstaten der saksøkte har sitt bosted, jf. artikkel 2. Der det foreligger arrestordre for «ettersøkt person for strafforfølging eller fullbyrding av friomsstraff eller ein annan fridomsrøvande reaksjon», kan personen utleveres til Norge dersom vedkommende befinner seg i EU, jf. arrestordrelovens bestemmelser.

Nasjonalitet har ikke betydning etter Luganokonvensjonen. Heller ikke etter arrestordreloven er vilkårene for utlevering knyttet til statsborgerskap. I høringsnotatet 21. november 2019 ble det foreslått at alle styrets medlemmer kunne være bosatt hvor som helst i verden så lenge minst halvdel var statsborger av en EØS-stat. Departementet viser til at en slik regel ikke er egnet til å ivareta formålet om anerkjennelse og fullbyrdelse etter Luganokonvensjonen, eller for utlevering etter arrestordreloven. Konvensjonen vil ikke ivareta hensynet til anerkjennelse og fullbyrdelse av krav mot statsborgere av en EØS-stat som er bosatt utenfor konvensjonsstatene. Det samme gjelder for arrestordreloven. Departementet foreslår derfor at det fortsatt stilles krav om bosted i en EØS-stat. Departementet har derimot kommet til at det ikke lenger skal stilles krav til nasjonalitet, se også punkt 11.6.4.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Digitaliseringsdirektivet inneholder krav til at EØS-statene skal ha regler om at personer skal kunne frakjennes retten til å inneha tillitsverv i selskaper, for eksempel styreverv. I Norge gjelder regler om konkurskarantene, jf. lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs (konkursloven) § 142. Den som har begått en straffbar handling som viser at vedkommende er uskikket til eller kan misbruke verv som tillitsperson i et foretak, kan også fratras retten til for fremtiden å ha et slikt verv, jf. straffeloven § 56 første ledd bokstav b. Digitaliseringsdirektivet stiller også krav til at EØS-statene skal utveksle informasjon om personer som er frakjent retten til å inneha tillitsverv i et selskap, jf. beskrivelsen i punkt 1.1. Reglene vil bidra til å redusere risikoen for at personer bosatt i en EØS-stat, som har utøvd sitt verv på en måte som kan føre til erstatningsansvar eller straff, settes inn som tillitsperson i et selskap hjemmehørende i en annen EØS-stat.

Styreansvaret er individuelt. Kravet om bosted i en EØS-stat skal gjelde for minst halvdel av styrets medlemmer. Styret er beslutningsdyktig når mer enn halvdel av medlemmene er til stede eller deltar i styrebehandlingen, jf. aksjelovene §§ 6-24 første ledd. Det samme gjelder for styret i et samvirkeforetak, jf. samvirkelova § 86 første ledd. Det betyr at minst ett styremedlem som oppfyller bostedskravet må være til stede eller delta i styrebehandlingen, da kravet til antall styremedlemmers tilstedeværelse på styremøter overstiger kravet om antall styremedlemmer som må oppfylle bostedskravet. For eksempel vil det i et styre med seks medlemmer, være krav om at minst tre oppfyller bostedskravet. Samtidig vil minst fire av disse måtte være til stede eller delta under styrebehandlingen for at styret skal være beslutningsdyktig. Minst ett av styremedlemmene må nødvendigvis da oppfylle tilknytningskravet for at tilstrekkelig antall styremedlemmer er til stede eller deltar. Det kan tenkes unntak i tilfeller hvor ett eller flere varamedlemmer som ikke oppfyller bostedskravet må tre inn for ett eller flere styremedlemmer som oppfyller bostedskravet. Dette antas å være en nokså sjelden situasjon.

Departementet vil også understreke at styrets medlemmer skal holde seg orientert om selskapets økonomiske stilling, jf. aksjelovene §§ 6-12. De skal påse at selskapets virksomhet, regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Styret har plikt til å handle der som selskapets egenkapital er lavere enn forsvarlig, jf. aksjelovene §§ 3-5. Dette ansvaret er ikke nødvendigvis knyttet til ett enkelt styrevedtak eller deltakelse i et styremøte. Selv om et medlem

av styret ikke har vært klar over selskapets økonomiske stilling, kan vedkommende bli erstatningsansvarlig etter aksjelovene §§ 17-1. I Høyesteretts dom av 14. desember 2017 (HR-2017-2375-A) ble daglig leder erstatningsansvarlig for tap som følge av mangelfulle regnskaps- og rapporteringsrutiner i foretaket. I den aktuelle saken var også styrets leder og et styremedlem saksøkt, men disse inngikk forlik før saken kom opp for Høyesterett.

I spørsmålet om hvordan bostedskravet skal utformes, har departementet vurdert forholdet til Liechtenstein. Fyrstedømmet er part i EØS-avtalen, men er foreløpig ikke tilsluttet Luganokonvensjonen. Liechtenstein er heller ikke part i avtalen om overlevering av personer mellom EU, Island og Norge av 28. juni 2006, se punkt 11.1.2. Liechtenstein har ca. 38 000 innbyggere. Departementet vurderer risikoen for at tillitspersoner i norske foretak kan unndra seg sivil- eller strafferettslig ansvar ved å bosette seg i Liechtenstein som lav, og foreslår ikke særregler for Liechtenstein. Liechtenstein har et unntak fra EØS-avtalens regler om fri bevegelse for personer, jf. protokoll 15 til avtalen, slik at det ikke er like enkelt å bosette seg der som i andre EØS-stater. Departementet viser også til at EØS-avtalens regler om etableringsrett gjelder i Liechtenstein, herunder regler som skal sikre minoritetseiere, kreditorer mv.

11.6.3 Etableringsretten

Departementet har vurdert om et krav til at daglig leder og minst halvdel av styrets medlemmer skal være bosatt i en EØS-stat vil være i overensstemmelse med reglene i EØS-avtalen.

Ifølge EØS-avtalen artikkel 31 nr. 1 andre avsnitt omfatter etableringsretten «adgang til å [...] opprette og lede foretak [...] på de vilkår som lovgivningen i etableringsstaten fastsetter for egne borgere». Krav om bosted i en EØS-stat for daglig leder og minst halvdel av styrets medlemmer vil gjelde på lik linje for alle selskaper som stiftes i henhold til reglene i aksjeloven, allmennaksjeloven eller samvirkelova. I praksis kan imidlertid kravet gjøre det vanskeligere for personer eller foretak fra andre EØS-stater å etablere seg i Norge, jf. EU-domstolens uttalelse i sak C-299/02 (Europakommisjonen mot Nederland) avsnitt 32. For eksempel kan bostedskravet innebære at et selskap etablert i en annen EØS-stat som ønsker å flytte til Norge må skifte ut deler av styret.

Hensynet til å kunne gjøre sivil- eller strafferettslig ansvar gjeldende overfor daglig leder og styremedlemmer, kan begrunne restriksjoner på

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

etableringsretten, jf. sak E-9/20 avsnitt 90. EFTA-domstolen viser i avsnitt 95 til at det kombinerte kravet om både bosted og nasjonalitet, bare gjelder for personer bosatt i andre EØS-stater enn Norge. Når det ikke har vært ansett nødvendig å stille krav om fast tilknytning i form av nasjonalitet for personer bosatt i Norge, er det heller ikke nødvendig å sette krav til nasjonalitet for personer bosatt i en annen EØS-stat. Som nevnt i punkt 11.6.2 foreslår departementet at et krav om bosted i Norge eller en annen EØS-stat vil være tilstrekkelig for å kunne nå tillitspersoner i norske selskaper. Dette vil være en annen løsning enn de som beskrives i sak C-299/02. I den saken kom EU-domstolen til at et kombinert krav om bosted i EØS og nasjonalitet av en EØS-stat for alle styremedlemmer i partrederier i Nederland var i strid med etableringsretten.

Krav om geografisk nærhet som er forenlig med utøvelsen av vervet som daglig leder eller styremedlem, kan også begrunne restriksjoner på etableringsretten. Et krav om bosted i en EØS-stat er egnet til å ivareta dette hensynet. Statene som ligger nærmest Norge er i all hovedsak parter i EØS-avtalen. Felles regler og prinsippet om fri bevegelse gjør det enklere å reise mellom ulike EØS-stater. Se også punkt 11.6.5 om vurdering av om bosted i Storbritannia eller Sveits også vil kunne oppfylle formålet bak tilknytningskravet.

Departementet kan ikke se at hensynene bak bostedskravet kan ivaretas på en måte som i mindre grad griper inn i etableringsretten. En styreansvarsforsikring vil normalt ikke dekke skade som skyldes tillitspersoners forsettlige handlinger. Styreansvarsforsikring vil heller ikke dekke eventuelt straffansvar. Departementet viser for øvrig til beskrivelsen av muligheten for å holde selskapsledelsen ansvarlig i punkt 11.6.2.

11.6.4 Opphevelse av krav til nasjonalitet

I dag stilles det ikke krav til nasjonalitet for tillitspersoner som er bosatt i Norge. Departementet foreslår at kravet om at daglig leder eller styremedlem som er bosatt i en annen EØS-stat enn Norge, også skal være statsborger av en slik stat, oppheves. Krav om bosted i Norge eller en annen EØS-stat vil være tilstrekkelig til å ivareta hensynet til geografisk nærhet og til at tillitspersoner kan holdes ansvarlige for skader, feil og unnlaterelser.

Krav til nasjonalitet for personer bosatt i EØS ble innført i forbindelse med inngåelse av EØS-avtalen. Begrunnelsen i lovproposisjonen som ligger til grunn for lovendringen i 1992 er knapp, jf. punkt 11.1.2, og gir begrenset veiledning om

hvilke vurderinger som ble gjort ved innføringen av krav til nasjonalitet.

Departementet har lagt noe vekt på at det fra 1. januar 2020 er tillatt å ha ett eller flere statsborgerskap i tillegg til det norske. Fra denne datoen taper den som erverver annet statsborgerskap ikke lenger sitt norske statsborgerskap. Dette i motsetning til det som tidligere var regelen i opphevede § 23 i lov 10. juni 2005 nr. 51 om norsk statsborgerskap. Endringen taler for å oppheve ulike krav til nasjonalitet for tillitspersoner som er bosatt i henholdsvis Norge eller i en annen EØS-stat.

Både en norsk statsborger bosatt i Norge og en svensk statsborger bosatt i Sverige kan i tillegg være statsborger av et land utenfor EØS. En person som bor i Norge vil kunne reise til et land Norge ikke har utleveringsavtale med for å unndra seg fullbyrdelse av en norsk straffedom. Slik unndragelse er muligens noe enklere, både juridisk og praktisk, for en person som er statsborger av vedkommende land. Justis- og beredskapsdepartementet vurderte hensynet til at dobbelt statsborgerskap kan vanskeliggjøre utlevering og overlevering av personer i Prop. 111 L (2017–2018) *Endringer i statsborgerloven (avvikling av prinsippet om ett statsborgerskap)* punkt 4.1. Det er få land som utleverer egne borgere. Risiko for unndragelse ble ikke ansett som så stor at det var til hinder for å tillate dobbelt statsborgerskap. Departementet kan ikke se at risikoen for unndragelse vil være høyere for ansvar pådratt i rollen som styremedlem eller daglig leder i et aksjeselskap. Det er uansett ikke holdepunkter for at denne risikoen er høyere for en person bosatt i Sverige enn for en person bosatt i Norge.

11.6.5 Bosted i Storbritannia eller Sveits

Departementet foreslår at tillitspersoner bosatt i Storbritannia eller Sveits også skal anses for å oppfylle tilknytningskravet. Den geografiske nærheten til, og Norges avtaler med, disse statene taler for at bosted der vil være forenlig med utøvelsen av vervet som daglig leder eller styremedlem.

Sveits er tilsluttet Luganokonvensjonen, og norsk domsmyndighet vil dermed kunne få anvendelse der. Storbritannia er ikke tilsluttet Luganokonvensjonen, og det er ikke klart om eller når det vil kunne skje. Som nevnt i punkt 11.1.2 har Norge og Storbritannia imidlertid inngått en avtale om anerkjennelse og fullbyrdelse av sivile dommer, som bygger på en eksisterende avtale mellom Norge og Storbritannia fra 1961. Denne skal sikre at sivilrettslige krav fortsatt kan anerkjennes og fullbyrdes i Norge og Storbritannia.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

11.6.6 Unntak fra krav til tilknytning

Departementet foreslår at det fortsatt skal kunne gjøres unntak fra kravet om bosted i en EØS-stat i enkelttilfeller. Ved vurderingen av om det skal gjøres unntak skal det legges vekt på om formålet med bostedskravet vil ivaretas. Dette vil sikre at tilknytningskravet ikke uthules, samtidig som at det gir noe fleksibilitet til å vurdere det enkelte selskapet ut fra dets forutsetninger, virksomhet, risiko mv.

11.6.7 Andre krav

Departementet opprettholder ikke forslaget i høringsnotatet om krav til registrering i Foretaksregisteret av hvem som representerer selskapet i rettergang i denne proposisjonen. Det samme gjelder forslaget i høringsnotatet om å innføre et krav om at minst ett av styremedlemmene som deltar i styrebehandlingen må oppfylle kravet om å være bosatt i en EØS-stat eller en EFTA-stat.

Tilknytningskrav for selskapsledelsen må også ses i sammenheng med andre offentlige reguleringer av næringsvirksomhet, slik som for eksempel krav til eierskap for norske skip i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven), og krav i lov 1. juni 2018 nr. 24 om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven) mv. Regjeringen nedsatte 28. oktober 2022 et offentlig utvalg som skal utrede behovet for screening av økonomisk aktivitet mot virksomheter som ikke er underlagt sikkerhetsloven. Utvalget skal levere sine anbefalinger innen utgangen av 2023.

11.6.8 Oppsummering av de foreslåtte endringene

Departementet foreslår at daglig leder og minst halvdel av styrets medlemmer i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper skal være bosatt i Norge eller en annen EØS-stat, Storbritannia eller Sveits. Departementet foreslår tilsvarende endring i tilknytningskravet i samvirkelova § 75. Etter departementets vurdering bør bestemmelser i sammenslutningsretten som skal ivareta samme formål, så langt som mulig utformes på samme måte. Like regler kan gjøre det enklere for næringsdrivende å forstå og overholde kravene.

Forslaget er endret sammenlignet med forslaget som ble sendt på offentlig høring 21. november 2019. Departementet opprettholder ikke for-

slaget om at daglig leder og styremedlemmer som er borgere av en EØS-stat eller Sveits vil oppfylle tilknytningskravet uansett hvor i verden de er bosatt. *Advokatforeningen, LO og Brækhus Advokatfirma DA* har gitt innspill om at en slik regel vil innebære at hele selskapsledelsen kan bestå av personer som ikke har fast tilknytning til Norge eller andre EØS-stater.

Tilknytningskravet for medlemmer av bedriftsforsamlingen foreslås endret tilsvarende forslaget for styremedlemmer.

Se forslag til endringer i aksjeloven § 6-11, allmennaksjeloven § 6-11 og § 6-36 og samvirkelova § 75, og merknadene til bestemmelsene.

Departementet foreslår ikke endringer i tilknytningskravet i lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven) § 27 andre ledd. I NOU 2016: 21 *Stiftelsesloven – Forslag til ny stiftelseslov* er det foreslått flere endringer i stiftelsesloven. En eventuell endring av tilknytningskrav for styremedlemmer i stiftelser vil vurderes i sammenheng med lovrevisjonen. Departementet viser for øvrig til at mange stiftelser ikke driver næringsvirksomhet. Slike stiftelser omfattes ikke av etableringsretten i EØS-avtalen, jf. avtalen artikkel 34 andre avsnitt. EFTA-domstolens avgjørelse i sak E-9/20 gjaldt heller ikke bestemmelser i stiftelsesloven.

EFTA-domstolen konkluderte i sak E-9/20 med at også bestemmelser i lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) §§ 7-5 og 8-4 femte ledd er i strid med EØS-avtalen artikkel 31. Disse bestemmelsene i finansforetaksloven har flere fellestrekk med reglene i aksjelovene §§ 6-11. For finansforetak som ikke er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap, oppstiller finansforetaksloven §§ 7-5 og 8-4 krav til stedlig tilknytning i form av nasjonalitet og bosted for stiftere, daglig leder og styret. Finansforetak som er organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap er underlagt aksjelovens bestemmelser dersom ikke annet følger av finansforetaksloven, jf. finansforetaksloven § 7-4 første ledd. Dette omfatter også tilknytningskravene i aksjelovene.

Det foreslås ikke endringer i finansforetaksloven §§ 7-5 og 8-4 femte ledd. Endringene i tilknytningskravene i aksjeloven og allmennaksjeloven som departementet foreslår i denne proposisjonen vil derfor bare gjelde for finansforetak organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap.

12 Rettelser i lovverket

Departementet foreslår retting av feil i fem lover som hører under Nærings- og fiskeridepartementet, og en lov som hører under Finansdepartementet. Rettelsene gjelder følgende bestemmelser:

- foretaksregisterloven §§ 3-8, 5-1, 6-2, 6-3 og 10-1.
- enhetsregisterloven § 24
- aksjeloven § 8-7
- allmennaksjeloven § 8-7
- regnskapsloven § 8-2
- stiftelsesloven §§ 7, 7 a og 27 a.

Rettelsene er av ulik art. I noen tilfeller har lovteksten blitt utdatert som en følge av endringer i andre lover. I andre tilfeller dreier seg om redak-

sjonelle feil eller inkurier i det aktuelle lovvedtaket. Andre rettelser dreier det seg om tekniske og kurante endringer. Rettelsene er omtalt nærmere i kapittel 14 *Merknader til bestemmelsene i lovforslaget*.

Rettelsene i foretaksregisterloven §§ 3-8, 6-2 og 6-3 og regnskapsloven § 8-2 var foreslått i høringsnotatet av 21. februar 2022. Ingen av høringsinstansene har kommentert forslagene.

De øvrige rettelsene gjelder åpenbare feil og mindre tekniske tilpasninger og presiseringer i lovverket. Det har derfor ikke blitt ansett for nødvendig å sende disse lovendringsforslagene på alminnelig høring.

13 Økonomiske og administrative konsekvenser

13.1 Forslagets formål og alternative løsninger ved gjennomføring av digitaliseringsdirektivet

Regjeringen har i Hurdalsplattformen satt mål om å kutte overprisede gebyrer, redusere næringslivets kostnader knyttet til utfylling av offentlige skjemaer og fjerne hindre for innovasjon og digitalisering. Forslagene i proposisjonen vil bidra til å nå disse målene.

Ved endringer i register- og foretakslovgivningen legger departementet vekt på at regelverket utformes slik at det innenfor bærekraftige rammer stimulerer til verdiskaping i næringslivet. Departementet foreslår regler som skal bidra til å effektivisere stiftelse og registrering av aksjeselskaper, og som skal sikre åpenhet rundt registrerte selskapsopplysninger. EØS-avtalen innebærer at Norge har plikt til å gjennomføre digitaliseringsdirektivet i norsk rett. Departementet ser det derfor ikke som hensiktsmessig å skissere alternative løsninger eller foreta en full gjennomgang av kostnadene opp mot nytten av reglene.

Direktivet skal gjennomføres i norsk rett på en klar og tydelig måte, men det er opp til lovgiver å bestemme formen og virkemidlene for gjennomføringen, jf. EØS-avtalen artikkel 7 bokstav b. De fleste bestemmelsene i digitaliseringsdirektivet er minimumsregler som begrenser nasjonalt handlingsrom. Forpliktelsene innebærer i hovedsak at Norge skal sørge for at visse tekniske løsninger er på plass. Det vil blant være snakk om tekniske løsninger for elektronisk stiftelse og registrering av aksjeselskaper, offentliggjøring og deling av selskapsopplysninger mv.

For å gjennomføre direktivet foreslår departementet i stor grad å bygge videre på eksisterende løsninger og reguleringer om stiftelse og registrering av aksjeselskaper, om innsyn i registrerte opplysninger og om deling av opplysninger mellom Brønnøysundregistrene og utenlandske foretaksregistre.

Direktivet er ikke til hinder for at Norge gjør tilsvarende regler gjeldende for andre organisasjonsformer enn de som følger av minimumskravene i direktivet. Departementet vurderer at

det ikke er hensiktsmessig å foreslå slike regler nå, særlig sett hen til at behovet er mer begrenset for andre foretaksformer enn aksjeselskaper.

13.2 Konsekvenser for næringslivet

Ifølge tall fra Brønnøysundregistrene for 2022 innrapporteres ca. 99,4 prosent av godkjente meldinger om nystiftede aksjeselskaper elektronisk til registrering. Av disse benytter ca. 25 prosent den elektroniske stiftelsesløsningen som aksjeloven § 2-1 første ledd viser til. Det er ikke åpnet for at allmennaksjeselskaper kan stiftes gjennom elektroniske løsninger. For registrering av allmennaksjeselskaper er den elektroniske innrapporteringsprosenten 100, som vil si at alle nyregistrerte allmennaksjeselskaper har blitt innrapportert elektronisk i perioden for Brønnøysundregistrenes beregning. For aksjeselskaper blir 94,5 prosent av godkjente endringsmeldinger sendt inn elektronisk, mens for allmennaksjeselskaper er omfanget 90,3 prosent. Førstegangsmelding om NUF må sendes inn ved bruk av papirskjema. Om lag 59 prosent av godkjente endringsmeldinger for NUF-er sendes inn elektronisk. De som ikke rapporterer elektronisk, melder sannsynligvis endringer som ikke lar seg sende inn elektronisk, for eksempel ved at utenlandsk borger som skal ha en rolle i selskapet først må søke om d-nummer.

Den elektroniske løsningen for innrapportering (Samordnet registermelding) benyttes allerede i høy grad. For elektronisk stiftelse av aksjeselskaper er det grunn til å anta at dette tallet vil øke som følge av mer tilgjengelig informasjon på nett, og tilgjengeliggjøring av maler for bruk i stiftelsesprosessen. Nye regler om saksbehandlingsfrist kan føre til at registrenes saksbehandlingstid kortes ned, noe som vil være positivt ved etablering av ny virksomhet.

Per i dag er registerløsningene i Norge i større grad digitalisert enn det som ofte er tilfellet ellers i Europa. Direktivet kan gjøre det enklere for norske selskaper med grenseoverskridende virksomhet å registrere seg i andre EØS-stater.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Det gjelder for virksomheter som allerede har datterselskaper eller filialer i andre EØS-stater, eller som ønsker å etablere slike. Dette kan bidra til å styrke norsk næringslivs konkurransekraft og til å nå regjeringens mål om å øke eksporten. Både næringsdrivende og registermyndigheter kan benytte seg av de elektroniske løsningene som Norge er forpliktet til å tilby etter direktivet. Økt digitalisering er et viktig virkemiddel for å oppnå ressursbesparelser både for næringslivet og for det offentlige.

Samlet sett vurderer departementet at gjennomføringen av digitaliseringsdirektivet vil ha en positiv effekt for næringslivet i form av reduserte administrative og økonomiske byrder. Tids- og ressursbesparelser ved stiftelse og registrering kan innebære et lavere etableringshinder som gjør det enklere å starte næringsvirksomhet gjennom for eksempel aksjeselskaper. Dette er gunstig for konkurranse og samlet verdiskaping. Lavere kostnader forbundet med etablering av nytt selskap betyr et bedre økonomisk utgangspunkt i den krevende oppstartsfasen for selskapene. Harmoniserte vilkår ved stiftelse og registrering av aksjeselskaper i EØS-statene kan fremme en mer lønnsom allokering av kapital i regionen.

Ny gebyrstruktur i Brønnøysundregistrene gjør at næringslivet i større grad vil betale for de faktiske tjenestene som de benytter, ved at kostnadene fordeles på flere tjenester.

Nytt gebyr for førstegangsregistrering i Enhetsregisteret vil innebære at flere må betale for registrering i Enhetsregisteret. Det er imidlertid ikke konkludert hvilke enheter som skal omfattes av det nye gebyret. Nærmere vurdering vil gjøres i forskriftsarbeidet knyttet til endringer i gebyrstrukturen hos Brønnøysundregistrene.

Den totale gebyrbelastningen for næringslivet, og de enkelte gebyrsatsene, vil avhenge av Stortingets årlige inntektskrav til gebyrer i Brønnøysundregistrene.

Forslagene til endringer i tilknytningskravet vil gjøre det mulig å velge tillitspersoner blant en større krets, samtidig som formålet bak tilknytningskravet ivaretas. Dette vil sikre at kreditorer, ansatte og andre berørte parter fortsatt vil ha mulighet til å ansvarliggjøre selskapets tillitspersoner. Forslaget vil gjøre det enklere å rekruttere kandidater til selskapsledelsen, ved at flere selskaper ikke lenger vil trenge å søke om unntak. Det finnes ikke tallgrunnlag for hvor mange foretak som vil ha nytte av en slik endring. Effekten av endringen er ikke prissatt.

13.3 Konsekvenser for offentlig forvaltning

Hoveddelen av departementets forslag om gjennomføring av digitaliseringsdirektivet i norsk rett innebærer at Brønnøysundregistrene blir pliktsubjekt for kravene som stilles i direktivet. Brønnøysundregistrene har vært tidlig ute med å utvikle systemer og elektroniske løsninger. Mange av kravene i direktivet er allerede oppfylt i norsk rett. Det kreves imidlertid at Brønnøysundregistrene videreutvikler sine tekniske løsninger, slik at næringsaktører og andre kan benytte seg av disse for å stifte og registrere selskaper i tråd med direktivkravene. Dette vil medføre økte kostnader for Brønnøysundregistrene. Departementet viser også til at gjennomføring av EØS-rettslige forpliktelser skal være en prioritert oppgave for Brønnøysundregistrene, både i den ordinære driften og i arbeidet med utviklingsprosjekter.

Brønnøysundregistrene har allerede flere pågående utviklingsprosjekter som i noen grad vil bidra til å oppfylle de tekniske kravene som stilles i direktivet. Prosjektet «BRsys» utvikler en ny registerplattform. I tillegg er det i 2023 bevilget midler til en oppstart av prosjektet «Brukervennlige registertjenester», som skal utvikle innrapporterings- og tilgjengeliggjøringstjenester til den nye registerplattformen. Gjennomføring av hele prosjektet innebærer imidlertid behov for ytterligere finansiering.

Gjennomføringen av digitaliseringsdirektivet medfører noe økt administrasjon for Brønnøysundregistrene, hovedsakelig for Foretaksregisteret. For eksempel vil det kreve ressurser å offentliggjøre informasjon og veiledninger om stiftelse og registrering av selskaper på engelsk. Det samme gjelder utvikling av elektroniske maler for stiftelse og registrering av selskaper som skal tilgjengeliggjøres på nett, og etter hvert gjennom Single Digital Gateway.

Et større prosjekt er utvikling av tekniske løsninger for bruk av eID, noe som vil innebære økt ressursbruk for flere offentlige virksomheter, herunder Skatteetaten, Digitaliseringsdirektoratet, Brønnøysundregistrene mv. Utvikling av slike løsninger er imidlertid også påkrevet etter andre rettsakter, herunder eIDAS-forordningen som er under revisjon i EU.

Direktivets krav til saksbehandlingsfrist på fem og ti virkedager vil medføre at behandling av førstegangsmeldinger hos Foretaksregisteret og Enhetsregisteret må prioriteres for å overholde disse fristene.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Når det gjelder avgivelse av opplysninger om selskaper til enhver som ber om dette, er det etter direktivet et krav om at informasjonen og dokumentene skal bekreftes som «rett kopi». Dette kan gi økte administrasjonskostnader for Brønnøysundregistrene hvis det krever nye tekniske løsninger.

Forslagene til forskriftshjemler i enhetsregisterloven, foretaksregisterloven og regnskapsloven medfører i seg selv ingen økonomiske eller administrative konsekvenser. I medhold av bestemmelsene vil det kunne iverksettes tiltak som kan medføre økte, men potensielt sett også reduserte, kostnader. Kostnader og øvrige konsekvenser av de enkelte forskrifter og tiltak vil bli utredet i for-

bindelse med utarbeidelse av forslag til forskriftsbestemmelser.

Forslagene til endringer i gebyrstrukturen hos Brønnøysundregistrene vil få konsekvenser for etaten. Dette gjelder tilpasning av systemer for å legge til rette for innbetaling av gebyr, og administrative konsekvenser med tanke på oppfølging. Kostnadene til dette dekkes innenfor de ordinære budsjetttrammene.

Endringer i tilknytningskravet vil ikke medføre vesentlige konsekvenser for saksbehandlingen i departementet eller Foretaksregisteret. Det kan føre til færre søknader om unntak til departementet.

14 Merknader til bestemmelsene i lovforslaget

14.1 Endringer i foretaksregisterloven

Til § 3-1

Første ledd ny nr. 1 fastsetter at stiftelsesdokumentet til aksjeselskaper skal registreres i Foretaksregisteret. Stiftelsesdokumentet skal allerede etter nåværende regler sendes inn som vedlegg til melding til Foretaksregisteret om førstegangsregistrering av aksjeselskap. Forslaget tydeliggjør at slike dokumenter skal anses som «registrert» etter foretaksregisterloven. Det betyr blant annet at enhver har rett til å gjøre seg kjent med stiftelsesdokumentet og få utskrift av dette, jf. foretaksregisterloven § 8-1 første ledd første punktum.

Endringen i første ledd ny *nr. 8* (nåværende nr. 7) er en konsekvens av første ledd ny nr. 1.

Til § 3-1 a

Første ledd ny nr. 1 fastsetter at stiftelsesdokumentet til allmennaksjeselskaper skal registreres i Foretaksregisteret. Endringsforslaget tilsvarende forslaget til endring i foretaksregisterloven § 3-1. Det vises til merknaden til den bestemmelsen.

Endringen i første ledd ny *nr. 9* (nåværende nr. 8) er en konsekvens av første ledd ny nr. 1.

Til § 3-8

Andre ledd første punktum viser til «første ledd punktene 2, 3 og 4». Det foreslås at begrepet «punktene» endres til «nr.». Endringen er begrunnet med at opplistingen i første ledd er en nummerert liste og ikke en punktliste.

Andre ledd første punktum viser til «direktiv 2012/17/EU». Reglene i dette direktivet er tatt inn i kodifiseringsdirektiv (EU) 2017/1132. Departementet foreslår å oppdatere direktivhenvisningen i tråd med dette.

Til § 4-1

Departementet foreslår nye bestemmelser om saksbehandlingsfrister i *nytt andre ledd*. Etter *første punktum* skal førstegangsmelding behandles av

Foretaksregisteret innen fem virkedager etter at meldingen kom inn til registeret, dersom meldingen gjelder registrering av foretak som er stiftet elektronisk ved bruk av mal som er godkjent av registerfører. Saksbehandlingsfristen på fem virkedager gjelder både der foretaket er stiftet av fysiske personer, juridiske personer eller en kombinasjon av slike. Fristen gjelder bare der selskapet er stiftet elektronisk «ved bruk av mal som er godkjent av registerfører». Nærmere krav til innholdet i malene vil bli fastsatt i forskrift. Det vises her til forslaget til forskriftshjemmel i foretaksregisterloven § 10-6 første ledd ny bokstav a.

Fristen på fem virkedager begynner å løpe når meldingen «kom inn til registeret». Dette betyr blant annet at saksbehandlingsfristen først begynner å løpe når både registreringsmeldingen og malen som er brukt for å stifte foretaket er korrekt og fullstendig utfyllt, samt at nødvendige vedlegg ligger ved meldingen.

For «andre førstegangsmeldinger» er saksbehandlingsfristen ti virkedager, jf. *andre punktum*. Dette gjelder blant annet førstegangsmeldinger om registrering av foretak som stiftes ved papirdokument og om registrering av utenlandske foretak. For endringsmeldinger gjelder kravet til fremdrift i forvaltningsloven § 11 a. Etter den bestemmelsen skal saker forberedes og avgjøres uten ugrunnet opphold.

Nytt andre ledd *tredje punktum* gir regler om foreløpig svar. Dersom fristene i nytt andre ledd første og andre punktum ikke kan overholdes, skal Foretaksregisteret straks underrette innsenderen om forsinkelsen og årsaken til denne. «Straks» betyr at foreløpig svar må gis uten ugrunnet opphold etter at Foretaksregisteret ser at meldingen ikke kan behandles innen fristen. Det er ikke krav om at Foretaksregisteret skal gi en omfattende underrettelse om årsaken til forsinkelsen. Foreløpige svar kan være standardiserte, men det som angis som årsak til forsinkelsen må stemme med de faktiske forholdene.

Nåværende andre til fjerde ledd blir nye tredje til femte ledd.

Fjerde ledd (nåværende tredje ledd) gir regler om gebyr for registrering. I *første punktum* fore-

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

slås det at begrepet «første gangs registrering» endres til «førstegangregistrering». Endringen er rent språklig og innebærer ingen materiell endring. Departementet foreslår et *nytt tredje punktum* om at «[g]ebyret skal dekke kostnadene ved registrering av meldinger og en forholdsmessig andel av drifts- og vedlikeholdskostnadene til Foretaksregisteret». Bestemmelsen har bakgrunn i direktiv (EU) 2019/1151 artikkel 13d. Den har også sammenheng med arbeidet med ny gebyrstruktur. Se kapittel 7 og 10 for nærmere omtale. Nåværende tredje punktum i fjerde ledd (nåværende tredje ledd) blir nytt fjerde punktum.

Det følger av *femte ledd* (nåværende fjerde ledd) at departementet kan gi forskrift med regler som pålegger registreringspliktige elektronisk innsending til Foretaksregisteret. Departementet foreslår to endringer i bestemmelsen. Det første er at departementet gis myndighet til også å fastsette forskriftsbestemmelser om elektronisk innsending av meldinger til Foretaksregisteret. Dette kan blant annet omfatte krav til format ved elektronisk innsending av meldinger. I tillegg endres bestemmelsen slik at ikke bare registreringspliktige foretak, men også registreringsberettigede foretak, kan pålegges å sende inn meldinger til Foretaksregisteret elektronisk.

Til § 4-4

Endringen i *bokstav e første punktum* er en konsekvens av forslagene til endringer i aksjeloven og allmennaksjeloven § 2-18 andre ledd og § 10-9 andre ledd om at finansforetak i en EØS-stat kan bekrefte aksjeinnskudd som utelukkende gjøres opp i penger. Forslaget klargjør at når et finansforetak i en EØS-stat i medhold av aksjelovgivningen har bekreftet aksjeinnskuddet, så er det denne bekreftelsen som skal vedlegges registermeldingen til Foretaksregisteret.

Til § 5-1

I *tredje ledd* foreslås det at begrepet «tredjemanns» endres til «tredjepersons», og at begrepet «han» endres til «registerføreren». Hensikten er gjøre begrepsbruken kjønnsnøytral.

Til § 6-2

Sjette ledd gjelder kunngjøring av opplysninger som nevnt i «rådsdirektiv 68/151/EØF med endringer ved rådsdirektiv 2003/58/EF». Disse direktivkravene er tatt inn i og erstattet av artikkel

14 i kodifiseringsdirektiv (EU) 2017/1132. Departementet foreslår å oppdatere henvisningen i tråd med dette.

Til § 6-3

Det foreslås at begrepet «Fellesskapets» i *paragrafoverskriften* og *første ledd* endres til «Unions». Endringene er redaksjonelle og en konsekvens av at Det europeiske fellesskap (EF) i 1992 utviklet seg til dagens Europeiske Union (EU).

Det foreslås også at begrepet «Aksjeselskap og allmennaksjeselskap» i første ledd endres til «Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper». Endringen er rent språklig og innebærer ingen materiell endring.

Første ledd gir aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper rett til å få registrert selskapsopplysninger som nevnt i «artikkel 2 i rådsdirektiv 68/151/EØF med endringer ved artikkel 3a i rådsdirektiv 2003/58/EF». Disse direktivkravene er tatt inn i og erstattet av artikkel 14 i kodifiseringsdirektiv (EU) 2017/1132. Departementet foreslår å oppdatere henvisningen i tråd med dette.

Til § 8-3

Forslagene til endringer i paragrafen skal gjennomføre krav i direktiv (EU) 2019/1151 artikkel 19.

Det foreslås at *paragrafoverskriften* endres til «utveksling og tilgjengeliggjøring av opplysninger gjennom registersammenkoblingssystemet (BRIS)».

I *første ledd første punktum* foreslås det at Foretaksregisteret kan utveksle opplysninger med utenlandske foretaksregistre i samsvar med direktiv (EU) 2017/1132 (selskapsrettsdirektivet). Foretaksregisterets utlevering av opplysninger til utenlandske foretaksregistre skal være gratis, jf. forslaget til *andre punktum*. I *tredje punktum* foreslås det en forskriftshjemmel slik at departementet kan gi nærmere regler om utveksling av opplysninger etter første punktum, og om bruk og registrering av slike opplysninger. Ett eksempel kan være registrering av opplysninger som Foretaksregisteret har mottatt fra utenlandske foretaksregistre. Forslagene er omtalt nærmere i punkt 7.5.3 og 8.5.3.

Nytt andre ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift med nærmere regler om at Foretaksregisteret skal gjøre bestemte opplysninger tilgjengelige for enhver gjennom BRIS, herunder hvilke opplysninger som skal gjøres tilgjengelige, betaling av gebyr for innsyn og hvilke opplysninger som skal være gratis tilgjengelige.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Til § 10-1

Paragrafen regulerer legitimasjonsvirkninger.

Departementet foreslår at begrepene «tredjemanns» og «tredjemann» i *første* og *tredje ledd* (nåværende andre ledd) endres til «en tredjepersons», «tredjepersonens» og «en tredjeperson». Hensikten er å gjøre begrepsbruken kjønnsnøytral. De øvrige endringene i *første ledd* er rent språklige. Disse er ment å gjøre bestemmelsen enklere å lese og forstå, og innebærer ingen realitetsendringer.

Departementet foreslår i *nytt andre ledd* en ny bestemmelse om legitimasjonsvirkninger av registrering som vil gjelde i tillegg til hovedregelen i første ledd. Nytt andre ledd skal gjennomføre direktiv (EU) 2019/1151 artikkel 16 nr. 5 andre avsnitt. I forslaget heter det at «disposisjoner som har funnet sted før den sekstende dag etter dagen for kunngjøring av registrerte opplysninger, kan ikke opplysningene gjøres gjeldende overfor en tredjeperson dersom denne godtgjør at det var umulig for ham eller henne å ha kjennskap til opplysningene». Dette er en snever unntaksregel fra første ledd, som bare vil gjelde i særlige tilfeller. Unntaksbestemmelsen vil eksempelvis ikke komme til anvendelse dersom en person unnlot å sjekke opplysninger som ligger offentlig tilgjengelig på Brønnøysundregistrenes nettsider. Det samme gjelder dersom en person midlertidig ikke får tilgang til kunngjorte opplysninger på grunn av nettverksfeil i personens egne systemer.

Til § 10-6

Paragrafen gir forskriftshjemler til å gi nærmere bestemmelser om elektronisk stiftelse og registrering. Det foreslås flere endringer i paragrafen, blant annet for å gjennomføre direktiv (EU) 2019/1151 artikkel 13f og 13h.

Myndigheten til å gi forskrifter etter nåværende paragraf ligger hos Kongen. Forskriftsbestemmelser om elektronisk stiftelse og registrering vil være tekniske og detaljerte. Det foreslås derfor at forskriftsmyndigheten legges til departementet.

Etter *første ledd* kan departementet i forskrift blant annet gi nærmere regler om registerførens plikt til å utforme og offentliggjøre maler for stiftelse og registrering av foretak og til å offentliggjøre informasjon om regler om stiftelse og registrering av foretak. Registerfører skal sørge for at det utformes maler. Arbeidet kan utføres av registerfører selv eller ved bruk av eksterne aktører, men de endelige malene skal godkjennes av registerfører før disse offentliggjøres.

Andre ledd første punktum gir departementet myndighet til å gi forskrift med nærmere regler om elektroniske løsninger for stiftelse og registrering av foretak. *Andre punktum* fastsetter at forskrifter etter første punktum kan omfatte nærmere regler om tekniske krav til løsningene og om registerførers adgang til å godkjenne elektroniske løsninger. Sistnevnte gjelder registerførers myndighet til å godkjenne elektroniske løsninger for stiftelse og registrering som er utviklet av eksterne aktører. Forslaget har sammenheng med forslaget til endring i aksjeloven § 2-1 første ledd tredje punktum. Det vises til merknaden til den bestemmelsen.

Andre ledd tredje punktum fastsetter at «[d]et kan bare gis nærmere regler om elektronisk stiftelse etter første punktum der det etter lov åpnes for elektronisk stiftelse». I aksjeloven § 2-1 er det fastsatt at aksjeselskaper som kan stiftes elektronisk. Dersom det skal åpnes for elektronisk stiftelse av andre foretaksformer, må dette fastsettes i den foretaksloven som regulerer den aktuelle foretaksformen.

Til ny § 10-7

Paragrafen er ny og gjelder bruk av elektroniske identifikasjonsmidler.

Etter *første punktum* kan departementet gi nærmere regler om bruk av elektroniske identifikasjonsmidler ved elektronisk stiftelse og registrering av foretak, samt ved elektronisk signering av meldinger til Foretaksregisteret. Forslaget gir hjemmel til å utarbeide enhetlige fellesregler for slik bruk.

I *andre punktum* åpnes det for å fastsette nærmere regler om identifikasjonsmidler fra andre EØS-stater. Blant annet vil det kunne fastsettes regler om at identifikasjonsmidler fra EØS-stater som ikke oppfyller sikkerhetskravene i eIDAS-forordningen, kan avvises av registerfører. Det kan også gis forskriftsbestemmelser som regulerer hvordan Foretaksregisteret skal offentliggjøre hvilke identifikasjonsmidler som er anerkjent i Norge.

14.2 Endringer i enhetsregisterloven

Til § 4

Første ledd angir hvilke typer enheter som skal registreres i Enhetsregisteret hvis de registreres i tilknyttet register. Etter forarbeidene til bestemmelsen omfatter dette også utenlandske foretak, jf. Ot.prp. nr. 11 (1993–94) kapittel 6. Departemen-

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

tet foreslår at registreringsplikten for utenlandske foretak skal fremgå uttrykkelig av lovbestemmelsen, og ikke bare utledes av forarbeidene. Det foreslås en *ny bokstav e* der dette er presisert. Forslaget er omtalt nærmere i punkt 8.5.1.

Til § 12

Andre ledd gir registreringsenheter som ikke skal registreres i Enhetsregisteret, rett til å registreres i Enhetsregisteret. Departementet foreslår ny bestemmelse om saksbehandlingsfrist for utenlandske foretak med registreringsrett i Enhetsregisteret. Etter *andre ledd nytt andre punktum* skal førstegangsmelding om registrering av utenlandsk foretak behandles av Enhetsregisteret innen ti virkedager etter at meldingen kom inn til registeret. Fristen på ti virkedager begynner å løpe når meldingen «kom inn til registeret». I dette ligger blant annet at saksbehandlingsfristen først begynner å løpe når både registreringsmeldingen er korrekt og fullstendig utfylt, samt at nødvendige vedlegg ligger ved meldingen.

For førstegangsmelding om registrering av andre typer foretak enn utenlandsk foretak og endringsmeldinger til Enhetsregisteret gjelder kravet til fremdrift i forvaltningsloven § 11 a. Etter den bestemmelsen skal saker forberedes og avgjøres uten ugrunnet opphold.

Andre ledd *nytt tredje punktum* gir regler om foreløpig svar. Dersom fristen i nytt andre punktum ikke kan overholdes, skal Enhetsregisteret straks underrette innsenderen om forsinkelsen og årsaken til denne. «Straks» betyr at foreløpig svar må gis uten ugrunnet opphold. Det er ikke krav om at Enhetsregisteret skal gi en omfattende underrettelse om årsaken til forsinkelsen. Foreløpige svar kan være standardiserte, men det som angis som årsak til forsinkelsen må stemme med de faktiske forholdene.

Det følger av *tredje ledd* at departementet kan gi forskrift med regler som pålegger registreringspliktige elektronisk innsending til Enhetsregisteret. Departementet foreslår to endringer i bestemmelsen. Det første er at departementet gis myndighet til også å fastsette forskriftsbestemmelser om elektronisk innsending av meldinger til Enhetsregisteret. Dette kan blant annet omfatte krav til format ved elektronisk innsending av meldinger. I tillegg endres bestemmelsen slik at ikke bare registreringspliktige foretak, men også registreringsberettigede foretak, kan pålegges å sende inn meldinger til Enhetsregisteret elektronisk.

Fjerde ledd er ny og gjelder bruk av elektroniske identifikasjonsmidler. Etter *første punktum*

kan departementet gi nærmere regler om bruk av elektroniske identifikasjonsmidler ved elektronisk signering av meldinger til Enhetsregisteret. Forslaget gir hjemmel til å utarbeide enhetlige fellesregler for slik bruk. I *andre punktum* åpnes det for å fastsette nærmere regler om identifikasjonsmidler fra andre EØS-stater. Blant annet vil det kunne fastsettes regler om at identifikasjonsmidler fra EØS-stater som ikke oppfyller sikkerhetskravene i eIDAS-forordningen, kan avvises av registerfører. Det kan også gis forskriftsbestemmelser som regulerer hvordan Enhetsregisteret skal offentliggjøre hvilke identifikasjonsmidler som er anerkjent i Norge.

Til ny § 16a

Paragrafen er ny og gjelder gebyr for registrering av enheter i Enhetsregisteret. Den bygger på bestemmelsen om gebyr i foretaksregisterloven § 4-1.

Etter *første ledd første punktum* skal det betales gebyr for førstegangsregistrering i Enhetsregisteret. Det kan også kreves gebyr for andre meldinger som skal registreres, jf. *andre punktum*. Begrepet «andre meldinger» omfatter endringsmeldinger.

Tredje punktum fastsetter at «[g]ebyret skal dekke kostnadene ved registrering av meldinger og en forholdsmessig andel av drifts- og vedlikeholdskostnadene til Enhetsregisteret». Bestemmelsen har bakgrunn i direktiv (EU) 2019/1151 artikkel 13d. Den har også sammenheng med arbeidet med ny gebyrstruktur. Se kapittel 7 og 10 for nærmere omtale.

Fjerde punktum gir departementet hjemmel til å gi nærmere regler om gebyrenes størrelse og innkrevingsform.

Andre ledd åpner for at departementet i forskrift kan gjøre unntak fra kravet til gebyr for enkelte grupper av registreringsenheter.

Til ny § 22a

Paragrafen er ny og gjelder utveksling og tilgjengeliggjøring av opplysninger gjennom registersammenkoblingssystemet (BRIS). Den skal gjennomføre krav i direktiv (EU) 2019/1151 artikkel 28c.

I *første ledd første punktum* foreslås det at Enhetsregisteret kan utveksle opplysninger med utenlandske foretaksregistre i samsvar med direktiv (EU) 2017/1132 (selskapsrettsdirektivet). Enhetsregisterets utlevering av opplysninger til utenlandske foretaksregistre skal være gratis, jf.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

forslaget til *andre punktum*. I *tredje punktum* foreslås det en forskriftshjemmel slik at departementet kan gi nærmere regler om utveksling av opplysninger etter første punktum, og om bruk og registrering av slike opplysninger. Ett eksempel kan være registrering av opplysninger som Enhetsregisteret har mottatt fra utenlandske foretaksregistre. Forslagene er omtalt nærmere i punkt 8.5.3.

Nytt *andre ledd* gir departementet hjemmel til å gi forskrift med nærmere regler om at Enhetsregisteret skal gjøre bestemte opplysninger tilgjengelige for enhver gjennom BRIS, herunder hvilke opplysninger som skal gjøres tilgjengelige, betaling av gebyr for innsyn og hvilke opplysninger som skal være gratis tilgjengelige.

Tilsvarende bestemmelse for Foretaksregisteret foreslås i foretaksregisterloven § 8-3.

Til § 24

Departementet foreslår at begrepene «tredjemanns» og «tredjemann» i *første* og *andre ledd* endres til «en tredjepersons», «tredjepersonens» og «en tredjeperson». Hensikten er å gjøre begrepsbruken kjønnsnøytral. De øvrige endringene i *første ledd* er rent språklige. Disse er ment å gjøre bestemmelsen enklere å lese og forstå, og innebærer ingen realitetsendringer.

14.3 Endringer i aksjeloven

Til § 2-1

Nåværende *første ledd tredje punktum* åpner for elektronisk stiftelse av aksjeselskap gjennom Foretaksregisterets elektroniske løsning for dette. Endringen innebærer at elektroniske løsninger for stiftelse kan utvikles av andre aktører enn Brønnøysundregistrene og godkjennes av registerfører til bruk ved elektronisk stiftelse. Endringsforslaget er omtalt nærmere i punkt 4.5.1.

Til § 2-18

Endringsforslaget i *andre ledd femte punktum* innebærer at også finansforetak i en EØS-stat kan bekrefte aksjeinnskuddet, dersom det utelukkende gjøres opp i penger, se punkt 4.5.1. I dokumentet som blir utstedt av finansforetaket må det fremgå at dette er en bekreftelse etter aksjeloven § 2-18 andre ledd. Det som skal bekreftes, er opplysningen i registermeldingen om at selskapet har mottatt aksjeinnskuddene, jf. § 2-18 andre ledd

tredje punktum. Bekreftelsen som skal avgis, må derfor knyttes til det beløpet som i henhold til stiftelsesdokumentet skal innbetales til selskapet som aksjeinnskudd.

Til § 6-11

Paragrafen regulerer tilknytningskrav for daglig leder og medlemmer av styret.

Forslaget til endring i *første ledd første punktum* innebærer at daglig leder og minst halvdelen av styrets medlemmer skal være bosatt i en stat som er part i EØS-avtalen, Storbritannia eller Sveits. Minst ett styremedlem som oppfyller bostedskravet vil måtte være til stede eller delta i styrebehandlingen, jf. aksjeloven § 6-24, for at styret er beslutningsdyktig, jf. punkt 11.6.2. Nåværende krav til nasjonalitet oppheves. En person skal regnes som bosatt der vedkommende regelmessig tar sin døgnhvile, jf. lov 9. desember 2016 nr. 88 om folkeregistrering (folkeregisterloven) § 5-1. Forslaget er omtalt nærmere i punkt 11.6.

Til § 8-7

Ved endringslov 14. desember 2018 nr. 95 fikk § 8-7 nytt *andre ledd*. Som en konsekvensendring skulle henvisningen i § 8-7 *fjerde ledd* til «annet ledd» samtidig vært endret til «tredje ledd», men dette ble ikke gjort. Dette foreslås rettet.

Til § 10-9

Forslaget til endring i *andre ledd fjerde punktum* tilsvarende forslaget til endring av § 2-18 andre ledd femte punktum. Det vises til merknaden til den bestemmelsen.

Til § 10-13

Det følger av *første ledd første punktum* at ved kapitalforhøyelse skal aksjeinnskudd i penger innbetales på særskilt konto i en «kredittinstitusjon som kan drive virksomhet her i riket». «Kredittinstitusjon» er definert i lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven). Om en kredittinstitusjon kan drive virksomhet i riket, avgjøres etter reglene i finansforetaksloven. Det foreslås at begrepet «kredittinstitusjon som kan drive virksomhet her i riket» endres til «kredittinstitusjon i Norge eller i en EØS-stat». Med «kredittinstitusjon i Norge» siktes det til kredittinstitusjoner som har tillatelse til å drive slik virksomhet etter finansforetaksloven. Dette inne-

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

bærer ingen realitetsendring. Etter forslaget kan aksjeinnskudd også settes inn på særskilt konto i en «kredittinstitusjon (...) i en EØS-stat». Forslaget gjennomfører digitaliseringsdirektivet artikkel 13g nr. 6 om at betaling av aksjeinnskudd skal kunne skje elektronisk til en bankkonto i en bank som opererer i EU, dersom betalingen er et krav for å stifte eller registrere et selskap.

14.4 Endringer i allmennaksjeloven

Til § 2-18

Endringsforslaget tilsvare forslaget til endring i aksjeloven § 2-18 andre ledd femte punktum. Det vises til merknaden til den bestemmelsen.

Til § 6-11

Paragrafen regulerer tilknytningskrav for daglig leder og medlemmer av styret. Endringsforslaget tilsvare forslaget til endring i aksjeloven § 6-11. Det vises til merknaden til den bestemmelsen.

Til § 6-36

Paragrafen regulerer tilknytningskrav for medlemmer av bedriftsforamlingen.

Forslaget til endring i *andre ledd andre punktum* innebærer at minst halvdel av bedriftsforamlingens medlemmer skal være bosatt i en stat som er part i EØS-avtalen, Storbritannia eller Sveits. Nåværende krav til nasjonalitet oppheves. En person skal regnes som bosatt der vedkommende regelmessig tar sin døgnhvile, jf. lov 9. desember 2016 nr. 88 om folkeregistrering (folke-registerloven) § 5-1. Forslaget er omtalt nærmere i punkt 11.6.

Det foreslås at nåværende andre ledd fjerde punktum blir *nytt tredje ledd*. Nåværende tredje ledd blir *nytt fjerde ledd*.

Til § 8-7

Ved endringslov 14. desember 2018 nr. 95 fikk § 8-7 nytt andre ledd. Som en konsekvensendring skulle henvisningen i § 8-7 *fjerde ledd* til «annet ledd» samtidig vært endret til «tredje ledd», men dette ble ikke gjort. Dette foreslås rettet.

Til § 10-9

Endringsforslaget tilsvare forslaget til endring i aksjeloven § 10-9 andre ledd fjerde punktum. Det vises til merknaden til den bestemmelsen.

Til § 10-13

Endringsforslaget tilsvare forslaget til endring i aksjeloven § 10-13 første ledd første punktum. Det vises til merknaden til den bestemmelsen.

14.5 Endringer i regnskapsloven

Til § 8-2

Femte ledd første punktum viser til «lov 2. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak». Ved lov 18. juni 2021 nr. 137 ble «foretaksregisterloven» tatt inn som offisiell korttittel i navnet på loven. Det foreslås at henvisningen til foretaksregisterloven i regnskapsloven § 8-2 femte ledd første punktum endres i tråd med dette.

I første punktum foreslås det også at begrepet «Felleskapets» endres til «Unionens». Endringen er en konsekvens av at Det europeiske fellesskap (EF) i 1992 utviklet seg til dagens Europeiske Union (EU).

I femte ledd *nytt andre punktum* foreslås det at foretaksregisterloven § 8-3 om utveksling av opplysninger i samsvar med direktiv (EU) 2017/1132 gjelder tilsvarende for opplysninger i Regnskapsregisteret. Det vises til merknaden til foretaksregisterloven § 8-3.

14.6 Endringer i stiftelsesloven

Til § 7

I *femte ledd* brukes ordet «stiftelsesloven». Det kan skape misforståelser om at bestemmelsen viser til en annen lov. Departementet foreslår derfor å erstatte ordet «stiftelsesloven» med «denne loven».

Til § 7 a

Endringen i *første ledd første punktum* tilsvare forslaget til endring i § 7 femte ledd. Se merknaden til den bestemmelsen.

Til § 27 a

Første punktum viser til lov 9. juni 1978 nr. 45 om likestilling mellom kjønnene § 21 første, andre og femte ledd. Denne loven er opphevet og erstattet med lov 16. juni 2017 nr. 51 om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven). Den riktige henvisningen skal nå være likestillings- og diskrimineringsloven § 28 første, andre, tredje og femte ledd. Departementet

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

foreslår å oppdatere henvisningen i tråd med dette.

2016 nr. 88 om folkeregistrering (folkeregisterloven) § 5-1. Forslaget er omtalt nærmere i punkt 11.6.

14.7 Endringer i samvirkelova

Til § 75

Paragrafen regulerer tilknytningskrav for daglig leder og medlemmer av styret.

Forslaget til endring i *første punktum* innebærer at daglig leder og minst halvdel av styrets medlemmer skal være bosatt i en stat som er part i EØS-avtalen, Storbritannia eller Sveits. Nåværende krav til nasjonalitet oppheves. En person skal regnes som bosatt der vedkommende regelmessig tar sin døgnhvile, jf. lov 9. desember

Nærings- og fiskeridepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet) i samsvar med et vedlagt forslag.

A

Forslag

til lov om endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav)

I

I lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak gjøres følgende endringer:

§ 3-1 første ledd ny nr. 1 skal lyde:

1. *Stiftelsesdokumentet*

Nåværende nr. 1 til 8 blir nye nr. 2 til 9.

Ny nr. 8 skal lyde:

8. *Om det i forbindelse med kapitalforhøyelse fattes bestemmelser som nevnt i aksjeloven § 10-2.*

§ 3-1 a første ledd ny nr. 1 skal lyde:

1. *Stiftelsesdokumentet*

Nåværende nr. 1 til 9 blir nye nr. 2 til 10.

Ny nr. 9 skal lyde:

9. *Om det i forbindelse med kapitalforhøyelse fattes bestemmelser som nevnt i allmennaksjeloven § 10-2.*

§ 3-8 andre ledd skal lyde:

Opplysninger som nevnt i første ledd *nr. 2, 3 og 4* kan utelates dersom de fremgår av et utenlandsk register som nevnt i første ledd *nr. 5* og som er godkjent av registerfører, eller som omfattes av direktiv (EU) 2017/1132.

§ 4-1 skal lyde:

§ 4-1 (*førstegangsmelding og endringsmelding fra foretaket*)

Registreringspliktige foretak skal meldes til registeret før næringsvirksomheten begynner. Aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper og samvirkeforetak skal være meldt senest 3 måneder etter at stiftelsesdokumentet er undertegnet. Stiftelser skal være meldt innen de frister som følger av stiftelsesloven § 13 annet og tredje punktum.

Andre foretak med begrenset ansvar, jf. § 3-2, og foreninger og andre innretninger som nevnt i § 3-6 og som har til formål å drive næringsvirksomhet skal, selv om næringsvirksomhet ikke har begynt, være meldt senest 6 måneder etter at stiftelsesdokumentet er undertegnet. Førstegangsmeldingen skal inneholde opplysninger som nevnt i kapittel III.

Førstegangsmelding om registrering av foretak som er stiftet elektronisk ved bruk av mal som er godkjent av registerfører, skal behandles av Foretaksregisteret innen fem virkedager etter at meldingen kom inn til registeret. For andre førstegangsmeldinger er fristen ti virkedager. Dersom fristene i første og annet punktum ikke kan overholdes, skal Foretaksregisteret straks underrette innsenderen om forsinkelsen og årsaken til denne.

Opphører et registrert foretak eller bortfaller for øvrig vilkårene for registrering i registeret, skal opphøret meldes til registeret og foretaket slettes. Melding skal inngis uten ugrunnet opphold. Tilsvarende gjelder dersom det for øvrig skjer endringer i forhold som er registrert eller det inntreffer nye forhold som registeret skal inneholde etter bestemmelsene i kapittel III. Endring av bopel pliktes ikke meldt.

For *førstegangsregistrering* i Foretaksregisteret skal det betales gebyr. Det kan også kreves gebyr for andre meldinger som skal registreres. *Gebyret skal dekke kostnadene ved registrering av meldinger og en forholdsmessig andel av drifts- og vedlikeholdskostnadene til Foretaksregisteret.* Departementet gir nærmere regler om gebyrenes størrelse og innkrevingsform.

Departementet kan i forskrift gi regler om *elektronisk innsending av meldinger til Foretaksregisteret, herunder regler som pålegger at meldinger skal sendes inn elektronisk.*

§ 4-4 bokstav e første punktum skal lyde:

Erklæring fra revisor, eller eventuelt erklæring fra finansforetak i Norge eller i en EØS-stat, advokat

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

eller statsautorisert regnskapsfører, om at de opplysninger som er gitt om innbetaling av aksjekapital, selskapskapital i kommandittselskap, jf. § 3-3 nr. 6 og 7, grunnkapital i stiftelse og innskuddskapital i samvirkeforetak, statsforetak, interkommunalt selskap, regionalt helseforetak og helseforetak er riktige.

§ 5-1 tredje ledd skal lyde:

Dersom registerføreren finner at registrering kan krenke *tredjepersons* rett, skal *registerføreren* gi denne anledning til å uttale seg innen en nærmere fastsatt frist.

§ 6-2 sjette ledd skal lyde:

Registerføreren skal kunngjøre opplysninger som nevnt i *artikkel 14 i direktiv (EU) 2017/1132* gjennom Brønnøysundregistrenes elektroniske kunngjøringspublikasjon med en gang de er registrert.

§ 6-3 skal lyde:

§ 6-3 (*registrering og kunngjøring av selskapsopplysninger og dokumenter på Unionens offisielle språk*)

Aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper har rett til å få registrert og kunngjort selskapsopplysninger og dokumenter som nevnt i *artikkel 14 i direktiv (EU) 2017/1132* på ethvert av *Unionens* offisielle språk.

I tilfelle av manglende samsvar mellom dokumenter og opplysninger offentliggjort på registerets offisielle språk og oversettelser som er kunngjort frivillig, kan sistnevnte ikke påberopes overfor *tredjeperson*. *Tredjeperson* kan påberope seg oversettelser som er offentliggjort frivillig, med mindre selskapet godtgjør at *tredjeperson* kjente til den versjonen som er gjenstand for obligatorisk offentliggjøring.

§ 8-3 skal lyde:

§ 8-3 (*utveksling og tilgjengeliggjøring av opplysninger gjennom registersammenkoblingssystemet (BRIS)*)

Foretaksregisteret kan utveksle opplysninger med utenlandske foretaksregistre i samsvar med *direktiv (EU) 2017/1132*. *Foretaksregisterets* utlevering av opplysninger etter første punktum skal være gratis. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om utveksling av opplysninger etter første punktum og om bruk og registrering av slike opplysninger.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om at *Foretaksregisteret* skal gjøre bestemte opplysninger tilgjengelige for enhver gjennom registersammenkoblingssystemet, herunder hvilke opplys-

ninger som skal gjøres tilgjengelige, betaling av gebyr for innsyn og hvilke opplysninger som skal være gratis tilgjengelige.

§ 10-1 skal lyde:

§ 10-1 (*legitimasjonsvirkninger*)

Når det følger av rettsregler at det er avgjørende for en tredjepersons rettsstilling om denne kjente til et forhold eller ikke, skal det som er registrert etter denne loven, anses for å ha kommet til tredjepersonens kunnskap.

For disposisjoner som har funnet sted før den sekstende dagen etter dagen for kunngjøring av registrerte opplysninger, kan ikke opplysningene gjøres gjeldende overfor en tredjeperson dersom denne godtgjør at det var umulig for ham eller henne å ha kjennskap til opplysningene.

Meldepliktige forhold som ikke er meldt, og som er i strid med det som er registrert, kan ikke gjøres gjeldende overfor en *tredjeperson*, med mindre denne kjente eller burde kjent forholdet.

§ 10-6 skal lyde:

§ 10-6 (*elektronisk stiftelse og registrering*)

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om registerførerens plikt til å

- a) utforme og offentliggjøre maler for stiftelse og registrering av foretak
- b) offentliggjøre informasjon om regler om stiftelse og registrering av foretak
- c) offentliggjøre informasjon om regler om registrering av filial av utenlandsk foretak.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om elektroniske løsninger for stiftelse og registrering av foretak. Herunder kan departementet i forskrift gi regler om tekniske krav til løsningene og om registerførerens adgang til å godkjenne elektroniske løsninger. Det kan bare gis nærmere regler om elektronisk stiftelse etter første punktum der det etter lov åpnes for elektronisk stiftelse.

Ny § 10-7 skal lyde:

§ 10-7 (*elektroniske identifikasjonsmidler*)

Departementet kan i forskrift gi regler om bruk av elektroniske identifikasjonsmidler i forbindelse med elektronisk stiftelse av foretak og ved elektronisk signering av meldinger til *Foretaksregisteret*. Departementet kan i forskrift gi regler om bruk av elektroniske identifikasjonsmidler fra andre EØS-stater ved melding til *Foretaksregisteret* og om offentliggjøring av hvilke identifikasjonsmidler som kan benyttes.

Nåværende § 10-7 blir ny § 10-8.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

II

I lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret gjøres følgende endringer:

§ 4 første ledd ny bokstav e skal lyde:

e. Utenlandske foretak.

§ 12 skal lyde:

§ 12 *Frist for melding og registrering*

En registreringsenhet skal meldes og registreres i Enhetsregisteret senest samtidig med at enheten registreres i tilknyttet register.

Registreringsenhet som ikke registreres i tilknyttet register har rett til å bli registrert i Enhetsregisteret. *Førstegangsmelding om registrering av utenlandsk foretak skal behandles av Enhetsregisteret innen ti virkedager etter at meldingen kom inn til registeret. Dersom fristen i annet punktum ikke kan overholdes, skal Enhetsregisteret straks underrette innsenderen om forsinkelsen og årsaken til denne.*

Departementet kan i forskrift gi regler om elektronisk innsending av meldinger til Enhetsregisteret, herunder regler som pålegger at meldinger skal sendes inn elektronisk.

Departementet kan i forskrift gi regler om bruk av elektroniske identifikasjonsmidler i forbindelse med elektronisk signering av meldinger til Enhetsregisteret. Departementet kan i forskrift gi regler om bruk av elektroniske identifikasjonsmidler fra andre EØS-stater ved melding til Enhetsregisteret og om offentliggjøring av hvilke identifikasjonsmidler som kan benyttes.

I kapittel 4 skal ny § 16a lyde:

§ 16a *Gebyr for registrering*

For førstegangsregistrering i Enhetsregisteret skal det betales gebyr. Det kan også kreves gebyr for andre meldinger som skal registreres. Gebyr etter første og annet punktum skal dekke kostnadene ved registrering av meldinger og en forholdsmessig andel av drifts- og vedlikeholdskostnadene til Enhetsregisteret. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gebyrenes størrelse og innkreivingsform.

Departementet kan i forskrift gjøre unntak fra første ledd første og annet punktum.

I kapittel 6 skal ny § 22a lyde:

§ 22a *Utveksling og tilgjengeliggjøring av opplysninger gjennom registersammenkoblingssystemet (BRIS)*

Enhetsregisteret kan utveksle opplysninger med utenlandske foretaksregistre i samsvar med direktiv (EU) 2017/1132. Enhetsregisterets utlevering av opplysninger etter første punktum skal være gratis. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om utveksling av opplysninger etter første punktum og om bruk og registrering av slike opplysninger.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om at Enhetsregisteret skal gjøre bestemte opplysninger tilgjengelige for enhver gjennom registersammenkoblingssystemet, herunder hvilke opplysninger som skal gjøres tilgjengelige, om betaling av gebyr for innsyn og hvilke opplysninger som skal være gratis tilgjengelige.

§ 24 skal lyde:

§ 24 *Legitimasjonsvirkninger*

Når det følger av rettsregler at det er avgjørende for en tredjepersons rettsstilling om denne kjente til et forhold eller ikke, skal det som er registrert i Enhetsregisteret, anses for å ha kommet til tredjepersonens kunnskap.

Meldepliktige forhold som ikke er meldt, og som er i strid med det som er registrert, kan ikke gjøres gjeldende overfor en tredjeperson, med mindre denne kjente eller burde kjent forholdet.

III

I lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper gjøres følgende endringer:

§ 2-1 første ledd tredje punktum skal lyde:

Stiftelsesdokumentet kan opprettes som et papirdokument eller gjennom elektroniske løsninger for stiftelse av aksjeselskap som er godkjent av registerfører, jf. foretaksregisterloven § 10-6.

§ 2-18 andre ledd femte punktum skal lyde:

Skal aksjeinnskuddene utelukkende gjøres opp i penger, kan bekreftelsen også gis av et finansforetak i Norge eller i en EØS-stat, en advokat eller en statsautorisert regnskapsfører.

§ 6-11 første ledd skal lyde:

(1) Daglig leder og minst halvdel av styrets medlemmer skal være bosatt i en EØS-stat, Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland eller Konføderasjonen Sveits. Departementet kan ved enkeltvedtak gjøre unntak fra første punktum.

§ 8-7 fjerde ledd første punktum innledningen skal lyde:

Forbudet i første og tredje ledd gjelder ikke

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

§ 10-9 andre ledd fjerde punktum skal lyde:
Skal aksjeinnskuddene utelukkende gjøres opp i penger, kan bekreftelsen *også* gis av et finansforetak *i Norge eller i en EØS-stat*, en advokat eller en statsautorisert regnskapsfører.

§ 10-13 første ledd første punktum skal lyde:
Aksjeinnskudd i penger skal innbetales på særskilt konto i en kredittinstitusjon *i Norge eller i en EØS-stat*.

IV

I lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper gjøres følgende endringer:

§ 2-18 andre ledd femte punktum skal lyde:
Skal aksjeinnskuddene utelukkende gjøres opp i penger, kan bekreftelsen *også* gis av et finansforetak *i Norge eller i en EØS-stat*, en advokat eller en statsautorisert regnskapsfører.

§ 6-11 første ledd skal lyde:

(1) Daglig leder og minst halvdelen av styrets medlemmer skal være *bosatt i en EØS-stat, Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland eller Konføderasjonen Sveits*. Departementet kan ved enkeltvedtak gjøre unntak fra første punktum.

§ 6-36 andre og tredje ledd skal lyde:

(2) Medlemmer av og observatører i styret og daglig leder kan ikke være medlem av eller observatør i bedriftsforsamlingen. Minst halvdelen av bedriftsforsamlingens medlemmer skal være *bosatt i en EØS-stat, Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland eller Konføderasjonen Sveits*. Departementet kan ved enkeltvedtak gjøre unntak fra annet punktum.

(3) Lovens bestemmelser om bedriftsforsamlingens medlemmer gjelder for observatører og varamedlemmer så langt de passer.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 8-7 fjerde ledd første punktum innledningen skal lyde:
Forbudet i første og *tredje* ledd gjelder ikke

§ 10-9 andre ledd fjerde punktum skal lyde:
Skal aksjeinnskuddene utelukkende gjøres opp i penger, kan bekreftelsen *også* gis av et finansfore-

tak *i Norge eller i en EØS-stat*, en advokat eller en statsautorisert regnskapsfører.

§ 10-13 første ledd første punktum skal lyde:
Aksjeinnskudd i penger skal innbetales på særskilt konto i en kredittinstitusjon *i Norge eller i en EØS-stat*.

V

I lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. gjøres følgende endringer:

§ 8-2 femte ledd skal lyde:

Foretaksregisterloven § 6-3 om registrering og kunngjøring av selskapsopplysninger og dokumenter på *Unionens* offisielle språk gjelder tilsvarende for innsending av oversettelser av årsregnskapet, årsberetningen og revisjonsberetningen. *Foretaksregisterloven* § 8-3 om utveksling av opplysninger etter direktiv (EU) 2017/1132 gjelder tilsvarende for opplysninger i Regnskapsregisteret.

VI

I lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser gjøres følgende endringer:

§ 7 femte ledd skal lyde:

Stiftelsestilsynet kan, uten hinder av taushetsplikt, innhente opplysninger fra Folkeregisteret når det er nødvendig for å løse oppgaver etter *denne loven*, arveloven og dekningsloven.

§ 7 a første ledd første punktum skal lyde:

Stiftelsesklagenemnda avgjør klager på enkeltvedtak fattet av Stiftelsestilsynet i medhold av *denne loven*, dekningsloven, arveloven og samvirkelova, med mindre noe annet følger av særskilt lovbestemmelse.

§ 27 a første ledd første punktum skal lyde:

Lov 16. juni 2017 nr. 51 om likestilling og forbud mot diskriminering § 28 første, annet, tredje og femte ledd gjelder tilsvarende når staten, en fylkeskommune eller kommune oppnevner hele styret i en stiftelse.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

VII

I lov 29. juni 2007 nr. 81 om samvirkeforetak gjøres følgende endringer:

§ 75 skal lyde:

§ 75 *Krav om tilknytning*

Dagleg leiar og minst halvdel av styremedlemmane skal vere *busette i ein EØS-stat, Det sameinte kongeriket Storbritannia og Nord-Irland eller Konføderasjonen Sveits*. Departementet kan ved enkeltvedtak gjere unntak frå første punktum.

VIII

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. De enkelte bestemmelser kan settes i kraft til ulik tid.
 2. Departementet kan gi nærmere overgangsbestemmelser.
-

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

B

Forslag

til vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Stortinget samtykker til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 av 23. september 2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 om bruk av digitale verktøy og prosesser i selskapsretten (digitaliseringsdirektivet).

Vedlegg 1

Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2019/1151 av 20. juni 2019 om endring av direktiv (EU) 2017/1132 med hensyn til bruk av digitale verktøy og prosesser innen selskapsrett

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 50 nr. 1 og artikkel 50 nr. 2 bokstav b), c), f) og g),

under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité¹,

etter den ordinære regelverksprosedyren² og ut fra følgende betraktninger:

- 1) I europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/1132³ fastsettes blant annet regler for offentlighet og sammenkopling av sentrale registre, handelsregistre og foretaksregistre i medlemsstatene.
- 2) Bruken av digitale verktøy og prosesser for å gjøre det lettere, raskere, mer kostnadseffektivt og mindre tidkrevende å innlede økonomisk virksomhet ved å opprette et selskap eller åpne en filial av selskapet i en annen medlemsstat, og for å framskaffe fullstendige og tilgjengelige opplysninger om selskaper, er en av forutsetningene for at et indre konkurranse-dyktig marked skal kunne fungere effektivt, moderniseres og forenkles administrativt, og for å sikre selskapers konkurranseevne og troverdighet.
- 3) Det er avgjørende å få på plass et rettslig og administrativt miljø tilpasset de nye sosiale og økonomiske utfordringene med globalisering og digitalisering, på den ene side for å sørge for nødvendig vern mot misbruk og bedrageri

og på den annen side for å nå mål som å fremme økonomisk vekst, skape arbeidsplasser og tiltrekke investeringer til Unionen, noe som vil skape økonomiske og sosiale fordeler for samfunnet som helhet.

- 4) Det er i dag store forskjeller mellom medlemsstatene når det gjelder tilgang til nettbaserte verktøy som gjør det mulig for entreprenører og selskaper å kommunisere med myndigheter om saker som gjelder selskapsrett. E-forvaltningstjenester varierer blant medlemsstatene. Noen medlemsstater tilbyr fullstendig nettbaserte, omfattende og brukervennlige tjenester, mens andre ikke kan tilby nettbaserte løsninger på visse viktige trinn i et selskaps levetid. For eksempel tillater noen medlemsstater at stiftelse av selskaper, eller inngivelse av endringer i dokumenter og opplysninger til registeret, bare skjer ved personlig frammøte, andre tillater at dette skjer enten ved personlig frammøte eller på nettet, og i noen medlemsstater kan dette skje bare på nettet.
- 5) Når det gjelder tilgang til selskapsopplysninger, fastsetter dessuten unionsretten at et minstesett av data alltid skal være tilgjengelig gratis. Omfanget av slike opplysninger er imidlertid fortsatt begrenset. Tilgangen til slike opplysninger varierer, idet enkelte medlemsstater gir gratis tilgang til flere opplysninger enn andre, noe som dermed skaper ubalanse i Unionen.
- 6) Kommisjonen understreket i sin melding «A Digital Single Market Strategy for Europe» og i sin melding «EU e-Government Action Plan 2016–2020: Accelerating the digital transformation of government» den betydningen offentlige forvaltninger har når det gjelder å hjelpe foretak så de lett kan innlede virksomhet, drive nettbasert virksomhet og utvide over landegrensene. EUs handlingsplan for e-forvaltning anerkjente spesifikt betydningen

¹ EUT C 62 av 15.2.2019, s. 24.

² Europaparlamentets holdning av 18. april 2019 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 13. juni 2019.

³ Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) nr. 2017/1132 av 14. juni 2017 om visse aspekter ved selskapsrett (EUT L 169 av 30.6.2017, s. 46).

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

av økt bruk av digitale verktøy for å oppfylle krav knyttet til selskapsrett. I Tallinn-erklæringen om e-forvaltning av 6. oktober 2017 uttrykte dessuten medlemsstatene et sterkt ønske om å øke innsatsen for å skape effektive, brukerorienterte elektroniske framgangsmåter i Unionen.

- 7) Sammenkoplingen av medlemsstatenes sentrale registre, handelsregistre og foretaksregistre ble gjennomført i juni 2017, noe som i høy grad letter tilgangen til selskapsopplysninger over landegrensene i Unionen og gjør det mulig for registre i medlemsstatene å kommunisere med hverandre elektronisk med hensyn til visse transaksjoner over landegrensene som påvirker selskapene.
- 8) For å gjøre det lettere å stifte selskaper og registrere filialer og for å redusere kostnader, tidsbruk og administrative byrder i forbindelse med disse prosessene, særlig for svært små, små og mellomstore bedrifter («SMB-er») som definert i kommisjonsrekommendasjon 2003/361/EF⁴, bør det innføres framgangsmåter som gjør at stiftelse av selskaper og registrering av filialer i sin helhet kan skje på nettet. Dette direktivet bør ikke pålegge selskaper å anvende slike framgangsmåter. Medlemsstatene bør imidlertid kunne beslutte at noen eller alle nettbaserte framgangsmåter skal være obligatoriske. De nåværende kostnadene og byrdene knyttet til framgangsmåter for stiftelse og registrering skyldes ikke bare administrasjonsgebyrer som innkreves for stiftelse av et selskap eller registrering av en filial, men også andre krav som gjør at hele prosessen tar lengre tid å gjennomføre, særlig når søkerens fysiske tilstedeværelse er påkrevd. Dessuten bør opplysninger om slike framgangsmåter gjøres tilgjengelige på nettet og være gratis.
- 9) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1724⁵, som oppretter en felles digital portal, fastsetter alminnelige regler for nettbasert tilgang til opplysninger, framgangsmåter og støttetjenester som er relevante for det indre markedes virkemåte. Dette direktivet fastsetter særlige regler med hensyn til nettbasert

stiftelse av selskaper med begrenset ansvar, registrering av filialer og selskapers og filialers inngivelse av dokumenter og opplysninger («nettbaserte framgangsmåter»), som ikke omfattes av nevnte forordning. Særlig bør medlemsstatene framlegge spesifikke opplysninger om nettbaserte framgangsmåter fastsatt i dette direktivet og modeller for stiftelsesdokumenter («maler») på nettsteder som er tilgjengelige gjennom den felles digitale portalen.

- 10) Dersom det er mulig med fullstendig nettbasert stiftelse av selskaper, registrering av filialer og inngivelse av dokumenter og opplysninger, vil selskapene kunne bruke digitale verktøy i sin kontakt med vedkommende myndigheter i medlemsstatene. For å øke tilliten bør medlemsstatene sikre at sikker elektronisk identifikasjon og bruk av tillitstjenester er mulig for nasjonale brukere og brukere over landegrensene i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 910/2014⁶. For å muliggjøre elektronisk identifikasjon over landegrensene bør dessuten medlemsstatene opprette ordninger for elektronisk identifikasjon som sørger for godkjente elektroniske identifikasjonsmidler. Slike nasjonale ordninger vil bli brukt som grunnlag for anerkjennelse av elektroniske identifikasjonsmidler utstedt i en annen medlemsstat. For å sikre at det er en høy grad av tillit i situasjoner over landegrensene, bør bare elektroniske identifikasjonsmidler som er i samsvar med artikkel 6 i forordning (EU) nr. 910/2014, anerkjennes. Under alle omstendigheter bør dette direktivet bare forplikte medlemsstatene til å muliggjøre nettbasert stiftelse av selskaper, registrering av filialer og inngivelse av dokumenter og opplysninger fra søkere som er unionsborgere, gjennom anerkjennelse av deres elektroniske identifikasjonsmidler. Medlemsstatene bør treffe beslutning om hvordan de identifikasjonsmidlene som de anerkjenner, herunder dem som ikke omfattes av forordning (EU) nr. 910/2014, skal gjøres offentlig tilgjengelige.
- 11) Medlemsstatene bør fortsatt fritt kunne bestemme hvilken eller hvilke personer som i henhold til nasjonal rett skal anses som søkere i forbindelse med nettbaserte framgangs-

⁴ Kommisjonsrekommendasjon 2003/361/EF av 6. mai 2003 om definisjonen av svært små, små og mellomstore bedrifter (EUT L 124 av 20.5.2003, s. 36).

⁵ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1724 av 2. oktober 2018 om opprettelse av en felles digital portal for å gi tilgang til opplysninger, prosedyrer og støtte- og problemløsingstjenester, og om endring av forordning (EU) nr. 1024/2012 (EUT L 295 av 21.11.2018, s. 1).

⁶ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 910/2014 av 23. juli 2014 om elektronisk identifikasjon og tillitstjenester for elektroniske transaksjoner i det indre marked og om oppheving av direktiv 1999/93/EF (EUT L 257 av 28.8.2014, s. 73).

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

- måter, forutsatt at dette ikke begrenser dette direktivets virkeområde og mål.
- 12) For å forenkle nettbaserte framgangsmåter for selskaper bør medlemsstatenes registre sikre at reglene for gebyrer som får anvendelse på de nettbaserte framgangsmåtene i dette direktivet, er gjennomsiktede og anvendes på en ikke-diskriminerende måte. Kravet om gjennomsiktighet i regler for gebyrer bør imidlertid ikke berøre den avtalefriheten som gjelder mellom søkere og personer som bistår dem i en hvilken som helst del av de nettbaserte framgangsmåtene, herunder friheten til å forhandle fram en passende pris på slike tjenester.
 - 13) Gebyrer som innkreves av registrene for nettbaserte framgangsmåter, bør beregnes på grunnlag av kostnadene ved de aktuelle tjenestene. Slike gebyrer kan blant annet også dekke kostnadene ved mindre tjenester som ytes gratis. Ved beregning av beløpet bør medlemsstatene ha rett til å ta hensyn til samtlige kostnader knyttet til gjennomføringen av nettbaserte framgangsmåter, herunder andelen av diverse kostnader som kan henføres til dem. Videre bør medlemsstatene kunne pålegge faste gebyrer og fastsette beløpet på slike gebyrer for en ubegrenset periode, forutsatt at de jevnlig kontrollerer at slike gebyrer fortsatt ikke overstiger gjennomsnittskostnaden for de aktuelle tjenestene. Gebyrer for nettbaserte framgangsmåter som ilegges av registeret i medlemsstaten, bør ikke overstige det som kreves for å dekke kostnadene ved yting av slike tjenester. Dersom fullføringen av framgangsmåten krever betaling, bør det være mulig å betale ved hjelp av allment tilgjengelige betalingstjenester over landegrensene, for eksempel kredittkort og bankoverføringer.
 - 14) Medlemsstatene bør bistå personer som ønsker å stifte et selskap eller registrere en filial, ved å gi visse opplysninger gjennom den felles digitale portalen, og eventuelt på e-justisportalen, på en kortfattet og brukervennlig måte, om framgangsmåtene og kravene til stiftelse av selskaper med begrenset ansvar, registrering av filialer og inngivelse av dokumenter og opplysninger, regler knyttet til frakjennelse av retten til å opptre som styremedlem og en oversikt over fullmaktene og ansvarsområdene til administrasjons-, ledelses- og tilsynsorganer i selskaper.
 - 15) Fullstendig nettbasert stiftelse av selskaper bør være mulig. Medlemsstatene bør imidlertid kunne begrense muligheten for nettbasert stiftelse til visse selskapsformer med begrenset ansvar, som angitt i dette direktivet, på grunn av kompleksiteten ved å stifte andre selskapsformer i nasjonal rett. I alle tilfeller bør medlemsstatene fastsette nærmere regler for nettbasert stiftelse. Det bør være mulig å foreta nettbasert stiftelse med framlegging av dokumenter eller opplysninger i elektronisk form, uten at dette berører medlemsstatenes materielle og prosedyremessige krav, herunder dem som er knyttet til rettslige framgangsmåter for utarbeiding av stiftelsesdokumenter, og til ekthet, nøyaktighet, pålitelighet, troverdighet og korrekt juridisk form for dokumenter eller opplysninger som framlegges. Disse materielle og prosedyremessige kravene bør ikke umuliggjøre nettbaserte framgangsmåter, særlig reglene for nettbasert stiftelse av selskaper og nettbasert registrering av en filial. Dersom det ikke er teknisk mulig å få tak i elektroniske kopier av dokumenter som oppfyller medlemsstatenes krav, kan det som et unntak kreves dokumenter i papirform.
 - 16) Dersom alle formaliteter som kreves for nettbasert stiftelse av et selskap, er overholdt, herunder kravet om at alle dokumenter og opplysninger skal framlegges av selskapet på en korrekt måte, bør nettbasert stiftelse skje raskt for alle myndigheter eller andre personer eller organer som er bemyndiget i henhold til nasjonal rett til å håndtere alle sider ved nettbaserte framgangsmåter. I tilfeller der det er tvil om hvorvidt nødvendige formaliteter er overholdt, herunder i forbindelse med en søkers identitet, lovligheten av selskapets navn, hvorvidt en person er frakjent retten til å opptre som styremedlem eller hvorvidt andre opplysninger eller dokumenter oppfyller lovfestede krav, eller ved mistanke om bedrageri eller misbruk, kan nettbasert stiftelse ta lengre tid, og myndighetenes frist bør ikke begynne å løpe før disse formalitetene er overholdt. Dersom det ikke er mulig å fullføre framgangsmåten innen fristene, bør medlemsstatene under alle omstendigheter sikre at søkeren underrettes om årsakene til eventuelle forsinkelser.
 - 17) For å sikre rettidig nettbasert stiftelse av et selskap eller nettbasert registrering av en filial bør medlemsstatene ikke gjøre denne stiftelsen eller registreringen betinget av en lisens eller tillatelse før stiftelsen eller registreringen kan fullføres, med mindre dette er fastsatt i nasjonal rett med henblikk på å sikre at det føres tilstrekkelig tilsyn med visse former for

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

- virksomhet. Etter stiftelse eller registrering bør nasjonal rett få anvendelse i situasjoner der selskaper eller filialer ikke har tillatelse til å utføre visse former for virksomhet uten å innhente en lisens eller tillatelse.
- 18) For å hjelpe foretak, særlig SMB-er, med etablering bør det være mulig å stifte et privat aksjeselskap ved hjelp av maler som bør være tilgjengelige på nettet. Medlemsstatene bør sikre at slike maler kan brukes til nettbasert stiftelse, og de bør stå fritt til å fastsette hva slags rettsgyldighet de har. Slike maler kan inneholde et forhåndsdefinert sett med alternativer i samsvar med nasjonal rett. Søkerne bør kunne velge mellom å bruke maler eller å stifte et selskap med skreddersydde stiftelsesdokumenter, og medlemsstatene bør ha mulighet til å tilby maler også for andre selskapsformer.
- 19) For å ta hensyn til medlemsstatenes eksisterende selskapsrettslige tradisjoner er det viktig å tillate fleksibilitet med hensyn til hvordan de tilbyr et fullstendig nettbasert system for stiftelse av selskaper, registrering av filialer og inngivelse av dokumenter og opplysninger, herunder med hensyn til rollen til notarius publicus eller advokater i en hvilken som helst del av slike nettbaserte framgangsmåter. Spørsmål om nettbaserte framgangsmåter som ikke er regulert i dette direktivet, bør fortsatt være underlagt nasjonal rett.
- 20) For å bekjempe bedrageri og selskapskaping, og for å sikre pålitelighet og troverdighet med hensyn til dokumenter og opplysninger i nasjonale registre, bør bestemmelsene om nettbaserte framgangsmåter fastsatt i dette direktivet omfatte kontroll av identiteten og den rettslige handleevnen til personer som ønsker å stifte et selskap eller registrere en filial eller inngi dokumenter eller opplysninger. Disse kontrollene kan være en del av den lovlighetskontrollen som kreves i noen medlemsstater. Det bør overlates til medlemsstatene å utarbeide og vedta de midlene og metodene som skal anvendes for å utføre disse kontrollene. For dette formålet bør medlemsstatene kunne kreve deltakelse fra notarius publicus eller advokater i en hvilken som helst del av de nettbaserte framgangsmåtene. Slik deltakelse er ikke til hinder for at gjennomføringen av framgangsmåten i sin helhet er nettbasert.
- 21) Dersom det er berettiget ut fra offentlighetens interesse for å hindre misbruk eller endring av identitet, eller for å sikre at reglene for rettslig handleevne og søkernes fullmakt til å representere et selskap overholdes, bør medlemsstatene kunne treffe tiltak i samsvar med nasjonal rett som kan kreve søkerens fysiske tilstedeværelse hos en myndighet eller en person eller et organ, som er bemyndiget i henhold til nasjonal rett til å håndtere alle sider ved nettbaserte framgangsmåter, i den medlemsstaten der selskapet skal stiftes eller en filial skal registreres. Slik fysisk tilstedeværelse bør ikke pålegges systematisk, men bare fra sak til sak når det er grunn til mistanke om forfalskning av identitet eller manglende overholdelse av reglene for rettslig handleevne og for søkernes fullmakt til å representere selskapet. En slik mistanke bør bygge på opplysninger som er tilgjengelige for de myndighetene eller personene eller organene som er bemyndiget i henhold til nasjonal rett til å utføre den slags kontroller. I tilfeller der fysisk tilstedeværelse kreves, bør medlemsstatene sikre at alle andre trinn i framgangsmåten kan gjennomføres på nettet. Begrepet rettslig handleevne bør forstås å omfatte fullmakt til å handle.
- 22) Medlemsstatene bør også kunne gi sine vedkommende myndigheter, personer eller organer mulighet til å kontrollere, ved hjelp av supplerende elektronisk kontroll av identitet, rettslig handleevne og lovlighet, hvorvidt alle nødvendige vilkår for å stifte selskaper er oppfylt. Slike kontroller kan blant annet omfatte videokonferanser eller andre nettbaserte midler som gir audiovisuell forbindelse i sanntid.
- 23) For å sikre at alle personer som samhandler med selskaper, er beskyttet, bør medlemsstatene kunne hindre bedragersk eller annen utilbørlig atferd ved å nekte å utnevne en person som styremedlem i et selskap, idet det tas hensyn til ikke bare personens tidligere atferd på deres eget territorium, men også, dersom dette er fastsatt i nasjonal rett, til opplysninger fra andre medlemsstater. Medlemsstatene bør derfor kunne be om opplysninger fra andre medlemsstater. Svaret kan enten bestå av opplysninger om en aktuell frakjennelse av retten til å opptre som styremedlem eller andre opplysninger som er relevante for frakjennelse i den medlemsstaten som har mottatt anmodningen. Slike anmodninger om opplysninger bør være mulige ved hjelp av systemet for sammenkopling av registre. I den forbindelse bør medlemsstatene stå fritt til å velge hvordan de best skal innhente disse opplysningene, for eksempel ved å innhente relevante

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

opplysninger fra registre eller andre steder der disse er lagret i samsvar med nasjonal rett, eller ved å opprette egne registre eller egne avsnitt i foretaksregistre. Dersom det er behov for ytterligere opplysninger, for eksempel om tidsrommet og begrunnelsen for frakjennelsen av retten til å være styremedlem, bør medlemsstatene kunne gi disse gjennom alle tilgjengelige systemer for utveksling av opplysninger, i samsvar med nasjonal rett. Dette direktivet bør ikke skape noen forpliktelse til å anmode om slike opplysninger i hvert enkelt tilfelle. Videre bør muligheten for å ta i betraktning opplysninger om frakjennelse pålagt i en annen medlemsstat ikke forplikte medlemsstatene til å anerkjenne frakjennelser pålagt i andre medlemsstater.

- 24) For å sikre at alle personer som samhandler med selskaper eller filialer, er beskyttet, og at bedragerisk eller annen utilbørlig atferd hindres, er det viktig at vedkommende myndigheter i medlemsstatene er i stand til å verifisere hvorvidt personen som skal utnevnes til styremedlem, ikke er frakjent retten til å være styremedlem. For dette formålet bør vedkommende myndigheter også vite hvorvidt en bestemt person er registrert i noen av de registrene som er relevante for frakjennelse av retten til å opptre som styremedlem i andre medlemsstater, ved hjelp av systemet for sammenkopling av foretaksregistre. Registrene, myndighetene eller personene eller organene som er bemyndiget i henhold til nasjonal rett til å håndtere alle sider ved nettbaserte framgangsmåter, bør ikke lagre slike personopplysninger lenger enn nødvendig for å vurdere skikketheten til den personen som skal utnevnes som styremedlem. Slike foretak kan imidlertid måtte lagre disse opplysningene i et lengre tidsrom med henblikk på en eventuell ny vurdering av en negativ beslutning. I alle tilfeller skal lagringstiden ikke overstige det tidsrommet som er fastsatt i nasjonale regler for lagring av personopplysninger knyttet til selskaps stiftelse eller registrering av en filial eller inngivelse av dokumenter og opplysninger.
- 25) Forpliktelsene fastsatt i dette direktivet med hensyn til nettbasert stiftelse av selskaper og registrering av filialer bør ikke berøre eventuelle andre formaliteter som ikke er relatert til selskapsrett, og som et selskap må overholde for å starte virksomhet i samsvar med unionsretten og nasjonal rett.
- 26) I likhet med nettbasert stiftelse av selskaper og registrering av filialer bør det, for å redu-

sere kostnadene og byrdene for selskaper, også være mulig i løpet av selskapenes levetid å inngi dokumenter og opplysninger til nasjonale registre helt og fullt på nettet. Samtidig bør medlemsstatene stå fritt til å tillate at dokumenter og opplysninger inngis på andre måter, herunder på papir. I tillegg bør selskapsopplysninger offentliggjøres så snart disse opplysningene gjøres offentlig tilgjengelige i disse nasjonale registrene, ettersom de nå er sammenkople og utgjør et omfattende referansepunkt for brukerne. For å unngå forstyrrelser for eksisterende metoder for offentliggjøring bør medlemsstatene også kunne velge å offentliggjøre enten alle eller noen av selskapsopplysningene i et nasjonalt kunngjøringsblad, samtidig som det sikres at registeret sender opplysningene elektronisk til nevnte nasjonale kunngjøringsblad. Dette direktivet bør ikke berøre nasjonale regler om rettsgyldighet for registeret og den rollen det nasjonale kunngjøringsbladet spiller.

- 27) For å gjøre det lettere å søke i de opplysningene som er lagret av nasjonale registre og utveksle dem med andre systemer, bør medlemsstatene sikre, etter at den relevante innarbeidingsfristen er utløpt, at alle dokumenter og opplysninger som gis til en myndighet eller person eller et organ som er bemyndiget i henhold til nasjonal rett til å håndtere alle sider ved de nettbaserte framgangsmåtene, som et ledd i de nettbaserte framgangsmåtene fastsatt i dette direktivet, kan lagres av registrene i et maskinleselig og søkbart format eller som strukturerte data. Det betyr at filformatet bør struktureres på en slik måte at programvaren enkelt kan identifisere, gjenkjenne og trekke ut bestemte data og deres interne struktur. Kravet om å sikre at formatet på dokumentene og opplysningene er søkbart, bør ikke omfatte skannede signaturer eller andre data som ikke er egnet for maskinlesning. Ettersom dette kan kreve endringer i eksisterende informasjonssystemer i medlemsstatene, bør det fastsettes en lengre frist for innarbeiding av dette kravet.
- 28) For å kutte kostnadene og redusere den administrative byrden og lengden på framgangsmåtene for selskapene bør medlemsstatene anvende engangsprinsippet på området selskapsrett, som er etablert i Unionen, slik det blant annet framgår av forordning (EU) 2018/1724, Europakommisjonens handlingsplan for e-forvaltning eller Tallinn-erklæringen om e-forvaltning. Anvendelsen av engangsprin-

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

sippet innebærer at selskapene ikke blir bedt om å inngi de samme opplysningene til offentlige myndigheter mer enn én gang. For eksempel bør det ikke være nødvendig for selskapene å inngi de samme opplysningene til både det nasjonale registeret og det nasjonale kunngjøringsbladet. I stedet bør registeret gi de opplysningene som allerede er inngitt, direkte til det nasjonale kunngjøringsbladet. Dersom selskapet er stiftet i én medlemsstat og ønsker å registrere en filial i en annen medlemsstat, bør det likeledes være mulig for selskapet å gjøre bruk av dokumenter eller opplysninger som tidligere er inngitt til et register. Videre bør det, dersom et selskap er opprettet i én medlemsstat, men har en filial i en annen medlemsstat, være mulig for selskapet å inngi visse endringer i sine selskapsopplysninger bare til det registeret der selskapet er registrert, uten å måtte inngi de samme opplysningene til registeret der filialen er registrert. I stedet bør opplysninger om for eksempel en endring av selskapets navn eller endring av selskapets forretningskontor utveksles elektronisk mellom registeret der selskapet er registrert, og registeret der filialen er registrert, ved hjelp av systemet for sammenkopling av registre.

- 29) For å sikre at sammenhengende og ajourførte opplysninger er tilgjengelige om selskaper i Unionen, og for ytterligere å øke gjennomsiktigheten bør det være mulig å bruke sammenkoplingen av registre for å utveksle opplysninger om enhver selskapsform som er registrert i medlemsstatenes registre i samsvar med nasjonal rett. Medlemsstatene bør også ha mulighet til å stille til rådighet elektroniske kopier av dokumentene og opplysningene om disse andre selskapsformene gjennom dette systemet for sammenkopling av registre.
- 30) Av klarhetshensyn og for å verne interessene til arbeidstakere, kreditorer og mindretallsaksjeeiere, og for å øke tilliten til forretningsstransaksjoner, herunder dem med en grensekryssende karakter, på det indre marked, er det viktig at investorer, berørte parter, forretningspartnere og myndigheter lett kan få tilgang til selskapsopplysninger. For å forbedre tilgangen til disse opplysningene bør flere opplysninger være gratis tilgjengelige i alle medlemsstater. Slike opplysninger bør omfatte et selskaps status og opplysninger om dets filialer i andre medlemsstater samt opplysninger om personer som, enten i egenskap av et organ eller et medlem av et slikt organ,

har fullmakt til å representere selskapet. Videre bør gebyret for å få en kopi av alle eller deler av dokumenter og opplysninger som selskapet enten har offentliggjort på papir eller elektronisk, ikke overstige administrasjonskostnadene, herunder kostnader til utvikling og vedlikehold av registrene, forutsatt at dette gebyret ikke er urimelig med hensyn til opplysningene som det anmodes om.

- 31) Medlemsstatene kan for tiden opprette valgfrie tilknytningspunkter til systemet for sammenkopling av registre. Det er imidlertid ikke mulig for Kommisjonen å kople andre berørte parter til systemet for sammenkopling av registre. For at andre berørte parter skal kunne dra nytte av sammenkoplingen av registre og sikre at deres systemer inneholder nøyaktige, ajourførte og pålitelige opplysninger om selskaper, bør Kommisjonen gis fullmakt til å opprette ytterligere tilknytningspunkter. Slike tilknytningspunkter bør referere til systemer som er utviklet og drives av Kommisjonen eller andre av Unionens institusjoner, organer, kontorer eller byråer, for at de skal kunne utøve sine administrative funksjoner eller overholde bestemmelser i unionsretten.
- 32) For å hjelpe foretak etablert på det indre marked med å utvide sin forretningsvirksomhet over grensene på en enklere måte bør det være mulig for dem å åpne og registrere filialer i en annen medlemsstat på nettet. Medlemsstatene bør derfor, på lignende måte som for selskaper, gjøre det mulig å registrere filialer og inngi dokumenter og opplysninger på nettet, og dermed bidra til å kutte kostnadene og samtidig redusere den administrative byrden og tiden som brukes på formaliteter i forbindelse med utvidelsen over landegrensene.
- 33) Ved registrering av en filial av et selskap som er registrert i en annen medlemsstat, bør medlemsstatene også kunne kontrollere visse opplysninger om selskapet gjennom systemet for sammenkopling av registre. Dersom en filial legges ned i én medlemsstat, bør registeret i denne medlemsstaten underrette medlemsstaten der selskapet er registrert, om slik nedlegging gjennom systemet for sammenkopling av registre, og begge registrene bør registrere disse opplysningene.
- 34) For å sikre samsvar med unionsretten og nasjonal rett er det nødvendig å oppheve bestemmelsen om kontaktutvalget, som har opphørt å eksistere, og å ajourføre selskapsformene som er fastsatt i vedlegg I og II til direktiv (EU) 2017/1132.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

- 35) For å ta høyde for framtidige endringer i medlemsstatenes lovgivning og Unionens regelverk om selskapsformer bør myndigheten til å vedta rettsakter i samsvar med artikkel 290 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte delegeres til Kommisjonen for å ajourføre listen over de selskapsformene som er oppført i vedlegg I, II og IIA til direktiv (EU) 2017/1132. Det er særlig viktig at Kommisjonen holder hensiktsmessige samråd under sitt forberedende arbeid, herunder på ekspertnivå, og at slike samråd gjennomføres i samsvar med prinsippene fastsatt i den tverrinstitusjonelle avtalen av 13. april 2016 om bedre regelverksutforming⁷. For å sikre lik deltakelse i utarbeidingen av delegerte rettsakter mottar Europaparlamentet og Rådet alle dokumenter samtidig som medlemsstatenes sakkyndige, og deres sakkyndige har systematisk adgang til møter i Kommisjonens ekspertgrupper der det arbeides med å utarbeide delegerte rettsakter.
- 36) Bestemmelsene i dette direktivet, herunder forpliktelsen til å registrere selskaper, berører ikke nasjonal rett med hensyn til medlemsstatenes skattemessige tiltak eller deres territoriale og administrative underavdelinger.
- 37) Medlemsstatenes myndighet til å avslå søknader om stiftelse av selskaper og registrering av filialer i tilfelle av bedrageri eller misbruk og medlemsstatenes undersøkelses- og håndhevingstiltak, herunder slike som er truffet av politiet eller andre vedkommende myndigheter, bør ikke berøres av dette direktivet. Andre forpliktelser i henhold til unionsretten og nasjonal rett, herunder dem som stammer fra regler om bekjempelse av hvitvasking av penger og finansiering av terrorisme og regler om reelt eierskap, bør heller ikke berøres. Dette direktivet berører ikke bestemmelsene i europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2015/849⁸ om håndtering av risikoen for hvitvasking av penger og finansiering av terrorisme, særlig forpliktelsene til å utføre relevante kunde-kontrolltiltak på et risikobasert grunnlag, og til å identifisere og registrere den reelle eieren av eventuelle nyopprettede foretak i medlemsstaten der foretaket er stiftet.
- 38) Dette direktivet bør anvendes i samsvar med EU-retten om datasikring og personvern og vern av personopplysninger slik de er nedfelt i artikkel 7 og 8 i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter. Enhver behandling av fysiske personers personopplysninger i henhold til dette direktivet må skje i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 2016/679⁹.
- 39) EUs datatilsyn er blitt rådspurt i samsvar med artikkel 28 nr. 2 i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 45/2001¹⁰ og avga uttalelse 26. juli 2018.
- 40) Ettersom målet for dette direktivet, som er å sørge for flere digitale løsninger for selskaper på det indre marked, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor på grunn av deres omfang og virkninger bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktivet ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå dette målet.
- 41) I samsvar med den felles politiske erklæringen fra medlemsstatene og Kommisjonen av 28. september 2011 om forklarende dokumenter¹¹ har medlemsstatene forpliktet seg til at underretningen om innarbeidingstiltakene i berettigede tilfeller skal følges av ett eller flere dokumenter som forklarer sammenhengen mellom et direktivs bestanddeler og de tilsvarende delene av de nasjonale innarbeidingsdokumentene. Med hensyn til dette direktivet anser regelgiveren at oversendingen av slike dokumenter er berettiget.
- 42) Med tanke på kompleksiteten til de nødvendige endringene som skal foretas i nasjonale systemer for å overholde bestemmelsene i dette direktivet, og de store forskjellene som for tiden finnes mellom medlemsstatene med

⁷ EUT L 123 av 12.5.2016, s. 1.

⁸ Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2015/849 av 20. mai 2015 om tiltak for å hindre at finanssystemet brukes til hvitvasking av penger eller finansiering av terrorisme, om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 648/2012 og om oppheving av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/60/EF og kommisjonsdirektiv 2006/70/EF (EUT L 141 av 5.6.2015, s. 73).

⁹ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/679 av 27. april 2016 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger samt om oppheving av direktiv 95/46/EF (generell personvernforordning) (EUT L 119 av 4.5.2016, s. 1).

¹⁰ Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 45/2001 av 18. desember 2000 om personvern i forbindelse med behandling av personopplysninger i Fellesskapets institusjoner og organer og om fri utveksling av slike opplysninger (EFT L 8 av 12.1.2001, s. 1).

¹¹ EUT C 369 av 17.12.2011, s. 14.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

hensyn til bruken av digitale verktøy og prosesser på området selskapsrett, bør det fastsettes at medlemsstater som støter på særlige problemer ved innarbeiding av visse bestemmelser i dette direktivet, kan underrette Kommissjonen om sitt behov for å oppnå en forlengelse på inntil ett år etter den relevante gjennomføringsperioden. Medlemsstatene bør oppgi sine objektive grunner for å søke om en slik forlengelse.

- 43) Kommissjonen bør foreta en evaluering av dette direktivet. I henhold til nr. 22 i den tverrinstitusjonelle avtalen av 13. april 2016 om bedre regelverksutforming bør denne evalueringen bygge på de fem kriteriene virkningsgrad, formålstjenlighet, relevans, sammenheng og merverdi, og bør gi grunnlag for konsekvensanalyser av eventuelle ytterligere tiltak. Medlemsstatene bør bidra til å gjennomføre denne evalueringen ved å framlegge for Kommissjonen de opplysningene som er tilgjengelige for dem, om hvordan nettbasert stiftelse av selskaper fungerer i praksis, for eksempel opplysninger om antall nettbaserte stiftelser, antall tilfeller der maler er benyttet, eller der fysisk tilstedeværelse er påkrevd, samt gjennomsnittlig varighet og kostnader i forbindelse med nettbasert stiftelse.
- 44) Opplysninger bør innhentes for å vurdere dette direktivets virkning i forhold til det fastsatte målet og for å gjennomføre en evaluering i samsvar med paragraf 22 i den tverrinstitusjonelle avtalen av 13. april 2016 om bedre regelverksutforming.
- 45) Direktiv (EU) 2017/1132 bør derfor endres.

VEDTATT DETTE DIREKTIVET:

Artikkel 1

Endring av direktiv (EU) 2017/1132

I direktiv (EU) 2017/1132 gjøres følgende endringer:

- 1) I artikkel 1 tilføyes følgende strekpunkt etter annet strekpunkt:
 - «– Regler for nettbasert stiftelse av selskaper, nettbasert registrering av filialer og selskapers og filialers nettbaserte inngivelse av dokumenter og opplysninger.»
- 2) I avdeling I skal overskriften til kapittel III lyde:

«Nettbaserte framgangsmåter (stiftelse, registrering og inngivelse), offentlighet og registre»

- 3) Artikkel 13 skal lyde:

«Artikkel 13

Virkeområde

Samordningstiltakene fastsatt i dette avsnittet og i avsnitt 1A får anvendelse på medlemsstatenes lover og forskrifter som gjelder for selskapsformene oppført i vedlegg II og, dersom det er angitt, selskapsformene oppført i vedlegg I og IIA.»

- 4) Nye artikler skal lyde:

«Artikkel 13a

Definisjoner

I dette kapittelet menes med

- 1) «elektronisk identifikasjonsmiddel» et elektronisk identifikasjonsmiddel som definert i artikkel 3 nr. 2 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 910/2014¹²,
- 2) «ordning for elektronisk identifikasjon» en ordning for elektronisk identifikasjon som definert i artikkel 3 nr. 4 i forordning (EU) nr. 910/2014,
- 3) «elektroniske midler» elektronisk utstyr til behandling, herunder digital komprimering, og lagring av data, der opplysninger sendes fra avsendelsesstedet og mottas på bestemmelsesstedet; disse opplysningene overføres, rutes og mottas i sin helhet på en måte som skal fastsettes av medlemsstatene,
- 4) «stiftelse» hele prosessen med å opprette et selskap i samsvar med nasjonal rett, herunder utarbeiding av selskapets stiftelsesdokument og alle nødvendige trinn for å innføre selskapet i registeret,
- 5) «registrering av en filial» en prosess som fører til offentliggjøring av dokumenter og opplysninger knyttet til en filial som nylig er åpnet i en medlemsstat,
- 6) «mal» en modell for stiftelsesdokumentet til et selskap som er utarbeidet av medlemsstatene i samsvar med nasjonal rett og brukes til nettbasert stiftelse av et selskap i samsvar med artikkel 13g.

¹² Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 910/2014 av 23. juli 2014 om elektronisk identifikasjon og tillitstjenester for elektroniske transaksjoner i det indre marked og om oppheving av direktiv 1999/93/EF (EUT L 257 av 28.8.2014, s. 73).

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Artikkel 13b

Anerkjennelse av identifikasjonsmidler med henblikk på nettbaserte framgangsmåter

1. Medlemsstatene skal sikre at følgende elektroniske identifikasjonsmidler kan brukes av søkere som er unionsborgere, i forbindelse med de nettbaserte framgangsmåtene som er nevnt i dette kapitlet:
 - a) Et elektronisk identifikasjonsmiddel utstedt innenfor rammen av en ordning for elektronisk identifikasjon som er godkjent av deres egen medlemsstat.
 - b) Et elektronisk identifikasjonsmiddel utstedt i en annen medlemsstat og anerkjent med henblikk på autentisering over landegrensene i samsvar med artikkel 6 i forordning (EU) nr. 910/2014.
2. Medlemsstatene kan nekte å anerkjenne elektroniske identifikasjonsmidler dersom sikkerhetsnivåene for de elektroniske identifikasjonsmidlene ikke oppfyller vilkårene fastsatt i artikkel 6 nr. 1 i forordning (EU) nr. 910/2014.
3. Alle identifikasjonsmidler som medlemsstatene har anerkjent, skal gjøres offentlig tilgjengelige.
4. Dersom det er berettiget ut fra offentlighetens interesse for å hindre misbruk eller endring av identitet, kan medlemsstatene, med henblikk på å kontrollere søkerens identitet, treffe tiltak som kan kreve søkerens fysiske tilstedeværelse hos en myndighet eller person eller et organ som er bemyndiget i henhold til nasjonal rett til å håndtere alle sider ved de nettbaserte framgangsmåtene som er nevnt i dette kapitlet, herunder utarbeidingen av et selskaps stiftelsesdokument. Medlemsstatene skal sikre at en søkers fysiske tilstedeværelse kan pålegges bare fra sak til sak når det er grunn til mistanke om forfalskning av identitet, og at alle andre trinn i framgangsmåten kan fullføres på nettet.

Artikkel 13c

Alminnelige bestemmelser om nettbaserte framgangsmåter

1. Dette direktivet berører ikke nasjonal rett som, i samsvar med medlemsstatenes rettsystemer og rettstradisjoner, utpeker en myndighet, en person eller et organ som er

bemyndiget i henhold til nasjonal rett til å håndtere alle sider ved nettbasert stiftelse av selskaper, nettbasert registrering av filialer og nettbasert inngivelse av dokumenter og opplysninger.

2. Dette direktivet berører heller ikke framgangsmåtene og kravene fastsatt i nasjonal rett, herunder dem som er knyttet til rettslige prosedyrer for utarbeiding av stiftelsesdokumenter, forutsatt at nettbasert stiftelse av et selskap, som nevnt i artikkel 13g, nettbasert registrering av en filial, som nevnt i artikkel 28a, og nettbasert inngivelse av dokumenter og opplysninger, som nevnt i artikkel 13j og 28b, er mulig.
3. Kravene i gjeldende nasjonal rett om ektethet, nøyaktighet, pålitelighet, troverdighet og korrekt juridisk form for dokumenter eller opplysninger som framlegges, berøres ikke av dette direktivet, forutsatt at nettbasert stiftelse, som nevnt i artikkel 13g, nettbasert registrering av en filial, som nevnt i artikkel 28a, og nettbasert inngivelse av dokumenter og opplysninger, som nevnt i artikkel 13j og 28b, er mulig.

Artikkel 13d

Gebyrer for nettbaserte framgangsmåter

1. Medlemsstatene skal sikre at reglene for gebyrer som får anvendelse på de nettbaserte framgangsmåtene nevnt i dette kapitlet, er gjennomsiktede og anvendes på en ikke-diskriminerende måte.
2. Gebyrer for nettbaserte framgangsmåter som ilegges av registrene nevnt i artikkel 16, skal ikke overstige det som kreves for å dekke kostnadene ved yting av slike tjenester.

Artikkel 13e

Betalinger

Dersom fullføringen av en framgangsmåte fastsatt i dette kapitlet krever betaling, skal medlemsstatene sikre at betalingen kan utføres ved hjelp av en allment tilgjengelig nettbasert betalingstjeneste som kan brukes til betalinger over landegrensene, som gjør det mulig å identifisere den personen som har betalt, og som leveres av en finansinstitusjon eller en betalingstjenesteyter som er etablert i en medlemsstat.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Artikkel 13f

Opplysningskrav

Medlemsstatene skal sørge for at kortfattet og brukervennlig informasjon som er gratis og foreligger minst på et språk som hovedsakelig forstås av et størst mulig antall brukere over landegrensene, stilles til rådighet på registreringsportaler eller nettsteder som er tilgjengelige gjennom den felles digitale portalen, til hjelp ved stiftelse av selskaper og registrering av filialer. Opplysningene skal minst omfatte følgende:

- a) Regler for stiftelse av selskaper, herunder nettbaserte framgangsmåter som nevnt i artikkel 13g og 13j, samt krav knyttet til bruken av maler og andre stiftelsesdokumenter, identifisering av personer, bruk av språk og gjeldende gebyrer.
 - b) Regler for registrering av filialer, herunder nettbaserte framgangsmåter som nevnt i artikkel 28a og 28b, samt krav knyttet til registreringsdokumenter, identifisering av personer og bruk av språk.
 - c) En oversikt over gjeldende regler om det å bli medlem av administrasjons-, ledelses- eller tilsynsorganet i et selskap, herunder regler om frakjennelse av retten til å opptre som styremedlem og om myndighetene eller organene som har ansvar for å oppbevare opplysninger om personer som er frakjent retten til å opptre som styremedlem.
 - d) En oversikt over fullmaktene og ansvarsområdene til administrasjons-, ledelses- og tilsynsorganet i et selskap, herunder fullmakten til å representere selskapet overfor tredjeparter.
- 5) I avdeling I kapittel III skal nytt avsnitt 1A lyde:

«Avsnitt 1A

Nettbasert stiftelse, nettbasert inngivelse og offentlighet

Artikkel 13g

Nettbasert stiftelse av selskaper

1. Medlemsstatene skal sikre at nettbasert stiftelse av selskaper kan utføres helt og fullt på nettet uten at søkerne må møte opp personlig hos en myndighet eller en person eller et organ som er bemyndiget i henhold til nasjonal rett til å håndtere alle sider ved den nettbaserte stiftelsen av selskaper, her-

under utarbeide et selskaps stiftelsesdokument, med forbehold for bestemmelsene fastsatt i artikkel 13b nr. 4 og nr. 8 i denne artikkelen.

Medlemsstatene kan imidlertid beslutte ikke å fastsette framgangsmåter for nettbasert stiftelse av andre selskapsformer enn dem som er oppført i vedlegg IIA.

2. Medlemsstatene skal fastsette nærmere regler for nettbasert stiftelse av selskaper, herunder regler for bruk av malene nevnt i artikkel 13h, og for de dokumentene og opplysningene som kreves for stiftelse av et selskap. Som en del av disse reglene skal medlemsstatene sikre at slik nettbasert stiftelse kan utføres ved å framlegge dokumenter eller opplysninger i elektronisk form, herunder elektroniske kopier av dokumentene og opplysningene nevnt i artikkel 16a nr. 4.
3. Reglene nevnt i nr. 2 skal minst omfatte følgende:
 - a) Framgangsmåter for å sikre at søkerne har den nødvendige rettslige handleevnen og fullmakt til å representere selskapet.
 - b) Midler for å kontrollere identiteten til søkere i samsvar med artikkel 13b.
 - c) Krav til søkere om bruk av tillits-tjenester som nevnt i forordning (EU) nr. 910/2014.
 - d) Framgangsmåter for å kontrollere lovligheten av selskapets formål, i den grad slike kontroller er fastsatt i nasjonal rett.
 - e) Framgangsmåter for å kontrollere lovligheten av selskapets navn, i den grad slike kontroller er fastsatt i nasjonal rett.
 - f) Framgangsmåter for å kontrollere utnevning av styremedlemmer.
4. Reglene nevnt i nr. 2 skal minst omfatte følgende:
 - a) Framgangsmåter for å sikre lovligheten av selskapets stiftelsesdokument, herunder for å verifisere riktig bruk av maler.
 - b) Konsekvensene av beslutningen om frakjennelse av retten til å opptre som styremedlem truffet av vedkommende myndighet i en medlemsstat.
 - c) Rollen til notarius publicus eller en annen person eller et annet organ som er bemyndiget i henhold til nasjonal rett til å håndtere alle sider ved den nettbaserte stiftelsen av selskapet.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

- d) Utelukkelse av nettbasert stiftelse i tilfeller der aksjekapitalen er betalt i form av naturalytelser.
5. Medlemsstatene skal ikke gjøre nettbasert stiftelse av selskaper betinget av en lisens eller tillatelse før selskapet registreres, med mindre et slikt vilkår er nødvendig for å kunne føre tilstrekkelig tilsyn som fastsatt i nasjonal rett for visse former for virksomhet.
6. Medlemsstatene skal i tilfeller der betaling av aksjekapital kreves som en del av framgangsmåten for å stifte et selskap, sikre at slik betaling kan utføres på nettet, i samsvar med artikkel 13e, til en bankkonto i en bank som driver virksomhet i Unionen. I tillegg skal medlemsstatene sikre at bevis for slike betalinger også kan framlegges på nettet.
7. Medlemsstatene skal sikre at den nettbaserte stiftelsen fullføres innen fem virkedager dersom et selskap er stiftet utelukkende av fysiske personer som benytter malene nevnt i artikkel 13h, eller innen ti virkedager i andre tilfeller, fra den seneste av følgende datoer:
- a) Datoen for slutføring av alle de formalitetene som kreves for nettbasert stiftelse, herunder mottak av alle dokumenter og opplysninger, som er i samsvar med nasjonal rett, av en myndighet eller en person eller et organ som er bemyndiget i henhold til nasjonal rett til å håndtere alle sider ved stiftelsen av et selskap.
- b) Datoen for betaling av et registreringsgebyr, betaling av aksjekapital i kontanter eller betaling av aksjekapital i form av naturalytelser, som fastsatt i nasjonal rett.

Dersom det ikke er mulig å fullføre framgangsmåten innen fristene nevnt i dette nummeret, skal medlemsstatene sikre at søkeren underrettes om grunnene til forsinkelsen.

8. Dersom det er berettiget ut fra offentlighetens interesse for å sikre samsvar med reglene for rettslig handleevne og for søkerens fullmakt til å representere et selskap, kan en myndighet eller en person eller et organ som er bemyndiget i henhold til nasjonal rett til å håndtere alle sider ved nettbasert selskapsstiftelse av et selskap, herunder utarbeiding av stiftelsesdokumentet, anmode om søkerens fysiske tilstedeværelse. Medlemsstatene skal i slike

tilfeller sikre at en søkers fysiske tilstedeværelse kan pålegges bare fra sak til sak dersom det er grunn til å mistenke manglende overholdelse av reglene nevnt i nr. 3 bokstav a). Medlemsstatene skal sikre at alle de andre trinnene i framgangsmåten kan fullføres på nettet.

Artikkel 13h

Maler for nettbasert stiftelse av selskaper

1. Medlemsstatene skal gjøre maler tilgjengelige for de selskapsformene som er oppført i vedlegg IIA, på registreringsportaler eller nettstedet som er tilgjengelige gjennom den felles digitale portalen. Medlemsstatene kan dessuten gjøre maler tilgjengelige på nettet for stiftelse av andre selskapsformer.
2. Medlemsstatene skal sikre at malene nevnt i nr. 1 i denne artikkelen kan brukes av søkere som en del av en nettbasert framgangsmåte for stiftelse som nevnt i artikkel 13g. Dersom disse malene brukes av søkerne i samsvar med reglene nevnt i artikkel 13g nr. 4 bokstav a), skal kravet om at selskapets stiftelsesdokument skal være utarbeidet og legalisert, dersom forebyggende forvaltningsmessig eller rettslig kontroll ikke er fastsatt, i henhold til artikkel 10, anses å være oppfylt.
Dette direktivet berører ikke krav i henhold til nasjonal rett om at stiftelsesdokumentet skal være utarbeidet og legalisert, så lenge nettbasert stiftelse som nevnt i artikkel 13g er mulig.
3. Medlemsstatene skal minst gjøre maler tilgjengelige på et offisielt språk i Unionen som er allment forstått av et størst mulig antall brukere over landegrensene. Tilgjengeligheten av maler på andre språk enn det eller de offisielle språkene i den berørte medlemsstaten er bare til orientering, med mindre medlemsstaten bestemmer at det også er mulig å stifte et selskap med maler på andre språk.
4. Malenes innhold skal være underlagt nasjonal rett.

Artikkel 13i

Personer som er fratjent retten til å opptre som styremedlem

1. Medlemsstatene skal sikre at de har regler om frakjennelse av retten til å opptre som

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

styremedlem. Disse reglene skal omfatte muligheten til å ta hensyn til enhver frakjennelse som er gjeldende, eller opplysninger som er relevante for frakjennelse av retten til å opptre som styremedlem i en annen medlemsstat. Med henblikk på denne artikkelen skal styremedlemmer minst omfatte personene nevnt i artikkel 14 bokstav d)i).

2. Medlemsstatene kan kreve at personer som søker om å bli styremedlem, skal oppgi om de har kjennskap til omstendigheter som kan føre til frakjennelse av retten til å opptre som styremedlem i den berørte medlemsstaten.

Medlemsstatene kan nekte å utnevne en person som styremedlem i et selskap dersom vedkommende på det aktuelle tidspunktet er fratatt retten til å opptre som styremedlem i en annen medlemsstat.

3. Medlemsstatene skal sikre at de er i stand til å svare på en anmodning fra en annen medlemsstat om opplysninger som er relevante for frakjennelsen av retten til å opptre som styremedlem i henhold til lovgivningen i medlemsstaten som svarer på anmodningen.
4. For å svare på anmodningen nevnt i nr. 3 i denne artikkelen skal medlemsstatene minst treffe nødvendige forholdsregler for å sikre at de er i stand til omgående å framlegge opplysninger om hvorvidt en bestemt person er frakjent retten til å opptre som styremedlem eller er registrert i noen av deres registre, som inneholder opplysninger som er relevante for frakjennelsen av retten til å opptre som styremedlem, ved hjelp av systemet nevnt i artikkel 22. Medlemsstatene kan også utveksle ytterligere opplysninger, for eksempel om tidsrommet og begrunnelsen for frakjennelsen. Slik utveksling skal være underlagt nasjonal rett.
5. Kommisjonen skal fastsette nærmere regler og tekniske detaljer for utvekslingen av opplysninger nevnt i nr. 4 i denne artikkelen ved hjelp av gjennomføringsrettsaktene nevnt i artikkel 24.
6. Nr. 1–5 i denne artikkelen får tilsvarende anvendelse dersom et selskap inngir opplysninger om utnevnelsen av et nytt styremedlem i registeret nevnt i artikkel 16.
7. Personopplysningene for personene nevnt i denne artikkelen skal behandles i samsvar med forordning (EU) 2016/679 og nasjonal

rett, slik at vedkommende myndighet eller personen eller organet som er bemyndiget i henhold til nasjonal rett til å vurdere nødvendige opplysninger om den frakjennelsen som en person i egenskap av styremedlem er blitt pålagt, med sikte på å hindre bedragersk eller annen utilbørlig atferd og sikre at alle personer som samhandler med selskaper eller filialer, er beskyttet.

Medlemsstatene skal sikre at registrene nevnt i artikkel 16, myndighetene eller personene eller organene som er bemyndiget i henhold til nasjonal rett til å håndtere alle sider ved nettbaserte framgangsmåter, ikke lagrer personopplysninger overført for denne artikkelens formål lenger enn nødvendig, og i alle tilfeller ikke lenger enn personopplysninger knyttet til stiftelsen av et selskap, registrering av en filial eller en inngivelse fra et selskap eller en filial lagres.

Artikkel 13j

Nettbasert inngivelse av selskapsdokumenter og -opplysninger

1. Medlemsstatene skal sikre at dokumentene og opplysningene nevnt i artikkel 14, herunder eventuelle endringer i disse, kan inngis til registeret på nettet innen fristen fastsatt i lovgivningen til medlemsstaten der selskapet er registrert. Medlemsstatene skal sikre at inngivelsen i sin helhet kan fullføres på nettet uten at søkeren må møte opp personlig hos en myndighet eller en person eller et organ som er bemyndiget i henhold til nasjonal rett til å håndtere den nettbaserte inngivelsen, med forbehold for bestemmelsene fastsatt i artikkel 13b nr. 4 og eventuelt artikkel 13g nr. 8.
2. Medlemsstatene skal sikre at opprinnelsen og integriteten med hensyn til dokumentene som inngis på nettet, kan verifiseres elektronisk.
3. Medlemsstatene kan kreve at noen eller alle selskaper inngir noen eller alle dokumenter og opplysninger nevnt i nr. 1 på nettet.
4. Artikkel 13g nr. 2–5 får tilsvarende anvendelse på nettbasert inngivelse av dokumenter og opplysninger.
5. Medlemsstatene kan fortsatt tillate at selskaper, notarius publicus eller andre personer eller organer som er bemyndiget i henhold til nasjonal rett til å håndtere slike for-

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

mer for inngivelse, anvender andre former enn dem som er nevnt i nr. 1, herunder elektronisk eller på papir.»

6) Artikkel 16 skal lyde:

«Artikkel 16

Offentliggjøring i registeret

1. I hver medlemsstat skal det i et sentralt register, handelsregister eller foretaksregister («registeret») opprettes en saksmappe for hvert selskap som er registrert der.

Medlemsstatene skal sikre at selskaper har en europeisk entydig identifikasjonskode («EUID»), som omhandlet i nr. 8 i vedlegget til Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) 2015/884¹³, slik at de kan identifiseres entydig i kommunikasjonen mellom registrene gjennom systemet for sammenkopling av registre opprettet i samsvar med artikkel 22 («registersammenkoplingssystemet»). Denne entydige identifikasjonskoden skal som et minstekrav inneholde elementer som gjør det mulig å identifisere registerets medlemsstat, det opprinnelige nasjonale registeret og foretaksnummeret i dette registeret og, dersom det er relevant, elementer som hindrer identifikasjonsfeil.

2. Alle dokumenter og opplysninger som skal offentliggjøres i henhold til artikkel 14, skal legges i saksmappen nevnt i nr. 1 i denne artikkelen eller innføres direkte i registeret, og det saksforholdet som er gjenstand for innføring i registeret, og innholdet i innføringen i registeret skal registreres i saksmappen.

Alle dokumenter og opplysninger nevnt i artikkel 14 skal, uansett hvordan de inngis, legges i saksmappen eller innføres direkte i registeret i elektronisk form. Medlemsstatene skal sikre at alle dokumenter og opplysninger som inngis på papir, snarest mulig konverteres til elektronisk form av registeret.

Medlemsstatene skal sikre at dokumentene og opplysningene nevnt i artikkel 14 som er inngitt på papir før 31. desember 2006, konverteres til elektronisk format av

registeret ved mottak av en søknad om offentliggjøring i elektronisk form.

3. Medlemsstatene skal sikre at offentliggjøringen av dokumentene og opplysningene nevnt i artikkel 14 gjennomføres ved at de gjøres offentlig tilgjengelige i registeret. I tillegg kan medlemsstatene også kreve at noen av eller alle disse dokumentene og opplysningene offentliggjøres i et nasjonalt kunngjøringsblad som angis for dette formålet, eller på en annen tilsvarende effektiv måte. Dette skal minst innebære at det benyttes et system der dokumentene eller opplysningene som offentliggjøres, kan slås opp i kronologisk rekkefølge gjennom en sentral elektronisk plattform. I slike tilfeller skal registeret sikre at disse dokumentene og opplysningene sendes elektronisk av registeret til det nasjonale kunngjøringsbladet eller til en sentral elektronisk plattform.

4. Medlemsstatene skal treffe de tiltakene som er nødvendige for å unngå avvik mellom innholdet i registeret og i saksmappen.

Medlemsstater som krever offentliggjøring av dokumenter og opplysninger i et nasjonalt kunngjøringsblad eller på en sentral elektronisk plattform, skal treffe de tiltakene som er nødvendige for å unngå avvik mellom det som offentliggjøres i samsvar med nr. 3, og det som offentliggjøres i kunngjøringsbladet eller på plattformen.

I tilfeller av avvik i henhold til denne artikkelen har dokumentene og opplysningene som er gjort tilgjengelige i registeret, forrang.

5. Selskapet kan påberope seg dokumentene og opplysningene nevnt i artikkel 14 overfor tredjeparter først etter at de er offentliggjort i samsvar med nr. 3 i denne artikkelen, med mindre selskapet godtgjør at tredjepartene kjente til dem.

For transaksjoner som har funnet sted før den 16. dagen etter offentliggjøringen, kan dokumentene og opplysningene likevel ikke påberopes overfor tredjeparter som godtgjør at det var umulig for dem å ha kjennskap til dem.

Tredjeparter kan alltid påberope seg dokumenter og opplysninger der formalitetene for offentlighet ennå ikke er overholdt, med mindre mangelen på offentlighet medfører at dokumentene eller opplysningene ikke får virkning.

¹³ Kommisjonens gjennomføringsforordning (EU) nr. 2015/884 av 8. juni 2015 om fastsettelse av tekniske spesifikasjoner og framgangsmåter for registersammenkoplingssystemet opprettet ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/101/EF (EUT L 144 av 10.6.2015, s. 1).

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

6. Medlemsstatene skal sikre at alle dokumenter og opplysninger som framlegges som en del av stiftelsen av et selskap, registreringen av en filial eller et selskaps eller en filials inngivelse, lagres i registrene i et maskinleselig og søkbart format eller som strukturerte data.
- 7) Ny artikkel skal lyde:

«Artikkel 16a

Tilgang til offentliggjorte opplysninger

1. Medlemsstatene skal sikre at kopier av alle eller en del av dokumentene og opplysningene nevnt i artikkel 14 kan fås fra registeret etter søknad, og at en slik søknad kan inngis til registeret på papir eller elektronisk.
- Medlemsstatene kan imidlertid beslutte at visse typer eller deler av dokumenter og opplysninger som er inngitt på papir senest 31. desember 2006, ikke kan fås elektronisk dersom det har gått en viss tid mellom datoen for inngivelse og datoen for søknaden. Dette tidsrommet skal ikke være kortere enn ti år.
2. Gebyret for å få en kopi av alle eller en del av dokumentene og opplysningene som er nevnt i artikkel 14, enten på papir eller elektronisk, skal ikke overstige administrasjonskostnadene, herunder kostnadene til utvikling og vedlikehold av registrene.
3. De elektroniske kopiene eller papirkopiene som utleveres til en søker, skal bekreftes å være «rett kopi», med mindre søkeren gir avkall på en slik bekreftelse.
4. Medlemsstatene skal sikre at elektroniske kopier og utdrag av dokumentene og opplysningene fra registeret er autentisert gjennom tillistjenestene nevnt i forordning (EU) nr. 910/2014, for å sikre at de elektroniske kopiene eller utdragene kommer fra registeret, og at innholdet i dem er en rett kopi av dokumentet i registeret, eller at det samsvarer med opplysningene i registeret.»
- 8) Artikkel 17 nr. 1 skal lyde:
- «1. Medlemsstatene skal sikre at ajourførte opplysninger gjøres tilgjengelige med en forklaring på internrettslige bestemmelser som innebærer at tredjeparter i samsvar med artikkel 16 nr. 3, 4 og 5 kan påberope seg de opplysningene og hver type dokument som er nevnt i artikkel 14.»
- 9) I artikkel 18 gjøres følgende endringer:
- a) Nr. 1 skal lyde:

«1. Elektroniske kopier av dokumentene og opplysningene nevnt i artikkel 14 skal også gjøres offentlig tilgjengelige gjennom registersammenkoplingssystemet. Medlemsstatene kan også gjøre dokumentene og opplysningene nevnt i artikkel 14 tilgjengelige for andre selskapsformer enn dem som er oppført i vedlegg II.»

- b) I nr. 3 skal bokstav a) lyde:

«a) Dokumentene og opplysningene nevnt i artikkel 14, herunder for andre selskapsformer enn dem som er oppført i vedlegg II, der slike dokumenter er gjort tilgjengelige av medlemsstatene.»

- 10) Artikkel 19 skal lyde:

«Artikkel 19

Gebyrer for dokumenter og opplysninger

1. Gebyrene som innkreves for tilgang til dokumentene og opplysningene nevnt i artikkel 14 gjennom registersammenkoplingssystemet, skal ikke overstige administrasjonskostnadene for tilgangen, herunder kostnadene til utvikling og vedlikehold av registre.
2. Medlemsstatene skal sikre gratis tilgang til minst følgende opplysninger og dokumenter gjennom registersammenkoplingssystemet:
- Selskapets navn og juridiske form.
 - Selskapets forretningskontor og medlemsstaten det er registrert i.
 - Selskapets registreringsnummer og EUID.
 - Nærmere opplysninger om selskapets nettsted, dersom slike opplysninger registreres i det nasjonale registeret.
 - Status for selskapet, for eksempel når det er nedlagt, slettet fra registeret, avviklet, oppløst, økonomisk aktivt eller inaktivt i henhold til nasjonal rett, og dersom det er registrert i de nasjonale registrene.
 - Formålet med selskapet, dersom det er registrert i det nasjonale registeret.
 - Nærmere opplysninger om personer som i egenskap av organ eller medlemmer av et slikt organ for tiden har fullmakt fra selskapet til å representere det overfor tredjeparter og under rettergang, og opplysninger om hvorvidt personer som har fullmakt til å representere selskapet, kan gjøre det alene eller må gjøre det i fellesskap.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

- h) Opplysninger om eventuelle filialer selskapet har åpnet i en annen medlemsstat, herunder navn, registreringsnummer, EUID og medlemsstaten der filialen er registrert.
3. Utvekslingen av opplysninger gjennom registersammenkoplingssystemet skal være gratis for registrene.
4. Medlemsstatene kan beslutte at det bare skal gis gratis tilgang til opplysningene nevnt i bokstav d) og f) for myndighetene i andre medlemsstater.»
- 11) Artikkel 20 nr. 3 utgår.
- 12) I artikkel 22 gjøres følgende endringer:
- a) I nr. 4 skal nytt ledd lyde:
- «Kommissjonen kan også opprette valgfrie tilknytningspunkter til registersammenkoplingssystemet. Slike tilknytningspunkter skal bestå av systemer som er utviklet og drives av Kommissjonen eller andre av Unionens institusjoner, organer, kontorer eller byråer, for at de skal kunne utøve sine administrative funksjoner eller overholde bestemmelser i unionsretten. Kommissjonen skal uten unødig opphold underrette medlemsstatene om opprettelsen av slike tilknytningspunkter og om alle vesentlige endringer av driften av dem.»
- b) Nr. 5 skal lyde:
- «5. Tilgang til opplysninger fra registersammenkoplingssystemet skal sikres gjennom portalen og gjennom de valgfrie tilknytningspunktene som opprettes av medlemsstatene og Kommissjonen.»
- 13) I artikkel 24 gjøres følgende endringer:
- a) Bokstav d) skal lyde:
- «d) Den tekniske spesifikasjonen som angir metodene for utveksling av opplysninger mellom selskapets register og filialens register som nevnt i artikkel 20, 28a, 28c, 30a og 34.»
- b) Bokstav e) skal lyde:
- «e) Den detaljerte listen over opplysninger som skal oversendes med sikte på utveksling av opplysninger mellom registrene, som nevnt i artikkel 20, 28a, 28c, 30a, 34 og 130.»
- c) Bokstav n) skal lyde:
- «n) Framgangsmåten og de tekniske kravene for sammenkoplingen av de valgfrie tilknytningspunktene til plattformen som nevnt i artikkel 22.»
- d) Ny bokstav o) skal lyde:
- «o) De nærmere reglene for og tekniske detaljer omkring utvekslingen av opplysningene nevnt i artikkel 13i mellom registre.»
- e) I slutten av artikkelen skal nytt ledd lyde:
- «Kommissjonen skal innen 1. februar 2021 vedta de gjennomføringsrettsaktene som er nevnt i bokstav d), e), n) og o).»
- 14) I avdeling I kapittel III avsnitt 2 skal tittelen lyde:
- «Regler for registrering og offentlighet for filialer av selskaper fra andre medlemsstater»
- 15) I avdeling I kapittel III avsnitt 2 skal nye artikler lyde:
- «Artikkel 28a
- Nettbasert registrering av filialer**
1. Medlemsstatene skal sikre at registrering i en medlemsstat av en filial av et selskap som er omfattet av lovgivningen i en annen medlemsstat, kan utføres helt og fullt på nettet uten at søkerne må møte opp personlig hos en myndighet eller en person eller et organ som er bemyndiget i henhold til nasjonal rett til å håndtere alle sider ved søknaden om registrering av filialer, med forbehold for artikkel 13b nr. 4 og tilsvarende for artikkel 13g nr. 8.
2. Medlemsstatene skal fastsette nærmere regler for nettbasert registrering av filialer, herunder regler for dokumenter og opplysninger som skal framlegges for vedkommende myndighet. Som en del av disse reglene skal medlemsstatene sikre at nettbasert registrering kan utføres ved å framlegge opplysninger eller dokumenter i elektronisk form, herunder elektroniske kopier av dokumentene og opplysningene nevnt i artikkel 16a nr. 4, eller ved å gjøre bruk av opplysningene eller dokumentene som tidligere er inngitt til et register.
3. Reglene nevnt i nr. 2 skal minst omfatte følgende:
- a) Framgangsmåten for å sikre at søkerne har den nødvendige rettslige handleevnen og fullmakt til å representere selskapet.
- b) Midlene for å kontrollere identiteten til personen(e) som registrerer filialen, eller deres representanter.
- c) Krav til søkere om bruk av tillits-tjenester som nevnt i forordning (EU) nr. 910/2014.
4. Reglene nevnt i nr. 2 kan også fastsette framgangsmåter for følgende:
- a) Kontroll av lovligheten av filialens formål.

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

- b) Kontroll av lovligheten av filialens navn.
 - c) Kontroll av lovligheten av dokumentene og opplysningene som inngis for registrering av filialen.
 - d) Fastsettelse av rollen til notarius publicus eller en annen person eller et annet organ som er involvert i prosessen med registrering av filialen i henhold til gjeldende nasjonale bestemmelser.
5. Medlemsstatene kan kontrollere opplysninger om selskapet ved hjelp av registersammenkoplingssystemet ved registrering av en filial av et selskap opprettet i en annen medlemsstat.
- Medlemsstatene skal ikke gjøre nettbasert registrering av en filial betinget av en lisens eller tillatelse før filialen registreres, med mindre et slikt vilkår er nødvendig for kunne føre tilstrekkelig tilsyn som fastsatt i nasjonal rett for visse former for virksomhet.
6. Medlemsstatene skal sikre at den nettbaserte registreringen av en filial fullføres innen ti virkedager etter at alle formalitetene er overholdt, herunder mottak av alle nødvendige dokumenter og opplysninger som er i samsvar med nasjonal rett, av en myndighet eller en person eller et organ som er bemyndiget i henhold til nasjonal rett til å håndtere alle sider ved registreringen av en filial.
- Dersom det ikke er mulig å registrere en filial innen fristene nevnt i dette nummeret, skal medlemsstatene sikre at søkeren underrettes om grunnene til forsinkelsen.
7. Etter registreringen av en filial av et selskap opprettet i henhold til lovgivningen i en annen medlemsstat skal registeret i den medlemsstaten der filialen er registrert, underrette medlemsstaten der selskapet er registrert, om at filialen er registrert ved hjelp av registersammenkoplingssystemet. Den medlemsstaten der selskapet er registrert, skal bekrefte mottak av underretningen og omgående registrere opplysningene i sitt register.

Artikkel 28b

Nettbasert inngivelse av dokumenter og opplysninger for filialer

1. Medlemsstatene skal sikre at dokumentene og opplysningene nevnt i artikkel 30, eller eventuelle endringer i disse, kan inn-

gis på nettet innen fristen fastsatt i lovgivningen til medlemsstaten der selskapet er opprettet. Medlemsstatene skal sikre at inngivelsen i sin helhet kan fullføres på nettet uten at søkerne må møte opp personlig hos en myndighet eller en person eller et organ som er bemyndiget i henhold til nasjonal rett til å håndtere den nettbaserte inngivelsen, med forbehold for bestemmelsene fastsatt i artikkel 13b nr. 4 og tilsvarende for artikkel 13g nr. 8.

2. Artikkel 28a nr. 2–5 får tilsvarende anvendelse på nettbasert inngivelse for filialer.
3. Medlemsstatene kan kreve at noen eller alle dokumenter og opplysninger nevnt i nr. 1 inngis bare på nettet.

Artikkel 28c

Nedlegging av filialer

Medlemsstatene skal ved mottak av dokumentene og opplysningene nevnt i artikkel 30 nr. 1 bokstav h) sikre ved hjelp av registersammenkoplingssystemet at registeret i en medlemsstat der en filial av et selskap er registrert, underretter registeret i medlemsstaten der selskapet er registrert, om at dets filial er nedlagt og slettet fra registeret. Registeret i medlemsstaten der selskapet er registrert, skal bekrefte mottak av underretningen, også ved hjelp av dette systemet, og skal omgående registrere opplysningene.»

- 16) Ny artikkel skal lyde:

«Artikkel 30a

Endringer i selskapets dokumenter og opplysninger

Medlemsstaten der selskapet er registrert, skal ved hjelp av registersammenkoplingssystemet omgående underrette medlemsstaten der en filial av selskapet er registrert, dersom en endring er inngitt med hensyn til følgende:

- a) Selskapets navn.
- b) Selskapets forretningskontor.
- c) Selskapets registreringsnummer i registeret.
- d) Selskapets juridiske form.
- e) Dokumentene og opplysningene nevnt i artikkel 14 bokstav d) og f).

Ved mottak av underretningen nevnt i første ledd i denne artikkelen skal registeret der filialen er registrert, ved hjelp av registersammenkoplingssystemet bekrefte mottak av en slik underretning og sikre at

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

dokumentene og opplysningene nevnt i artikkel 30 nr. 1 omgående ajourføres.»

17) I artikkel 31 skal nytt ledd lyde:

«Medlemsstatene kan fastsette at obligatorisk offentliggjøring av regnskaper som nevnt i artikkel 30 nr. 1 bokstav g) kan anses som oppfylt ved offentliggjøring av opplysninger i registeret i medlemsstaten der selskapet er registrert, i samsvar med i artikkel 14 bokstav f).»

18) Artikkel 43 utgår.

19) Artikkel 161 skal lyde:

«Artikkel 161

Vern av personopplysninger

Behandlingen av personopplysninger som utføres innenfor rammen av dette direktivet, er underlagt forordning (EU) 2016/679.»

20) Ny artikkel skal lyde:

«Artikkel 162a

Endring av vedleggene

Medlemsstatene skal omgående underrette Kommisjonen om eventuelle endringer i de selskapsformene med begrenset ansvar som er fastsatt i deres nasjonale rett, og som kan påvirke innholdet i vedlegg I, II og IIA.

Dersom en medlemsstat underretter Kommisjonen i henhold til første ledd i denne artikkelen, skal Kommisjonen gis myndighet til å tilpasse listen over selskapsformer i vedlegg I, II og IIA i tråd med opplysningene nevnt i første ledd i denne artikkelen, ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 163.»

21) Artikkel 163 skal lyde:

«Artikkel 163

Utøvelse av delegert myndighet

1. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter gis Kommisjonen med forbehold for vilkårene fastsatt i denne artikkelen.
2. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter nevnt i artikkel 25 nr. 3 og artikkel 162a gis Kommisjonen på ubestemt tid fra 31. juli 2019.
3. Den delegerte myndigheten nevnt i artikkel 25 nr. 3 og artikkel 162a kan når som helst tilbakekalles av Europaparlamentet eller Rådet. En beslutning om tilbakekalling innebærer at den delegerte myndigheten som angis i beslutningen, opphører å gjelde. Den får anvendelse dagen etter at den er kunngjort i Den europeiske unions tidende, eller på et senere tidspunkt som er fastsatt i beslutningen. Den berører ikke

gyldigheten av delegerte rettsakter som allerede er trådt i kraft.

4. Før Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den rådføre seg med sakkyndige utpekt av hver medlemsstat i samsvar med prinsippene fastsatt i den tverrinstitusjonelle avtalen av 13. april 2016 om bedre regelverksutforming.
5. Så snart Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den underrette Europaparlamentet og Rådet samtidig om dette.
6. En delegert rettsakt vedtatt i henhold til artikkel 25 nr. 3 eller artikkel 162a trer i kraft bare dersom verken Europaparlamentet eller Rådet har gjort innsigelse mot den delegerte rettsakten innen en frist på tre måneder etter at rettsakten ble meddelt Europaparlamentet og Rådet, eller dersom Europaparlamentet og Rådet innen utløpet av denne fristen begge har underrettet Kommisjonen om at de ikke har til hensikt å gjøre innsigelse. Fristen forlenges med tre måneder på Europaparlamentets eller Rådets initiativ.»

22) I vedlegg I skal 27. strekpunkt lyde:

«← Sverige:
publikt aktiebolag.»

23) I vedlegg II skal 27. strekpunkt lyde:

«← Sverige:
privat aktiebolag,
publikt aktiebolag.»

24) Vedlegg IIA i vedlegget til denne forordningen innsettes.

Artikkel 2

Innarbeiding i nasjonal rett

1. Medlemsstatene skal innen 1. august 2021 sette i kraft de lovene og forskriftene som er nødvendige for å etterkomme dette direktivet. De skal umiddelbart oversende Kommisjonen teksten til disse bestemmelsene.
2. Uten hensyn til nr. 1 i denne artikkelen skal medlemsstatene sette i kraft de lovene og forskriftene som er nødvendige for å etterkomme artikkel 1 nr. 5 i dette direktivet med hensyn til artikkel 13i og artikkel 13j nr. 2 i direktiv (EU) 2017/1132, og artikkel 1 nr. 6 i dette direktivet med hensyn til artikkel 16 nr. 6 i direktiv (EU) 2017/1132, innen 1. august 2023.
3. Som unntak fra nr. 1 har medlemsstater som støter på særlige problemer med å innarbeide dette direktivet, rett til en forlengelse av fristen fastsatt i nr. 1 på opptil ett år. De skal gi objektive grunner til behovet for en slik forlen-

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

- gelse. Medlemsstatene skal underrette Kommissjonen om at de har til hensikt å benytte seg av en slik forlengelse innen 1. februar 2021.
4. Når disse bestemmelsene vedtas av medlemsstatene, skal de inneholde en henvisning til dette direktivet, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.
 5. Medlemsstatene skal oversende Kommissjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelsene som de vedtar på det området dette direktivet omhandler.
 - c) Praktisk erfaring med anvendelsen av reglene for framkjennelse av retten til å opptre som styremedlem nevnt i artikkel 13i.
 - d) Metodene for nettbasert inngivelse og nettbasert tilgang, herunder bruk av programgrensesnitt.
 - e) Behovet og mulighetene for å gi gratis tilgang til flere opplysninger enn det som kreves i henhold til artikkel 19 nr. 2, og sikre uhindret tilgang til slike opplysninger.
 - f) Behovet og mulighetene for ytterligere anvendelse av engangsprinsippet.

Artikkel 3

Rapportering, revisjon og datainnsamling

1. Kommissjonen skal senest 1. august 2024 eller, dersom en medlemsstat benytter seg av unntaket fastsatt i artikkel 2 nr. 3, senest 1. august 2025 foreta en vurdering av bestemmelsene som innføres ved dette direktivet i direktiv (EU) 2017/1132, og skal framlegge en rapport om funnene for Europaparlamentet, Rådet og Den europeiske økonomiske og sosiale komité, unntatt når det gjelder bestemmelsene nevnt i artikkel 2 nr. 2, for hvilke vurderingen skal foretas og rapporten framlegges senest 1. august 2026.

Medlemsstatene skal gi Kommissjonen de opplysningene som er nødvendige for å utarbeide rapportene, særlig ved å framlegge data om antall nettbaserte registreringer og tilknyttede kostnader.

2. I rapporten fra Kommissjonen skal blant annet følgende vurderes:
 - a) Gjennomførbarheten av fullstendig nettbasert registrering av andre selskapsformer enn dem som er oppført i vedlegg IIA.
 - b) Gjennomførbarheten av medlemsstatenes bruk av maler for alle selskapsformer med begrenset ansvar, og behovet og mulighetene for å innføre en harmonisert mal i hele Unionen til bruk for alle medlemsstatene for de selskapsformene som er oppført i vedlegg IIA.

3. Rapporten skal eventuelt ledsages av forslag til endring av direktiv (EU) 2017/1132.
4. Med sikte på en pålitelig vurdering av bestemmelsene som innføres ved dette direktivet i direktiv (EU) 2017/1132, skal medlemsstatene innhente opplysninger om hvordan nettbasert stiftelse fungerer i praksis. Normalt bør disse opplysningene omfatte antall nettbaserte stiftelser, antall tilfeller der maler er brukt eller der fysisk tilstedeværelse kreves, og gjennomsnittlig varighet og kostnader i forbindelse med nettbasert stiftelse. De skal meddele Kommissjonen disse opplysningene to ganger, senest to år etter datoen for innarbeiding.

Artikkel 4

Ikrafttredelse

Dette direktivet trer i kraft den 20. dagen etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 5

Adressater

Dette direktivet er rettet til medlemsstatene.

Utfærdiget i Brussel 20. juni 2019.

For Europaparlamentet

A. TAJANI
President

For Rådet

G. CIAMBA
Formann

Endringer i register- og foretakslovgivningen mv. (digitale verktøy og prosesser, gebyrstruktur og tilknytningskrav) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv (EU) 2019/1151 (digitaliseringsdirektivet)

Vedlegg

«VEDLEGG IIA

SELSKAPSFORMER

Nevnt i artikkel 13, 13f, 13g, 13h og 162a

- Belgia:
 - société privée à responsabilité limitée/ besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid,
 - société privée à responsabilité limitée unipersonnelle/Eenpersoons besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.
- Bulgaria:
 - дружество с ограничена отговорност,
 - еднолично дружество с ограничена отговорност.
- Tsjekia:
 - společnost s ručením omezeným.
- Danmark:
 - Anpartsselskab.
- Tyskland:
 - Gesellschaft mit beschränkter Haftung.
- Estland:
 - osatühing.
- Irland:
 - private company limited by shares or by guarantee/cuideachta phríobháideach faoi theorainn scaireanna nó ráthaíochta,
 - designated activity company/cuideachta ghníomhaíochta ainmnithe.
- Hellas:
 - εταιρεία περιορισμένης ευθύνης,
 - ιδιωτική κεφαλαιουχική εταιρεία.
- Spania:
 - sociedad de responsabilidad limitada.
- Frankrike:
 - société à responsabilité limitée,
 - entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée,
 - société par actions simplifiée,
 - société par actions simplifiée unipersonnelle.
- Kroatia:
 - društvo s ograničenom odgovornošću,
 - jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću.
- Italia:
 - società a responsabilità limitata,
 - società a responsabilità limitata semplificata.
- Kypros:
 - ιδιωτική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με μετοχές ή/και με εγγύηση.
- Latvia:
 - sabiedrība ar ierobežotu atbildību.
- Litauen:
 - uždaroji akcinė bendrovė.
- Luxembourg:
 - société à responsabilité limitée.
- Ungarn:
 - korlátolt felelősségű társaság.
- Malta:
 - private limited liability company/kumpanija privata.
- Nederland:
 - besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.
- Østerrike:
 - Gesellschaft mit beschränkter Haftung.
- Polen:
 - spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.
- Portugal:
 - sociedade por quotas.
- Romania:
 - societate cu răspundere limitată.
- Slovenia:
 - družba z omejeno odgovornostjo.
- Slovakia:
 - spoločnosť s ručením obmedzeným.
- Finland:
 - yksityinen osakeyhtiö/privat aktieföretag.
- Sverige:
 - privat aktieföretag.
- Det forente kongerike:
 - private company limited by shares or guarantee.»

Vedlegg 2

EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 av 23. september 2022 om endring av EØS-avtalens vedlegg XXII (Selskapsrett)

EØS-KOMITEEN HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt EØS-avtalen, særlig artikkel 98, og ut fra følgende betraktninger:

- 1) Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2019/1151 av 20. juni 2019 om endring av direktiv (EU) 2017/1132 med hensyn til bruk av digitale verktøy og prosesser innen selskapsrett¹ skal innlemmes i EØS-avtalen.
- 2) EØS-avtalens vedlegg XXII bør derfor endres

–

TRUFFET DENNE BESLUTNING:

Artikkel 1

I EØS-avtalens vedlegg XXII nr. 1 (europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2017/1132) gjøres følgende endringer:

1. Følgende tilføyes:
 - «, endret ved:
 - **32019 L 1151:** Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2019/1151 av 20. juni 2019 (EUT L 186 av 11.7.2019, s. 80).»
2. Etter tilpasning c) skal nye tilpasninger lyde:
 - «d) Når det gjelder EFTA-statene, skal artikkel 13i, artikkel 13j nr. 2 og artikkel 16 nr. 6 få anvendelse innen to år etter ikrafttredelsesdatoen for EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 av 23. september 2022.
 - e) EFTA-stater som støter på særlige vanskeligheter med å innarbeide direktiv (EU) 2019/1151, skal ha rett til å utsette anvendelsen av direktivet i inntil ett år etter ikraft-

tredelsesdatoen for EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 av 23. september 2022. De skal redegjøre for de objektive årsakene til at en slik forlenget frist er nødvendig. EFTA-statene skal underrette EFTAs overvåkingsorgan om at de har til hensikt å benytte seg av en slik forlenget frist, senest dagen etter ikrafttredelsesdatoen for EØS-komiteens beslutning nr. 270/2022 av 23. september 2022.»

Artikkel 2

Teksten til direktiv (EU) 2019/1151 på islandsk og norsk, som vil bli kunngjort i EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*, skal gis gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 24. september 2022, forutsatt at alle meddelelser etter EØS-avtalens artikkel 103 nr. 1 er inngitt².

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

Utferdiget i Brussel 23. september 2022.

For EØS-komiteen

Kristján Andri Stefánsson

Formann

¹ EUT L 186 av 11.7.2019, s. 80.

² Forfatningsrettslige krav angitt.

Bestilling av publikasjoner

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

publikasjoner.dep.no

Telefon: 22 24 00 00

Publikasjonene er også tilgjengelige på

www.regjeringen.no

Trykk: Departementenes sikkerhets- og

serviceorganisasjon – 03/2023

